

VÉGET NEM ÉRŐ TÖRTÉNET

Nyomozás az InterContinental expresszen

Véget nem érő nyomozás

Az adott szálig: **XLIX/1. A láncolt kistáska — Új árnyak a folyosón**

1. Felszállás az InterContinental Expresszre

M. É. V. krónikás

Az nem volt olyan vonat, amelyről az ember egyszerűen azt mondta volna: "elindult".

Az emberek inkább úgy beszéltek róla, mintha mindig is létezett volna.

Mintha a sínek már akkor is ott lettek volna, amikor az első utas még csak álmodott arról, hogy valaha felszáll rá.

A szerelvény hosszú, sötétzöld oldalával lassan gördült át a kis állomáson.

2. I/1. A hiányzó pecsétnyomó — Polírozott ezüst és hideg tea

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi szalonjában a mahagóni burkolat halk, ütemes rezgéssel kísérte a kerekek gördülését. Az Intercontinental Express szinte észrevétlenül szelte a vidéket, miközben az ezüst étkészletek visszafogottan csörrentek a frissen vasalt abroszokon. Monsieur Émile Vaneau, aki immár hetedik éve tekintette e száguldó terek egyikét állandó otthonának, kényelmesen hátradőlt a bordó bársonyfotelben. Ősz haja makulátlanul fésült volt, tekintete pedig a megszokott, derűs kívülállással követte a szalonba belépők mozdulatait.

Az ablak mellett ülő fiatal diplomata láthatóan nehezen viselte a csendet. Hárompercenként pillantott a saját órájára, majd türelmetlenül megigazította a zakója hajtókáját, ahová egy finom megmunkálású bross volt kitűzve.

– Ez a zötykölődés felháborító – jegyezte meg a fiatalember, bár a szerelvény olyan simán haladt, mint a kés a meleg vajban. – Ön hogyan képes ilyen nyugodt maradni, uram?

– Úgy, fiatalember – felelte Vaneau halk, kimért hangon –, hogy megtanultam különbséget tenni a vonatok mozgása és az utasok türelmetlensége között. Az előbbi törvényszerű, az utóbbi viszont tisztán választható állapot.

A diplomata válasza sem méltatta a megjegyzést, helyette szorosan magához ölelte a lábánál pihenő, vastag bőrből készült táskáját. A szalon túlsó felén egy idős grófnő

kortyolgatta a teáját, miközben egy komor tekintetű, túl szoros gallért viselő úr állt mögötte. A légkörben ott lebegett az a sajátos, fojtott feszültség, amely mindig megelőzi a bonyodalmakat a nemzetközi járatokon.

– A következő állomásunk Saint-Mireux lesz, uraim – lépett oda a kalauz halk léptekkel, majd tisztelettel meghajolt Vaneau felé. – A menetrend szerint harminc perc múlva érkezünk.

– Köszönöm, Laurent – bólintott a fődetektív. – Úgy vélem, Saint-Mireux-ig még pontosan elegendő időnk van arra, hogy a teánk kihűljön, és valami egészen kellemetlen meglepetés érjen bennünket.

Laurent alig fejezte be a hajbókolást, amikor a folyosó felől éles zörej hallatszott. A VIP hálókocsi 3-as fülkéjének ajtaja lendületesen kivágódott, és a szalonba beszaladt a grófnő személyi komornyikja. Az arca sápadt volt, keze remegett.

– Kiraboltak! – kiáltotta elfulladó hangon, miközben a szalon minden utasa felé fordult. – A hercegi pecsétnyomó... eltűnt a páncéldobozból! A doboz zárva volt, de a bársony bélés teljesen üres!

A szalonban pillanatnyi, feszült csend támadt. A diplomata önkéntelenül rászorított a táskájára, a grófnő lassan letette a csészéjét, Vaneau pedig csupán egyetlen, finom mozdulattal kiegyenesedett a fotelban. Az arca változatlanul higgadt maradt, de a szemében megjelent az a jól ismert, éles szikra. A rejtély megérkezett.

3. I/2. A hiányzó pecsétnyomó — Bőrtáskák és ártatlan félreértések

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau lassan letette a teáscsészéjét a finom porcelánalátétre. A szalonban uralkodó némaság szinte tapinthatóvá vált, miközben a komornyik elfulldogáló légzése kitöltötte a teret. A fiatal diplomata ösztönösen még szorosabban szorította magához a vastag bőrtáskát, ami azonnal magára vonta a szobában tartózkodók tekintetét.

– Miért néz így rám mindenki? – csattant fel a diplomata, hangjában a sértett önérzet és a felriadó idegesség keverékével. – Ebben a táskában szigorúan bizalmas diplomáciai

iratok találhatók! Felháborító, hogy pusztán a jelenlétem miatt gyanúba keverem magam!

- Egyelőre senki sem vádolta Önt semmivel, fiatalember - jegyezte meg Vaneau meglepően derűs nyugalommal. - A türelmetlen önvédelem azonban mindig rendkívül szórakoztató látványosság. Különösen egy száguldó vonaton, ahol a menekülési lehetőségek meglehetősen korlátozottak.

Laurent, a kalauz tisztelettudóan lépett közelebb a komornyikhoz. A felindult szolgáló esküdözött, hogy a hercegi pecsétnyomó dobozának egyetlen kulcsa mindvégig a mellényzsebében lapult, a zár pedig sértetlen maradt. A grófnő hűvös, kimért mozdulattal intett a komornyiknak, hogy hallgasson, majd megvető pillantást vetett a diplomatára.

- Ha valóban ártatlan - mondta a grófnő jéghideg hangon -, akkor bizonyára nem zárkózik el attól, hogy átvizsgálják a poggyászát. A családom pecsétnyomója pótolhatatlan érték, és nem hagyhatja el ezt a szerelvényt.

A diplomata látványos felháborodással csapta le a bőrtáskát a szalon közepén álló kisasztalra. Kivette belőle az iratkötegeket, amelyek közül hirtelen kiesett egy nehéz, bársonyba csomagolt tárgy. A jelenlévőkben elakadt a lélegzet. A komornyik diadalmasan felkiáltott, Laurent pedig már a kezeit nyújtotta felé, biztosra véve, hogy a rejtély megoldódott. Ám amikor a kendőt kibontották, csupán egy súlyos, sárgarézből öntött levélnehezék került elő, amely egy idegen követség címerét viselte.

A diplomata elvörösödött, és zavartan magyarázni kezdte a kabinet titkait, miközben a szalon utasai csalódottan sóhajtottak fel. Monsieur Vaneau csendesen mosolygott az orra alatt. Végighúzta mutatóujját a mahagóni asztal polírozott szélén, miközben tekintete a komornyik makulátlanul tiszta kesztyűjére és a páncéldoboz hűlt helyére tévedt.

- A dolgok ritkán azok, amiknek első pillantásra látszanak - jegyezte meg a detektív halk eleganciával. - A legmegtévesztőbb félrevezetés mindig az, amit mi magunk akarunk meglátni a másikkal szemben.

4. I/3. A hiányzó pecsétnyomó — Az elfeledett kesztyű és a csikorgó fékek

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau lassan kihúzta mellényzsebéből a régi, kopottas ezüst zsebóráját. A szalon halk pattogással visszhangzó csendjében tisztán lehetett hallani a fedél finom kattanását. Vaneau egy pillanatig némán tanulmányozta a számlapot, majd a jelenlévőkre emelte meleg, kifürkészhetetlen tekintetét.

– Pontosan hat perc múlva Val-de-Lys állomásra érkezünk – mondta halkán, olyan természetes egyszerűséggel, mintha csak a kellemes esti időjárásról jegyzett volna meg valamit. – És mielőtt a mozdonyvezető befejezné a fékezést, célszerű tisztázni a hercegi pecsétnyomó valódi útját.

A szalonban tartózkodók ösztönösen közelebb léptek egymáshoz. Laurent, a fiatal kalauz értetlenül hunyorgott, a grófnő pedig türelmetlenül kiegyenesedett.

– Mindannyian azt hittük – folytatta Vaneau, és halk léptekkel közelebb sétált a kisasztalhoz –, hogy a tettes a doboz kinyitásával kaparintotta meg az értékes tárgyat, és a diplomata gyanús bőrtáskája szolgált rejtkehelyül. Ez kétségtávolosan roppant meggyőző félrevezetés volt. Azonban elfelejtkeztünk egy apró, ám annál árulkodóbb részletről: a doboz zárja teljesen sértetlen maradt, a kulcs pedig végig a komornyik zsebében lapult.

– És miért olyan érdekes ez, Monsieur Vaneau? – kérdezte a grófnő felvont szemöldökkel.

– Mert a pecsétnyomót valójában soha nem zárták be abba a dobozba – felelte Vaneau csöndes mosollyal, miközben a komornyik felé fordult. – A komornyik úr kesztyűje makulátlanul tiszta. Ám a bal mutatóujján a finom pamutszálak közé egy apró, vörös viaszmorzsa tapadt. Olyan viasz, amelyet kizárólag a hercegi ház használt. A pecsétnyomó nem tűnt el a zárt dobozból; végig ott lapult a saját tenyerében, amikor a nyitott dobozt megmutatta a társaságnak.

A komornyik arca hirtelen krétafehérré vált. Hátrálni kezdett a kijárat felé, szája szólni nyílt volna, hogy tagadjon, ám mielőtt Vaneau kimondhatta volna a végső vádoló mondatot, a szerelvény váratlanul nagyot zökkent. A fém csikorgása végigfutott a VIP

hálókocsi padlóján, a kristálypoharak vészjóslóan összecsendültek a tálcán. Az Intercontinental Express lassan, de eltökélten begördült Val-de-Lys gőzfedte peronjára. Az ajtók sziszegve feltárultak. A peronról határozott léptekkel két helyi nyomozó lépett a szalonba, élükön egy szigorú tekintetű tisztviselővel. A férfi hűvös pillantást vetett a szobában állókra, majd habozás nélkül a sápadt komornyikhoz lépett.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a hercegi vagyon eltulajdonításának kísérlete ügyében – jelentette ki a rendőrtiszt, és felkattintotta a bilincset a remegő szolgáló csuklójára.

Monsieur Vaneau finom bicventéssel kísérte a jelenetet. – Pontosan úgy – tette hozzá halkán –, ahogy az várható volt.

A letartóztatottat elvezették, a szalon utasai pedig megkönnyebbülten sóhajtottak fel. A grófnő bocsánatkérő bólintással búcsúzott a fiatal diplomatától, mielőtt leszállt volna a hűvös esti levegőre. A személyzet fellelegzett, és nekilátott az elmozdult tárgyak rendberakásának. Ekkor az ajtóban új utas bukkant fel: egy középkorú úr, aki szokatlanul kevés poggyásszal érkezett, de gyanakvó, túlságosan is kíváncsi pillantással méregette a szalon faburkolatát.

Émile Vaneau csendesen elrakta ezüst zsebóráját, és meleg, távoli mosollyal követte az új jövevény ideges mozdulatait. Az ajtók bezáródtak, s a szerelvény nekilódult az éjszakának, hogy a következő állomás felé robogva meg hozza az új rejtély első, még jelentéktelennek tűnő mozzanatát.

5. II/1. Új rejtély a hálókocsin — A viaszpecsétés boríték és a vörös agyag

Mr. Poliniak

A rendőrtiszt befejezte a mondatot, és a komornyikot kattanó bilincsen kísérték le a Val-de-Lys állomás gőztől homályos peronjára. A grófnő megkönnyebbült sóhajjal törölte meg a homlokát, s a fiatal diplomatával együtt elhagyta a szerelvényt, hogy tisztázza a hercegi udvarnál a történeteket. Laurent, a fiatal kalauz még mindig kissé kábultan rendezgette az asztalon a kristálypoharakat, miközben az Intercontinental Express zökkenőmentesen kigördült az állomásról, maga mögött hagyva a sötétedő várost.

– Úgy vélem, kalauz úr, a teázás körüli bonyodalmak ezzel végleg megoldódtak – jegyezte meg Monsieur Émile Vaneau meleg, csendes hangon, miközben visszaült megszokott, bordó bársonnyal borított foteljába. – A hercegi ház becsülete ép maradt, és a tea sem hűlt ki teljesen.

– Bárcsak minden utazás ilyen tisztán végződne, Monsieur Vaneau – sóhajtott Laurent, s egy polírozott kendővel megtörölte az asztallapot. – De a következő megállóig még csendes az éjszaka. Saint-Mireux felé tartunk, s a VIP hálókocsiba csak egyetlen új utas váltott jegyet.

A vonat egyenletes lüktetéssel szelte a sötétséget. Vaneau halkan lapozgatta az esti újságot, amikor a folyosó felől léptek zaja törte meg a szalon békéjét. Az új utas, egy magas, élére vasalt öltönyt viselő, láthatóan zaklatott úriember lépett be. Nem kért kávét, és a kabátját sem vetette le, csupán a mellényzsebéhez kapott, mintha valamit megszállottan ellenőrizne.

– Bocsássanak meg a zavarásért – mondta halkan, miközben szemei nyugtalanul cikáztak Vaneau és a kalauz között. – Csupán azt szeretném tudni... a kalauz úr nem talált egy viaszpecsétetes borítékot a hatos фуlke előtt?

Laurent megrázta a fejét. Vaneau felnézett az újságja mögül, s éles, mégis derűs tekintetével végigmérte a férfit. Észrevette, hogy az úriember cipőjének sarkán friss, nedves vörös agyag világít – olyan föld, amely nem Val-de-Lys peronjáról származott. A rejtély első, még apró és jelentéktelennek tűnő szála észrevétlenül szövődni kezdett a VIP hálókocsi csöndjében.

6. II/2. Új rejtély a hálókocsin — Rejtélyes karcolások és a vörös agyag

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express töretlen ritmusban száguldott az éjszakában Saint-Mireux irányába. A VIP szalon finom bársonyfoteljében ülve Monsieur Émile Vaneau komótosan emelte ajkához a csészéjét, miközben éles tekintete a láthatóan feldúlt új utason pihent. A férfi, aki Monsieur Delaunay néven mutatkozott be, idegesen simította végig zakója hajtókáját, próbálva leplezni remegő kezeit.

- A boríték csupán magántermészetű családi iratokat tartalmazott - magyarázta Delaunay, miközben tekintete a folyosó homályos szegleteit pásztázta. - Semmi értékeset, ami egy idegen számára hasznos lehetne.

- A családi ügyek rendszerint a legértékesebbek, legalábbis az érintettek számára - válaszolta Vaneau halk, kimért hangon. - Különösen, ha az ember olyan sietősen indul útnak, hogy a cipőjére tapadt vörös agyagot sincs ideje letörölni. Bár Val-de-Lys peronja tiszta mészfűből és kavicsból áll, a téглаégetőiről ismert előző megálló környéke pontosan ilyen árnyalatú földdel büszkélkedhet.

Delaunay egy pillanatra elhallgatott, s erőltetett mosoly jelent meg az arcán.

- Egy idős úrnak talán nem kellene mások lábbelijével foglalkoznia.

- Nem vitatom - jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. - De amikor Odakint koromsötét van, a tájban való gyönyörködés lehetőségei meglehetősen korlátozottak.

Ekkor Laurent, a fiatal kalauz lépett vissza a szalonba. Arcán tiszteletudó, ám aggodalmas kifejezés ült. Megállt Vaneau fotelje mellett, s halkán jelentette, hogy a hatos фуlke előtt ugyan nem talált elhagyott borítékot, ám a sárgaréz kilincsen friss, mély karcolások nyoma látható, mintha valaki szakszerűtlenül, de határozottan próbálta volna feszíteni a zárat.

Mielőtt Delaunay válaszolhatott volna, a folyosó távolabbi végéből tompa, fémes koppanás hallatszott, s a VIP hálókocsi zárt ajtói mögöl egy pillanatra elfojtott halk jajdulás szűrődött ki. A rejtély szálai a szalon csendjében még szorosabbra fonódtak.

7. II/3. Új rejtély a hálókocsin — Felfeszített zárok és a rezes gombú láda

Mr. Poliniak

A fémes koppanást követő némaság szinte tapinthatóvá vált a VIP hálókocsi szalonjában. Laurent kalauz habozás nélkül a zárt folyosóajtó felé lépett, miközben Monsieur Delaunay arca még sápadtabbra vált, mint addig bármikor. Monsieur Émile Vaneau ellenben csupán finom mozdulattal helyezte vissza porceláncsészéjét a csészealjra, mintha a hang csupán egy kissé félrenyomott zongorabillentyű lett volna a megszokott esti szimfóniában.

- Úgy tűnik, a megválaszolatlan kérdések türelmetlenebbek nálunk - jegyezte meg Vaneau csendesen, miközben felemelkedett kényelmes foteljéből. - Ha jól sejtem, a rejtélyes karcolások készítője nem várt meg bennünket a hatos fülke előtt.

Amikor átsétáltak a szomszédos folyosószakaszra, egy rezes gombú utazóláda hevert az átjáró szőnyegén, félig felborulva. Mellette egy középkorú hölgy állt, kezét a szívéhez szorítva; a szalonból nemrég távozott, csipkekendő Madame Vernier volt az, aki rémülten meredt a padlóra szórt tárgyakra. A láda kinyílt fedele alól félretolt selyemkendők és egy apró, sárgaréz záródású fadoboz tűnt elő — ám a fadoboz fedelét valaki hevenyészve feszegette fel, a pántjai meghajlottak.

- Csak... csak vissza akartam térni a fülkémbé! - dadogta Madame Vernier, és Delaunay-ra pillantott, akinek a tekintete rögtön a szétnyílt dobozra tapadt. - Valaki elrohant mellettem a sötétben, és nekem ütközött!

- Különös - fordult Vaneau féloldalasán Delaunay felé, s szemeiben halvány, fanyar fény csillant. - Ön azt mondta, Monsieur Delaunay, hogy a borítékban lévő magániratai senki más számára nem képviselnek értéket. Mégis, úgy tűnik, ezen a vonaton meglehetősen sokan sietnek félreértelmezni a tulajdonjog fogalmát. Vagy talán Madame Vernier doboza is az Ön családi örökségéhez tartozik?

- Ez abszurd feltételezés! - háborodott fel Delaunay, habár szemei idegesen cikáztak a láda és a folyosó végi kijárat között. - Semmi közöm e hölgy csomagjaihoz!

- Tény - bólintott Vaneau, s kesztyűs kezével óvatosan megérintette a kinyitott fadoboz peremét. - De az már kevésbé tekinthető véletlennek, hogy a doboz pántjain pontosan olyan mély, friss karcolások láthatók, mint a hatos fülke sárgaréz kilincsén. Úgy látszik, valaki egyetlen szerszámmal próbálja megoldani az összes esti gondját.

A szerelvény egyenletes zakatolással száguldott tovább a sötétségben, miközben Saint-Mireux elhagyott fényei már rég elmaradtak a vonat mögött. Laurent kalauz aggódva nézett Vaneau-ra, ám az idős detektív csupán elsimította zakója hajtókáját. A nyomok nem eltűntek, csupán újabb csomót kötöttek a rejtély szövevényes szálaira.

8. II/4. Új rejtély a hálókocsin — A téves gyanú és a rézlemezes zsebkés

Mr. Poliniak

Laurent kalauz óvatosan térdelt le a szőnyegre, hogy összegyűjtse Madame Vernier szétszóródott holmiját, miközben Monsieur Delaunay láthatóan alig várta, hogy kivonhassa magát a kellemetlen figyelem középpontjából. A VIP hálókocsi szűk folyosóján a feszültség szinte sűrűbb volt, mint a szalonból kiáramló szivarfüst. Émile Vaneau félrehajtotta zakója hajtókáját, és csendes alázattal hajolt a feltört fadoboz fölé.

– Ha jól értem a helyzetet, Monsieur Delaunay – szólalt meg Vaneau a rá jellemző kimért, nyugodt hangon –, mindenki azonnal arra a következtetésre jutott, hogy Ön próbálta megszerezni a doboz tartalmát. Hiszen Ön volt az, aki a leginkább aggódott az elveszett magániratai miatt.

– Maga engem gyanúsít, Monsieur Vaneau? – emelte fel a hangját Delaunay, bár a homlokán meglendülő izzadságcseppek nem a felháborodásról, sokkal inkább a riadalomról tanúskodtak.

– Egyelőre csak azt gondolom, hogy a látszat túlságosan is törekszik az Ön bűnösségének bizonyítására – válaszolta a detektív fanyar mosollyal. – És a látszat ritkán dolgozik ingyen. Nézze csak meg közelebbről ezt a feszítésnyomot. A sárgaréz perem nem kívülről, hanem belülről felfelé görbült meg. A zár nem a külső erőszaknak engedett, hanem a doboz belsejébe Rejtett rugós szerkezet pattant ki.

Madame Vernier hirtelen elhallgatott, s csipkekendőjét az ajkához szorította. A szőnyegen, a félretolt selymek között egy kisméretű, rézlemezes zsebkés csillant meg, amelyen nem a tulajdonosnő monogramja állt. A félrevezetés kísérlete nyilvánvalóvá vált: valaki szándékosan rendezte úgy a jelenetet, hogy a gyanú árnyéka Delaunay-ra hulljon, miközben az igazi elkövető a zavart kihasználva egyre közelebb került a valódi céljához.

– Azt hiszem, a rejtélyes idegen, aki Madame Vernier-nek ütközött, pontosan tudta, mit csinál – jegyezte meg Vaneau, miközben zsebre tette a kesztyűs kezét. – De a kapkodás mindig nyomot hagy maga után. A szerelvény hamarosan Elberen állomására ér, és addigra a hiányzó láncszemek is a helyükre kerülnek.

A vonat kerekének ütemes ritmusa nem csillapodott, ahogy az Intercontinental Expressz tovább száguldott az éjszakában, elhagyva a sínek melletti néma fasorokat.

9. II/4. Új rejtély a hálókocsin — Ezüstsálak és a félreértett zsákmány

Mr. Poliniak

A nyomok nem tűntek el, csupán újabb réteget kaptak a VIP hálókocsi félhomályos folyosóján. Monsieur Émile Vaneau lassan előrehajolt, s csillogó tekintettel vizsgálta meg a kinyitott fadoboz meghajlott sárgaréz zárját. Laurent kalauz tisztelettudó távolságból, de megfeszült figyelemmel tartotta a zseblámpa fényét, miközben Monsieur Delaunay láthatóan egyre kellemetlenebbül érezte magát a kialakult helyzetben.

– Nyilvánvalóan egy közönséges besurranó tolvajról van szó – jelentette ki Delaunay hűvösnek szánt, de kissé remegő hangon. – Valaki kihasználta a sötétséget, s most próbálja a felelősséget másokra hárítani.

– A közönséges tolvajoknak van egy elvitathatatlan erényük: a hatékonyság – jegyezte meg Vaneau elgondolkodva, miközben csipeszéért nyúlt a zakója belső zsebébe. – Nem töltenek percek egy sárgaréz pánt feszegetésével a nyílt folyosón, ha a láda tartalmát egyetlen határozott mozdulattal is magukkal vihetnék. Ráadásul a közönséges tolvaj ritkán hagy maga után finom szövésű ezüstsálakat a feszegetett zár fogai között.

Madame Vernier halkán felszisszent, és reakciója nem maradt észrevétlen. Vaneau a csipesz hegyével óvatosan kiemelte a doboz pereméről a csillogó textildarabkát, majd elégedetten megforgatta a fényben. Delaunay arca erre még jobban elkomorult.

– Ön szerint ez bizonyít bármit is? – horkantott fel a férfi. – Ezen a vonaton tucatnyian hordanak elegáns ruhákat! Akár az én zakómról is származhatna, vagy bárki máséről a VIP osztályon!

– Valóban – bólintott megértően Vaneau. – Csakhogy az Ön zakója tiszta gyapjú, Monsieur Delaunay, míg ez az ezüstsál egy olyan hímzett zsebkendő sarkából való, amelyet kizárólag a négyes fülke lakója használt a vacsoránál. Úgy tűnik, a félrevezetés, amelyet eddig mindannyian a boríték eltűnésének hittünk, sokkal rétegzettebb, mint gondoltuk. A tettes nem elvenni akart valamit e dobozból, hanem elrejteni benne.

Laurent kalauz halk köszörüléssel jelezte jelenlétét, míg a szerelvény ütemes csikorgással vett be egy éles kanyart a sötétben. Az Intercontinental Expressz feltartóztathatatlanul haladt tovább az éjszakában, s a folyosó ablakán túl már derengeni kezdtek Elberen állomásának első külső jelzőfényei. Vaneau elrakta a kis fémcsipeszt, s elégedett mosollyal simította meg ősz bajuszát: a mozaikdarabok lassan, de elkerülhetetlenül kezdtek a helyükre kerülni.

10. II/5. Új rejtély a hálókocsin — A rejtett rekesz és a hímzett selyem

Mr. Poliniak

Elberen állomásának sárgás fényei lassan elmaradtak az ablakok mögött, ahogy az Intercontinental Expressz kiegyensúlyozott morajlással visszatért az éjszakai sínek ritmusába. A VIP hálókocsi folyosóján Monsieur Émile Vaneau nem siettette a válaszokat. Hűvös tapintatossággal emelte meg a kinyitott láda belső válaszfalát, amely alatt, a sárgaréz pánt védelmében, egy vékony, gondosan összehajtott selyempapír lapult.

– Úgy tűnik, a feltételezett veszteség valójában egy felettébb körültekintő megőrzési kísérlet volt – jegyezte meg Vaneau halkan, miközben Laurent kalauz készségesen közelebb emelte a zseblámpát. – Egy valódi besurranó tolvaj aligha vesződött volna azzal, hogy egy rejtett rekeszbe csúsztassa a legértékesebbnek vélt iratot, mielőtt látványosan felfeszíti a külső zárat.

Madame Vernier önkéntelenül elsimította elegáns selyemruhája hajtását, s tekintete egyetlen feszült pillanatra a saját kézitáskájára tévedt.

– Bocsásson meg, fődetektív úr, de még mindig nem látom be, miért kellene egy apró ezüstszálból messzemenő következtetéseket levonni – mondta kimérten, bár a hangja a kelleténél egy árnyalattal élesebben csengett. – Az efféle díszítések nem egyediek a VIP osztályon.

– Valóban nem – bólintott megértően Vaneau, s száraz, elegáns mosoly suhant át az arcán. – Ám a hímzett szálak ritkán akadnak fenn önállóan a láda pántján, hacsak nem sietős mozdulatok kíséretében kerülnek kapcsolatba a fémkapoccsal. Az ember a legkörülbíróbb szándék közepette is elkövetheti a legkisebb figyelmetlenséget.

Monsieur Delaunay karba font kézzel, gyanakvóan horkantott fel.

- Ön tehát azt állítja, hogy a félrevezetés szándékos volt? Ez felette képtelen gondolat!
- A tények ritkán törődnek azzal, mi tűnik képtelenségnek, Monsieur Delaunay – válaszolta Vaneau teljesen higgadtan. – Csupán azzal, mi történt valójában.

A szerelvény ütemes robogással haladt tovább az éjszakában a következő állomás, Chantenay felé. Vaneau óvatosan lezárta a ládát, s elégedetten konstataálta, hogy a felderítés szakasza a végéhez közeledik: a hiányzó részletek lassan, de elkerülhetetlenül Kirakóssá állnak össze.

11. II/6. Új rejtély a hálókocsin — Halvány tintafoltok és az óvatos gyanú

Mr. Poliniak

A hálókocsi selyemtapétás folyosóján a fali lámpák meleg fénye alig láthatóan vibrált a sínek egyenletes lüktetésére. Monsieur Émile Vaneau nagy gondossággal hatogatta ki a rejtett rekeszből előkerült selyempapírt, ügyelve arra, hogy a papír sarkában látható, halvány kék tintafolt ne sérüljön.

- Ez a csomagolás nem csupán óvintézkedés volt – jegyezte meg Vaneau halkan, felpillantva a feszülten várakozó társaságra. – Sokkal inkább egy olyan üzenet, amelyet a megtalálójának szántak, nem pedig a véletlennek.

Monsieur Delaunay türelmetlenül megigazította zakója hajtókáját, s lépett egyet a keskeny folyosón.

- Bocsásson meg, fődetektív úr, de nem túlzás egyetlen tintafoltból messzemenő következtetéseket levonni? Bárki elejthette azt a tollat a kocsiban.

- Bárki, valóban – válaszolta Vaneau száraz, kimért mosollyal. – Kivéve azokat, akik a mai estén kizárólag fekete tintával írtak a szalonkocsiban. A kék tinta manapság a diplomáciai levelezés sajátos privilégiuma.

Madame Vernier önkéntelenül elrejtette finom bőrkesztyűs kezét a táskája mögé. Vaneau tekintete egyetlen másodpercre megpihent a mozdulaton, ám nem tette szóvá; a jó időzítés a nyomozásban éppolyan fontos, mint a vasúti menetrendben.

- Ön mindig ilyen bosszantóan magabiztos? – kérdezte a hölgy hűvös eleganciával,

próbálva leplezni a hangjában bujkáló feszültséget.

– Nem, Madame – felelte Vaneau higgadtan. – Csak akkor, amikor a részletek túlságosan igyekeznek elrejtteni magukat.

Laurent kalauz tisztelettudóan visszalépett, miközben az Intercontinental Expressz fékei halkan felszisszentek, jelzve, hogy a szerelvény lassan csökkenti a sebességét. A kocsik ablakán túl feltűntek Chantenay állomásának hűvös, lámpafényes peronjai, s a felderítés szakasza egy újabb, még tisztább megvilágításba helyezte az eseményeket.

12. II/7. Új rejtély a hálókocsin — Lopakodó árnyak és a félbehagyott üzenet

Mr. Poliniak

A Chantenay állomás gázlámpáinak sárgás fénye végigsiklott a VIP hálókocsi polírozott faburkolatán, ahogy az Intercontinental Expressz csikorgó fékekkel megállt a peron mellett. A folyosó feszült csendjét csupán a mozdony távoli, ritmikus gőzfúvása törte meg. Monsieur Émile Vaneau aprólékos gonddal tette el a kék tintafoltos selyempapírt, majd tekintetét lassan a jelenlévőkre emelte.

Monsieur Delaunay türelmetlenül megköszörülte a torkát, és feszengve igazított egyet az ingujján. – Ugyan, fődetektív úr, egyetlen tintafoltból és egy összehajtott papírlapból aligha lehet felelősségre vonni bárkit is. A diplomáciai mentesség amúgy is komoly dolog.

– A diplomáciai mentesség valóban védelmet nyújt a kellemetlen kérdések ellen – válaszolta Vaneau halk, kimért hangon. – A tények ellen azonban, sajnálatos módon, a legmagasabb rangú útleveél sem nyújt védelmet.

Madame Vernier hűvös tekintettel méregette a nyugalmazott fődetektívet, miközben bőrkesztyűs kezével apró, ideges mozdulatot tett a táskája pántján. – Ön úgy beszél, mintha máris mindent tudna, Monsieur Vaneau. Nem tart attól, hogy a túlzott magabiztosság vakvágányra vezeti?

– A magabiztosság veszélyes luxus lenne az én koromban, Madame – felelte Vaneau egy halvány, elegáns mosoly kíséretében. – Én csupán a megfigyeléseimre hagyatkozom. És a megfigyeléseim szerint valaki a társaságban túl sokat fáradozott azzal, hogy ne

hagyjon nyomot, miközben a legnyilvánvalóbb részletről feledkezett meg.

Laurent kalauz halk léptekkel közeledett a folyosón, tálcáján egy frissen pecsételt távirattal. Az ablakon túl a chantenay-i hordárok zaja lassan elült, s a kocsiajtók hűvös fémes csattanással záródtak be. Az szerelvény halkan zökkenve indult meg a következő állomás, Salignac irányába, miközben a felderítés szakasza a végéhez közeledett, s a szálak már láthatóan egyetlen elkerülhetetlen csomópont felé mutattak.

13. II/8. Új rejtély a hálókocsin — A salignaci peron és a leleplezett álarc

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi selyemtapétás szalonjában szinte megállt a levegő. Monsieur Delaunay feszülten igyekezett megőrizni diplomáciai tartását, míg Madame Vernier idegesen simította végig finom bőrkesztyűjét. Monsieur Émile Vaneau ekkor kimért mozdulattal benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta, egyetlen pillantást vetett egyenletes mozgására, majd halkan megszólalt:

– Pontosan hat perc múlva Salignac állomásra érkezünk.

A jelenlévők mind közelebb léptek, mint akik tudják, hogy a visszaszámlálás elkezdődött. Vaneau nyugodt hangon folytatta a levezetést. Lépésről lépésre idézte fel az eseményeket: mindenki azt hitte, hogy a rejtélyes üzenet és a felfeszített zárok egy külső behatoló munkáját dicsérik. A rezes gombú láda és a rézlemezes zsebkész csupán gondosan felépített elterelés volt – a félrevezetés, amely tévútra terelte a gyanút.

– A valódi igazság azonban mindig a legkisebb, látszólag jelentéktelen részletben rejtőzik – mondta Vaneau, és hangjában finom, elegáns él bujkált. – A kék tintafolt nem a boríték lezárásakor keletkezett, hanem a sietős felbontásakor. És csupán egyetlen ember visel olyan ritka, importált selyembélésű kesztyűt, amely magába szívta ezt a sajátos pigmentet.

– Ez képtelenség! – csattant fel Madame Vernier, de a hangja megbicsaklott. Vaneau halványan elmosolyodott, felállt, és éppen kimondta volna a végső konklúziót:

– A leleményes elkövető tehát nem más, mint...

Abban a pillanatban a vonat hirtelen nagyot fékezett. Fémes csikorgás futott végig a

szerelvényen, a kristálypoharak megcsörrentek az asztalkán, és az Intercontinental Expressz lassan, méltóságteljesen begördült Salignac állomás gázlámpás peronja mellé. A hálókocsi nehéz tölgyfa ajtaja halkan sziszegve kitárult. A peronon már két helyi nyomozó várakozott, akik habozás nélkül beléptek a folyosóra. A vezetőjük röviden körbehordozta a tekintetét a szalonban lévőkön, majd határozott léptekkel Madame Vernier elé lépett.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, diplomáciai iratok eltulajdonítása és elkövetett csalás ügyében.

- ...Madame Vernier - fejezte be halkan Vaneau a félbeszakadt mondatát, mintha a hatóságok pontosan az ő forgatókönyve szerint érkeztek volna.

A letartóztatott hölgyet szó nélkül kísérték le a vonatról. A peronon felzúdult a szokásos állomási zsivaly: néhány utas leszállt, míg újak léptek a kocsiba. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben az új érkezők poggyászeit igazgatta. Egy magas, szürke kalapos úr lépett be a VIP hálókocsi folyosójára, aki görcsösen ragaszkodott egy szokatlanul könnyű, mégis duplán zárt fémkofferhez, és elutasítóan intett a kalauznak. Vaneau csendesen zsebre tette az ezüstórát, és elgondolkodva figyelte az új utast. Az ajtók becsukódtak, s a szerelvény komótosan kigördült a salignaci állomásról a sötét éjszakába.

14. III/1. Új rejtély a hálókocsin – Füstös lámpások és a megkésett utazó

Mr. Poliniak

Egy magas, sötét köpenyes úriember lépett a VIP hálókocsi folyosójára, kezében egy szokatlanul nehéz, rézveretes táskával. Laurent kalauz udvarias fejhajtással segítette fel a poggyászt, miközben Monsieur Émile Vaneau a szalon sarkából, langyos teáját kortyolva, csendesen figyelte az új jövevényt. Salignac állomás gázlámpáinak halvány fénye lassan elenyészett a sötét ablaküvegeken, ahogy az Intercontinental Expressz ismét felgyorsult a kanyargós síneken.

A megszokott, ütemes robogás gyorsan visszahozta a VIP kocsiba a megszokott nyugalmat. Monsieur Delaunay, megkönnyebbülve, hogy a korábbi kellemetlen

diplomáciai incidens megoldódott, illedelmesen elkészönt Vaneau-tól, és visszavonult a fülkéjébe. Az újonnan érkezett utas, aki Herr Lindner néven mutatkozott be, egy ritka drágakövekkel foglalkozó szakértőként írta le magát. Tartása kimért volt, ám tekintete újra meg újra a folyosó felé tévedett, valahányszor a személyzet egy-egy tagja elhaladt a szalon előtt.

– Kellemes este ez az utazásra, nem gondolja, Monsieur? – kérdezte Lindner, miközben feszülten igazította meg a zakója hajtókáját.

– Kétségtől – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – A vonatnak megvan az a csodálatos tulajdonsága, hogy rendületlenül halad előre, függetlenül attól, hogy az utasok mit próbálnak elrejteni a csomagjaikban.

Ahogy az éjszaka előrehaladt, a szerelvény egyenletesen száguldott a következő állomás, Saint-Mireux felé. Laurent kalauz éppen egy friss tálcányi kamillateával lépett volna be a szalonba, amikor a szomszédos folyosószakasról hirtelen éles, fémes kattanás, majd egy elfojtott felkiáltás hallatszott.

Herr Lindner pillanatokkal később riadtan rohant ki a fülkéjéből, arcából minden szín kiszaladt. Kezében csupán a rézveretes táska elvágott pántját tartotta; a nehéz láda zára nyomtalanul eltűnt, a bársonybélésű belső rekesz pedig teljesen üresen tátongott.

15. III/2. Új rejtély a hálókocsin – Átvágott bőrszíjak és a néma szemtanú

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau rendkívül kimérten tette le teáscsészéjét a kis kerek asztalra, mielőtt felállt volna. Herr Lindner keze szemmel láthatóan remegett, ahogy a vastag bőrszík elnyűttnek tűnő, ám valójában borotvaéles szerszámmal átvágott végét mutatta. Laurent kalauz a szomszédos ajtajában állt, tálcáján a gőzölgő kamillateával, és döbbenten figyelte a VIP hálókocsi szalonjában uralkodó váratlan zűrzavart.

– Nyugodjon meg, mein Herr – mondta Vaneau halkan, miközben finom mozdulattal átvette a bőrdarabot. – A kétségbeesés ritkán segített még megtalálni az elveszett tárgyakat, ellenben kiválóan alkalmas arra, hogy elfedje a legfontosabb nyomokat. Kérem, vezessen a fülkéjébe.

A drágakőszakértő szobájában tiszta rend uralkodott. A rézveretes táska helye még tisztán látszott az asztalt borító plüsterítő benyomódásán, ám magának a ládának nyoma sem volt. Az ablak zárva állt, a függönyök mozdulatlanul csüngtek, és a szűk helyiségben semmi sem utalt erőszakos behatolásra vagy dúlásra.

– Egyetlen pillanatra fordultam csak el! – méltatlankodott Lindner, miközben homlokáról egy zsebkendővel törölgette az izzadságot. – A szellőzőt akartam beállítani, mert túl meleg volt. Mikor visszafordultam, a nehéz láda már sehol sem volt! Felháborító! Maga szerint hogyan lehetséges ez?

– A fizika törvényei szerint meglehetősen nehezen – felelte Vaneau száraz eleganciával, miközben hajolt meg kissé, hogy átvizsgálja a padlószőnyeget. – Egy rézveretes, súlyos doboz ritkán tanul meg repülni zárt ablak mellett. A vágás a szíjon pedig meglepően egyenes egy olyan elkövetőtől, akinek elvileg sietnie kellett.

Laurent kalauz bizonytalanul megköszöri a torkát. Állítása szerint senki nem haladt át a folyosón, mióta elhagyák Salignacot. Ahogy a szerelvény ütemes zakatolással lassítani kezdett Saint-Mireux állomás közeledő fényei felé, Vaneau tekintete a fülke ajtajának rézkilincsére tapadt. A rejtély kibontakozott, de a megoldás szálai még mélyen a félhomályban rejtőztek.

16. III/3. Új rejtély a hálókocsin — Poros rézveretek és a leplezett időkésés

Mr. Poliniak

Saint-Mireux állomása villanásszerűen maradt el a VIP hálókocsi ablakai mögött, miközben az Intercontinental Expressz újabb lendületet vett az éjszakában. Herr Lindner türelmetlenül törölgette homlokát, miközben Monsieur Émile Vaneau nagy lupe nélkül, csupán félrebillentett fejjel tanulmányozta a fülke ajtófélfáját és a padlót.

– Ön szerint a tolvaj még mindig a vonaton van? – kérdezte Lindner fojtott, ingerült hangon. – Vagy egyszerűen kidobta a ládát az ablakon a nyílt pályán? Az a doboz pótolhatatlan smaragdokat tartalmazott!

– Ha valaki veszi a fáradságot, hogy átvágjon egy vaskos bőrszíjat, ritkán teszi azért, hogy a zsákmányt a szélnek eresztse – jegyezte meg Vaneau halkán, miközben

ujjbegyével végigsimított a rézkilincs alatti apró, szinte láthatatlan karcoláson. – A szándékos rongálás mindig több időt vesz igénybe, mint az, hogy egyszerűen elvigyünk valamit, ami nincs odarögzítve.

Laurent kalauz bűnbánóan állt a keskeny folyosó küszöbén. – Monsieur Vaneau, megesküszöm, hogy Salignac óta egyetlen idegen utas sem lépett be ebbe a szektorba. A szalonban is csend volt, csak az úriember kért meleg teát.

– És Ön természetesen azonnal teljesítette a kérését, ami felettébb dicséretes – felelte a detektív egy halvány, udvarias mosoly kíséretében. – A túlzott figyelmesség azonban néha kiváló takarót nyújt a figyelmetlenségnek. Nem a hiányzó kalauzt hibáztatom, Laurent. Sokkal inkább azt a tényt, hogy a bőrszój átvágott felülete nem friss.

Herr Lindner megdermedt, s a keskeny zsebkendő megállt a kezében. – Hogy mondja?

– A bőrszój rostjai között apró, rászáradt olajfilmet találtam, ami bizonyítja, hogy a vágás nem az elmúlt tíz percben történt – magyarázta Vaneau hűvös pontossággal, miközben visszasétált a kis szalonba, és helyet foglalt a karosszékben. – A táska nem az Ön szeme láttára tűnt el, mein Herr. Csupán most vették észre a hiányát. És míg a szerelvény Vevray felé közeledik, nekünk át kell gondolnunk, miért volt szüksége valakinek arra, hogy Ön csak most döbbenjen rá a veszteségre.

17. III/4. Új rejtély a hálókocsin – Ólomzárványok és a téves időzítés

Mr. Poliniak

– Ön szerint a saját figyelmetlenségemet kellene gyanúsítanom? – méltatlankodott Herr Lindner, miközben gépiesen összehajtogatta selyemzsebkendőjét. – A láda az ablak melletti asztalkán állt, amikor elhagytam a fülkét!

– Egyelőre csak azt valószínűsítem, hogy az Ön emlékezetét megelőzték az események – felelte Monsieur Émile Vaneau halkan, miközben visszasétált a VIP hálókocsi elegáns, plüssfotelekkel berendezett szalonjába. – A tények néha különös humorérékkel rendelkeznek, különösen, ha ólomzárványokról és elszáradt bőrszójákról van szó.

Laurent kalauz idegesen igazította meg az egyenruhája gombjait. – Ha a vágás nem most történt, Monsieur Vaneau, akkor a tolvaj nem is lépett be a szektorba Saint-Mireux

óta?

- Pontosan így van - bólintott a nyugalmazott fődetektív, miközben felvett az asztalról egy finom porcelán csészét, majd visszatette a helyére. - A félrevezetés lényege éppen az volt, hogy Önök mindannyian a jelenlegi pillanatra figyeljenek. A bőrszíjat még a felszállás előtt gyengítették meg, a láda helyén álló nehéz fémdoboz pedig csupán a súlyt volt hivatott utánózni, hogy a hiány ne tűnjön fel azonnal. A tolvaj nem elvitt valamit a vonaton, hanem itt hagyott valamit, ami nem oda való.

- Ez képtelenség! - csattant fel Lindner. - Maga szerint valaki szándékosan csapott be engem, csak hogy időt nyerjen?

- A képtelenség csupán egy olyan lehetőség, amivel még nem állt szándékunkban megismerkedni - jegyezte meg Vaneau szinte szórakozottan, majd kinézett a sötét ablakon. A szerelvény ütemes zakatolással gyorsított a kanyargós síneken, ahogy Vevray állomása felé közeledett. - A kérdés most már csupán az, hogy a láda valódi tartalma mikor hagyta el a fülkét, és ki volt az az utas, aki túlságosan is ügyelt rá, hogy ne látszódjon sürgetőnek a dolga.

18. III/5. Új rejtély a hálókocsin — A cserélt nehezék és a pontosság ára

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi elegáns szalonjában összegyűlt társaság feszülten figyelte az ősz hajú úriembert. Monsieur Émile Vaneau lassan benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta, egyetlen pillantást vetett a finom csiszolású számlapra, majd nyugodtan az egybegyűltekre emelte tekintetét.

- Pontosan hat perc múlva Pont-Valais állomásra érkezünk - mondta csendesen, miközben az óra fedelét magától értetődő természetességgel visszapattintotta.

- Valamennyien azt hittük, hogy a rablás az elmúlt órákban, menet közben történt - folytatta Vaneau, miközben megállott a szalon középső asztala mellett. - Herr Lindner méltatlankodása teljesen meggyőzőnek tűnt, a bőrszíjak friss vágása pedig a jelenre terelte a figyelmet. A félrevezetés kulcsa azonban nem a hiányban, hanem a többletben rejlett. A fém dobozban, amelyet a nehéz láda helyén hagytak, ólomzárványok

maradványai voltak. A tolvaj nem elvitt valamit a vonaton, hanem előre kiszámított súlyt hagyott itt, hogy a cserét ne vegyék azonnal észre.

- De ki tehetett ilyet? - kérdezte Laurent kalauz elfehéredett arccal.

- Csupán az, aki pontosan ismerte a láda tartalmát, és akinek módjában állt a csomagok rendezése még a felszállás előtt - pillantott Vaneau a székén fészkelődő utasra. - A biztosítási összeg megszerzéséhez nem kellett más, mint egy teherbíró másolat és a saját emlékezetének szándékos átírása. Amikor kimondanám, hogy az elkövető nem más, mint...

A mondat félbeszakadt. Az InterContinental Express hirtelen nagyot fékezett. A csiszolt kristálypoharak megcsörrentek az asztalkákon, a szerelvény kerekei élesen csikorgó hangot adtak ki, majd a vonat méltóságteljesen begördült Pont-Valais fényben úszó peronjára.

Az ajtók sziszegve kinyídtak. A peronról két helyi nyomozó lépett fel a hálókocsi folyosójára. A vezetőjük határozott léptekkel belépett a szalonba, röviden körbehordta a tekintetét, majd közvetlenül a sápadt utas elé állt.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, szándékos csalás és hamis vádak ügyében - jelentette ki a nyomozó, miközben az érintett csuklójára kattant a bilincs.

- ...mint maga Herr Lindner - fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatát kimérten, mintha a rendőrség csupán az ő pontos időzítéséhez igazodott volna.

A letartóztatott férfit elvezették. A peronon néhány utas leszállt, míg mások felkapaszkodtak a VIP hálókocsi lépcsőjén. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, és nekilátott az új vendégek fogadásának. Az egyik újonnan érkező, fekete kalapos úr túlságosan is ügyelt rá, hogy ne ejtse le az apró, lakkozott fadobozt, amelyet a karja alatt szorongatott.

Monsieur Émile Vaneau csöndesen figyelte a jelenetet a szalon ablakából. Az ajtók becsukódtak, és a szerelvény kiegyensúlyozott zakatolással lassan elindult a következő állomás felé. Az új utasokkal együtt megérkezett a következő rejtély első, még jelentéktelennek tűnő mozzanata is.

19. IV/1. Új rejtély a hálókocsin — A bársonytok és az eltévedt kulcs

Mr. Poliniak

A fekete kalapos úr határozott léptekkel haladt végig a VIP hálókocsi folyosóján, nyomában egy hordárral, aki láthatóan alig bírta a sötétbarna, vaskos fémcsatokkal lezárt ládát. Laurent kalauz zsebkendőjével megtörölte a homlokát, és megkönnyebbült hajlongással üdvözölte az új érkezőt, miközben az InterContinental Expressz zökkenőmentesen kigördült Pont-Valais lámpafényes peronjáról, hogy felgyorsulva vágjon neki az éjszakának Osterwick irányába.

Monsieur Émile Vaneau kényelmesen elhelyezkedett a szalon plüssfotelében, és az asztalára helyezett gőzölgő teáscsészét nézte. A régi ezüst zsebóra már visszakerült a mellényzsebébe, megszokott helyére, jelezve, hogy a pontosságra vágyó Herr Lindner esete végleg lezárult. A nyugalmazott fődetektív arcán halvány, kimért mosoly suhant át, ahogy meghallotta a kalauz elfojtott sóhaját.

– Úgy tűnik, Laurent, a vonaton a csend mindig csak átszállójegyre jogosult – jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben egy finom mozdulattal felemelte a csészét. – A nyugalom ritka vendég, ám amíg felszolgálják a megfelelő teát, nem panaszkodhatunk.

– Igaza van, Monsieur Vaneau – válaszolta Laurent, miközben átrendezi a kristálypoharakat a tálcán. – Azt hittem, ez az este már csendben telik el. Bár az új utasunk, Monsieur Gautier, eléggé türelmetlennek tűnik. Külön kérése volt, hogy a csomagját azonnal a fülkéjébe vigyék, és senki se nyúljon hozzá.

Ebben a pillanatban a sötét kalapos úr lépett be a szalonba. Elegáns, sötétkék kabátot viselt, s bár mozdulatai udvariasak voltak, tekintete nyugtalanul cikázott a helyiség bútorai és a jelenlévők között. A kezében egy kis, bársonnyal borított dobozt tartott, amelyet olyan szorosan ölelt magához, mintha az élete függne tőle. Megállt a szalon közepén, és kimérten megszólalt:

– Bocsánat a zavarásért... Meg tudná mondani valaki, hogy a VIP fülkék zárai teljes biztonságot nyújtanak-e az éjszaka folyamán?

– Természetesen, uram – válaszolta Laurent büszkén. – Az InterContinental Expressz VIP hálókocsijában az utasok értékei tökéletes biztonságban vannak.

Vaneau csendben figyelte az utast. Észrevette, hogy a férfi kesztyűs kezén a bársonytok zárja csupán félig volt lepattintva, és a sarkából egy keskeny, aranyozott papírcsík lógott ki – egy olyan okmány szegélye, amelyet láthatóan kapkodva rejtettek el. Amikor a férfi megfordult, a tok aljából egy apró, fémes koccanással kiesett egy kisméretű, vésett rézkulcs, és végiggördült a szőnyegen, pontosan a detektív cipője mellett állva meg.

– Úgy vélem, uram, ez az Ön tulajdona – mondta Vaneau, és anélkül, hogy lehajolt volna, cipője orrával finoman a férfi felé gurította a tárgyat. – Bár a kulcsok természetükből fakadóan szeretnek elveszni, a rejtélyek legtöbbször éppen velük kezdődnek.

20. IV/2. Új rejtély a hálókocsin — A törött pecsét és a néma aggodalom

Mr. Poliniak

– Úgy vélem, uram, ez a kis tárgy túlságosan sietve kívánt elszabadulni – mondta Monsieur Vaneau csendesen, miközben lehajolt, és leheletfinom mozdulattal felvette a rézkulcsot a szőnyegről.

Gautier arca egy pillanatra elfehéredett. Szinte kikapta a kulcsot a nyugalmazott detektív kezéből, majd gyorsan besülylesztette kabátja mély zsebébe. Kétségbeesett igyekezettel próbált uralkodni magán, ám a homlokán kiütkező apró izzadságcseppek elárulták belső feszültségét.

– Köszönöm – morogta fojtott hangon. – Csupán egy jelentéktelen apróság. Egy régi íróasztal kulcsa, semmi több.

– A jelentéktelen apróságok rendelkeznek azzal a kellemetlen tulajdonsággal, hogy a legrosszabb pillanatban szeretnek elgurulni – jegyezte meg Vaneau egy halvány mosoly kíséretében, majd kortyolt egyet a teájából. – És általában éppen akkor, amikor valaki a legnagyobb gondossággal próbálja elrejteni őket.

Gautier nem válaszolt. Sarkon fordult, és sietős léptekkel a VIP fülkéje felé indult. Laurent kalauz elképedve nézett a távozó utas után, majd gondosan elrendezte a szalonzsák szélén felejtett szalvétákat. A vonat közben egyenletes ütemben száguldott az éjszakában Vandrecourt irányába.

Néhány perccel később halk, tompa puffanás hallatszott a folyosó végéről, amelyet egy

elfojtott felkiáltás követett. Laurent azonnal elindult a hang irányába, Vaneau pedig kimért, kényelmes léptekkel követte őt. Gautier fülkéjének ajtaja félig nyitva állott: a férfi a padlón térdepelt, s a sötétbarna láda fedele fel volt hajtva.

A láda belsejében sűrűn telepakolt, nehéz kötegekben álló iratok feküdtek. Ám a legfelső mappa vörös viaszpecsétje frissen törött volt, s a bársonytokból kilógó aranyozott papírcsík párja hiányzott. Gautier rémülten nézett fel a belépőkre.

– Valaki... valaki hozzányúlt a csomagomhoz! – nyögte ki. – Amíg a szalonban voltam!

21. IV/3. Új rejtély a hálókocsin — A hiányzó szalag és a kettős árnyék

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau nem sietett. Megfontolt, halk léptekkel lépte át a VIP fülke küszöbét, majd megállt Laurent kalauz mellett, és finoman félredöntött fejjel szemlélte a padlón fekvő ládát. Gautier még mindig a szőnyegen térdepelt, s ujjai idegesen remegtek a felhajtott fedél peremén.

– Ez képtelenség! – pattant fel Gautier, miközben igyekezett eltakarni a nyitott rekeszt. – Valaki behatolt ide, mialatt a szalonban teáztam! A törött pecsét és a hiányzó aranyozott papírcsík mindent bizonyít. A vonat biztonsága egyszerűen katasztrófa!

Laurent kalauz zavartan igazította meg a sapkáját, s óvatosan Vaneau felé pillantott, mintha a nyugalmazott detektív tekintetéből próbálna támaszt meríteni. Vaneau azonban csupán a zsebéből kihúzott makulátlan, fehér zsebkendőjével törölte meg a szemüvegét, mielőtt megszólalt volna.

– Ön úgy véli, uram, hogy egy tolvaj alig két perc alatt kinyitotta a kabinját, feltörte a ládáját, elvitt egyetlen szalagot, majd gondosan visszahúzta maga mögött a zár nyelvéjét? – kérdezte Vaneau elgondolkodva.

– Pontosan ez történt! Maga talán kételkedik a szavaimban? – csattant fel Gautier, s szemeiben ingerült villámok cikáztak.

– Egyáltalán nem – felelte Vaneau higgadtan, miközben a szemüvegét visszatette az orrára. – Csupán feltűnt, hogy a viaszmorzsák nem kifelé, a padlóra hullottak, hanem a láda belsejében, a papírok tetején pihennek. A tolvajok általában sietnek, s a fizika

törvényei ritkán alkalmazkodnak az ő menetrendjükhöz.

Gautier torka kiszáradt, elfojtott egy káromkodást, de nem tudott mit válaszolni. Laurent kalauz halk megkönnyebbüléssel sóhajtott fel, miközben a szerelvény egyenletesen ringott a sötét síneken. Az InterContinental Expressz feltartóztathatatlanul robogott tovább Saint-Mireux irányába, a fülkében rekedt csöndben pedig a megválaszolatlan kérdések súlya egyre nehezebbé vált.

22. IV/4. Új rejtély a hálókocsin – A félreértett nyom és a selyemkesztyű

Mr. Poliniak

Monsieur Gautier zavara csak egyetlen futó pillanatig tartott, mielőtt igyekezett visszanyerni elbizakodott tartását. Zsebre vágta a kezét, s a nyitott ládára mutatott.

– Akárhogy is történt, a tény tény marad, Vaneau úr! A feljegyzéseim hiányoznak, és ez az apró incidens komoly fenyegetést jelent a társaság érdekeire. A kalauz kötelessége, hogy azonnal értesítse a hatóságokat a legközelebbi megállóban!

Laurent kalauz aggodalmasan lépett egyet előre, de Monsieur Vaneau csendes kézmozdulattal megállította. A nyugalmazott detektív lassan a fülke kis asztalkájához sétált, ahol egy félig kiürült teáscsésze állt. Megkoppintotta a porcelán szélét a körmével, s a halk, tiszta csengés betöltötte a fülkét.

– A vakmerő tolvaj teóriája kétségkívül roppant drámai, Gautier úr – jegyezte meg Vaneau finom, kimért mosollyal. – Csupán egyetlen apróság nem illik a képbe. Ön azt állította, hogy a szalonban teázott, amikor az eset történt. A csészéjében lévő tea azonban még mindig gőzölög, miközben a láda rézveretén lévő friss ujjlenyomatok selyemkesztyű használatára utalnak. Arra a finom selyemre, amely jelenleg az Ön zakójának jobb zsebéből lóg ki.

Gautier arca egy árnyalatnyit elfehéredett, s önkéntelenül a zsebéhez kapott.

– Ez... ez tiszta képtelenség! Csak a hideg ellen húztam kesztyűt! Nem vádolhat meg azzal, hogy a saját tulajdonomat dézsmálom fel!

– Dehogyan vádolom, uram – felelte Vaneau száraz eleganciával. – Egyelőre csupán azt állítom, hogy a félrevezetés néha kényelmesebb, mint a teljes igazság. Mindenki azt

hitte, hogy egy külső behatoló törte fel a zárat, miközben a valódi szándék csupán az volt, hogy a hiányzó papírszalaggal elterelje a figyelmet a láda alsó, még érintetlen rekeszéről. A színház jól sikerült, csak a díszletek nem voltak teljesen pontosak.

Laurent kalauz meglepetten pillantott a ládára, miközben a szerelvény egy éles kanyarban megbillent. Az InterContinental Expressz zökkenőmentesen robogott tovább az éjszakában, s a kerek egyenletes ritmusa jelezte, hogy a következő állomás, Valcourt már nincs messze. Vaneau csendben felvonta a szemöldökét, miközben Gautier megdermedve állt a fülke közepén, tudva, hogy a gondosan felépített játéka apró darabjaira hullott.

23. IV/5. Új rejtély a hálókocsin — A rejtett rekesz és a halk kattanás

Mr. Poliniak

Monsieur Gautier idegesen megköszöri a torkát, miközben igyekezett megőrizni megingott méltóságát. Kinyújtott ujjai kissé remegtek, ahogy a láda szélére támaszkodott, s megpróbált ártatlan meglepetést szimulálni.

– Még ha a kesztyű az enyém is, Vaneau úr, ez nem bizonyít semmit! Egy tehetős embernek joga van megóvni a kezét a fém hidegétől. A dokumentumaim elvesztése valós fenyegetés, nem pedig holmi színházi előadás!

– A kétségbeesés bizonyára megmagyarázza a sietséget, Gautier úr – jegyezte meg Émile Vaneau higgadt, száraz mosollyal, miközben végighúzta az ujját a láda peremén. – Ám a zárszerkezet finom illesztései ritkán hazudnak egy régi barátnak. A hiányzó papírszalag sosem volt a tolvaj zsákmánya. Ön csupán azért távolította el, hogy a figyelmet a felső rekeszre irányítsa, miközben a valódi szándéka az alsó, rejtett rekesz tartalmának leplezése volt.

Laurent kalauz döbbsen lépett közelebb, ahogy Vaneau egyetlen finom mozdulattal megnyomta a rézpánt melletti apró kiemelkedést. A láda alja halk kattanással felpattant, feltárva egy érintetlen, pecsét borítékot. Gautier arca most már teljesen elveszítette maradék színét.

Vaneau lassú, kimért mozdulattal benyúlt a mellényzsebébe, s elővette régi ezüst

zsebóráját. Kinyitotta. Egy pillanatig csendben nézte a mutatók egyenletes haladását, majd nyugodtan megszólal:

– Pontosan nyolc perc múlva Montmiral állomásra érkezünk.

– Ön azt akarta, hogy a társaság biztosítója külső rablást könyveljen el – folytatta Vaneau, elrakva az órát. – A teáscsésze melege, a selyemkesztyű nyoma és a rejtett rekesz épsége mind ugyanabba az irányba mutatnak. Ön nem áldozat volt, Gautier úr, hanem saját maga gondosan előkészített félrevezetésének egyetlen szereplője, aki elfelejtette, hogy a részletek mindig felelnek.

Amikor Vaneau kimondaná a megbízó pontos nevét, a vonat hirtelen nagyot fékez. Poharak csörrennek a szomszédos fülkékben, s a szerelvény lassan, méltóságteljesen begördül Montmiral állomásra.

Az ajtók csikordulva kinyílnak. A peronon már két helyi nyomozó várakozik, akik határozott léptekkel lépnek a fülkébe. A vezetőjük röviden körbenéz, majd Gautier-hoz fordul:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, csalás és hatósági félrevezetés ügyében.

Vaneau csak most fejezi be a mondatát, halk és kimért hangon addig ki nem mondott részletekkel kiegészítve a lezárást, mintha a rendőrség pontosan tudta volna, kiért érkezett.

A letartóztatottat elvezetik a hűvös éjszakai peronra. Az utasok egy része álmosan leszáll, míg újak lépnek a folyosóra. A személyzet megkönnyebbülten fellelegzik. A szomszédos fülkéből egy újonnan érkezett úriember lép ki, aki feltűnően kevés poggyásszal utazik, ám egy nehéz, lelakatolt fémkazettát szorít a karja alá. Vaneau csendben figyel. Az ajtók becsukódnak, s a vonat elindul a következő állomás felé.

24. IV/6. Új rejtély a hálókocsin — Az elcserélt poggyász és a halvány puskapor

Mr. Poliniak

Montmiral nyirkos peronján a hűvös éjszakai levegő lassan felváltotta a fülke fojtogató feszültségét. Gautier urat határozott léptekkel kísérték el a helyi nyomozók, míg az utasok egy része álmosan leszállt a gördülő kocsik mellé, újak pedig megkezdték a

felszállást. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, s egy zsebkendővel megtörölte a homlokát, miközben a szerelvény fémes csikorgással felkészült az indulásra.

Monsieur Émile Vaneau némán állt a VIP hálókocsi folyosóján, az ablaknak támaszkodva. Hófehér haja alatt tekintete kísért a peron forgatagát. Bár a hamisítás ügyére pont kerülhetett volna a gyorsvonat krónikájában, Vaneau jól tudta, hogy az Intercontinental Expresszen egyetlen lezárás sem jelent valódi végállomást. Az ajtók csikordulva záródtak, s a szerelvény lassan kívánszorgott Montmiral lámpáinak fényéből a sötét, nyitott táj felé.

Az új felszállók között egy vékony, sötét köpenyes úr keltette fel a detektív figyelmét. Nem a szokatlanul sietős léptei miatt, hanem mert meglepően kevés poggyásszal érkezett: egyetlen, láthatóan könnyű, gravírozott rézcsattal ellátott bőrtáskát vitt a kezében, mégis úgy fogta, mintha mázsás súlyt cipelne. Amikor elhaladt a VIP fülkék előtt, halk, fémmozdulás-szerű zörrenés hallatszott a táska belsejéből, s a levegőben egy pillanatra halvány, kesernyés puskaporillat terjengett.

- Kellemes estének nézünk elébe, uram - szólalt meg a férfi száraz, rekedtes hangon, amikor észrevette Vaneau kimért pillantását, majd kissé túl gyorsan fordította el a fejét.

- Kizárólag a hőmérsékletet illetően, uram - válaszolta Émile Vaneau elviselhetően udvarias, de távolságtartó mosollyal. - A társaság mindig ügyel rá, hogy a huzat ne zavarja meg az utasok pihenését.

A férfi bólintott, majd sietve belépett a szomszédos fülkébe, gondosan maga mögött húzva a tolóajtót. Laurent kalauz éppen ekkor lépett Vaneau mellé, tálcáján egy friss, gőzölgő teáscsészével.

- Úgy tűnik, végre nyugodt éjszakánk lesz, Vaneau úr. A gépész szerint fennakadás nélkül haladunk tovább.

Vaneau a teáscsészére pillantott, majd finoman megrázta a fejét. A folyosó szőnyegén, az új utas fülkeajtájának tövében apró, finom koromszemcsék csillogtak a lámpafényben.

- A nyugalom, kedves Laurent, legtöbbször csak a vihar előtti csend. Különösen akkor, ha az ember puskaporos táskát hordoz a karján.

25. IV/7. Új rejtély a hálókocsin — A puskaporos táska és a végső megálló

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi keskeny folyosóján fojtogató csend uralkodott. A szomszédos fürkék ajtói lassan kinyíltak, s az utasok kíváncsian gyűltek össze a lámpafényben. A sötét köpenyes úr az ablaknak támaszkodva szorította magához a rézcsatos bőrtáskát, miközben Laurent kalauz feszülten egyensúlyozott a teástálcával. Monsieur Émile Vaneau komótosan benyúlt a mellényzsebébe, majd elővette régi ezüst zsebóráját. Egy halk pattanással kinyitotta, s egyetlen nyugodt pillantást vetett az ingára.

– Pontosan négy perc múlva Valcourt állomásra érkezünk – szólalt meg Vaneau kimért, elegáns hangján, miközben visszacsúsztotta az órát a helyére. – És amíg áthaladunk a váltókon, érdemes tisztázni, miért keltett akkora riadalmat ez a szerény bőrtáska. Mindenki azt hitte, a puska por illata és a fémes zörrenés egy közelgő merénylet előszele. A félelem azonban kiválóan elhomályosítja a tisztánlátást.

Vaneau lépett egyet a sötét köpenyes férfi felé, aki idegesen hátrált. A detektív nem emelte fel a hangját, száraz humora mégis finoman áthatotta a szavait. „A tegnap esti elcserélt poggyász csupán látványos elterelés volt, amellyel a figyelmünket a csomagterre irányították. A puska por pedig, nos, nem robbanásra szolgált. A finom kénes keveréket azért szórták a táska bélésébe, hogy elfedje a hamisításhoz használt, friss vegyi tinta jellegzetes, szúrós szagát.”

– Ez képtelenség! – csattant fel a férfi, de a hangja megbicsaklott.

– A tények ritkán törődnek azzal, mit tartunk képtelenségnek – jegyezte meg Vaneau halk mosollyal. – A szőnyegen maradt koromszemcsék és a rézcsat egyedi kintornaszerű kattánása árulta el, hogy a táska belsejében egy hordozható pecsétnyomó prés lapul. Így hát teljesen nyilvánvaló, hogy a valódi elkövető nem más, mint...

A mondat közepén a szerelvény hirtelen nagyot fékezett. A fémfékek csikorgása végigfutott a kocsikon, a teáscsészék megcsörrentek Laurent tálcáján, s az Intercontinental Expressz lassan begördült Valcourt gőzben úszó peronja mellé.

Az ajtók csikordulva kinyíltak. A lépcsőn határozott léptekkel három helyi nyomozó lépett fel. A vezetőjük röviden körbehordozta a tekintetét a folyosón, majd egyenesen a

sötét köpenyes férfi elé lépett.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, állami értékpapírok hamisítása és csempészete ügyében – jelentette ki a tiszt.

- ...mint a szomszédos fülke látszólag túlságosan is óvatos lakója – fejezte be Vaneau a mondatát teljes nyugalommal, mintha a rendőrség érkezése csupán egy gondosan időzített végszó lett volna.

A letartóztatott férfit némán kísérték le a vonatról Valcourt hűvös éjszakájába. A peronon az utasok egy része leszállott, s helyükre újak érkeztek. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben megtörölte a homlokát. Ekkor egy idős, elegáns hölgy lépett a kocsiba, aki egy meglepően nehéz, bársonyruhával letakart kalitkát vitt a kezében, amelyből ütemes, halk mechanikus ketyegés szűrődött ki. Vaneau némán figyelte az új jövevényt, miközben az ajtók csapódva bezáródtak, s a szerelvény lassan kigördült az állomásról a sötét éjszakába, a következő megálló felé.

26. V/1. Új rejtély a hálókocsin — A hímezett monogram és a hideg viasz

Mr. Poliniak

A letartóztatott hamisítót a csendőrök határozott mozdulatokkal kísérték le a peronra. A várakozó utasok kíváncsi pillantásai közepette a gőz lassan elnyelte az alakjukat, s amint a szerelvény nehéz ajtai csattogva bezárultak, az Intercontinental Expressz ismét kigördült Valcourt állomásáról. A füstös éjszakában a kerekek ütemes kattogása váltotta fel a peron zaját.

Laurent, a kalauz, mély megkönnyebbüléssel sóhajtott fel, miközben összeszedte a megcsörrent teáscsészéket aVIP hálókocsi kisasztaláról.

- Úgy tűnik, Monsieur Vaneau, Ön nélkül a vonatunk hamarabb elmerülne a kaotikus zűrzavarban, mint ahogy elérnénk a következő megállót – jegyezte meg tiszteletteljes, halk mosollyal.

- Túlértékeli a szerepemet, kedves Laurent – felelte Émile Vaneau, miközben kényelembe helyezte magát a kárpitozott fotelben. – A bűnözők csupán túl sok figyelmet fordítanak a részletekre, s közben elfelejtik a legegyszerűbb tényeket. A rend hiánya

ritkán a véletlen műve; többnyire a túlzott igyekezet szüleménye.

Ahogy a szerelvény felgyorsult a sötét síneken, a hálókocsi végében új utas tűnt fel. Egy magas, szürke galléros köpenyt viselő úr lépett be, aki mindkét kezével görcsösen szorított egy kisméretű, kőrisfa dobozt. Tekintete nyugtalanul cikázott a fülkék számozása között, s amikor elhaladt Vaneau mellett, óvatlanul elejtett egy élére hajtogatott zsebkendőt. A finom vásznon halvány vörös viasznyomok látszódtak, s egy apró, cizellált rézkulcs gurult ki belőle a puha szőnyegre.

– Elnézést a figyelmetlenségemért! – szabadkozott az idegen, s láthatóan kapkodva kapott a kulcs után, miközben homlokán apró verejtékcseppek csillogtak a fali lámpa fényében.

– A figyelmetlenség természetes emberi állapot, uram – mondta Vaneau kimért, elegáns hangján. – A kulcsok pedig meglehetősen sajátos tulajdonsággal bírnak: csak akkor válnak igazán fontossá, ha valami zárva marad utánuk.

Az új utas válasz nélkül, sietősen bevonult a fülkéjébe, s a zár kattánása élesen visszhangzott a csendes folyosón. Alig telt el azonban negyedóra, amikor Laurent sápadt arccal tért vissza az étkezőkocsi felől. Kezében egy feltépett, hímzett monogramos selyemtokot tartott, amelyet az egyik üres asztalon talált. A tokból hiányzott a tartalom, s a bársony bélésen friss, vörös viaszmorzsák árulkodtak arról, hogy az értékét alig néhány perccel ezelőtt tulajdonították el.

27. V/2. Új rejtély a hálókocsin — A félrevezető viasznyom és a halk koppanás

Mr. Poliniak

Émile Vaneau óvatosan átvette a feltépett selyemtokot Laurent-tól, s hüvelykujjával végigsimította a szakadt bársony peremét. A vörös viaszmorzsák még puhák voltak, mintha alig néhány perccel ezelőtt morzsolódtak volna le a pecsétről. A nyugalmazott fődetektív nem sietett a következtetésekkel; tekintete a folyosó sötétedő ablakaira siklott, ahol a kerekek ütemes kattogása ritmikus háttérzajt adott a gondolatainak.

– Úgy véli, a szürke köpenyes úr... – kezdte Laurent halk, fojtott izgalommal, de Vaneau egyetlen enyhe kézmozdulattal félbeszakította.

– A gyanú, kedves Laurent, rendkívül kényelmes holmi – jegyezte meg elgondolkodva. – Úgy simul az ember elméjére, mint egy megszokott kabát, ám ritkán védi meg az igazságot a megfázástól. Az az úr kétségkívül zaklatott volt, s a viasz nyoma sem véletlen. De a túlságosan kézenfekvő válaszok mögött többnyire csak egy újabb, álságos zár rejtőzik.

A fődetektív lassan felállt a kárpitozott fotelból, és az étkezőkocsi felé indult. A folyosó fali lámpáinak sárgás fénye kimérten kísérté lépteit. Az étkezőkocsiban már alig páran időztek: az ablak melletti asztalnál a szürke köpenyes férfi ült, aki mozdulatlanul bámulta a kőrisfa dobozt az ölen, míg tőle két asztallal odébb egy elegáns, finom tapintású kesztyűt viselő hölgy teázott csendesen.

Laurent az üres középső asztalra mutatott, ahol a széttépett tokot lelte. Vaneau odalépett, de nem a selyemmaradványt, hanem az asztal alatti részegélyt vizsgálta meg. Egy apró, fémes csillogás hívta fel magára a figyelmét a szőnyeg szélén: nem viaszmorzsa volt az, s nem is a korábban látott rézkulcs darabja, hanem egy apró, hajlított ezüstkapocs, amelyet nyilvánvalóan egy drága utazótáska béléséből téptek ki hirtelen mozdulattal.

– A tények néha meglepő humorérzékkel rendelkeznek – szólalt meg Vaneau higgadt, száraz eleganciájával. – A szürke köpenyes úr túlságosan sok nyomot hagyott maga után a folyosón. Ám egy valóban óvatos tolvaj nem szór el kulcsot, zsebkendőt és viaszmorzsát is ugyanabban a negyedórában, hacsak nem az a szándéka, hogy minden szem kizárólag őrá szegeződjön.

28. V/3. Új rejtély a hálókocsin — Az ezüstkapocs és a csikorgó fékek

Mr. Poliniak

Az étkezőkocsiban a levegő szinte megfagyott, ahogy a jelenlévők lassan mind az üres középső asztal köré gyűltek. Émile Vaneau elégedetten tekintett végig a társaságon. A szürke köpenyes úr még mindig a kőrisfa dobozát szorította az ölen, míg az elegáns hölgy hűvös nyugalommal emelte ajkához a teáscsészét. Vaneau kimérten végigvezette az eseményeket: a széttépett selyemtök, a folyosón elszórt viaszmorzsák és a

felbukkanó rézkulcs mind csupán egy jól megkomponált színházi előadás kellékei voltak. A szándékosan hátrahagyott nyomok túlságosan is zajosak voltak ahhoz, hogy valódi bűnelkövetőt leplezzenek le.

- Mindenki azt hitte, a szürke köpenyes úr próbálta elrejteni a zsákmányt - folytatta Vaneau, s hangja kiegyensúlyozottan betöltötte a kocsit. - Ám a félrevezetés ott bukott el, ahol az óvatosság véget ért. Nem a viasz, s nem is a rézkulcs árulta el az igazságot, hanem az a szőnyeg szélén talált apró, hajlított ezüstkapocs. Olyan darab, amely nem egy köznapis utazóládából, hanem egy rendkívül drága, egyedi készítésű utazótáska béléséből szakadt ki a sietségben.

A nyugalmazott fődetektív ekkor lassan benyúlt mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta, egy pillanatra nézte a mutatók mozgását, majd kimérten megszólalt:

- Pontosan három perc múlva Valcourt állomásra érkezünk. A selyemtök tartalmát az a személy tulajdonította el, aki egész este ártatlanul teázott, miközben a táskájában már ott lapult a valódi zsákmány. Az elkövető tehát...

Mielőtt azonban kimondhatta volna a nevet, a szerelvény hirtelen nagyot fékezett. Az asztalokon lévő csészék és poharak csörrenve koccantak össze, a csomagok megremegtek a tartókon. Az Intercontinental Expressz lassan begördült Valcourt csendes, lámpafényes peronja mellé. Az ajtók sziszegve kinyíltak, s két helyi nyomozó lépett a kocsi folyosójára. A vezetőjük rögvest az elegáns, teázó hölgyhöz lépett:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a felbecsülhetetlen értékű miniatúra eltulajdonításának ügyében.

- ...amint azt a rendőrség pontossága is igazolja - fejezte be Vaneau a mondatát teljes nyugalommal, mintha a hatóságok érkezése csupán a menetrend természetes része lett volna.

A letartóztatott hölgyet szó nélkül elvezették, a szürke köpenyes férfi pedig megkönnyebbülten sóhajtott fel. A peronról néhány utas leszállt, míg az újonnan felszállók között egy fiatal úr tűnt fel, aki túlságosan könnyű, szinte teljesen üres bőrtáskát szorongatott a kezében, miközben gyanakvó pillantásokat vetett a kalauzra. Vaneau csendesen figyelte a jelenetet, miközben az ajtók becsukódtak, s a vonat ritmikus kattogással újra útnak indult a következő állomás felé, magával hozva egy újabb rejtély még alig észrevehető árnyékát.

29. VI/1. Új rejtély a hálókocsin — A kongó bőrtáska és az éjféli huzat

Mr. Poliniak

A szerelvény ritmikus zökkenéssel hagyta maga mögött Valcourt csendes, lámpafényben úszó peronját. Az Intercontinental Expressz VIP hálókocsijában a feszültség lassan felengedett, ahogy Laurent kalauz halkan és szinte észrevétlenül összegyűjtötte a félbehagyott teáscsészéket. A megszokott rend visszaállt, a kerékpárok fémhangú kattogása a síneken pedig ismét átvette az uralmat a társalgó felett.

Monsieur Émile Vaneau kényelmesen elhelyezkedett a sötétkék bársonyfotelben, és visszafogott érdeklődéssel figyelte az újonnan érkezett utast. A fiatal férfi a sarokasztalnál ült, és két kézzel szorította az ölében tartott bőrtáskát. A tartása merev volt, tekintete idegesen ugrált a folyosó ablakai és a kerek rézóra között. A táska méretéhez képest meglepően könnyűnek tűnt; valahányszor a férfi kissé megmozdította, a bőr felülete nem feszült meg, mintha a belseje teljesen üres lett volna. – Úgy tűnik, az új úr rendkívül értékesnek tartja a semmit – jegyezte meg halk, száraz tónusban Laurent, miközben elhaladt Vaneau fotelje mellett.

– A semmi néha sokkal nehezebb teher, mint gondolnánk, Laurent – válaszolta a nyugalmazott fődetektív, miközben finom mozdulattal kiigazította a mandzsettáját. – Különösen akkor, ha valaki attól tart, hogy rátalálnak.

Az éjszaka előrehaladtával a vonat nehéz sötétségben száguldott Chantraine iránya felé. A folyosókon kihunytak a fő fények, csak a rézszegélyű falilámpák halvány, borostyánsárga derengése világította meg a polírozott fa burkolatot. Ekkor hirtelen éles, hideg huzat csapott be a hármaskabina felől, s a zár kattánása szokatlanul nyersen törte meg a kerek monotóniáját. A kabina ajtaja lassan feltárult, és a fiatal férfi elfehéredett arccal lépett ki a folyosóra – kezében már csak a széttépett bélésű, teljesen üres bőrtáskát szorongatva.

30. VI/2. Új rejtély a hálókocsin — A széttépett selyembélés és a halvány borostyánfény

Mr. Poliniak

A széttépett bélésű táska csendesen hullott a VIP hálókocsi sötétkék szőnyegére. A fiatal férfi háta a folyosó faburkolatának támaszkodott, légzése szapora volt, ujjai görcsösen kulcsolódtak össze. Laurent kalauz halk szisszenéssel lépett közelebb, kezében a félbehagyott teástálcával, de Monsieur Émile Vaneau egyetlen megnyugtató kézmozdulattal intette mérsékletre.

– A rémület ritkán segít visszaszerezni azt, ami elveszett, fiatalember – mondta Vaneau kiegyensúlyozott, halk hangján. – De ha megosztja velünk, pontosan mit hiányol, legalább tudni fogjuk, mit keresünk.

A fiatal utas – aki Julien néven iratkozott fel az utaslistára – sápadtan nyelt egyet. Elmondása szerint a táskában nem pénz vagy ékszer lapult, hanem egy családi levéltár utolsó, bizalmas dokumentumai, amelyeket most, az éjféli huzat és a hirtelen sötétség perceiben valaki kiragadott a rekeszből. Vaneau lassan lehajolt, és két ujjával felemelte a megrongált bőrtáskát. Finom mozdulattal végigsimította a hasítás szélét.

– Különös – jegyezte meg a nyugalmazott fődetektív, miközben tekintete a fali lámpa derengésében megcsillanó selyemszálakra szegeződött. – A bélés nem elszakadt egy durva rántástól. Ezt egy rendkívül éles, finom pengével vágta át, mégpedig belülről kifelé haladva. Úgy tűnik, a táska szerkezete már az utazás megkezdése előtt sérült volt. – Azt akarja mondani, hogy a dokumentumok nem is most tűntek el? – kérdezte Julien idegesen, miközben szemei a sötét ablaküvegre tévedtek.

– Egyelőre csak annyit állítok, hogy a tények néha különös humorérzéssel rendelkeznek, amikor a kapkodás próbálja irányítani őket – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – A hármás fülke ablakának retesze félig nyitva állt, mégis tiszta a külső perem.

A vonatszerkezet éles fémhanggal zökkent egyet, jelezve, hogy az Intercontinental Expressz elhagyta a nyílt pályaszakaszt, és csendesen begördült Chantraine állomásának halványan megvilágított peronja mellé. A kerekek csikorgása lassult, a folyosón pedig az éjszakai csend ellenére halk léptek zaja visszhangzott. Vaneau nem mozdult, csupán a tekintetével követte a füstös üvegajtó mögött feltűnő újabb árnyakat.

31. VI/3. Új rejtély a hálókocsin — A kifordított selyemszálak és a halk fékezés

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi csendjét csupán a sínek egyenletes lüktetése törte meg. Julien még mindig a falnak támaszkodva figyelte a folyosó sötétedő sarkait, míg Laurent kalauz a tálcáján rezgő teáscsészéket próbálta egyensúlyban tartani. Monsieur Émile Vaneau kimérten végigsétált a kék szőnyegen, majd zakója belső zsebébe nyúlt, és elővette régi ezüst zsebóráját. Lassan kinyitotta, egy pillanatig némán nézte a finoman ketyegő mutatókat, majd nyugodtan megszólalt:

– Pontosan hét perc múlva Mireval állomásra érkezünk.

Laurent kalauz kíváncsian lépett közelebb, Julien pedig idegesen igazította meg a gallérját. Vaneau a széttépett bőrtáska felé mutatott. – Mindenki azt hitte, hogy egy ismeretlen behatoló csapott le az éjféli sötétségben, és kívülről feszítette fel a rekeszeket. A félrevezetés mesterei voltak, hiszen a nyitott ablak és a hirtelen huzat tökéletes színpadot biztosított. Csakhogy a selyembélés elemi szálai kifelé hajoltak, nem befelé. A vágást a táska belsejéből ejtették, ami azt jelenti, hogy a dokumentumok sosem hagyták el a tulajdonosuk kezét a feltételezett rablás során.

– Ez képtelenség! – háborodott fel Julien, de a hangja bizonytalanul elcsuklott. – Ön nyíltan gyanúsít engem?

– Egyelőre csak azt gondolom, hogy a tények tisztázása sokkal kényelmesebb, mint egy hiábavaló színjáték fenntartása – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – A hiányzó családi iratok végig az Ön kabátjának duplán varrott bélésében pihentek. Az elkövető tehát nem más, mint...

Vaneau mondatát hirtelen éles fémcsikorgás vágta ketté. Az Intercontinental Expressz váratlanul nagyot fékezett; a folyosó fali lámpái megremegtek, a szomszédos étkezőkocsiból pedig üvegek csörrenése hallatszott. A szerelvény lassulva begördült Mireval állomásának lámpafényben úszó peronja mellé.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, és a peronról két helyi nyomozó lépett a kocsiba. A vezetőjük szigorú tekintettel nézett körül, majd határozott léptekkel Julien elé állt. – Letartóztatom Önt a törvény nevében, biztosítási csalás és szándékos félrevezetés

ügyében – jelentette ki a tiszt. Vaneau csak ekkor fejezte be a félbeszakadt gondolatot, mintha a rendőrség érkezése pontosan kiszámított lépés lett volna: – ...mint Ön maga, fiatalember.

Miután a bilincsbe vert utast elvezették, a hálókocsi hangulata lassan lecsillapodott. Laurent megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben a peronról új utasok léptek a szerelvényre. Egy fekete kalapos úr szállt fel, aki feltűnően kevés poggyászt hozott magával, viszont egy apró, nehéz rézdobozt szorított az oldalára, amelyet egyetlen pillanatra sem engedett el. Vaneau csendben figyelte az érkezőt. Az ajtók becsukódtak, s az Intercontinental Expressz csikorgó kerekekkel indult tovább a következő állomás felé.

32. VI/4. Új rejtély a hálókocsin – A rézveretes doboz és a finom fémpor

Mr. Poliniak

A fekete kalapos úr egyetlen apró, de szembetűnően nehéz, rézpántokkal megerősített mahagónidobozt szorított a karja alá. Egyetlen szót sem szólt, tekintetével kerülte a teáskannát egyensúlyozó Laurent kalauzt, majd kimért, szinte gyanakvó léptekkel sietett a négyes számú фуlke felé. Az ajtó halk kattanással záródott mögötte, kizárva a folyosó tompa világítását.

Monsieur Émile Vaneau a hálókocsi végéből, megszokott, derűs nyugalmaival figyelte a jelenetet. Az Intercontinental Expressz komótosan kigyorsított, elhagyva Mireval állomását, és az éjszakai sötétségben robogott tovább a következő megálló, Lansac felé. A sínek ritmikus kattogása megszokott dallammal töltötte be a VIP kocsik elegáns csendjét, ám a megnyugvás csupán néhány percig tartott.

Az étkezőkocsi felőli ajtó hirtelen csapódott ki, és egy fiatal, elegáns diplomata, Henri Moreau lépett a folyosóra. Arca sápadt volt, kesztyűs kezével ingerülten matatott a zakója gombjai körül. Hangosan panaszkolta, hogy a Mirevalban töltött pár perces állás során nyomtalanul eltűnt a családi pecsétgyűrűje, amelyet a zsebóraláncán viselt, s amely a delegációja diplomáciai felhatalmazását igazolta.

– Valaki kihasználta a kavarodást, és besurrant a kabinjomba! – jelentette ki

felháborodva Moreau, miközben gyanakvó pillantást vetett a folyosó zárkózott fülkéire. – Ez hallatlan szemtelenség! Ön mindig ilyen közönyösen szemléli az ilyen súlyos bűncselekményeket, Monsieur Vaneau?

– Nem közönyösen, csupán türelemmel – válaszolta Vaneau, miközben finoman igazított egyet a zakója hajtókáján. – Az izgalom ritkán hozza vissza az elveszett tárgyakat, ellenben kiválóan alkalmas arra, hogy figyelmen kívül hagyjuk a legnyilvánvalóbb részleteket.

A nyugalmazott detektív ekkor közelebb lépett a négyes fülke ajtajához. A szőnyeg mélykék plüssén, közvetlenül a küszöb mellett, apró, aranyló rézporszemcsék csillogtak a fali lámpa fényében. A tettes talán gyors volt, de a szerelvény nem állt meg, s az új rejtély első finom szálai máris elkezdtek kibontakozni.

33. VI/5. Új rejtély a hálókocsin — A rézporszemcsék és a halk reszelőhang

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau nem sietett. Lassan guggolt le a szőnyeghez, s ujjhegyével alig láthatóan megérintette a négyes fülke küszöbén csillogó, finom fémport. A rézporszemcsék frissek voltak, s az éjszakai huzat még nem hordta szét őket a folyosó sötétkék plüssén.

– Ön szerint a tettes most éppen a zsákmányát számlálja odabent? – kérdezte Henri Moreau, miközben feszülten méregette a zárva tartó ajtót. A fiatal diplomata láthatóan nehezen viselte a tétlenséget. – Ha azonnal nem törjük rá az ajtót, a családi pecsétgyűrűm örökre eltűnik!

– A sürgetés kiváló módszer arra, hogy egy elhamarkodott mozdulattal tönkretegyük a saját bizonyítékainkat – jegyezte meg Vaneau száraz, kimért eleganciával, miközben felegyenesedett, és zsebkendőjével finoman megtörölte az ujját. – A zárt ajtók mögött zajló eseményeknek megvan az a tulajdonságuk, hogy előbb-utóbb fény derül rájuk. Különösen akkor, ha a bent tartózkodó úr láthatóan munkához látott.

Laurent, a kalauz ekkor lépett közelebb, tálcáján két gőzölgő teáscsészével. Bizonytalanul pillantott a négyes kabin felé, majd halk hangon megerősítette Vaneau

sejtelmét: a fekete kalapos úr a felszálláskor kifejezetten kérte, hogy senki se zavarja, és a mahagónidobozt egy pillanatra sem engedte ki a kezéből.

A folyosó csendjét hirtelen egy alig hallható, ritmikus fémhang törte meg a kabin belsejéből. Olyan volt, mintha valaki rendkívül finom reszelővel dolgozna egy apró tárgyon. Moreau felhorkantott, ám Vaneau egyetlen intéssel csendre intette a diplomatát.

Az Intercontinental Expressz egyenletes zakatolással száguldott át a sötét vidéken. Lansac fénypontjai már régen elmaradtak a vonatszerelvény mögött, s a VIP hálókocsi utasai lassan közeledtek Chantelle állomása felé, miközben a rejtély szálai egyre szorosabbra fonódtak.

34. VI/6. Új rejtély a hálókocsin – A kettős fenék és a finom reszelék

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau egyetlen megfontolt kézmozdulattal intette csendre a türelmetlenkedő diplomatát. Henri Moreau fel-alá járkált a VIP hálókocsi sötétkék szőnyegén, miközben Laurent, a kalauz, bámulatos egyensúlyérzéssel tartotta tálcáján a gőzölgő teáscsészéket.

– A reszelő hangja, kedves Moreau úr, valóban ingerlő lehet a szokatlan füleknek – jegyezte meg Vaneau száraz, kimért mosollyal. – Ám ha alaposabban megfigyeli a ritmusát, észreveheti, hogy a bent tartózkodó úr nem egy elcsent családi pecsétgyűrűt próbál megsemmisíteni. A finom sárgaréz reszelék a küszöbön sokkal inkább egy zárszerkezet vagy egy kettős rekesz illesztésére utal.

– És ön szerint ez megnyugtató? – csattant fel Moreau fojtott hangon. – Egy idegen az éjszaka közepén a fülkéjébe zárkózva barkácsol, miközben az én örökségemnek nyoma veszett!

– A pánik ritkán szolgált jó tanácsadóként a történelemben – válaszolta Vaneau higgadtan, miközben tekintete a négyes kabin mahagóni ajtajának rézkilincsére tapadt.

– A tényeknek megvan az a kedves szokásuk, hogy türelmesen megvárják, amíg összefüggéseikben vizsgáljuk őket. Laurent, mondja csak, a fekete kalapos úr egyedül

szállt fel a szerelvényre?

- Teljesen egyedül, Monsieur Vaneau – felelte a kalauz tisztelettel tudóan. – Csupán azt a bizonyos mahagónidobozt vitte magával, de a fogantyúját olyan görcsösen szorította, mintha az élete függne tőle.

- Nos, a görcsös ragaszkodás a legtöbbször nem a bűntudat, hanem a félelem jele – tűnődött el a nyugalmazott fődetektív. A fülkéből ekkor elhallgatott a reszelő halk sziszegése, s helyét egy tompa, elégedett kattanas vette át.

Az Intercontinental Expressz lassan csökkentette a sebességét, ahogy a sötétségből kirajzolódtak Chantelle állomásának első halvány lámpafényei. Vaneau könnyedén megigazította zakója hajtókáját. A rejtély képe lassan feltárult, s a végső következtetéshez már csak a megfelelő pillanat hiányzott.

35. VI/7. Új rejtély a hálókocsin — A rézsarkok titka és a menetrend szerinti igazság

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi keskeny folyosóján összegyűlt társaság feszülten figyelte a négyes kabin megnyíló ajtaját. A fekete kalapos úr lépett ki, kezei között a mahagónidobozzal, míg Henri Moreau idegesen törölgette az izzadságot a homlokáról. Monsieur Émile Vaneau ekkor komótos mozdulattal előhúzta zsebéből a régi, mivességében is kopott ezüst zsebóráját. Kinyitotta a fedelét, egyetlen pillantást vetett a finoman ketyegő mutatókra, majd nyugodt, kimért hangon megszólalt:

- Pontosan négy perc múlva Avermes állomásra érkezünk.

Ezzel zsebre tette az órát, és megigazította zakóját. – Moreau úr azt hitte, hogy a becses öröksége veszélyben forgott, és a tettes a hálókocsiban elrejtőzve próbálja megsemmisíteni a hiányzó leletet. A félrevezetés ott kezdődött, amikor mindannyian azt tételeztük fel, hogy a doboz zárját felfeszítették. Ám a küszöbön lévő finom sárgaréz reszelék elárulta az igazságot: nem rombolás történt, hanem egy pontos rekesz illesztése. A doboz tulajdonosa csupán biztonságba helyezte a saját iratait. A valódi szándék nem a rablás volt, hanem a mesterségesen keltett pánik, amely alatt ki lehetett volna cserélni a doboz tartalmát.

- De hát ki tenne ilyet?! - méltatlankodott Moreau, miközben hátrálni próbált a folyosó sötétebb sarka felé. - Ez képtelenség!

- A tények ritkán törődnek azzal, mit tartunk képtelenségnek - jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. - A leleplező részlet a hiányzó selyemszálak iránya és a megmunkált rézsarkok friss karcolása volt. Az elkövető nem más, mint...

A mondat közepén az Intercontinental Expressz hirtelen nagyot fékezett. A csikorgó kerekek hangjára poharak csörrentek Laurent tálcáján, s a szerelvény zökkenve begördült Avermes peronja mellé.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, és a helyi rendőrség két nyomozója lépett a VIP kocsi folyosójára. A vezetőjük szigorú tekintettel nézett körbe, majd egyenesen Moreau felé lépett:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, okirat-hamisítás és csalási kísérlet ügyében!

- ...Moreau úr - fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatot, mintha a nyomozók érkezése csupán a menetrend apró, előre kiszámított eleme lett volna.

A letartóztatott férfit csöndben elvezették. A fekete kalapos úr megkönnyebbülten hajtott fejet Vaneau előtt, majd leszállt a vonatról. Laurent kalauz elégedetten sóhajtott fel, miközben az új utasok szálltak fel a szerelvényre. Egy fiatal nő lépett a folyosóra, aki túlságosan is féltve szorított magához egy kettős zárral ellátott, furcsán könnyűnek tűnő hegedűtokot, miközben percenként az órájára pillantott. Vaneau csendben figyelte a jelenetet, ahogy a nő kabátjának zsebéből egy apró, ezüstös kulcs hullott a szőnyegre. Az ajtók becsukódtak, s a vonat lassan nekilendült a következő állomás felé vezető útnak.

36. VII/1. Új rejtély a hálókocsin — A néma hegedűtok és a hűvös huzat

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Expressz zökkenőmentesen hagyta maga mögött Avermes kivilágított peronját, s lassan kigyorsítva vágott neki az éjszakai tájnak. A VIP hálókocsi folyosóján hamar helyreállt a megszokott, diszkrét csend. Laurent kalauz precíz mozdulatokkal simította le a szőnyeg futóját, mintha a korábbi rendőri intézkedés

csupán egy apró, elkerülhető menetrendi korrekció lett volna.

Monsieur Émile Vaneau kényelmesen elhelyezkedett a kabinja ablak melletti foteljében, s miközben a kihűlő teáját kortyolgatta, az új utast figyelte. A hármaskabinba bevonuló fiatal hölgy fekete utazókalapot viselt, és szinte görcsös ragaszkodással szorította magához a sötétbarna, kettős rézcsattal védett hegedűtokot. A mozdulataiból nem egy muzsikusszerű természetesség sugárzott, hanem egy kincsért féltő utazó leplezetlen szorongása.

– Úgy tűnik, kisasszony, a muzsika néha nehezebb teher, mint amennyire a dallamokból gondolnánk – jegyezte meg Vaneau halkán, amikor a hölgy óvatlanul a folyosó rézkorlátjának koccantotta a tokot.

– Ez... ez nem hangszer, vagyis nem teljesen – válaszolta a fiatal nő riadtan, majd sietősen lépett be a fülkéjébe, s a zárat kétszer is ráfordította. Laurent kalauz sokatmondó pillantást váltott a fődetektívvvel; a VIP kocsi törzsközsége ritkán zárt ajtót ilyen demonstratív sietséggel.

A vonat egyenletes zakatolással haladt a következő állomás, Valcourt felé. Az éjszaka csendjét fél órával később tompa, fémes koppanás törte meg a hármaskabin irányából, amelyet egy fojtott, elhaló sikoly követett. Mire Vaneau kinyitotta az ajtaját, a fiatal nő már a folyosón állt, sárga arccal, reszkető kézzel mutatva a földön fekvő tokra. A zár érintetlen volt, ám a finom bársonybélés közül hiányzott a rejtélyes, nehéz tárgy, amelyről az imént még hallgatott. Az új rejtély ezzel megérkezett a robogó szerelvényre.

37. VII/2. Új rejtély a hálókocsin — A bársonybélés benyomódása és a rézszellőző

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau nem kapkodott. Amíg Laurent kalauz zseblámpával a kezében, látható idegességgel kémlelte a folyosó sötétebb sarkait, a fődetektív lassan lehajolt a szőnyegen fekvő hegedűtokhoz. A sötétbarna bársonybélésen mély, határozott kontúrú benyomódás látszott – egy nehéz, láthatóan fémes tárgy lenyomata, amely nyomtalanul tűnt el a látszólag belülről kulcsra zárt kabinból.

– Ha jól sejtem, kisasszony, a hiányzó tárgy nem rendelkezett szárnyakkal – jegyezte

meg Vaneau elgondolkodva, miközben ujjbegyével óvatosan végighúzza a tok sértetlen rézcsatjait. – A zárszerkezeten a karcolás legkisebb nyoma sem látszik. Ez vagy arra utal, hogy az elkövető bámulatosan türelmes mesterember, vagy arra, hogy az ajtó egyetlen pillanatra sem volt olyan biztonságos, mint Ön hitte.

A fiatal hölgy görcsösen összeszorította a kezét, s gyanakvó pillantást vetett a nyugalmazott detektívre. – Ön talán azt állítja, hogy nem zártam be a kabint? Tisztán emlékszem a zár dupla kattánására, amikor beléptem!

– Csupán azt állítom, kisasszony, hogy a tények néha meglehetősen tiszteletlenül viszonyulnak az emlékeinkhez – felelte Vaneau halk, kimért eleganciával. Miközben beszélt, a kabin szellőzőrácsa felől finom, hűvös huzat csapta meg az arcát. A fődetektív tekintete a rézkeretre tévedt, ahol a rögzítőcsavarok körül alig látható, friss dörzsölési nyomok csillantak meg a fali lámpa halvány fényében.

A szomszédos kabin ajtója ekkor halk nyikordulással résnyire nyílt, s egy bosszús tekintetű utas pillantott ki a folyosóra, de Vaneau egyetlen megnyugtató kézmozdulatára visszahúzódott. Az Intercontinental Expressz egyenletes ritmusban szelte az éjszakát Saint-Mireux irányába, miközben a rejtély kibontakozó szálai egyre mélyebbre vezettek a VIP hálókocsi zárt világában.

38. VII/3. Új rejtély a hálókocsin — A hajlított rézkampó és a hűvös légrés

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau végtelen türelemmel vizsgálta a sárgaréz szellőzőrács alatti keskeny fa szegélyt. Laurent kalauz zseblámpájának imbolgó fénye sárgás kört rajzolt a polírozott felületre, ahol apró, friss karcolások húzódtak a fémkeret szélétől a szellőzőcső mélye felé. A fiatal hölgy gyanakvóan méregette a fődetektívet, miközben ujjával a bársonybélésű hegedűtok szélét babrálta.

– Úgy véli, a tolvaj a szellőzőn keresztül távozott? – kérdezte a lány fojtott hangon, szinte elutasító kétkedéssel. – Ez a nyílás alig szélesebb egy tenyérnél!

– A fizika törvényei felettébb szigorúak, kisasszony – felelte Vaneau csöndesen, miközben apró csipeszt húzott elő a zakója belső zsebéből. – Egy felnőtt ember valóban

képtelen lenne áthatolni rajta, kivéve természetesen, ha az illető folyékony halmazállapotú. Mivel azonban az ilyesfajta utasok meglehetősen ritkák a VIP hálókocsikban, kénytelenek vagyunk feltételezni, hogy csupán a hiányzó tárgy tette meg ezt a szokatlan utat.

A csipesz hegye apró, selymes szálát emelt ki a szellőzőrács rézcsavarja alól. A finom, kékes fonal halványan megcsillant a lámpa fényében. Laurent kalauz elfojtott felkiáltással lépett közelebb, s azonnal a szomszédos kabin mogorva utasára terelte a gyanút, aki korábban oly bosszúsan pillantott ki a folyosóra.

– Az az úr egy kékes árnyalatú köpenyt visel! – mutatott rá Laurent izgatottan. – Biztosan ő használt valamilyen trükkös kampót a résen át!

– A kapkodó következtetések elképesztő rugalmasságról tanúskodnak, Laurent – jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával, miközben a szálát egy kis papírtasakos tokba helyezte. – De ne feledjük: a kék selyem nem kizárólag köpenyek szegélyén fordul elő. Néha a legdrágább utazótáskák belső rekeszeit bélelik vele.

Az Intercontinental Expressz mély, egyenletes zakatolással vágott át az éjszakán. A kerekek ritmikus kattogása jelzést adott a közelgő kanyarról, miközben a szerelvény Oiseval irányába száguldott. A rejtély nemhogy tisztázódott volna, de a hűvös huzattal együtt újabb kétségeket fújt a zárt hálókocsi folyosójára.

39. VII/4. Új rejtély a hálókocsin — A kék fonalcspadák és a hűvös bizonyosság

Mr. Poliniak

Laurent kalauz elszántan igazította meg a sapkáját, s szinte diadalmasan mutatott a folyosón morcosan fel-alá sétáló, kékes köpenyt viselő úr felé. A fiatal hölgy görcsösen szorította magához a hegedűtokot, miközben tekintete a folyosó szellőzőrácsa és a gyanúsított között csapongott. A légkör pattanásig feszült a zárt VIP hálókocsiban, ám Monsieur Émile Vaneau arcán egyetlen izom sem rándult.

– A teóriája rendkívül szemléletes, Laurent – jegyezte meg Vaneau szelíden. – Ugyanakkor feltételezi, hogy egy dörzsölt tolvaj nyílttéri színházi előadásként viseli a saját bűnjeleit. A tapasztalat azt mutatja, hogy a valódi elkövetők ritkán öltöznek a saját

nyomaik színébe, hacsak nem szándékosan szeretnének figyelmet kelteni.

A fődetektív ekkor lassan a mellényzsebéhez nyúlt, s kiemelte régi, polírozott ezüst zsebóráját. Egy halk pattintással kinyitotta a fedelét, s egyetlen megfontolt pillantást vetett a mutatókra.

- Pontosan hét perc múlva Marlotte állomásra érkezünk - szólalt meg halk, de ellentmondást nem tűrő hangon.

Az utasok önkéntelenül közelebb léptek. Vaneau nyugodtan a papírtasakba zárt selyemszálra mutatott. - A félrevezetés mesteri volt. Mindenki azt hitte, hogy a tárgyat a szellőzőcsövön át húzták ki a kabinból, s a kékes fonal a tolvaj köpenyéből származik. Valójában azonban a fonalat nem kívülről húzták be, hanem belülről akadt fenn: a hegedűtok saját védőhuzatának elrejtett, kék selyembéléséből tépték ki, amikor a szerkezetet kapkodva próbálták kiszabadítani. A szellőzőrács karcolásai csupán friss elterelésül szolgáltak.

Mielőtt a fiatal hölgy vagy Laurent közbeszólhatott volna, a szerelvény hirtelen nagyot fékezett. A csikorgó kerek hangja betöltötte a folyosót, s a kristálypoharak halk csörrentek a tálcákon. Az Intercontinental Expressz lassan begördült a kivilágított Marlotte állomásra.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, s a peronról azonnal két helyi nyomozó lépett a VIP kocsi folyosójára. A vezetőjük szigorú pillantással mérte fel a jelenlévőket, majd egyenesen a fiatal nőhöz lépett:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a biztosítási csalás és a hamis vádak ügyében.

Vaneau csak ekkor fejezte be a korábban félbehagyott gondolatát, halvány mosollyal lezárva az ügyet:

- ...hiszen a legbiztosabb módja egy értékes tárgy eltüntetésének az, ha maga a tulajdonos kiált lehangosabban tolvajt.

A megbilincselte nőt elvezették, s a szerelvény néhány perc múlva ismét nekiállt az éjszakának. A személyzet fellélegzett, a folyosó kiürült. Egy új utas szállt fel a szomszédos kabinba, aki mindössze egyetlen, túlságosan is könnyűnek tűnő rézkulccsal az ujján sétált el Vaneau előtt. A fődetektív némán követte tekintetével a mozdulatot, s tudta: a következő rejtély első apró porszeme már meg is érkezett.

40. VII/5. Új rejtély a hálókocsin — A viaszbevonatú henger és a halk koccanás

Mr. Poliniak

Marlotte kivilágított peronja lassan elenyészett a sötétségben, amint az Intercontinental Expressz csikorgó fémhangok kíséretében ismét felvette megszokott, ritmikus tempóját. Laurent kalauz megkönnyebbülten fújtatva igazította meg az egyenruháját, s egy tisztességes sóhaj kíséretében lépett a VIP hálókocsi kényelmes bőrfoteljében ülő Monsieur Émile Vaneau mellé.

– Bámulatos volt, Monsieur Vaneau – jegyezte meg a fiatalember őszinte hódolattal. – Bevallom, egy pillanatra azt hittem, az egész kocsiban káosz tör ki.

– A káosz ritkán tör ki magától, Laurent – válaszolta Vaneau halkan, miközben gőzölgő teájához nyúlt. – Általában alapos előkészítés és túlzott igyekezet kell hozzá. Most azonban, ha szabad kérnem, egy kevésbé mozgalmas csésze teát szeretnék elfogyasztani, mielőtt a szerelvény megközelíti Valcourt állomását.

A nyugalom azonban csak a következő szakasz kezdetéig tartott. A Marlotte-ban felszállt új utas, egy megnyerő fellépésű, szürke öltönyös úriember – aki Dr. Oskar Kroll néven jegyezte be magát a kalauznál – feltűnően sűrűn ellenőrizte a zakója belső zsebét. A férfit láthatóan nyomasztotta valami, mégis kínos gonddal ügyelt arra, hogy a 4-es kabin ajtaját félig nyitva hagyja, mintha folyamatosan várna valakit a folyosóról.

Vaneau az újságja pereme felett figyelte a jelenséget. Tapasztalt szeme azonnal kiszúrta a finom ellentmondást: egy férfi, aki láthatóan féltve őriz egy apró tárgyat, ritkán hagyja nyitva a kabinajtót, hacsak nem szándékosan akarja felhívni magára a figyelmet.

Ebben a pillanatban a vonat egy finom zökkenővel haladt át a váltón, s a folyosó puha szőnyegén halk, fémes koccanás visszhangzott. Egy polírozott, sárgaréz henger gurult ki a 4-es kabinból, pontosan Vaneau cipőjének orra elé. A kupakja elvált a törzsétől, s a belsejéből semmi sem esett ki – csupán egy vékony, friss sárga viaszréteg csillant meg a fali lámpa fényében. Dr. Kroll arca egyetlen másodperc alatt sápadt el, miközben gyanakvóan a saját, még fel sem bontott poggyászára meredt.

41. VII/6. Új rejtély a hálókocsin — A finom csavarvonal és a hűvös viaszszag

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau nem sietett a mozdulattal. Lehaza nyúlva a szőnyegen pihenő, sárgaréz hengerről visszatükröződő sárga fényfoltra, két ujjával óvatosan megemelte a vékony fémtokot. A friss viasz jellegzetes, édeskés illata még tisztán érezhető volt a hűvös folyosói levegőben.

– Úgy tűnik, Dr. Kroll, a tárgyai önállóbbak, mint ahogyan azt a menetrend engedné – jegyezte meg Vaneau a rá jellemző kimért, halk tónusban.

Dr. Kroll szorosan egymáshoz préselte az ajkait, majd meglepő hirtelenséggel nyúlt a henger után, ám Vaneau egyetlen kecses kézmozdulattal a kis asztalkára helyezte azt, pontosan a teáscsészéje mellé. A szürke öltönyös úr orcáján apró izom rándult meg.

– Ez csupán egy jelentéktelen mintatartó, Monsieur – felelte Kroll, miközben hangja kissé megbicsaklott. – Egy geológiai vizsgálat nehezen szétválasztható kelléke. Bocsánatért esedezem a zavarásért.

– Egy geológiai minta, amely sárga méhviasszal van kibélelve, bizonyára rendkívül érzékeny a rázkódásra – tűnődött el Vaneau, miközben finoman körbeforgatta a hengert a fali lámpa fényénél. – Különösen érdekes azonban, hogy a csavarmenet még mindig finom műszerolajtól fénylik. Egy olyan tárgyat, amelyet régen lezártak, aligha olajoznak meg közvetlenül az elindulás előtt.

Laurent kalauz feszülten lépett közelebb, tekintetét a kis rézhengerre szegezve. Dr. Kroll lassan hátrált egy lépést a fülkéje felé, de nem tudta levenni a szemét a polírozott réztokról. Vaneau a zakózsebéből egy finom monoklit vett elő, s alaposabban szemügyre vette a kupak belső peremét: a sárga viaszréteg alatt apró, párhuzamos karcolások húzódtak, amelyeket nem kőzet, hanem egy finom rézkampó hagytak maguk után.

– A következő megállónkig, Elberen állomásáig még elegendő időnk van arra, hogy megértsük, miért volt szüksége valakinek egy üres, de frissen viaszolt henger álejtésére – mondta Vaneau, s egy apró, hűvös mosollyal a teáscsészéjéért nyúlt. – A kérdés már csak az, hogy a henger eredeti tartalma még a VIP kocsiban van-e, vagy már korábban helyet cserélt valami mással.

42. VII/7. Új rejtély a hálókocsin — A dupla szigetelés és a tompa rezonancia

Mr. Poliniak

A sárgaréz henger hűvös tapintása és a friss méhviasz leheletnyi illata még jelen volt a szűk folyosón, amikor a szerelvény enyhén megdőlt egy elnyújtott kanyarban. Monsieur Émile Vaneau óvatosan a zsebébe süllyesztette a monokliját, s elégedett nyugalommal szemlélte a teáscsészéje mellett pihenő polírozott fémtokot. Dr. Kroll zakója szegélyét babrálta, miközben tekintete láthatóan kereste a legközelebbi kiutat a kellemetlen helyzetből.

– Egy természetkutató számára a fegyelem elengedhetetlen – jegyezte meg Vaneau könnyed eleganciával, alig hallhatóan megkavarva a gőzölgő teáját. – Ám úgy tűnik, a geológia tudománya az utóbbi időben meglepően szoros kapcsolatba került a finommechanikával. A rézkampó olyan nyomot hagyott a hengeren, amelyet egy közönséges mintavételi szerszámkészlet aligha indokolna.

Dr. Kroll köszörülte a torkát, és megpróbált visszanyerni valamit korábbi kimértségéből.

– A feltevései elhamarkodottak, Monsieur. Egy utazó tudós csomagjában óhatatlanul előfordulnak apróbb karcolások, a szerelvény rázkódása pedig sok mindent megmagyaráz. Ön túl sokat lát bele egy ártalmatlan mintatartóba.

– Lehetséges – bólintott Vaneau, s hangjában nem volt sem gúny, sem él. – A tények azonban ritkán tévednek, még ha néha szeretik is megtréfálni a felületes szemlélőt. Laurent, lenne olyan kedves, s megnézné a kilences fülke feletti szellőzőrács alsó peremét? A finom rézreszelék jelenléte a folyosó ezen szakaszán pontosan arra utal, hogy a henger nem a szőnyegen nyerte el végleges formáját.

Laurent kalauz habozás nélkül a falban futó szellőzőpanelhez lépett, ahol a polírozott rézveretek találkoztak a mahagóni faborítással. Dr. Kroll arca e pillanatban érezhetően elfehéredett. A fémrács mögötti dupla szigetelés mentén finom, alig látható rés tátongott, amelyből halk rezonancia kíséretében egy apró, selyemszállal rögzített tárgy körvonala derengve rajzolódott ki.

– Úgy vélem, Elberen állomása előtt még akad egy kis tisztázandó feladatunk – fordult Vaneau a tudós felé egy halk, kimért mosollyal. – Az igazság ugyanis, ellentétben a jól

viaszolt hengerekkel, ritkán szorul kenőolajra.

43. VII/8. Új rejtély a hálókocsin — A finom csiszolásnyom és a rejtett üreg

Mr. Poliniak

Laurent kalauz óvatos mozdulattal emelte ki a selyemszálon függő apró tárgyat a szellőzőrács mögül. A lámpás sárgás fénye megcsillant a hengeres rézalkatrészen, amelynek felületén alig látható, elkeskenyedő hornyok húzódtak. Dr. Oskar Kroll zavartan nyúlt a gallérjához, s miközben igyekezett megtartani a tudósok megszokott, távolságtartó tartását, tekintete akaratlanul is a folyosó sötétebb sarka felé tévedt.

– A finommechanika valóban csodákra képes, ha megfelelő kézbe kerül – jegyezte meg Monsieur Émile Vaneau, miközben gőzölgő teáscsészéjét a kis asztalkára helyezte. – Ám a fémfelületen látható apró csiszolásnyomok nem egy geológiai mintavétel emlékei. Sokkal inkább egy olyan mesterember kézlenyomatai, aki pontosan tudta, miként kell egy rejtett üreget észrevétlenné tenni a szellőzővezetékben.

Dr. Kroll mély lélegzetet vett, s kísérletet tett arra, hogy visszanyerje a fölényét. – Ön láthatóan kedvét leli a mesés feltételezésekben, Monsieur Vaneau. Egy kísérleti szeizmográf alkatrészéről van szó, amelyet a nagysebességű menetstabilitás vizsgálatára helyeztem el. A selyemszál csupán a vibráció csillapítására szolgált.

– Valóban? – kérdezte Vaneau halk, kimért csodálkozással, miközben ujjbegyével végigsimította a mahagóni burkolat szélét. – Ritka az olyan tudományos műszer, amelynek jelenléte kizárólag a kilences fülke felett okoz tompa rezonanciát, miközben a szomszédos terasról elnémítja a beszélgetések hangját. A dupla szigetelés nem a hőtől óvta ezt a szerkezetet, hanem a figyelmes fülektől.

Laurent kalauz halk csodálkozással vizsgálta a fémhenger peremét, ahogy a rézreszelék apró szemei lepergetek a kesztyűjéről. Dr. Kroll arca ekkorra már teljesen elveszítette korábbi magabiztos színét, s feszülten hallgatott. Megértette, hogy a detektív nem csupán a tárgy jelenlétét tárta fel, hanem annak pontos szerepét is a hálókocsi sötétben zajló eseményeiben.

– Ne feledje, kedves doktor – tette hozzá Vaneau egy hűvös, de békés mosoly

kíséretében, miközben tekintete az ablakon túli sötétségre tévedt –, a vakmerőség gyakran kapkodáshoz vezet, a kapkodás pedig mindig otthagyja a maga apró jelzéseit. Montclar állomása már nincs messze, s addigra a legkisebb rejtett üreg is feltárja a maga titkát.

44. VII/9. Új rejtély a hálókocsin — A rézhenger titka és a váratlan fékezés

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi salonjában fojtott csend uralkodott, miközben az utasok lassan mind a finom mahagóniasztal köré gyűltek. Monsieur Émile Vaneau nyugodt mozdulattal elővette régi ezüst zsebóráját, lepattintotta a fedelét, s egyetlen pillantást vetett a mutatókra.

– Pontosan négy perc múlva Klarinau állomásra érkezünk – szólalt meg halk, kimért hangon, majd visszacsúsztatta az órát a mellényzsebébe.

– Minden jelenlévő azt hitte, hogy a szellőzővezetékéből előkerült alkatrész egy ártalmatlan kísérleti szeizmográf része, ahogyan azt doktor Kroll oly készségesen állította – folytatta Vaneau, s tekintete a feszülten hallgató tudósra tévedt. – A korábbi napokban feltűnt kék fonalcspadák és a félreértett nyomok mind azt a látszatot keltették, hogy egyszerű csempészetről vagy szabotázsról van szó. Ám a kettős szigetelés nem a műszert óvta a vibrációtól, hanem a bent rekedt hangokat szűrte ki.

– Az igazságot az a parányi csiszolásnyom árulta el a rézhenger peremén – mutatott az asztalon heverő tárgyra Vaneau. – Egyetlen tudományos szerkezet sem igényel ilyen pontos, egyedi illesztést, hacsak nem arra tervezték, hogy a kilences fülke bizalmas beszélgetéseit továbbítsa. És a tettes, aki ezt a szerkezetet elhelyezte, nem más, mint...

A mondat végén a szerelvény hirtelen, éles csikorgással nagyot fékezett. A teáscsészék megcsörrentek a tálcán, az utasok önkéntelenül a kapaszkodók után nyúltak. Az Intercontinental Expressz lassan begördült a kivilágított peron mellé, s a lassuló kerekek ritmikus kattogása végül elhalt.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, s a folyosón két helyi nyomozó határozott léptei visszhangoztak. A vezetőjük belépett a salonba, szigorú tekintettel körbehordta a

szemét, majd egyenesen a megdermedt tudóshoz lépett.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, tiltott adatszerzés és ipari kémkedés ügyében, Dr. Kroll – jelentette ki erélyesen.

- ...aki így próbálta megszerezni a szomszédos fülke bányászati jogairól szóló dokumentumokat – fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatot, mintha a hatóság érkezése csupán a menetrend aprólékos része lett volna.

A bilincsbe vert Dr. Krollt elvezették, s a peronon néhány megkönnyebbült utas leszállt. Helyükre újak érkeztek: egy szikár úriember lépett a VIP kocsi folyosójára, aki láthatóan túlságosan is féltve szorított magához egy nehéz, dupla pecséttel lezárt bőrtáskát. Vaneau csendben figyelte a mozdulatait, miközben az ajtók bezáródtak, s a vonat robogott tovább a következő állomás felé.

45. VIII/1. A dupla pecsétetes bőrtáska — A szikár utazó és az éjféli zörrenés

Mr. Poliniak

A Klarinau állomás éjszakai fényei lassan elenyésztek az ablakok mögött, ahogy az Intercontinental Expressz ismét felvette megszokott, gépies ritmusát. A VIP hálókocsi szalonjában visszatért a csend, amelyet csupán a sínek halk zakatolása és a finom porcelánok koccanása tört meg. Laurent, a kalauz, irigylésre méltó higgadtsággal takarította el a félbeszakadt teázás nyomait, mintha egy ipari kém letartóztatása a legtermészetesebb esti programpont lett volna.

Monsieur Émile Vaneau kényelmesen hátradőlt a kárpitozott fotelben, és lassan kortyolta gőzölgő teáját. Tekintete az új utasra tévedt, aki alig negyedórája szállt fel a vonatra. A szikár, szürke öltönyös úriember – aki a jegye alapján Gabriel Sterling néven utazott – feszülten ült a sarokban. Két kezével görcsösen szorította az ölében pihenő, nehéz bőrtáskát, amelynek csatjait vörös viaszpecsétek zárták le.

- Megengedheti, uram, hogy a fülkéjébe vigyem a poggyászát? – lépett hozzá Laurent udvariasan. – A nehéz táskák ritkán tesznek jót a pihentető alvásnak.

- Hozzá ne nyúljon! – csattant fel Sterling, s szemeiben ideges riadtság villant. – Ez a táská egyetlen pillanatra sem kerülhet ki a felügyeletem alól!

Vaneau halvány, alig látható mosollyal tette le a csészéjét.

- A csomagok iránti túlzott ragaszkodás többnyire nem a súlyuknak szól, hanem a bennük őrzött dolgok súlyának - jegyezte meg halkan. - Ám a túlzott óvatosság néha pontosan arra hívja fel a figyelmet, amit elrejteni kívánunk.

Sterling komor pillantást vetett a nyugalmazott detektívre, de nem válaszolt. Röviddel éjfél előtt felállt, és szorosan magához ölelve a táskát, visszavonult a négyes számú fülkébe. A szalon kiürült, a lámpák borostyánsárga fénye tompult, miközben a vonat a következő állomás, Saint-Mireux felé száguldott az éjszakában.

Az éjszaka közepén azonban tompa puffanás, majd egy elfojtott kiáltás törte meg a folyosó csendjét. Laurent azonnal a négyes fülkéhez sietett, ahol az ajtó félig nyitva állt. Gabriel Sterling a szőnyegen feküdt elkábulva, míg az asztalon heverő bőrtáska vörös pecsétjei apró szilánkokra törve heverték a padlón - s a táska belseje teljesen üres volt.

46. VIII/2. A sértetlen zárszerkezet — Viaszpor és a hűvös éjszaka

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau kimért léptekkel lépett be a négyes számú fülkébe, ahol a levegőben még érezhető volt az összetört viasz halvány, méhviaszos illata. Laurent már felsegítette a szőnyegről a szédelgő Gabriel Sterlinget, aki a dívány szélén ülve, halántékát szorítva bámult maga elé. A nehéz bőrtáska ott feküdt az asztalon: fedele nyitva, belseje mint a kisöpört padlás, teljesen üres.

- Meggyőző alakítás - jegyezte meg halkan Vaneau, miközben gomblyukába igazította a szegfűjét, és közelebb lépett az asztalhoz. - A sérülés a fején szerencsére felületes, ám a táska tartalmának eltűnése annál mélyebb benyomást kelt.

- Kiraboltak! - nyögte Sterling elcsukló hangon, miközben vad tekintettel nézett körbe. - Valaki behatolt ide, miközben aludtam! Nem érti? Mellesleg az a táska nem üresre volt tervezve!

- Ezt a hiánya is meglehetősen egyértelműen jelzi, uram - válaszolta a fődetektív szárazon. - Ugyanakkor a rejtélyek természetéhez hozzátartozik, hogy a legzajosabb rablások hagynak maguk után a legkevesebb fizikai nyomot.

Vaneau lehajolt, és egy vékony csipesz segítségével felemelt a szőnyegről egy vörös viaszszilánkot. Megvizsgálta a lámpa sárgás fényénél, majd figyelmét az asztalon heverő táskára fordította. A sárgaréz zár csiszolt felülete teljesen karcolásmentes volt. A csat retesze finoman, akadás nélkül járt, amikor a detektív kipróbálta.

- Rendkívül udvarias tolvajjal van dolgunk - jegyezte meg Vaneau Laurent felé fordulva.
- Nemcsak hogy elaltatta Sterling urat, de arra is ügyelt, hogy a zárszerkezetben a legkisebb kárt se tegye. A pecsétet feltörték, de a kulcslyuk környéke sértetlen. Vagy a zár nyitásához mesteri ügyesség kellett, vagy a kulcs eleve nem volt olyan messze a zárómechanizmustól.

- Azt akarja mondani, hogy én... - kezdte Sterling felháborodottan, ám a hirtelen mozdulattól megszedült, s kénytelen volt visszahanyatlani a párnákra. - A táskában pótolhatatlan értékű váltók és bizalmas dokumentumok voltak! Miért tennék kárt a saját vagyonomat igazoló iratokban?

- Nem tételeztem fel semmit, uram - mondta Vaneau egykedvűen. - Csupán megállapítottam, hogy a tények ritkán törődnek az utasok elvárásaival. A zár nem erőszaknak adta meg magát, hanem szándéknak.

47. VIII/3. A viaszporos ingujj — Hűvös csend és a finom félrevezetés

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau lassan megfordította ujjai között a vörös viaszszilánkot, mielőtt óvatosan visszatette volna a kis csipeszt a zakója belső zsebébe. Laurent kalauz feszülten figyelte minden mozdulatát, míg Gabriel Sterling a díványon ülve láthatóan egyre nehezebben viselte a fülkében uralkodó kimért nyugalmat.

- Maga csak áll itt és gondolkodik, miközben az elkövető már a szerelvény másik végén járhat a papírjaimmal! - csattant fel Sterling, és zsebkendőjével a halántékát törölgette.

- Nem látja, hogy időt veszítünk?

- Az idő rendkívül ragaszkodó természetű, Sterling úr - válaszolta Vaneau szinte szelíden. - Mindig velünk marad, függetlenül attól, hogy milyen gyorsan futunk utána. A kapkodás ellenben ritkán teremt tisztánlátást.

A fődetektív ekkor közelebb lépett a szőnyegen ülő utashoz, és tekintete megragadt a férfi elegáns, sötétkék zakójának jobb ujján. A finom posztó szövetszála között apró, alig észrevehető vörös porréteg csillogott a lámpa sárgás fényében – pontosan ugyanolyan árnyalatú, mint a feltört pecsét viasza.

– Rendkívül figyelemreméltó – jegyezte meg Vaneau, s mutatóujjával gyengéden megérintette a férfi mandzsettáját. – Úgy tűnik, a vörös viasz nemcsak a táska zárját díszítette, hanem az Ön kabátujjával is közeli ismeretségbe került. Esetleg emlékszik rá, mikor lépett kapcsolatba a pecséttel a rablás előtt?

– Én... természetesen a lepecsételéskor! – vágta rá Sterling hirtelen, ám a hangja kissé megbicsaklott. – Tegnap délután, Párizsban! De mi köze ennek a mostani merényletnek?

– Egyelőre csak annyi, hogy a friss viaszpor ritkán marad meg huszonnégy órán át egy selyem bélésű ingujjon anélkül, hogy elkenődne – mondta Vaneau szárazon, majd Laurent felé fordult. – A félrevezetés igazi művészete abban rejlik, hogy a legegységelműbb nyomot pontosan ott hagyjuk, ahol mindenki keresni fogja. Ám a tények, mint tudjuk, ritkán engedelmeskednek a szándéknak.

A vonatszerelvény halkan megremegett, amint a kerekek átvágódtak egy váltón. Az ablakon túl a sötétség lassan feloszlott, jelezve, hogy az Intercontinental Expressz rendületlenül halad tovább az éjszakában, miközben a négyes fülke rejtélye még korántsem érte el a végkifejletét.

48. VIII/4. A selyemszövet szála – Finom ellentmondás és a hajnali hűvösség

Mr. Poliniak

Gabriel Sterling idegesen rántotta meg zakója ujját, próbálva eltakarni a leleplező vörös porszemcséket. A négyes fülkében megállt a levegő; csak a szerelvény ütemes zakatolása töltötte ki a csendet. Laurent kalauz feszülten állt a tolóajtó mellett, sárgaréz lámpásának sárga fénye halkan imbolygott a polírozott faburkolaton.

– Bárki hozzáérhetett ahhoz a fránya pecséhez! – erősködött Sterling, miközben tekintete ide-oda ugrált a fülke tárgyai között. – Amikor a hordárok áthozták a csomagokat a peronon, óriási volt a tülekedés. Biztosan akkor dörzsölődött a

kabátomhoz!

– A minőségi spanyol viasz különös tulajdonsága, Sterling úr – szólalt meg Vaneau szinte elmélkedő hangon –, hogy szilárd állapotában rendkívül ellenálló. Csak akkor szóródik ilyen finom, porszerű szilánkokra, ha hirtelen, oldalirányú nyomás éri. Pontosan olyan nyomás, amilyen a zár feszegetésekor keletkezik.

A nyugalmazott fődetektív lassan az ablakhoz lépett, ahonnan a hajnali pára borította fenyvesekre nyílt rálátás. Tekintete egy pillanatra megállt a kisasztalon heverő apró, rézkarikás kulcstartón. A karikán egyetlen kulcs sem fityegett, csupán egy apró, üres fémkarika árulkodott arról, hogy nemrégiben még tartozott hozzá valami.

– Egy hiányzó kulcs néha jóval beszédesebb, mint egy megtalált bizonyíték – jegyezte meg Vaneau, miközben zsebkendőjével gondosan megtörölte pápaszemét. – Különösen akkor, ha a táska zárszerkezete teljesen sértetlen maradt, mégis a belső peremén gyűlt össze a legtöbb viaszpor. A félrevezetés logikája ott bicsaklik meg, amikor a tettes tökéletes rablás látszatát keltve megfélemedezik a saját beidegződéseiről.

Sterling torka kiszáradt, s önkéntelenül a háta mögé rejtette a jobb kezét. Laurent kalauz halk köhögéssel jelezte jelenlétét, majd visszafogottan megjegyezte, hogy a vonatszerelvény szűk fél órán belül Montmirail állomására ér. Vaneau csupán egyetlen kimért intéssel nyugtázta a hírt, miközben tekintetében a kirakós darabkáinak összeállása tükröződött.

49. VIII/5. A rejtett kulcskarika — Húvös következtetések és a reggeli derengés

Mr. Poliniak

Gabriel Sterling lassan engedte le a háta mögé rejtett kezét, de a mozdulatban több volt a kényszerű megadás, mint a magabiztosság. A fülke kisasztalára helyezett üres rézkarika halkan megmozdult a vonat egyenletes rezgésétől, mintha maga is megerősítené Vaneau szavait.

– Ön úgy állítja be a dolgot, mintha elterveztem volna ezt az egészet – mondta Sterling, megpróbálva visszatérni a megszokott, gőgös hangneméhez. – A kulcs elveszett, valóban. Ám ez még messze nem bizonyítja, hogy én nyitottam volna ki azt a táskát.

- Igaza van - bólintott Vaneau kötelező udvariassággal. - Egy elveszett kulcs csupán hanyagság. Ám ha egy sértetlen zár belső peremén spanyol viasz nyomai találhatók, miközben a kulcskarika belső ívéen finom karcolások látszanak, az már nem a véletlen műve. A kulcsot nem elhagyták, hanem sietve feszítették le a karikáról.

Laurent kalauz önkéntelenül lépett egyet előre, sárgaréz lámpásának meleg fénye megvilágította Sterling zakójának jobb hajtókáját. A finom posztón apró, szinte láthatatlan olajfolt sötétlett, pontosan olyan, amelyet a VIP hálókocsi rejtett rekeszeinek finommechanikai zárai hagynak a figyelmetlen kézen.

- Ön szerint én egy közönséges tolvaj lennék? - kérdezte Sterling hűvösen, bár a homlokán apró izzadságcseppek jelentek meg.

- Közönségesnek semmiképpen sem nevezném, Sterling úr - válaszolta Vaneau száraz eleganciával. - A közönséges tolvajok ugyanis általában letörlik a műszerolajat a hajtókájukról, mielőtt a társalgóba lépnek.

A szerelvény odakint ritmikusan kattogott a síneken, miközben a hajnali köd lassan felszakadt a fenyvesek felett. A távolban feltűntek Vignemont állomásának első jelzőlámpái, pislákoló vörös fényük áttörte a szürkés párát. Vaneau zsebkendőjét eltéve az ablakpárkányra támaszkodott, s csendesen figyelte az események óramű pontosságú kibontakozását.

50. VIII/6. A feloldott viaszpecsét — Hűvös végszó és a váratlan fékezés

Mr. Poliniak

A folyosón felhalmozódott feszültség szinte tapinthatóvá vált, ahogy aVIP hálókocsi utasai mind egyetlen szűk térbe gyűltek. Monsieur Émile Vaneau lassan benyúlt a mellényzsebébe, majd elővette régi, karcolt ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta a fedelét, egy pillanatig mozdulatlanul nézte a számlapot, majd nyugodtan az egybegyűltekre pillantott.

- Pontosán hat perc múlva Laufenthal állomásra érkezünk - szólalt meg csendesen. - És mielőtt megállnánk, illendő tisztázni a kettős pecsét történetét. Mindannyian azt hitték, hogy a bőrtáskát durva erőszakkal fessegették ki az éjszaka folyamán, hiszen a

társalgóban elhagyott, széttépett selyemszálak és a feltűnően elhelyezett viaszpor mind erre utaltak. Ez azonban csupán egy gondosan felépített elterelés volt, amelynek célja az volt, hogy a figyelmünket a személyzetre irányítsa.

Gabriel Sterling megpróbált közelebb lépni az ablakhoz, de Laurent kalauz udvarias, mégis határozott mozdulattal állta útját. Vaneau elrakta a zsebóráját, és szikár eleganciával folytatta a levezetést.

- Az elkövető nem törte fel a zárat. Különleges, finommechanikai műszerolajat használt a belső peremeken, hogy a pofa halkabb és könnyebben nyitható legyen, majd lefeszegette a kulcsot a saját karikájáról. Ám a sietségben elkövette azt a hibát, hogy a hajtókájával hozzáért a rejtett rekesz frissen olajozott széléhez. A félrevezetésre szánt selyemszálak elfeleltették volna velünk a tényeket, ha az a bizonyos apró folt nem árulja el az igazságot. Így hát a diplomáciai táska valódi kifosztója nem más, mint...

Abban a szent pillanatban a szerelvény hirtelen hatalmasat fékezett. A fém sikolya végigfutott a kocsikon, a társalgó asztalain a kristálypoharak megcsörrentek, s az utasok önkéntelenül a kapaszkodók felé nyúltak. Az Intercontinental Expressz csikorgó kerekekkel, lassan begördült a párás Laufenthal állomás peronja mellé.

Az ajtók sziszegve kitárultak. A peronon már két határozott fellépésű, sötét köpenyes helyi nyomozó várakozott, akik habozás nélkül felléptek a VIP kocsi lépcsőjén. A vezetőjük röviden körbenézett a csendes társaságon, majd egyenesen Gabriel Sterlinghez lépett.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a diplomáciai táska feltörése és iratok eltulajdonítása ügyében - jelentette ki a főfelügyelő hűvös hivatali hangon.

Vaneau igazított egyet a mandzsettáján, és hajszálpontosan hozzáfűzte a félbeszakadt mondatához:

- ...mint Sterling úr, ahogyan azt a hatóságok jelenléte is illendően igazolja.

A letartóztatott férfit némán elvezették a ködös peronon át. A hálókocsi feszültsége lassan feloldódott, a személyzet tagjai megkönnyebbülten lélegeztek fel. Miközben néhány utas leszállt, egy új utazó lépett a kocsi folyosójára: egy magas, szótlan úriember, aki feltűnően kevés poggyászt hordott magával, ám a kabátja zsebéből egy nehéz, szokatlan formájú sárgaréz kulcs lógott ki. Vaneau egyetlen pillantással nyugtázta a jelenetet, miközben az ajtók becsukódtak, és a vonat komótosan kigördült az állomásról a következő úti célja felé.

51. IX/1. A megkarcolt borostyángomb — Hűvös csend és az új utasok

Mr. Poliniak

A letartóztatott Sterlinget a helyi nyomozók hatásosan kísérték le a laufenthali peronra. Az utasok feszült figyelme lassan elernyedett, ahogy a VIP hálókocsi folyosóján visszatért a megszokott csend. Laurent kalauz diszkrét sóhajjal rendezte el az összekeveredett poharakat a társalgóasztalon, miközben az ajtók sziszegve bezáródtak.

A szerelvény nehézkesen megmozdult, s a kerekek ritmikus kattogása jelzést adott a továbbutazásnak a gomolygó párában álló Saint-Mireux irányába. Monsieur Émile Vaneau csendesen visszahúzódott a kényelmes bőrfotelébe, és kimért mozdulatokkal simította el selyemnyakkendőjét. A korábbi rejtély megoldása számára már a múlté volt; gondolatai mindig a jelen szilárd valóságához igazodtak.

A laufenthali megálló során néhány régi utast felváltottak az újonnan érkezők. A társalgóba egy finom tartású, idős hölgy lépett be, akit Elena Rostova bárónőként jegyzett be a kalauz, valamint egy feltűnően hallgatag úriember, aki túlságosan is óvatosan ügyelt a poggyászára. Vaneau egyetlen apró pillantással nyugtázta jelenlétüket, majd visszafordult a kávéjához.

– Úgy tűnik, a nyugalom ismét helyreállt, Monsieur Vaneau – jegyezte meg Laurent, miközben elhaladt a fotel mellett.

– A nyugalom, kedves Laurent, csupán két meglepetés közötti rövid szünet – válaszolta Vaneau halkán, száraz mosollyal. – És amíg a vonat halad, a meglepetésekre sem kell sokat várni.

A szavait igazolva, a kerekek egyenletes zakatolása közepette a hálókocsi túlsó végéből halk koccanás és egy fojtott felkiáltás hallatszott. A bárónő kezításkája a szőnyegre hullott, s belőle egy apró, szokatlanul megkarcolt borostyángomb gurult pontosan Émile Vaneau cipőjének orrához. A következő fejezet első, még ártatlannak tűnő rejtélye megérkezett.

52. IX/2. A megkarcolt borostyángomb — Finom karcolások és a hallgató utas

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau lassan, a korához képest meglepő eleganciával hajolt le a finom szőnyegen megállapodott tárgyért. Ujjai között megforgatta az apró, mézsárga borostyángombot, melynek csiszolt felületén nem a természetes zárványok, hanem mértani pontossággal bevéssett, finom karcolások futottak körbe. A selyemfényű felület elárulta: a vésés friss volt, s aligha származott véletlen súrlódásból.

– Attól tartok, Bárány, ez a kis dísz többet őriz a puszta emléknél – jegyezte meg Vaneau halkán, miközben a gombot átnyújtotta Elena Rostovának. – A borostyán általában a régmúlt erdők titkait őrizi, ez a darab azonban mintha egy jóval frissebb, élesebb történetről mesélne.

Elena Rostova bárónő finom, kesztyűs kezével átvette a gombot, s bár tekintete egyetlen pillanatra megingott, azonnal visszanyerte arisztokratikus tartását. Óvatosan visszasüllyesztette a tárgyat bársonytáskájába, majd halvány mosollyal biztosította a detektívet arról, hogy csupán egy jelentéktelen családi apróságról van szó, amely véletlenül csúszott ki a táska béléséből.

A társalgó sarkában ülő, hallgató úriember – aki a felszállás óta megszólalás nélkül őrizte a székéhez támasztott, kemény bőrtáskát – e mozdulatra láthatóan megfeszült. Ujjai rászorultak a táska rézkapocsára, s tekintete egy rövid, figyelmeztető pillantással találkozott a bárónőével. Laurent kalauz, aki éppen egy friss tálca gőzölgő teát helyezett el a kisasztalon, diszkrétan észrevételezte a jelenlévők közötti feszültséget.

– Egy újabb utazás, ahol a csomagok nehezebbeknek tűnnek a tartalmuknál – állapította meg Vaneau kimérten, miközben beleivott a kávéjába. – És ahol a gombok nem hiányoznak egyetlen jelenlévő kabátjáról sem. Ugye milyen figyelemreméltó?

A szerelvény eközben egyenletes ütemben szelte a gomolygó párát a közeledő Saint-Mireux felé. A rejtély szövődése lassan alakot öltött, de az igazság teljes mintázata még rejtve maradt a VIP hálókocsi félhomályában.

53. IX/3. A megkarcolt borostyángomb — Csalóka jelek és a mértani igazság

Mr. Poliniak

Saint-Mireux állomást maguk mögött hagyva az Intercontinental Expressz kerekei ritmikus kattogással szelték az éjszakát. A szalonkocsi visszafogott világításában Elena Rostova bárónő még mindig a bársonytáskáját szorította magához, mintha maga a finom szövet nyújthatna védelmet a kíváncsi tekintetek elől.

– Úgy vélem, Bárónő, a dolgok természetéből fakad, hogy a borostyán megőrzi a régmúlt zárványait – szólalt meg Monsieur Émile Vaneau, miközben gőzölgő teájából kortyolt egy aprót. – A felületén lévő friss karcolások azonban nem a természet, hanem egy igen türelmes ember kezét dicsérik. S ami még érdekesebb: nem pusztán díszítőértékkel bírnak.

A társalgó sarokfoteljében ülő, hallgatag úriember kissé előredőlt, kemény bőrtáskáját a lábához szorítva.

– Ön túlkombinálja a dolgokat, Monsieur Vaneau – jegyezte meg elfojtott, rekedtes hangon, felszállása óta először megszólalva. – Egy karcolás csupán baleset. Egy rosszul megválasztott tű vagy egy éles kulcs a zsebben. Nincs ebben semmi rejtély.

– Valóban, a tévedés mindannyiunk állandó kísérője – válaszolta Vaneau halvány, száraz mosollyal. – Ám a véletlen ritkán karcol három párhuzamos vonalat, amelyeket egy hajszálvékony ív metsz el pontosan harminc fokos szögben. Hacsak az Ön kulcsai nem rendelkeznek figyelemreméltó mértani műveltséggel.

Laurent kalauz halk léptekkel haladt át a szalonon, friss szalvétákat helyezve az kisasztalra, miközben tekintetével diszkréten felmérte a jelenlévők feszült arcélét. A hallgatag úriember keze megrezrent a bőrtáska rézkapocsán, de azonnal uralkodott magán.

– Ön mindig ilyen bosszantóan figyelmes? – kérdezte a bárónő, miközben igyekezett megőrizni jéghideg eleganciáját.

– Csak akkor, amikor a felületes magyarázatok kényelmesebbek próbálnak lenni a valóságnál – felelte Vaneau higgadtan, és zsebébe süllyesztette apró nagyítóját. – A félreértés ugyanis kellemes menedék, amíg el nem érjük a következő állomást.

A szerelvény ebben a pillanatban lágyan megdőlt a kanyarban, s az ablakok mögött felbukkantak Valcourt távoli, derengő fényei. A félrevezető feltételezések lassan szétfoszlottak, utat engedve a kibontakozó igazságnak.

54. IX/4. A megkarcolt borostyángomb — Geometriai árnyékok és a rejtett illesztés

Mr. Poliniak

Valcourt állomásán a szerelvény alig néhány percre állt meg, épp csak annyira, hogy a gőz és a hideg éjszakai levegő összekeveredjen a peron lámpafényében. Az utasok többsége még az igazak álmát aludta, ám a VIP hálókocsi szalonjában a feszültség megfogható maradt.

A hallgatag úriember elengedte a bőrtáska csatját, de ujjaival idegesen ritmust vert a combján. Elena Rostova bárónő óvatosan kibontotta a bársonytáska száját, s kitette az asztalra a borostyángombot, amelynek felületét a lámpafényben most tisztán kirajzolódó, háromszög alakú karcolások borították.

– A geometria szép tudomány – jegyezte meg Monsieur Émile Vaneau csendesen, s miközben a kalauz egy friss csésze teát helyezett elé, tekintetével átfogta a gomb apró részleteit. – Különösen akkor, ha nem rajzolják, hanem belevésik valamibe, amit eredetileg a zárszerkezet elrejtésére szántak.

– Ön folyamatosan találgat, Monsieur Vaneau – morogta az úriember, és felállt a karosszékből. – Egy sérült dísztárgyból próbál összeesküvést formálni, miközben a valódi tulajdonos feltehetően a szomszédos kocsiban alszik.

– Ha összeesküvésről lenne szó, uram, feltehetően lényegesen hangosabbak lennénk – felelte Vaneau száraz, elegáns nyugalommal. – Egyelőre csupán arról van szó, hogy ez a borostyán nem pusztán gomb, hanem egy finom szerkezet záródugója. S aki a karcolásokat ejtette rajta, nem elrontani akarta, hanem hozzáférni ahhoz, ami mögötte rejtőzik.

Laurent, a kalauz, mialatt halk léptekkel elhátrált a kisasztaltól, az ablak felé pillantott. Valcourt fényei lassan elmaradtak a hátuk mögött, a szerelvény pedig kigördült az éjszakába, s a sínek ritmikus zakatolása kísérte a szalonban maradtak elfojtott

hallgatását.

55. IX/5. A megkarcolt borostyángomb — Belső menetek és a finom fémpor

Mr. Poliniak

A vonat zakatolása egyenletes ritmust adott a szalon csendjének. Elena Rostova bárónő finom kesztyűs ujjával óvatosan megérintette az asztalon heverő borostyángombot, mintha ellenőrizni akarná, hogy a lámpafényben felsejlő karcolások nem csupán a fáradtság szüleményei.

- Ha a háromszög alakú bevágás geometriailag pontos, akkor az aligha tekinthető véletlen sérülésnek - jegyezte meg Monsieur Émile Vaneau, miközben kimérten megkavarta csészéjében a gőzölgő teát. - A természet ritkán dolgozik hajszálpontos szögekkel, kivéve, ha egy elrejtett finommechanikai szerkezet segíti a munkáját.

A hallgató úriember szorosan összefonta a karját, és az ablak sötétjére szegezte tekintetét, ahogy a táj elmosódott árnyai suhantak el mellettük. - Mindez csupán puszta feltételezés, Monsieur Vaneau. Egy utazó elejti a gombját a folyosón, egy másik pedig véletlenül rálép a sarkával. Ehhez aligha kell órásmasternek lenni.

- Igaza van, uram - bólintott Vaneau halk, száraz eleganciával. - Egy rosszul megválasztott cipősarok valóban figyelemreméltó alakzatokat képes formálni. Ugyanakkor meglehetősen ritkán hagy mikroszkopikus finomságú rézreszeléket a borostyán belső furatában. S még ritkábban teszi ezt úgy, hogy a gomb a zárszerkezet rejtett csapját takarja.

Laurent, a kalauz, tisztelettudó távolságból követte a szalonban zajló eszmecsere, kezében az ezüstitálcával. Amikor a szerelvény megremegett egy sínváltón, halk szisszenéssel jelezte, hogy a puszta tagadás ideje lejárt, s a jelenlévők figyelme óhatatlanul a felderített részletekre terelődött.

- A karcolások iránya megmutatja, merre fordították el a szerszámot - tette hozzá a nyugalmazott fődetektív, s hűvös pillantást vetett a kisasztal szélére. - S amíg a szerelvény Saint-Mireux irányába robog a sötétben, érdemes megfontolnunk, ki rendelkezett elegendő idővel ahhoz, hogy a zárrekesz belső menetét megsértse.

56. IX/6. A megkarcolt borostyángomb — Mikroszkopikus reszelék és az elforgatott tengely

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau egy vékony, csontnyelű nagyítót vett elő zakója belső zsebéből, és az asztal fölé hajolva szemügyre vette a borostyángomb belső peremét. A lámpa meleg fénnel világította meg a VIP hálókocsi szalonját, miközben a kerekek ütemes kattogása a kinti fagyos éjszaka egyenletes ritmusát közvetítette.

– A finom rézkarcok iránya nem véletlenszerű – jegyezte meg a nyugalmazott fődetektív, s ujjai között kimérten megforgatta a kis tárgyat. – Egy balra forgató, határozott mozdulat nyoma. Mintha valaki nem csupán elhelyezni akarta volna ezt a gombot a zárrekesznél, hanem egy apró emelőt próbált volna elmozdítani vele.

A hallgató úriember közelebb lépett a kisasztalhoz, ám kezeit továbbra is a zsebében tartotta, és tekintetét Vaneau mozdulataira szegezte. – Egy régi kocsi zárszerkezete szorulhat, Monsieur Vaneau. A vonatok rázkódnak, a fém alkatrészek kopnak. Szükségtelen minden karcolás mögött körmönfont szándékot sejteni.

– Kiváló és roppant megnyugtató elmélet – válaszolta Vaneau halkán, miközben a nagyítót visszatette a zsebébe. – Csupán egyetlen apró hibája van: ez a VIP hálókocsi alig három hónapja hagyta el a műhelyt. A tengelyek kenése friss, a rézalkatrészek pedig csupán akkor hagynak ilyen jellegű reszeléket, ha edzett acélszerszámmal férnek hozzájuk.

Elena Rostova bárónő halk sóhajjal igazította meg csipkemanzsettáját, s pillantása a hallgató úriember felöltőjének alsó gomblyukára tévedt. – Ha jól sejtem, a zárszerkezet elmozdítása nem a szalon ajtajára vonatkozott, hanem a hálófülkék közötti rejtett szellőzőjáróra.

Laurent, a kalauz, engedéllyel az asztalhoz lépett, és friss teát töltött a finom porceláncsészékbe. A mozdulat rendíthetetlen nyugalmat sugallt, ám a szeme sarkában bujkáló feszültség elárulta, hogy pontosan érti az elhangzottak súlyát.

– Pontosan erről van szó, bárónő – bólintott Vaneau a rá jellemző száraz eleganciával. – S miközben a szerelvénnyel egyenletesen halad Elberen irányába, a kérdés már nem az, hogy mit rejt a szellőzőjárat, hanem az, hogy ki akarta a borostyángommbal álcázni az

órásmeisteri precizitású beavatkozást.

57. IX/7. A megkarcolt borostyángomb — A szellőzőjárat titka és a hajlított acélszál

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau egy pillanatra megállt a hálófülkék közötti keskeny folyosón, és tekintetét a mennyezet közelében futó réz szellőzőrácsra emelte. Laurent, a kalauz, tisztelettudó távolságból tartotta a lámpást, amelynek meleg sárga fénye éles árnyékot vetett a falburkolat csiszolt mahagónijára. Elena Rostova bárónő halk léptekkel követte őket, míg a hallgató úriember karba tett kézzel támaszkodott a szalon ajtajánakfélfájának.

- A borostyángomb reszeléke nem a felületén keletkezett, hanem a rögzítésnél - mutatta Vaneau a kis finom fémrészeket, amelyeket egy tiszta zsebkendő sarkán gyűjtött össze. - Amikor a zárószerszemet elmozdították, ez a gomb szolgált nehezként és elfedésként. Egy rendkívül hajlékony, edzett acélszálat vezettek át rajta, amellyel a szellőzőjáratba rögzített reteszt kívülről is blokkolni lehetett.

- Milyen leleményes megoldás - jegyezte meg a hallgató úriember kimért, fagyos hangon. - Bár továbbra sem értem, miért vél arról bárki is szándékos bűncselekményt. Egy szerkezet megakadhat, egy utas pedig elveszítheti a kabátja díszét.

- Egyetértek Önnel - fordult felé Vaneau, s ajkán a tőle megszokott, száraz mosoly bujkált. - A véletlenek valóban rendkívül figyelmesek tudnak lenni. Különösen akkor, ha a retesz blokkolása pontosan abban a három percben történt, amikor a szerelvény az elágazás előtti váltókon haladt át, és a rázkódás elfedte a fém kattánását.

Elena Rostova bárónő óvatosan megérintette a szellőzőrács alsó szélét, majd elgondolkodva pillantott az idős detektívre. - Ez azt jelenti, Monsieur Vaneau, hogy aki a gombot a zárba illesztette, pontosan ismerte a VIP kocsik szerkezeti rajzát és a menetrend legkisebb zökkenőit is.

- Pontosan úgy, bárónő - bólintott Vaneau, miközben óvatosan elcsomagolta a zsebkendőt. - S míg a vonat egyenletes tempóban halad Miremont felé, már csupán egyetlen tisztázatlan részlet maradt. Az ugyanis, hogy a hajlított acélszál másik vége

még mindig ott lapul-e a tulajdonosa zsebében, vagy sikerült megszabadulnia tőle a legutóbbi kanyarulatban.

58. IX/8. A megkarcolt borostyángomb — A zsebóra kattánása és a végső vallomás

Mr. Poliniak

Eljött a pillanat. Monsieur Émile Vaneau lassan elővette régi ezüst zsebóráját, egyetlen ruganyos mozdulattal kinyitotta a fedelét, és egy pillanatig némán nézte a finoman ketyegő mutatókat. A szerelvény ütemes zökkenése kísérte a hűvös fémlap ragyogását. Majd nyugodtan, száraz eleganciával megszólalt:

– Pontosan nyolc perc múlva Saint-Julien-du-Mont állomásra érkezünk.

A jelenlévők – Elena Rostova bárónő, Laurent, a kalauz, valamint a hallgató úriember – szinte észrevétlenül mind összegyűltek a VIP kocsik közötti keskeny folyosón. Vaneau elrakta az órát, és lépésről lépésre fellebbentette a fátylat a rejtélyről. Elmagyarázta, mi történt valójában: a szellőzőjárat reteszének blokkolása nem műszaki hiba volt, s a borostyángomb sem véletlenül esett a szerkezetbe. Mindenki azt hitte, hogy a gomb pusztán dísz, a harmadik és negyedik napon felbukkanó félrevezető nyomok pedig azt sugallták, mintha a váltókezelő hanyagsága okozta volna a rázkódást. Ám ez csupán gondosan felépített elterelés volt.

– Az apró, ám döntő részlet a borostyángomb tövéénél található hajlított acélszál mikroszkopikus reszelékében rejtett – folytatta Vaneau kiegyensúlyozott hangon. – A karcolások bizonyították, hogy a gombot nehezként és elfedésként használták a retesz távoli blokkolásához. A tettesnek pontosan ismernie kellett a VIP kocsik elrendezését.

Amikor Vaneau éppen kimondta volna az elkövető nevét... a vonat hirtelen nagyot fékezett. Poharak csörrentek a szalon kisasztalán, s a szerelvény lassan, nyikorduló kerekkel begördült a kivilágított Saint-Julien-du-Mont állomásra. Az ajtók sziszegve kinyíltak, s a peronon várakozó helyi nyomozók azonnal a hálókocsiba léptek. A vezetőjük röviden körbenézett, majd határozottan a hallgató úriemberhez fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a VIP kocsiban elkövetett szabotázs és csalás

ügyében.

Monsieur Vaneau csak ekkor, szinte észrevétlenül fejezte be a mondatát – mintha a hatóságok pontosan tudták volna, kiért érkeztek:

– ...ugyanis Ön volt az egyetlen utas, aki az acélszálat a saját zsebében rejtette el.

A letartóztatott férfit elvezették. A peronon néhány utas leszállt, miközben újak léptek a folyosóra. Laurent megkönnyebbülten fellelegzett. Egy frissen felszállt, sötét köpenyes utas azonban szokatlanul súlyos, csatos bőrtáskát emelt fel a csomagtartóra, amelyből tompa, fémes zörrenés hallatszott. Vaneau csendben figyelte a mozdulatot. Az ajtók becsukódtak, s az Intercontinental Express lassan nekilendült a következő állomás felé, miközben az új utasokkal együtt megérkezett a következő rejtély első, még jelentéktelennek tűnő mozzanata.

59. X/1. A nehéz rézpántos táska — Hűvös éjszaka és az új utasok

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express ütemes zakatolással hagyta maga mögött Saint-Julien-du-Mont halványan pislákoló fényeit. A VIP hálókocsi keskeny folyosóján lassan elült a korábbi izgalom zajossága, bár a levegőben még ott bujkált a szellőzőjárat miatti hűvös huzat emléke. Laurent, a kalauz, látható megkönnyebbüléssel simította le az egyenruháját, miközben az új utasok poggyászait segített elrendezni.

Monsieur Émile Vaneau a fülkéje ajtajának támaszkodva figyelte a mozgolódást. Ősz haja rendezetten simul a halántékára, s tekintete a folyosó végén álló, sötét köpenyes úrra tévedt. Az illető merev tartással állt a csomagtartó mellett, és mindkét kezével azt a súlyos, rézpántos bőrtáskát markolta, amely felszálláskor oly furcsa, fémek ütődésére emlékeztető hangot adott.

– Készséggel segítek a csomaggal, uram – lépett közelebb Laurent, miközben udvarias mosollyal nyújtotta a kezét. – Az Intercontinental Expressen a kényelem az első.

– Hagyja csak – felelte a sötét köpenyes férfi szokatlanul éles, reszelős hangon, s egy mozdulattal magához húzta a táskát. – Csupán személyes feljegyzések és néhány nehéz iratgyűjtő. Nem igénylem a segítséget.

– Különös – jegyezte meg halk eleganciával Vaneau, aki fél lépéssel közelebb lépett. – Nem tudtam, hogy a papír manapság ennyire fémesen cseng, ha az ember kissé határozottabban teszi le.

Az új utas idegesen pillantott a nyugalmazott detektívre.

– Ön talán a táskám tartalmát kérdőjelezi meg, uram?

– Egyáltalán nem – válaszolta Vaneau száraz, finom mosollyal. – Csupán a fizika törvényein csodálkozom néha. A tények ugyanis sajátos humorérzéssel bírnak, különösen éjszaka, a VIP hálókocsiban.

A sötét köpenyes utas válasz nélkül sietett be a kilences számú fülkébe, s az ajtó határozott kattanással zárult mögötte. Laurent értetlenül csóválta a fejét, majd halkán megszólalt:

– Igazán szokatlan modor. Remélem, Mireval állomásig nem okoz majd kellemetlenséget.

– Az ember sosem tudhatja – jegyezte meg Vaneau, miközben felhúzta az óraláncát. – A csönd néha sokkal több zajt rejt magában, mint a kattogó kerekek.

Amikor az éjszaka közepe érkezett, a szerelvény egy éles kanyarhoz ért. A kilences fülke felől hirtelen tompa, nehéz puffanás hallatszott, amit egy fojtott kiáltás és egy elpattanó lánc csörrenése követett. Monsieur Vaneau azonnal kilépett a folyosóra, ahol Laurent már döbbszerűen állt a félhomályban: a kilences fülke ajtaja résnyire nyitva állt, a nehéz rézpántos bőrtáska pedig a padlón hevert – feltörve, s teljesen üresen.

60. X/2. A nehéz rézpántos táska — Széthullott láncszemek és a nyitott ablak

Mr. Poliniak

Laurent a zseblámpája halvány fényét a szétnyílt táskára irányította, miközben a sötét köpenyes utas a fülke sarkába húzódva, sápadtan markolta a csuklóját. A padlón heverő rézpántos bőrtáska belseje teljesen üres volt, csak a szétszakadt belső selyembélés lógott ki szomorúan a pántok közül, akárcsak egy feltört páncélszekrény maradványa.

– Kifosztottak! – csattant fel a köpenyes férfi reszelős hangja, s zaklatottan mutatott a fülke félreeső ablakára, amely résnyire nyitva állt, s amelyen át a hűvös éjszakai szél

süvített be. – Az összes nehéz iratgyűjtőmnek nyoma veszett! Valaki az éj leple alatt berontott, és a száguldó vonatról dobta ki őket!

Laurent riadtan pislantott az ablakra, majd segítségkérően a detektívre nézett. Monsieur Émile Vaneau azonban nem az ablakkeretre ügyelt. Lassan guggolt le a padlóra tehetetlenül elterülő táska mellé, s egyetlen finom mozdulattal felemelte a padlón csillogó, elpattant láncszemet.

– Különös – jegyezte meg Vaneau halkán, miközben a fémkarikát a lámpa fénye felé fordította. – A szellőző és a nyitott ablak huzatja ellenére egyetlen papírfecske sem sodródott a szőnyegre vagy az ablakpárkányra. Úgy tűnik, az Ön nehéz iratai nemcsak fémesen csengtek felszálláskor, de rendkívül fegyelmezetten is távoztak az éjszakába.

– Ön talán kétségbe vonja a szavaimat, uram? – csattant fel az utas ingerülten, miközben köpenyét szorosabbra vonta a vállán. – A táskámat megrongálták, a záramat feszítették fel!

– Egyáltalán nem – felelte Vaneau száraz, kimért eleganciával, miközben felállt, és óvatosan megtörölte az ujjait finom vászonkendőjével. – Csupán azt figyeltem meg, hogy a rézpántok zárszerkezete nem kívülről kapott erőszakos fessegetést, hanem belülről pattanhatott ki. A fizika törvényei néha meglepő őszinteséggel beszélnek, még a VIP hálókocsiban is.

Laurent zavartan vakarta meg a fejét, s a sötét folyosó felé pillantott. – Azt hiszi, a tettes még a vonaton van, Monsieur Vaneau? Ráveszem a személyzetet, hogy kutassák át az étkezőkocsit!

– Egyelőre csak azt gondolom, Laurent, hogy aki túl hamar találja meg a magyarázatot, az többnyire maga építette azt – válaszolta a nyugalmazott fődetektív. – Montclar állomásig van még némi időnk, s a sötétségben a tisztánlátás mindig a legkisebb, látszólag jelentéktelen részletnél kezdődik.

61. X/3. A nehéz rézpántos táska — A feszítőretesz és a váratlan megálló

Mr. Poliniak

A hálókocsi keskeny folyosóján összegyűlt társaság hallgatott. Laurent, a kalauz még mindig a zseblámpáját szorongatta, miközben a sötét köpenyes utas idegesen kotorászott a zsebében, s újra meg újra a nyitott ablak felé pillantott. Monsieur Émile Vaneau egyenes tartással állt a szőnyeg közepén, felöltője gombját elsimította, majd egyetlen kimért mozdulattal elővette a zsebéből régi, ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta, számlapjára pillantott, s hűvös nyugalommal megszólalt.

– Pontosan hét perc múlva Varelmont állomásra érkezünk.

A kijelentést követő rövid csendben a detektív visszacsúsztotta az órát a mellényzsebébe, majd a földön heverő bőrtáskára mutatott. – Mindenki azt hitte, egy merész tolvajos törtéte be a fülkét, kihasználva a száguldó vonat robaját, és a nyitott ablakon át a sötétségbe szórta a felbecsülhetetlen értékű iratokat. Az illúzió rendkívül meggyőző volt: résnyire nyitott ablak, besüvítő éjszakai szél és egy feldúlt utazó. Ám a tények ritkán tisztelik a gondosan felépített színjátékokat.

Laurent közelebb lépett. – De hát a zárszerkezet elpattant, Monsieur Vaneau!

– Valóban elpattant – bólogatott Vaneau száraz eleganciával. – Csakhogy a rézpánt nem befelé deformálódott, ahogy egy külső feszítővas nyomán történne, hanem kifelé torzult. A táska belsejében elhelyezett rugós szerkezet pattintotta szét a reteszt. A hiányzó iratok pedig azért nem hagytak maguk után egyetlen porszemet vagy szélről meggyűrt papírfecnit sem, mert soha nem is léteztek. A táska nehézségét az a két ólomnehezék adta, amelyeket Ön, uram, még az indulás előtt varrt a selyembélés alá.

A köpenyes utas arca elfehéredett, reszelős hangja pedig elcsuklott. – Ez nevetséges! Önnek semmi bizonyítéka sincs arra, hogy én...

Vaneau nem emelte fel a hangját. – A bizonyíték a köpenye belső zsebében lapuló indítóhuzal. Így tehát az elkövető nem más, mint...

A mondat közepén a vonat hirtelen nagyot fékezett. A kerekek éles sikoltással csikordultak meg a síneken, a folyosó rézlámpái meglendültek, s a szomszédos étkezőkocsiból halkan feltörő pohárcsörrenés törte meg a pillanatot. Az Intercontinental Expressz lassulva begördült a kivilágított Varelmont állomásra.

Az ajtók sziszegve kinyíltak. A peronon már két helyi nyomozó várakozott, akik határozott léptekkel léptek a VIP hálókocsiba. A vezetőjük röviden körbenézett, majd a sötét köpenyes utas felé fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a biztosítási csalás és szándékos megtévesztés

ügyében.

- ...Ön saját maga - fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatot, s egy halvány fejbicventéssel köszöntötte a belépő tisztviselőket.

Miután a letartóztatott utast elvezették, a hálókocsi személyzete megkönnyebbülten sóhajtott fel. Néhányan leszálltak, s a nyitott ajtón át egy új utas lépett a folyosóra. Egy magas, szikár úriember érkezett, aki feltűnően kevés poggyászt hozott magával: csupán egyetlen apró, bársonnyal bevont fadobozt tartott a kezében. Miközben elhaladt Vaneau mellett, a doboz belsejéből halk, furcsa tikkongás szűrődött ki - jóval szaporább, mint amit egy közönséges óraszerkezet adhatna. A fődetektív nem szólalt meg, csak csendes figyelemmel kísérte a férfit, miközben a vonat ajtajai becsukódtak, s a szerelvény elindult a következő állomás felé.

62. XI/1. A fekete lakkszelence — Hűvös éjszaka és a halk kattanás

Mr. Poliniak

A bilincsbe vert utast a varelmont-i nyomozók csendben lesegítették a peronra. Laurent, a hálókocsi-kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben zseblámpáját a szellős kabátjába rejtette, s elismerő pillantást vetett az ősz detektívre. Monsieur Émile Vaneau csupán egy apró, alig látható intéssel nyugtázta a köszönetet, majd halkan megjegyezte: a túlzott igyekezet a biztosítási csalásoknál pontosan olyan feltűnő, mint a nyitva hagyott ablak a téli huzatban. A varelmont-i állomás lámpáinak fénye lassan elmaradt, amint a szerelvény zökkenőmentesen kigördült az éjszakába.

A VIP hálókocsi szőnyeggel borított folyosóján hamar helyreállt a megszokott, kimért rend. Néhány utas leszállt a hűvös elzászi tipegőben, helyükre pedig újak érkeztek. Vaneau a fülkéje félig nyitott ajtaja mögött ült, kezében egy finom porceláncsészével, s a folyosón elhaladó lépteket hallgatta. Egy nyugalmazott fődetektív számára a léptek ritmusa gyakran többet árul el a poggyász tartalmáról, mint maga a vámlista.

Az új érkezők között akadt egy feltűnően kimért, polgári tartású úr, Herr Lindner, aki túlságosan is óvatosan egy sötét, polírozott lakkszelencét szorongatott a karja alatt. Nem sokkal mögötte egy fiatal, sűrű fátylat viselő hölgy haladt el, aki a legkisebb

vonatzökenésnél is visszarezzent, s láthatóan igyekezett elkerülni a lakkszelencés úr tekintetét. Laurent éppen a friss ágyneműt rendezte a nyolcas fölkében, amikor Vaneau kényelmesen visszatette a csészét a csészealjra.

– A vonaton utazni finom művészet, Laurent – jegyezte meg a detektív, amikor a kalauz elhaladt az ajtaja előtt. – Egyesek a nyugodalmas pihenést keresik, mások pedig azt remélik, hogy a sebesség mögé rejthetik a nyugtalanságukat.

– Úgy véli, Monsieur Vaneau, hogy az új utasaink valami rosszban sántikálnak? – kérdezte a kalauz halkan, fojtott izgalommal.

– Csupán azt látom, hogy a lakkszelence pántjai túl fényesek ahhoz, hogy csak személyes apróságokat tartsanak benne. Ám az éjszaka még fiatal, a megérkezés pedig messze van.

A csend azonban nem tartott sokáig. Amikor az Intercontinental Expressz elérte az éjféli tempóját, s a kerekek egyenletes ütemben kattogtak a síneken, a nyolcas fölke fölő éles, fémes koccanás, majd egy elfojtott sikoly törte meg a hálókocsi nyugalmát. Laurent azonnal a hang irányába sietett, Vaneau pedig kimért, lassú léptekkel követte. A fölke ajtaja félig nyitva állt, a bársonyon pedig egy nehéz, rézpántos lakkszelence hevert – teljesen üresen, miközben a zárja sértetlenül csillogott a halvány lámpafényben.

63. XI/2. A fekete lakkszelence — Sértetlen zárok és a bársonybélés árnyai

Mr. Poliniak

A nyolcas fölke fojtott csendjét csupán a vonat kerekének ütemes zúgása törte meg. Herr Lindner sápadtan állt a mahagóni ajtókeretnek támaszkodva, keze láthatóan remegett, amint a bársonyon pihenő fekete lakkszelencére mutatott. A finom kivitelű tárgy fedele nyitva állt, kárpitozott belseje teljesen üresen ásított, miközben a bonyolult sárgaréz zár felülete karcolásmentesen ragyogott a falilámpa sárgás fényében.

– Ez képtelenség! – méltatlankodott Herr Lindner, miközben zsebkendőjével megtörölte az izzadó homlokát. – A kulcs mindvégig a mellényzsebemben volt! Semmi sincs feltörve, mégis hiányzik a tartalom!

– A zárok meglepő módon nagyon lojális szerkezetek, mein Herr – jegyezte meg

Monsieur Émile Vaneau halk, kimért hangon, miközben közelebb lépett, és meleg szürke tekintetével végigmérte a lakkszelencét. – Rendszerint csak annak engedelmeskednek, aki a megfelelő eszközt forgatja bennük. Vagy annak, aki jobban ért a nyitásukhoz, mint maga a készítőjük.

Laurent, a hálókocsi-kalauz feszülten állt a detektív mögött, lámpáját az üres doboz belsejére irányítva. A folyosó távolabbi szegletében a sűrű fátylat viselő hölgy tétován megtorpant. Bár igyekezett úgy tenni, mintha csupán az éjszakai tájat figyelné a vastag ablaküvegen át, apró bőrkesztyűs keze feszülten szorította a táskája pántját.

– Maga talán azt akarja sugallni, hogy én magam ürítettem ki a dobozt? – horkant fel Lindner, szemeit forgatva.

– Egyelőre csupán azt állítom, hogy egy sértetlen zár ritkán tiltakozik a használat ellen – válaszolta Vaneau halvány, szinte észrevétlen mosollyal. A detektív nem nyúlt a szelencéhez; ehelyett lassan lehajolt, s a fülke szőnyegének szélét vizsgálta meg, ahol a bársonykárpit találkozott a keskeny részegéllyel. Egy egészen apró, szürke porszemcse-felhalmozódásra lett figyelmes, amely halvány levendulaszagot árasztott magából.

– A gondos elkövető mindig ügyel a részletekre – fűzte hozzá halkan Vaneau, miközben felegyenesedett. – Ám a sietség gyakran sajátos illatnyomokat hagy maga után.

Az Intercontinental Expressz egyenletes sebességgel száguldott tovább a sötét éjszakában, a következő állomás, Lichenau irányába. A rejtély első szála kibontakozott, s bár a válaszok még a homályban rejtőztek, Émile Vaneau szeme előtt a kirakós első darabjai már elkezdtek a helyükre kerülni.

64. XI/3. A fekete lakkszelence — Finom illatnyomok és a fojtott gyanú

Mr. Poliniak

Herr Lindner csikorgó fogakkal igazította meg a mellényét, miközben tekintete felváltva cikázott a nyitott lakkszelence és a folyosón várakozó fátyolos hölgy között. A fojtott indulat szinte vibrált a nyolcas fülke szűkös terében.

– Nyilvánvaló, hogy álkulccsal próbálkoztak! – jelentette ki határozottan a férfi, s vaskos

ujjával az ajtó felé bökött. – Vagy a kalauz úr hanyagsága folytán valaki besurrant, amíg én az étkezőkocsiban tartózkodtam!

– Az álkulcsok ritkán hagynak maguk után levendulaillatot, mein Herr – jegyezte meg Monsieur Émile Vaneau halk, kimért hangon. – És még ritkábban zárják vissza maguk után a dobozt anélkül, hogy a zárszerkezet finom sárgaréz lamelláin a legkisebb karcolást is ejtenék.

Laurent, a hálókocsi-kalauz kényelmetlenül fészkelődött az egyenruhájában. A lámpása halvány sárga fényt vetett a doboz selyembélésére.

– Biztosíthatom, Monsieur Vaneau, hogy a folyosót egyetlen percre sem hagytam őrizetlenül – mondta a kalauz halk, bocsánatkérő tónusban. – Csupán a fiatal hölgy haladt el erre, amikor a teáját kérte a szalonkocsiból.

A fátyolos hölgy ekkor alig észrevehetően felemelte a fejét. Finom selyemkesztyűs keze még szorosabban fonódott a retikül pántjára, ám egyetlen szót sem szólt. A fátyol sűrű szövédéke mögül csupán a tekintetének feszült csillogása volt kivehető.

– Maga tehát a hölgyet gyanúsítja? – fordult Lindner felindultan a detektív felé, miközben láthatóan megkönnyebbült, hogy a figyelem elterelődött saját felelősségéről. – Tudtam én! Egy egyedül utazó nő az éjszakai expresszen mindig...

– Egyelőre csupán azt állítom – vágott közbe Vaneau olyan halkan, hogy Lindner kénytelen volt elhallgatni –, hogy a látszat néha meglepő leleményességgel igyekszik kiszolgálni a leggyorsabb feltételezéseinket. A levendula valóban kedvelt illatszer a hölgyek körében, de előszeretettel használják a csomagkészítők is a molyok távoltartására.

A nyugalmazott fődetektív lassan előhúzta zsebéből finom vászonzsebkendőjét, és rendkívül óvatosan felcsípte vele a szőnyeg szélén talált szürke porszemcsét. Nem a lakkszelencét nézte, hanem a fülke ablakkeretét, amelynek alján finom, szinte láthatatlan rézreszelék csillogott a lámpa fényében.

– A zár nem volt feltörve – állapította meg halkan Vaneau, s tekintete átklott a hálókocsi-kalauz egyenruhájának rézgombjaira, majd Lindner óraláncára. – Ami azt jelenti, hogy a rejtély kulcsa nem abban rejlik, miként nyitották ki a dobozt, hanem abban, hogy valójában mi került bele, mielőtt a vonat elhagyta volna az előző állomást.

Az Intercontinental Expressz kerekei ütemesen kattogtak a síneken, ahogy a szerelvény a sötétségbe burkolózó éjszakában száguldott tovább Mireval felé. Herr Lindner zavartan

nézett a detektívre, míg a fátyolos hölgy lassan megfordult, és némán visszalépett saját fülkéje felé. A fekete lakkszelence rejtélye még nem oldódott meg, de a téves nyomok hálója mögött már derengeni kezdett a valóság.

65. XI/4. A fekete lakkszelence — A rézporos ablakkeret és a vakvágány

Mr. Poliniak

Herr Lindner türelmetlenül megtörölte az izzadt homlokát, miközben tekintete kétségbeesetten méregette a kinyitott lakkszelencét. „Mégis mit akar ezzel mondani, Monsieur Vaneau? Hogy a vagyonom el sem tűnt, csupán délibáb volt?” Vaneau lassan elrakta a zsebkendőt, amelynek sarkában a finom szürke porcsík lapult. „A délibábok ritkán hagynak fémreszeléket az ablakpárkányon, mein Herr. De a hirtelen, elhamarkodott következtetések szinte mindig csapdába csalják az embert.”

Laurent, a kalauz, közelebb lépett a lámpással. A sárgás fény csillogó pontokat világított meg a szellőzőnyílás körüli sárgaréz csavarokon. „A szellőző...” – suttogta a kalauz döbbsen. „Valaki kintről próbálkozott volna?” Vaneau halkan elmosolyodott. „A vágy, hogy a rejtélyt egyetlen látványos gesztussal oldjuk meg, mindig megelőzi a tényeket. Ha valaki a szellőzőn keresztül nyúlt volna be, a lakkszelence tetején lévő finom porréteg nem maradt volna ennyire sértetlen.”

A fátyolos hölgy lassan megmozdult a fülke ajtajában. Selyemkesztyűs kezével kiegyenesítette ruhája redőit, s hűvös, csengő hangon megszólalt: „Herr Lindner a fülkébe lépésemkor azonnal kijelentette, hogy a doboz üres. Ám egyetlen pillanatra sem láttam, hogy a kulcsát elővette volna a mellényzsebéből.” A kijelentés úgy hullott a szűk fülke feszült csendjébe, mint egy nehéz kavics a még meg nem fagyott tó felszínére.

Lindner arca pirosba fordult a hirtelen felindulástól. „Ez rágalom! A doboz súlya... a doboz súlyából éreztem, hogy hiányzik az adólevél!” – tiltakozott pöffeszkedve. Vaneau nyugodtan végigsimította ősz bajuszát. „A súly valóban csalóka szövetséges, különösen akkor, ha az ember eleve arra számít, hogy megkárosítják. De kérdem én: mikor vizsgálta meg utoljára a szelence alját?”

A nyugalmazott fődetektív óvatosan felemelte a fekete dobozt a bársonykárpitozású

asztalról. A tárgy külsőre érintetlennek tűnt, ám ahogy a lámpás fénye rávetődött, a lakkozás finom alsó illesztésénél egy apró, szinte észrevehetetlen hézag csillant meg. „Nem az álkulcs nyitotta ki a szelencét, és nem is az ablakon át emelték ki a tartalmát” – mondta halkan Vaneau, miközben tekintete megállapodott a láthatóan elbizonytalanodó Lindneren. „Valaki gondoskodott róla, hogy a félrevezetés sokkal előbb elkezdődjön, mint ahogy a szerelvény kifutott volna az állomásról.”

66. XI/5. A fekete lakkszelence — Az eltolt illesztés és a hűvös logika

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau finom mozdulattal végighúzta a mutatóujját a szelence alsó éle mentén. A fekete lakkréteg alatt apró, szinte láthatatlan illesztés húzódott, amely a lámpás sárgás fényében tompa fémes csillogást vetett. „A legtöbb ember abban a hiszemben él, hogy a zár védi az értékeit” – jegyezte meg halkan a nyugalmazott fődetektív. – „Holott a zár gyakran nem egyéb, mint egy rendkívül meggyőző cégér, amely eltereli a figyelmet a szerkezet valódi bejáratáról.”

Herr Lindner arca kövér cseppekben gyöngyözött, miközben zsebkendőjével idegesen törölgette a nyakát. „Azt akarja sejtetni, Monsieur Vaneau, hogy az okirat soha nem is volt a kulccsal nyitható rekeszben?” – kérdezte rekedten, fél szemmel a fülke nyitott ajtajára pillantva. „Én csupán a tényeket tisztetem, mein Herr” – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – „A tények pedig nem ismernek indulatokat, legfeljebb a mechanika szigorú törvényeit.”

A fátyolos hölgy közelebb lépett, selyemruhájának halk suhogása kíséretében. Finom kesztyűs kezével a doboz sárgaréz szegélyére mutatott. „Ha az alsó lap elmozdítható volt, akkor a hiányzó irat nem tűnt el, csupán egy másik, rejtett rétegben pihen” – jegyezte meg csengő, hűvös hangon. Vaneau enyhén meghajolt felé. „A hölgy megfigyelése éppoly pontos, mint amennyire kényelmetlen azok számára, akik a lezárt doboz meséjére építették a teóriájukat.”

Laurent, a kalauz, magasabbra emelte a lámpást, hogy a fény jobban megvilágítsa a bársonyborítású kis asztalt. A kerek egyenletes, ritmikus kattogása a síneken hirtelen

mélyebb tónusra váltott, ahogy a szerelvény belépett a sziklafalak közötti szűk vágányszakaszra, közeledve Clerval állomása felé. A hálókocsi kényelmes melege és a kívülről beszűrődő éjszakai hideg finom párát rajzolt az ablaküvegre.

„A félrevezetés művészete abban rejlik” – folytatta Vaneau, miközben egy apró részegecset finoman megnyomott a szelence sarkán –, „hogyan a gyanút a legnyilvánvalóbb pontra tereljük. A sértetlen zárszerkezet és a rézporos ablakkeret mind azt a célt szolgálta, hogy Önök az ablakon át távozó tolvajt keressék, miközben az adólevél egyetlen hüvelyket sem mozdult el a doboz alsó falából.”

A fülkében rekedt a levegő. Herr Lindner tehetetlenül szorongatta az ingujját, miközben a doboz alsó lapja egy alig hallható kattanással mikrométernyit elmozdult a helyéből.

67. XI/6. A fekete lakkszelence — A rugós retesz és a csendes gyanú

Mr. Poliniak

A rugós retesz finom, fémes kattanása visszhangot vert a Nyolcas fülke fafallal borított szűk terében. A fekete lakkszelence alsó lapja lassan, mint egy engedelmes fiók, két milliméternyit kicsúszott a helyéről, megmutatva a selyembélés mögött rejtőző, keskeny acéllemezt. Herr Lindner arca szürke árnyalatot vett fel, és zavart mozdulattal simította le gyűrött zakójának hajtókáját.

„Úgy vélem, mein Herr, a mechanika ritkán hazudik” – jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben hüvelykujjával óvatosan megérintette a leleplezett acélfelületet. – „A zárszerkezete nem sérült, mert a nyitáshoz soha nem volt szükség kulcsra. Csupán némi türelemre és a megfelelő nyomáspont ismeretére.”

„Ez még nem bizonyít semmit!” – csattant fel Herr Lindner, bár a hangja érezhetően bizonytalanul csillogott a rekedtség mögött. „Bárki megtudhatta a trükköt! Akár a kalauz is!” Laurent, a hálókocsi kalauza meg sem rezzent, csupán a lámpást emelte kissé stabilabb szögbe. Vaneau egyetlen szelíd pillantással hűtötte le a férfit: „A gyanúsítás, Lindner úr, ritkán helyettesíti a bizonyítékot, ám annál pontosabban jelzi a beszorult helyzetet.”

A fiatal fátyolos hölgy egyetlen lépést tett előre. Fekete kesztyűs kezében apró, ezüsttel

hímzett zsebkendőt szorongatott. „Ha az alsó rekesz nyitva volt, akkor az adólevél nem rablás áldozata lett, hanem valaki szándékosan helyezte át a belső zárólemez alá” – mondta halk, mégis kristálytisza hangon. Vaneau lassan bólintott. „Kiváló észrevétel. A kérdés már csak az, hogy a dokumentumot elrejteni akarták, vagy éppen megőrizni valaki más elől.”

Odakint az éjszakai táj hirtelen kitágult, amint az Intercontinental Expressz elhagyta a sziklasírtet, és a szerelvény egyenletes robogással fordult rá a Velleron felé vezető hosszú völgyi ívre. Az ablaküvegen végigfutó apró vízcseppek megtörték a fülke sárgás fényét.

Vaneau nem siettette a mozdulatot. Karcsú ujjáival megemelte a keskeny acéllemezt, de a rekesz alján nem papír lapult, hanem egy apró, viasszal lepecsételt rézhenger. A nyugalmazott fődetektív ajkán leheletnyi, száraz mosoly jelent meg. „A rejtélyek természetrajzához tartozik, hogy amikor azt hisszük, a válaszhoz értünk, csupán egy újabb ajtó kilincsét fogjuk meg.”

68. XI/7. A fekete lakkszelence — A lepecsételt rézhenger és a szűkülő kör

Mr. Poliniak

A rézhenger gomb alakú zárókupakján lévő vörös viaszpecsét sértetlenül csillogott Laurent lámpásának sárgás fényében. Monsieur Vaneau két ujjával óvatosan megemelte a kis fémtárgyat, majd a szemmagasságához emelte, mintha csupán egy ritka érmét tanulmányozna. A címeres nyomat mélyedéseiben a viasz még nem porladt el, ami gyors, ám annál megfontoltabb rejtésre utalt.

„Ez felháborító!” – köszörülte meg a torkát Herr Lindner, miközben tekintete idegesen cikázott a lakkszelence kiürült alsó rekesze és a detektív keze között. „Azt állította, a dokumentum lesz ott! Ehelyett egy fémdarabbal szórakoztat bennünket, miközben az igazi tolvaj már messze járhat!”

„A türelmetlenség, Lindner úr, ritkán szaporítja a bizonyítékokat, viszont meglehetősen gyorsan fárasztja a társaságot” – válaszolta Vaneau rendíthetetlen nyugalommal. „A dokumentum hiánya maga is üzenet. Aki ezt a hengert a rekeszbe helyezte, nem

elpusztítani akarta a papírt, hanem kicserélni egy olyan zálogra, amelynek értéke kizárólag a jelenlévők előtt ismert.”

A fiatal fátyolos hölgy visszahúzódott az ajtókeret mellé, ám kesztyűs ujjai finom feszültségről árulkodtak a táskája pántján. „Ha a pecsét a családi monogramot viseli, Vaneau úr, akkor a henger tartalmát nem a tolvaj, hanem a doboz eredeti tulajdonosa hagyta hátra” – jegyezte meg halkan.

Vaneau elismerő pillantást vetett a hölgyre, majd a kalauz felé fordult, aki továbbra is szilárdan tartotta a lámpást. „Kiváló megfigyelés. És éppen ez a finom ellentmondás teszi érdekessé a helyzetet. Mert aki a lakkszelence zárszerkezetét ismerte, pontosan tudta, hogy a rugós retesz csak egy megfelelő súlyú tárgy behelyezésekor ugrik vissza a helyére.”

A szerelvény kerekének csattogása ritmikusan visszhangzott a fülke falai között, amint az Intercontinental Expressz magabiztosan szelte át az éjszakai völgyet Bravant irányába. Vaneau óvatosan a zsebébe csúsztotta a rézhengert, és zakója hajtókáját megigazítva az folyosó felé pillantott. A rejtély hálója tovább szövődött, de a szálak már láthatóan egyetlen pont felé mutattak.

69. XI/8. A fekete lakkszelence — A kiegészítő súly és az eltakart jelzés

Mr. Poliniak

A folyosó halvány sárgaréz lámpájának fényében Monsieur Vaneau ujjá finoman végigsiklott a rézhenger oldalán. A felületen látható parányi, szinte alig észrevehető karcolás nem véletlen sérülés volt: egy gondosan illesztett vájat rajzolódott ki, amely pontosan illeszkedett a fekete lakkszelence belső rugójához.

„Úgy véli, hogy a papírokat már régen elvitték?” – kérdezte Herr Lindner, miközben homlokát törölgette egy finom batisztzsebkendővel. „Mert ha így van, akkor elpazaroljuk az időnket!”

„A gyanakvás meglehetősen hasznos tulajdonság, Lindner úr, de túlzott mértékben adagolva csupán a vérnyomást emeli” – jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben a henger súlyát a tenyerén mérlegelte. „A dokumentum nem tűnt el a szerelvényről. A

rézhenget nehézkesége arra utal, hogy a belseje nem üres. Aki felcserélte a lakkszelence tartalmát, nem menekülni akart, hanem időt nyerni.”

A fiatal fátyolos hölgy fél lépést tett előre, s sötét kesztyűs kezét a fülkeajtó keretére helyezte. „De miért zárták volna le a családi pecséttel, ha nem akarták, hogy felismerjék?”

„Mert a felismerhetőség néha a legjobb álcázás” – válaszolta a detektív. Laurent felé fordult, aki mozdulatlanul, példás szolgálatkészséggel tartotta a lámpást. „Megfigyelte a doboz peremét, Laurent? A lakkréteg a pántok körül frissen törött. A csere alig néhány órával ezelőtt történt.”

A kerek egyenletes ritmusa visszhangzott a hálókocsi éjszakai csendjében, amint az Intercontinental Expressz rendületlenül haladt előre. Mireval állomása még a horizont jótkony homályába vészett, de Monsieur Vaneau tekintetében már felsejlett a kör bezárulásának kezdete.

70. XI/9. A fekete lakkszelence — A hajlított réztű és a hajnali csend

Mr. Poliniak

A hálókocsi keskeny folyosóján a sárgaréz lámpás fénye halvány aranszegélyt vont Monsieur Vaneau alakja köré. A nyugalmazott fődetektív hüvelykujja finom, kimért mozdulattal nyomta meg a fekete lakkszelence alsó peremét, mire a rejtett szerkezet apró, szinte hallhatatlan kattanással engedett a nyomásnak. A fedél alatt feltáruló bársonybélésen apró, hajlított réztű csillant meg, amely nem a szelence eredeti tartozéka volt.

„Ez felháborító!” – háborodott fel Herr Lindner, miközben idegesen igazgatta meg a nyakkendőjét. „Azt akarja állítani, hogy valaki a szemünk láttára, a nyitott fülkeajtó mellett manipulálta a zárat?”

„A vakmerőség csupán a felkészületlenség hiányát álcázza, Lindner úr” – jegyezte meg Vaneau halkan, miközben a réztűt a zsebkeendője sarkával óvatosan kiemelte a helyéről. „A rejtett rugó megkerülése pontosan három másodpercet vesz igénybe annak, aki ismeri a doboz szerkezetét. Aki pedig nem ismeri, az legfeljebb a saját türelmét teszi

tönkre vele.”

A fiatal fátyolos hölgy óvatosan visszahúzódott a nyolcas fülke küszöbétől, kesztyűs kezét szorosan a retiküljére kulcsolva. „De ha a papírok nincsenek a szelencében, akkor az egész utazás értelmét veszítette, nem igaz?”

„A tárgyak ritkán vesztik el az értelmüket, kisasszony, legfeljebb a tulajdonosaik változnak meg” – felelte a detektív, és tekintete egyetlen pillanatra a hölgy sötét kesztyűjének varrására tévedt. Laurent, a kalauz, mozdulatlanul tartotta a lámpást, meg sem rezdülő arccal várva a folytatást. Vaneau a hűvös ablaküvegre pillantott, ahol a sötét táj kontúrjai mögött már Saint-Mireux állomásának távoli jelzőfényei derengtek fel. A kör lassan bezárult, s a végső következtetéshez már csak egyetlen részlet hiányzott.

71. XI/10. A fekete lakkszelence — Az elfedett varrás és a végső megálló

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau lassan elmozdult a fülke ajtajától, és kényelmesen kihúzta mellényzsebéből a régi, finoman gravírozott ezüst zsebóráját. Kinyitotta, egyetlen pillantást vetett a ketyegő mutatókra, majd halk kattanással visszazárta a fedelet.

– Pontosan öt perc múlva Valcourt állomásra érkezünk – mondta teljesen kiegyensúlyozott hangon, mintha csupán az időjárásról emlékezne meg.

„Akkor talán ideje tisztázni, mi történt” – fordult az egybegyűltek felé. „Mindannyian azt hitték, hogy a lakkszelence tartalmát egy gátlástalan tolvaj törte fel az éjszaka folyamán. A fülkében talált hajlított réztű arra szolgált, hogy mindannyiunkat meggyőzzön: egy gyakorlatlan behatoló hibát követett el. Ez volt a félrevezetés. Ám a doboz zára valójában nem sérült meg.”

Vaneau óvatosan megemelte zsebkendőjét, amelyben a réztűt tartotta. „Ez a finom kis eszköz nem a zárat feszítette ki, hanem egy vékony selyemszálat tépett ki a tettes kesztyűjének béléséből. Az iratok sosem hagyták el a fülkét kívülről, hiszen a kisasszony már a doboz felnyitása előtt a retiküljébe rejtette azokat. A fátyol nemcsak az arcot takarja el kitűnően, hanem a túlságosan zaklatott tekintetet is.”

Herr Lindner döbbenten lépett egyet hátra, miközben a hölgy felcsattant: „Ez abszurd

vád! Nincs semmi bizonyítéka!”

„A bizonyítékok ritkán kiabálnak, kisasszony” – felelte Vaneau higgadtan. „Csupán türelmesen várják, hogy valaki észrevegye őket. Az elkövető tehát...”

A detektív nem tudta befejezni a mondatot. A szerelvény hirtelen nagyot fékezett; a csikorgó fém hangja végigfintorgott a kocsikon, a fali lámpák megbillentek, és a kalauz tálcáján lévő kristálypoharak csörrenve koccantak egymáshoz. Az Intercontinental Expressz lassan, méltóságteljesen begördült a kivilágított Valcourt állomás peronjára.

Az automatikusan feltáruuló ajtóknál két helyi nyomozó jelent meg, akik határozott léptekkel haladtak végig a folyosón. A vezetőjük röviden körbenézett a feszült társaságon, majd egyenesen a fátyolos hölgy felé fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a diplomáciai okmányok eltulajdonításának ügyében.

Vaneau elégedetten simította meg az ingujját, s csak ekkor fejezte be a félbeszakadt gondolatot:

– ...ahogyan azt a rendőrségnek küldött sürgönyömben már részletesen kifejtettem.

A letartóztatott hölgyet elvezették, s a fülkék ajtai mögül kimerült utasok szivárogtak ki a hűvös éjszakai levegőre. A személyzet megkönnyebbülten sóhajtott fel. Laurent kalauz elégedetten bólintott Vaneau felé, miközben a peronról egy új utas lépett a VIP hálókocsi lépcsőjére: egy magas, szótlan úriember, aki feltűnően kevés poggyászt – csupán egy apró, cizellált rézkulccsal lezárt elefántcsont dobozkát – hozott magával. Vaneau egyetlen hűvös, kíváncsi pillantást vetett az új jövevényre, miközben a vonat ajtajai becsukódtak, s a szerelvény komótosan kigördült az állomásról a sötét táj felé.

72. XII/1. A faragott elefántcsont pipa — Éjszakai suhanás és a különös illat

Mr. Poliniak

A kivilágított Valcourt állomás lassan elmaradt a sötétségben, ahogy az Intercontinental Expressz nehéz acélkerekei újra megfeszültek az éjszakai síneken. Laurent, a hálókocsi kalauza megkönnyebbült sóhajjal törölte meg a homlokát, s elismerő pillantást vetett Monsieur Vaneau felé. Az ősz hajú detektív csupán egy apró, alig észrevehető

fejbicventéssel nyugtázta a hálát, miközben visszasétált a VIP szalonkocsi melegébe.

A frissen felszállt utasok még a csomagjaikat rendezgették. Egy szikár, szürke öltönyös úr – Sander professzor – kínos gondossággal helyezte el a selyemkendőbe csavart, finom megmunkálású fa dobozát a kalaptartón, miközben a mellette ülő elegáns hölgy, Madame Lemaire elégedetlenül igazította meg prémes gallérját. „A huzat ebben a kocsiiban egyszerűen tűrhetetlen” – jegyezte meg a hölgy hűvös élel.

„A huzat csupán azt jelzi, asszonyom, hogy a szerelvéný halad, és nem rekedtünk a múltban” – jegyezte meg Vaneau száraz, kimért eleganciával, miközben helyet foglalt a falilámpa alatti plüssfotelben. A válasz gyorsan csendre intette a hölgyet, s a szalonban visszatért a megszokott, finom feszültséggel teli béke.

A vonat már javában száguldott a következő állomás, Miremont felé, amikor a vidéki táj teljesen sötétbe burkolózott az ablakok túloldalán. Az utasok lassan visszahúzódtak a saját fülkéikbe, s a folyosókon átvette az uralmat a tompa, monoton zakatolás. Vaneau mozdulatlanul ült, tekintete a sötét üvegfelületet követte, de finom megfigyelőképesége már jelzést adott: az új érkezők mozdulataiban apró, szándékos diszharmonia lappangott.

A sejtés hamarosan testet öltött. Egy halk, fojtott kiáltás törte meg a hálókocsi csendjét, majd a fülkesor végéből Sander professzor lépett ki elfehéredett arccal. A fülke ajtajának zárja sértetlen volt, a fadoboz a helyén állt a kalaptartón, ám a bársonybélésből hiányzott a professzor legértékesebb gyűjtői darabja: a ritka, finoman faragott elefántcsont pipa. A rejtély csendben, de elkerülhetetlenül felütötte a fejét a robogó vonaton.

73. XII/2. A faragott elefántcsont pipa — A bársonybélés nyoma és a hűvös dohányillat

Mr. Poliniak

Sander professzor izgatottan mutatta a nyitott fadobozt, amelynek sötétkék bársonybélése valóban üresen ásítózott. Laurent kalauz idegesen igazgatta a sapkáját, mintha a felelősség máris az ő vállát nyomná, míg Madame Lemaire a szalonkocsi ajtajában megállva, hűvös távolságtartással figyelte az eseményeket.

„Kérem, uraim, ez felháborító!” – méltatlankodott a professzor, miközben reszkető ujjával a doboz rézpántos szélét simogatta. „Az ajtó zárva volt, a doboz érintetlenül állt a kalaptartón, a pipa mégis köddé vált! Mégis milyen biztonság ez?”

Monsieur Vaneau csendesen lépett a fülkébe. Nem sietett; mozdulatai a megszokott, kimért eleganciát tükrözték. Szürke szemével először a rézreteszt, majd a bársony finom benyomódásait pásztázta. „A biztonság, professzor úr, gyakran csupán illúzió, amelyet a kulcs elfordításának hangja táplál” – jegyezte meg halkan. „A zár valóban sértetlen, ami vagy egy mesterien kezelt álkulcsra, vagy egy meglepően fegyelmezett jelenlétre utal.”

Madame Lemaire elégedetlenül vont vállat. „Vagy arra, hogy a professzor úr egyszerűen elhagyta a holmiját, mielőtt felszállt volna a vonatra.” Vaneau lassan a hölgy felé fordult, s ajkán halvány, finom mosoly jelent meg. „A szórakozottság valóban emberi tulajdonság, asszonyom. Ám a bársony mélyedésében maradt, még friss dohánypor jelenléte arra utal, hogy a tárgy egészen az elmúlt negyedóraig ezen a vonaton tartózkodott.”

A válasz után a kabinban csend támadt. A szerelvény ütemes zakatolása kitöltötte a teret, ahogy az Intercontinental Expressz magabiztosan haladt tovább a hűvös éjszakában Miremont felé. Vaneau nem sietette a megállapításokat; tudta, hogy a részletek előbb-utóbb megszólalnak.

74. XII/3. A faragott elefántcsont pipa — A sárgaréz karcolás és a hamis árnyék

Mr. Poliniak

Sander professzor láthatóan elhúlt a dohánydohány-por említésére, s meglepett pillantást vetett a nyitott doboz kék bársonyára. „De hát ez lehetetlen! Én magam nem gyújtottam rá a fülkében, mióta felszálltam!” – jelentette ki hevesen, miközben kétségbeesetten igazgatta szemüvegét.

Madame Lemaire karba font kézzel, hűvösen lépett közelebb. „Talán a huzat hordta be a folyosóról, professzor úr. A vasúti utazás köztudottan tele van kellemetlen melléktermékekkel.” Laurent kalauz eközben feszülten állt a küszöbön, s halkan hozzátette: „Én senkit sem láttam a fülke közelében az elmúlt órában, uraim. Csupán

Madame Lemaire sétált el a szalonkocsi felé.”

Monsieur Vaneau nem reagált a megjegyzések élére. Lassan hajlott a kis asztalka fölé, majd finom, kimért mozdulattal végighúzta ujját a doboz sárgaréz pántjának szélén. „A szél valóban sok mindent magával sodorhat, asszonyom, de a dohányfinompor nem szokott szabályos, félkör alakú ívben megüledni a bársony sarkában” – jegyezte meg halkan. „Ez a nyom nem kívülről érkezett, hanem a tárgy elmozdításának pillanatában hullott le.”

„Azt akarja mondani, hogy a lopás pillanatokkal ezelőtt történt?” – kérdezte a professzor, s gyanakvóan nézett a kalauzra, majd a hölgyre. Vaneau halvány mosollyal fordult felé. „Egyelőre csak azt állítom, hogy a tettes igyekezett nagyon gyorsan végezni. A pánt apró karcolása legalábbis arra utal, hogy a záróreteszt nem a hozzá illő, finom kulccsal mozdították el.”

Madame Lemaire türelmetlenül megkoppintotta a padlót a cipője sarkával. „Ön mindig ilyen rejtélyesen fogalmaz, Monsieur Vaneau?” A nyugalmazott fődetektív megőrizte sziklányi nyugalmit. „Nem, asszonyom. Csak akkor, amikor a pusztá feltételezések hamarabb születnek meg, mint a tények.”

A szerelvény ütemes kattogása kiegyensúlyozott ritmust adott a fülkében uralkodó csendnek, amint az Intercontinental Expressz magabiztosan suhant a sötétedő tájban Pont-Lévêque felé. A félrevezetés kísérlete egyértelmű volt, de Vaneau tekintetében már felsejlett a kirakós következő, eddig rejtett darabkája.

75. XII/4. A faragott elefántcsont pipa — A pörkölt cikória és a finom porszemek

Mr. Poliniak

A szerelvény zökkenőmentesen gördült át Pont-Lévêque megvilágított peronja mellett, a kerekek ütemes kattogását pedig a VIP hálókocsi sűrű bársonyfüggönyei fojtották tompa morajlássá. Sander professzor idegesen törölgette pápaszemét, miközben szemeit egyetlen pillanatra sem vette le a doboz béléséről. „Ha a záróreteszt erőszakkal mozdították el, akkor a tettesnek pontos célszerszámmal kellett rendelkeznie! De hát ki tartana magánál ilyesmit egy első osztályú utazás során?”

Madame Lemaire finom, élre hajtogatott zsebkendőt húzott elő selyemretiküljéből, majd hűvös, kimért mozdulattal legyintett. „A feltételezés maga is túlzó, professzor úr. Úgy beszél, mintha a társaságunkban valaki rejtett lakatosműhelyt rendezett volna be a fürkájében.” Laurent kalauz eközben halkán köszörülte meg a torkát a küszöbön állva. „A szalonkocsi felőli átjárót kilenckor bezártuk, asszonyom. Az éjszaka folyamán senki nem kért kulcsot a folyosói szekrényekhez.”

Monsieur Vaneau nem avatkozott be a szóváltásba. Egy apró, csillogó csipeszt vett elő a mellényzsebéből, s azzal emelte ki a kék bársony sarkából a sötét porszemcsék legkisebb maradványát. „A szándék, mint oly gyakran, most is gyorsabb volt a gondosságánál” – jegyezte meg halkán, miközben a porszemecskét egy apró üvegcsébe engedte. „A felületes szemlélő könnyen összetéveszteni a közönséges pipadohányt a pörkölt cikóriagyökér finomra őrölt származékával.”

Sander professzor elhűlten meredt a detektívre. „Cikória? De hát az nem dohány! Miért szórt volna bárki cikóriát az elefántcsont pipa helyére?” Vaneau halvány, megértő mosollyal fordult a tudós felé. „Hogy a gyanút egy határozott, ám teljesen téves csapásra terelje. A hamis illat elfedheti a nyomokat, de a mértani precizitás hiányát nem tudja leplezni.”

Madame Lemaire összefonta karját, s megvető pillantást vetett a kis üvegcsére. „Ön szerint ez a szálnalmas elterelés bárkit is megtéveszthetett volna?” Vaneau higgadtan tette vissza a csipeszt a mellényébe. „Tökéletesen működött egészen addig, amíg fel nem tettük a megfelelő kérdést, asszonyom.” A szerelvény lágyan megdőlt a kanyarban, s a folyosó sárgaréz lámpái ritmikusan megrezdültek, amint az Intercontinental Expressz magabiztosan száguldott tovább a ködbe burkolózó Vandeles állomás felé.

76. XII/5. A faragott elefántcsont pipa — A sárgaréz illesztés és a finom karcolat

Mr. Poliniak

A szerelvény kiegyensúlyozottan haladt át a Vandeles utáni kanyargós szakaszon, miközben a VIP hálókocsi szalonjában a lámpák borostyánszínű fényt vetítettek a mahagóni asztalra. Monsieur Vaneau apró nagyítóval a kezében hajolt az elefántcsont

pipa üresen maradt doboza fölé, s hűvös figyelemmel tanulmányozta a szelence rejtett sarkait.

„Ha alaposabban megfigyeljük a rézpántok illesztését,” – kezdte Vaneau halk, kimért hangon –, „láthatjuk, hogy a jobb oldali zsanér mikroszkopikus mértékben elmozdult. Nem erőszakos feszítés hatására, hanem egy apró, rendkívül finom emelőkar szándékos nyomán.”

Sander professzor izgatottan igazította meg pápaszemét, s közelebb lépett a dobozhoz. „Ez azt jelentené, detektív úr, hogy a tettes nem a zárat törte fel, hanem magát a szerkezet tengelyét fordította ki? De ehhez mérnöki pontosságú célszerszámmra lett volna szükség!”

Madame Lemaire türelmetlenül megkoppintotta a szőnyeget cipője sarkával, s hűvös megvetéssel tekintett a műszerre. „Túlkombinálja a dolgot. Egy mezei tolvaj nem foglalkozik finommechanikával, egyszerűen elviszi, ami értékes, és nem hagy időt a számtani fejtörőkre.”

- A mezei tolvajok, asszonyom, ritkán hagynak maguk után ennyire tökéletes arányokat – jegyezte meg Vaneau száraz, elegáns mosollyal. - Az elkövető túlságosan is vigyázott arra, hogy a doboz külseje sértetlen maradjon, s ezzel a gondossággal elárulta saját felkészültségét.

Laurent kalauz közben halkán lépett a fülkébe egy tálca gőzölgő teával. „Monsieur Vaneau, a vonatszemélyzet ellenőrizte a szomszédos kocsi átjáróit. Az ajtók zárva voltak, pótbehatolásnak semmi nyoma.”

Vaneau köszönettel átvette a csészét, majd az ablakon túli sötétségbe pillantott. „A válaszok ritkán rejtőznek a szomszédos kocsikban, Laurent. Sokkal inkább azokban a részletekben, amelyeket a megfontolt utazó a saját zsebében hord.” A szerelvény lágyan megdőlt a sínváltón, miközben az Intercontinental Expressz magabiztosan száguldott tovább a Saint-Mérac felé vezető éjszakai szakaszon.

77. XII/6. A faragott elefántcsont pipa — Az elfedett mikronyom és a bársonyreszelék

A szalonfülke csendjét csupán a sínek egyenletes, ritmikus kattogása törte meg, miközben a szerelvény magabiztosan hasította az éjszakát Saint-Mérac elhagyása után. Monsieur Vaneau csöndesen visszaült a bársonyfotelbe, és a nagyítót most a faborítású szelence belső rekeszének szélére irányította. A lámpa borostyánfényében apró, szinte láthatatlan szemcsék csillogtak a finom selyem bélésen.

„Nézze csak meg közelebbről, professzor,” – mondta Vaneau halkán, felajánlva a nagyítót Sandernek. – „A bársonybélés peremén található mikroszkopikus reszelék nem az elefántcsontból származik, és nem is a külső rézpántokból. Ez hűvös, megmunkált horgany-ötvözet.”

Sander professzor előrehajolt, óvatosan átvette az eszközt, majd elfojtott felkiáltással igazította meg pápaszemét. „Rendkívüli! Ez azt jelenti, hogy a tettes egy speciális, puha fémből készült segédeszközt használt, hogy kiemelje a pipát anélkül, hogy a tokban maradt finom dohányillat megváltozna vagy a rejtett üreg sérülne?”

Madame Lemaire elégedetlenül csóválta meg a fejét, s elegáns legyezőjét finoman a tenyeréhez ütögette. „Igazán elbűvölő ez a fémipari előadás, detektív úr, de nem gondolja, hogy túlságosan sok intellektuális mélységet tulajdonít egy egyszerű zsebtolvajnak? Lehet, hogy csupán egy kopott kulcskarika hagyott nyomot.”

– Az egyszerű zsebtolvajok, asszonyom, általában nem hordanak maguknál horgany-ötvözetből csiszolt precíziós szerszámokat – felelte Vaneau száraz, kimért mosollyal. – És legfőképpen nem szánnak három hosszú percet arra, hogy a bársonyt visszaigazítsák a helyére, miután elérték a céljukat. A tolvaj ideges volt, de a pontosságához való ragaszkodása elárulta őt.

Laurent kalauz halk léptekkel tért vissza a folyosóról, s óvatosan megállt az ajtóban. „Monsieur Vaneau, a szerelvény menetrend szerint halad. A következő megállóig, Auberoche állomásig még jó félóra van hátra. Óhajt esetleg egy friss kancsó feketekávét?”

Vaneau udvarias intéssel köszönt meg a figyelmességet, majd visszacsúsztatta a nagyítót a mellényzsebébe. „A kávé kiváló gondolat, Laurent. A felderítés során a tisztánlátás a legértékesebb szövetségesünk. A tettes ugyanis elkövetett egy apró hibát: túl tökéletes képet akart hagyni maga után, s éppen ezzel mutatta meg, hol kell keresnünk a hiányzó láncszemet.”

78. XII/7. A faragott elefántcsont pipa — A zsebóra kattánása és a horganyötvözet

Mr. Poliniak

A kávé illata még el sem ült a szalonfülkében, amikor Monsieur Vaneau halk zörrenéssel elővette régi, vésett ezüst zseboráját. Kinyitotta a fedelét, s egyetlen nyugodt pillantást vetett a finoman ketyegő mutatókra, mielőtt visszajektette volna a mellényzsebébe.

– Pontosan tizenkét perc múlva Auberoche állomásra érkezünk – jegyezte meg elgondolkodva, majd körbenézett a jelenlévőkön. – S addigra illendő tisztáznunk, hogyan tűnt el az elefántcsont pipa a sértetlenül bezárt szelencéből.

Sander professzor feszülten megigazította pápaszemét, míg Madame Lemaire türelmetlenül meglegyezte magát. Vaneau kimérten folytatta:

– Mindnyájan azt hittük, hogy a tettes a reteszt feszítette meg az éjszaka folyamán, kihasználva a sínek rázkódását. A horganyötvözetből készült finom reszelék azonban egészen más történetet mesél. A félrevezetés ott rejlett, hogy a tolvaj nem kívülről próbálkozott. A szelencét maga a tulajdonos nyitotta ki, ám a dohány rejtett üregét már egy beépített, puha fémből formált precíziós eszközzel emelték ki.

– De hát ki lenne képes ilyen mérnöki pontosságra ezen a vonaton? – tette fel a kérdést a professzor zavartan.

– Csak az, aki pontosan ismerte a bársonybélés alatti rugós szerkezet méreteit, s akinek a keze hozzászokott az aprólékos fémipari munkához – nézett Vaneau száraz, halvány mosollyal Sanderre. – Ön, professzor, a beszélgetésünk elején aprólékos műszerész-reszelékről mesélt, holott a pipa pontos belső mechanizmusát rajtam kívül senki sem láthatta volna... kivéve azt, aki maga készítette a hamisítványt.

Sander professzor arca elfehéredett, s épp tiltakozásra nyitotta a száját, amikor a szerelvény hirtelen akkorát fékezett, hogy a kávéscsészék megcsörrentek a kisasztalon. A csikorgó fékek tompa zaja jelzése volt annak, hogy az Intercontinental Express lassan begördült Auberoche kivilágított peronjára.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, s a fülkébe két határozott léptű helyi nyomozó lépett be. A vezetőjük szótlanul körbenézett, majd egyenesen a professzor felé fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, műkincsek álnéven történő eltulajdonítása és

hamisítása ügyében.

- ...és a hiányzó eredeti darabot a táskája duplafenekű rekeszében találják meg – fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatot, mintha a rendőrök érkezése csupán a mondatjelző írásjel lett volna a kijelentése végén.

A tiltakozó professzort gyorsan kivezetzték a peronra. Ahogy Auberoche állomásán a friss éjszakai levegő beáramlott a nyitott ajtón, az utasok egy része leszállott, s újak léptek a folyosóra. Egy magas, fekete kalapos úr sietős léptekkel haladt el a фуlke előtt, miközben bőrtáskájából tompa, fémes koccanás hallatszott. Vaneau nem szólalt meg, csupán csöndesen követte tekintetével az új utast, miközben a vonat ajtói becsukódtak, s a szerelvény újra elindult a következő állomás felé.

79. XII/8. A faragott elefántcsont pipa — A csendes elköszönés és a mandulailat

Mr. Poliniak

Auberoche állomásának peronján a hűvös éjszakai szellő átjárta a VIP hálókocsi nyitott ajtaját. Sander professzort csendben elvezették a helyi nyomozók, Madame Lemaire pedig megkönnyebbült sóhajjal csukta be apró, csipkés legyezőjét. Laurent, a kalauz gondosan letörölte a kávéscsészék alatti asztallapot, miközben elismerő pillantást vetett a nyugalmazott fődetektívre.

- Bámulatos, fődetektív úr – jegyezte meg Laurent halk, tisztelettudó hangon. – Úgy tűnik, a hamisítók mindig elfeledkeznek arról, hogy a legkisebb fémreszelék is hangosabban beszél a legkimértebb magyarázatnál.

- A figyelmetlenség az emberi természet legmegbízhatóbb tulajdonsága, kedves Laurent – felelte Monsieur Vaneau, miközben vékony ujjával elsimította az abroszon a finom gyűrődéseket. – A szándékos félrevezetés mindig bonyolultabb szerkezet, mint maga az igazság. S minél bonyolultabb valami, annál több ponton tud elszakadni.

A vonat nehéz ajtajai sziszegve bezáródtak. Az Intercontinental Express lassan kigördült az állomás fényköréből, s a szerelvény ütemes zökkenéssel tért vissza a sötétségbe burkolózó sínek megszokott ritmusához. A kalauz meghajolt és visszavonult, a szalonfülke csendjét pedig a kerekek egyenletes zakatolása töltötte ki.

Ekkor a folyosó felől halk, kimért léptek zaja hallatszott. Az újonnan felszállt utasok egyike, egy szikár, sötét kabátos úr lépett be a VIP kocsi előterébe. Poggyászt nem hozott magával, csupán egy vékony, bőrkötésű jegyzetfüzetet szorított a hóna alá, amelynek sarkából egy szokatlan, sárgaréz csatban végződő szalag lógott ki. Nem szólított meg senkit, ám tekintete egyetlen villanásnyi ideig megakadt a szalon üresen maradt asztalán.

Monsieur Vaneau nem mozdult, csupán a szemöldökét emelte meg kissé, amint tekintetével követte az idegent. Ahogy a férfi elhaladt a fülke előtt, a levegőben finom, kesernyés mandulailat terjengett. A fődetektív lassan óraláncához nyúlt, s miközben a vonat Miremont felé robogott az éjszakában, az új utas megjelenésével már jelen volt a következő fejezet még jelentéktelennek tűnő, első rejtélyes mozzanata.

80. XIII/1. A sárgaréz csatos füzet — Éjszakai csend és a kesernyés pára

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express egyenletes ritmusban szelte a sötétséget, miközben a táj lassan feloldódott az éjszaka hűvös feketeségében. A VIP hálókocsi szalonjában csend honolt; csupán a kerekek halk zakatolása és a kávéfőző fémes kattanása törte meg a nyugalmat. Laurent, a kalauz, friss teát töltött Monsieur Vaneau finom porceláncsészéjébe, s tisztelettudó pillantást vetett az idős úrra.

– A hajnali órák mindig csendesebbek, fődetektív úr – jegyezte meg Laurent halkan. – Bár az új utas, aki Auberoche-nál szállt fel, meglehetősen szűkszavúnak tűnik. Bevonult a hatos fülkébe, és még a kabátját sem vette le.

– A hallgató emberek ritkán okoznak csalódást, kedves Laurent – felelte Monsieur Vaneau, miközben egyetlen kimért mozdulattal felkavarta a gőzölgő italt. – Vagy rendkívül bölcsek, vagy rendkívül sokat próbálnak elrejteni. A tapasztalat azt mutatja, hogy az utóbbi csoport jóval népesebb.

Ekkor a szomszédos fülke ajtaja halk csikordulással kinyílt. A sötét kabátos úr lépett ki a folyosóra, ám ezúttal a sárgaréz csatos jegyzetfüzet már nem volt a kezében. Zaklatottnak tűnt, tekintete végigsiklott a szalonon, majd megállt Vaneau nyugodt

alakján. A levegőben ismét megérződött az a különös, kesernyés mandulailat.

- Segíthetek, uram? - kérdezte Laurent udvariasan, belépve a férfi útjába.

A férfi nem válaszolt. Csupán a zsebébe nyúlt, s egyetlen szót sem szólva sietős léptekkel a szomszédos kocsijáró felé indult. Ám amint elhaladt a szalonzsal mellett, egy tompa fémes koccanás hallatszott. Az ablak melletti kis asztalon egy nehéz, lepecsételt rézhenger maradt, amelyből vékony, égett szagú füstszál kanyargott felfelé.

A különös utas nyomtalanul eltűnt a kocsioösszekötő homályában, a visszahagyott rézhenger pedig halk, ütemes kattogásba kezdett. Monsieur Vaneau lassan letette a teáscsészét, s miközben a vonat Beauval állomás felé száguldott az éjszakában, tekintete a füstölgő tárgyra szegeződött.

81. XIII/2. A sárgaréz csatos füzet – Halk kattanások és az olajszagú rejtély

Mr. Poliniak

Laurent halkan megrezzent, amint a kisméretű rézhenger halk, ütemes kattogása kitöltötte a VIP hálókocsi csendjét. A kalauz önkéntelenül hátrált egy lépést, szemeit a füstölgő tárgyra szegezve, mintha az bármelyik pillanatban felrobbanhatna. Monsieur Vaneau azonban a legkisebb zavar jele nélkül hajolt közelebb az asztalhoz, mintha csupán egy ritka óraszerkezet működését tanulmányozná.

- Talán jobb lenne azonnal megállítani a vonatot, fődetektív úr! - suttogta Laurent rekedten, szeme sarokból a vészfék karja felé pillantva.

- Ha ez egy olyan szerkezet lenne, kedves Laurent, amely a végső pusztítás szándékával készült, már nem lenne időnk a vészfék hatékonyságáról vitatkozni - felelte Vaneau szelíden, miközben zsebéből elővett egy finom, hófehér vászonkendőt. - Mellesleg az igazi veszedelem ritkán kattog ennyire teátrálisan. A valódi szándék mindig csendesebb. A nyugalmazott fődetektív a kendővel óvatosan megérintette a fémhengert. A vékony, kesernyés füst nem puskaporból, hanem melegített cikóriaolajból és gyantából származott, amely csupán elfedni hivatott a tárgy belső mechanikáját. Egy utolsó, fémes kattanással a rézhenger borítása finoman elmozdult, s a felületén egy apró, hajlított réztű emelkedett ki, amely láthatóan egy speciális zár kioldására szolgált.

– A sötét kabátos úr nem elmenekült, csupán helyet cserélt a figyelmünkkel – állapította meg Vaneau, miközben tekintetét a hatos fülke félig nyitott ajtója felé fordította. – A henger nem fenyegetés, hanem egy gondosan időzített kulcs. Egy olyan eszköz, amely nélkül a sárgaréz csatos füzet tartalmát senki sem olvashatná el.

Miközben az Intercontinental Expressz egyenletes sebességgel száguldott a sötét éjszakában Montclar állomása felé, Laurent óvatosan benézett a hatos fülkébe. Az utas eltűnt, de az asztalka lapján egy szögletes benyomódás tanúskodott arról, hogy a jegyzetfüzet egészen a legutóbbi percekig ott pihent. Monsieur Vaneau csendesen elmosolyodott, majd újra a teáscsészéjéért nyúlt. A rejtély lassan, de megállíthatatlanul kibontakozott.

82. XIII/3. A sárgaréz csatos füzet — A kettős illesztés és a hűvös huzat

Mr. Poliniak

A hatos fülke ajtaja halkan nyikordult meg, amint Laurent kalauz óvatosan beljebb tolta. A helyiségben a frissen vágott dohánylevél és a csípős éjszakai levegő keveréke fogadta őket, ugyanis az ablak ujjnyira nyitva maradt. A résen benyomuló menetszél halk, sziszegő hangot adott, miközben a bársonyfüggöny ritmikusan verdeste a fémkeretet.

– Csak nem ugrott ki a száguldó vonatból? – kérdezte Laurent elhűlve, miközben az éjszakai sötétségbe pillantott. – Nyolcvan kilométeres sebességnél az ilyesmi ritkán végződik kellemes teázással.

– A döntések elhamarkodottsága és a fizika törvényei ritkán ápolnak jó viszonyt, kedves Laurent – jegyezte meg Monsieur Vaneau higgadtan, miközben tekintetével a fülke mennyezeti illesztéseit pásztázta. – Ám aki veszi a fáradságot, hogy cikóriaolajjal időzített szerkezetet hagyjon maga után, az nem szokott a töltés menti árokban végezni. Az ilyen ember jobban kedveli a kényelmet.

A nyugalmazott fődetektív óvatosan kinyújtotta a kezét, s a hengerkéből kiemelkedő hajlított réztűt a kalaptartó alatti finom fa burkolat apró furatába illesztette. Egy alig hallható, fémes kattanással a felület fél centimétert elcsúszott, feltárva egy rejtett üreget. A sárgaréz csatos füzet azonban nem volt ott – csupán egy vékony

bársonyszalag maradéka, amelyen friss, szürke olajnyom sötétlett.

- A félrevezetés első lépése tehát sikeres volt - mondta Vaneau egy halvány mosoly kíséretében, miközben hófehér vászonkendőjével megtörölte az ujjait. - A tulajdonos nem elrejtette a füzetet, hanem átadta valakinek. A kérdés már csak az, hogy a VIP hálókocsi utasai közül ki vállalta a megőrző szerepét anélkül, hogy sejtene, mit is tart a kezében. Lansval állomásáig még van elegendő időnk kibogozni ezt a szálát.

83. XIII/4. A sárgaréz csatos füzet — A csipkés zsebkendő és a pörkölt aroma

Mr. Poliniak

A VIP kocsi szalonjában a fojtott duruzsolás és a frissen főzött feketekávé illata uralkodott. Monsieur Vaneau kényelmesen elhelyezkedett a bordó bársonyfotelben, ujjbegyeit finoman összeérintve, miközben az ablakon túli, sötétségbe burkolózó tájat figyelte. Laurent kalauz halk léptekkel közeledett, tálcaján egy gőzölgő teáskannával.

- Úgy tűnik, senki sem mutatja a legkisebb jelét sem annak, hogy egy sárgaréz csatos füzetet rejtegetne a kalapdobozában - jegyezte meg Laurent halkan, miközben kitöltötte a mézszínű főzetet. - A nyolcas fülke hölgyutasa csupán a csipkekendőit rendezgeti, a kilencesben utazó úriember pedig mélyen alszik.

- A gyanútlanlás a legjobb álcázás, kedves Laurent - válaszolta Vaneau egy halvány, kimért mosoly kíséretében. - Aki nem tudja, hogy mit szállít, az tökéletes biztonsággal forgolódik a társaságban. A tévedés ott kezdődik, amikor azt hisszük, a titkok mindig nehezek. Néha pont olyan könnyűek, mint egy teásdoboz.

A detektív szeme ekkor a szalon sarkában ülő elegáns hölgyre tévedt, aki éppen egy finom, ezüstveretes fa dobozkát helyezett az asztalra. A doboz sarkán halvány, szürkés olajnyom csillogott a lámpa sárgás fényében - pontosan olyan, mint amelyet a hatos fülke rejtett rekeszében hagytak.

- Milyen kellemes aroma - jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben felállott, és lassan a hölgy asztalához lépett. - Bár a cikóriaolaj jelenléte a bergamott-tea mellett meglehetősen szokatlan párosítás.

A hölgy meglepetten nézett fel, de mielőtt válaszolhatott volna, a kalauz halkan

megköszörülte a torkát. Lansval állomás jelzőfényei már derengtek a távolban, s a mozdony elnyújtott, mély füttyel jelezte a közeledő megállót, miközben a rejtély szálai lassan, de feltartóztathatatlanul kezdtek összefonódni.

84. XIII/5. A sárgaréz csatos füzet — A cikóriaolaj és a rejtett illesztés

Mr. Poliniak

A szerelvény ritmikus zökkenéssel haladt át Lansval váltóin, s a kocsik lámpáinak sárgás fénye újra a kinti sötétséget hasította. Monsieur Vaneau halk léptekkel követte a szalonban ülő elegáns hölgy tekintetét, aki kissé elhúzta a kezét az ezüstveretes fa dobozkától. A mozdulat túl gyors volt ahhoz, hogy teljesen természetesnek hasson, ám a detektív arcán semmilyen győzedelmes kifejezés nem jelent meg – csupán egy megértő, hűvös kíváncsiság.

– A cikóriaolaj valóban elterjedt kenőanyag a precíziós óraszerkezeteknél, kedves madame – szólalt meg Vaneau kimérten, miközben finoman igazított a zakója hajtókáján. – Ugyanakkor meglehetősen ritkán használják teásdobozok pántjainak ápolására, hacsak nem egy nagyon specifikus, rejtett zárszerkezet sima futását hivatott biztosítani.

A hölgy halkan felszeppent, majd megkísérelt egy udvarias mosolyt felölteni az arcára.

– Ön túlságosan sok figyelmet szentel egy egyszerű úti emléknek, monsieur.

– A részletek természetükből fakadóan követelőzőek – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – Csupán azt nem szeretik, ha figyelmen kívül hagyják őket.

Laurent kalauz ekkor visszafogott mozdulattal friss teáscsészét helyezett a kis asztalra, s tekintetével némán jelzett a fődetektívnek. A hatos fülke rejtett rekeszének zárja és a doboz illesztései pontosan ugyanazt a mechanikai mintázatot követték. A sárgaréz csatos füzet még nem került elő, de a felderítés újabb nyomvonala egyre tisztábban kirajzolódott.

– Ha megengedi – folytatta Vaneau szelíden –, a füzet maga talán nem is a dobozban van, hanem annak pontos hasonmásában. Az emberi szem hajlamos elhinni, hogy amit lát, az egyetlen és egyedi. A tények azonban hűvösebbek a képzeletnél.

A mozdony távoli fűtője jelezte, hogy az Intercontinental Express elhagyta a völgyet. A kalauz halkán hajtott fejet:

– Hamarosan Montclar állomásra érkezünk, Monsieur Vaneau.

A nyugalmazott fődetektív lassan bólintott, majd visszatért foteljához. A rejtély felderítése a következő szakaszába lépett, miközben a szerelvény megállíthatatlanul száguldott a hűvös éjszakában.

85. XIII/6. A sárgaréz csatos füzet – A tükröződő illesztés és a hűvös sárgaréz

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express ritmikus kattogással hagyta maga mögött Montclar sejtelmesen kivilágított peronját, s a hálókocsi szalonjának meleg fénye visszatért az ablaküvegek hűvös felületére. Monsieur Vaneau csendesen tekintett az előtte álló ezüstveretes fa dobozkára, melynek sárgaréz zsanérjai apró, alig látható karcolásokat hordoztak. Az elegáns hölgy, bár próbálta megőrizni arisztokratikus tartását, ujjait óvatosan összefonta a táskája pántján.

– Egy rejtett zárszerkezet finom igazítása ritkán történik pusztán véletlenből, madame – jegyezte meg Vaneau szinte elmélkedve, miközben tekintetével a doboz illesztéseit követte. – Különösen akkor, ha a mechanika felépítése hajszálpontosan megegyezik a hatos fülke falában található rekesz nyitórendszerével.

– Ön rendkívül élénk fantáziával bír, fődetektív – felelte a hölgy, de a hangjában halvány bizonytalanság rezdült. – Egy régi családi doboz aligha lehet alapja efféle feltételezéseknek.

– A tények nem rendelkeznek fantáziával, ám meglepően jó az emlékezetük – válaszolta a nyugalmazott fődetektív száraz, kimért eleganciával. – A precíziós megmunkálás nem hazudik. A sárgaréz csatos füzet sosem hagyta el a szerelvényt; csupán a szimmetria csalóka látszata mögé rejtették.

Laurent kalauz ekkor halk léptekkel közeledett, s néma bólintással jelezte Vaneau-nak, hogy a hatos fülke rejtett rekeszének illesztésein talált finom fémpor kétséget kizáróan azonos a doboz belső tengelyének anyagával.

- A felderítés szépsége abban rejlik - tette hozzá Vaneau halk, nyugodt hangon -, hogy minden elrejtett tárgy hagy maga után egy apró hézagot. S ahol hézag van, ott a válaszok sem késlekednek sokat.

A mozdony távoli, mély füttye végighullámszórt a kocsik felett, miközben a kalauz halkán jelzést adott: a szerelvény közeledik Pontaubert állomásához. Monsieur Vaneau kényelmesen hátradőlt foteljében, s tekintetével az éjszakai sötétségbe révedt, miközben a rejtély kirakósa újabb precíz darabbal egészült ki.

86. XIII/7. A sárgaréz csatos füzet — A grafitporos vájat és a fojtott csend

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express egyenletes gördüléssel szelte át a Pontaubert környéki sötét fenyveseket, miközben a VIP hálókocsi szalonjában a csillárok meleg fénye megcsillant a csiszolt fa burkolaton. Monsieur Émile Vaneau nagyító nélkül, csupán félrebillentett fejjel tanulmányozta a dobozka belső peremét. A száraz elegancia, amellyel a nyugalmazott fődetektív a rejtélyekhez viszonyult, ezúttal is feszült csendet teremtett a helyiségben.

- Ha jól sejtem, fődetektív - szólalt meg az elegáns hölgy, selyemkesztyűs kezével megsimítva a táskája pántját -, Ön még mindig azt feltételezi, hogy egy családi örökségként őrzött füzet csatja több egyszerű dísznél. Tán minden sárgaréz alkatrész mögött szándékosságot sejt?

- Dehogy, madame - válaszolta Vaneau szinte szórakozottan, miközben hüvelykujjával óvatosan végigsimította a doboz egyik rejtett illesztését. - A szándékosság túlságosan sok előrelátást igényel. Én csupán a hanyagság nyomait követem, s a hanyagság ritkán válogatja meg az eszközeit.

A hölgy finom fintorral próbálta leplezni növekvő ingerültségét.

- Ön meglepően magabiztos egy olyan ügyben, ahol mindössze néhány karcolás képezi a bizonyítékot.

- Nem a magabiztosság vezet, madame, hanem a geometria - felelte Vaneau hallatlanul higgadtan. - A finom grafitpor, amely a csat belső vájatában ragadt, nem származhatott a szalon levegőjéből. A hatos fülke rejtett rekeszét ugyanis pontosan ilyen kenőanyaggal

tartják karban.

Laurent kalauz e pillanatban halk, kimért léptekkel lépett a szalonba, s tálcáján egy apró, üvegcsébe zárt mintát hozott. Néma bólintással jelezte a fődetektívnek, hogy a poggyászkocsi rögzítőszerkezetén fellelt nyomok összetétele tökéletesen megegyezik a sárgaréz csat tövében talált mikroszkopikus reszelékkel.

- A felderítés szakaszában az ember még nem ítélik meg - jegyezte meg Vaneau, miközben tekintete a kalauzról visszatért a hölgyre. - Csupán feltérképezi az elhallgatások határait. A sárgaréz csatos füzet nem tűnt el a vonatról, s nem is került kívülálló kezébe. Csupán egy rendkívül pontos óramű pontosságával mozgatják a kocsik között.

A mozdony hosszas, mély füttyszava áthasította az éjszakát, s a szerelvény érezhetően lassítani kezdett. A kalauz halkán kihirdette a következő megállót: Chantemille. Monsieur Vaneau kényelmesen hátradőlt a fotelében, kezét a karfán pihentetve, miközben az Intercontinental Express elszántan robogott tovább a sejtelmes éjszakában.

87. XIII/8. A sárgaréz csatos füzet — A zsebóra kattánása és az utolsó illesztés

Mr. Poliniak

A Chantemille utáni szakaszon az Intercontinental Express csendes eleganciával suhant a ködbe burkolózó éjszakában. A VIP hálókocsi szalonjában az elegáns hölgy idegesen szorította magához a táskáját, míg Laurent kalauz az üvegcsét tartó tálcával az ajtó mellett várakozott. Monsieur Émile Vaneau lassan hátrafelé simította ősz haját, majd megfontolt mozdulattal a mellényzsebéhez nyúlt.

Vaneau elővette régi ezüst zsebóráját. Kinyitotta, és egy pillanatig némán nézte a finoman ketyegő mutatókat. Utána halkán kattant a fedél, és a fődetektív nyugodtan megszólalt:

- Pontosan hat perc múlva Lainville állomásra érkezünk.

A szalonban tartózkodók önkéntelenül elcsöndesedtek. Az állandó utasok már jól tudták: a zsebóra megjelenése mindig a rejtély kibontását jelzi.

- Mindenki azt hitte - kezdte Vaneau higgadt, kimért hangon -, hogy a sárgaréz csatos

fűzet nyomtalanul eltűnt a rekeszből. A félrevezetés alapos volt: a csipkés zsebkendő és a pörkölt aroma elterelte a figyelmet, mintha egy kívülálló tolvaj járt volna a vonaton. De a geometria és a fémek természetfizikája nem csapható be. A sárgaréz csat vájatában maradt grafitpor és a mikro-reszelék megmutatta: a fűzetet sosem vitték el. Csupán a csat belső rugóját forgatták el egy hajlított réztűvel, hogy a borítás mögötti üregbe csúszassák.

– És az egyetlen személy, aki hozzáférhetett a hatos фуlke karbantartó készletéhez, nem más, mint...

Amikor Vaneau kimondaná az elkövető nevét, a vonat hirtelen nagyot fékezett. Poharak csörrentek a csiszolt faasztalokon. A szerelvény lassan begördült a kivilágított Lainville állomásra.

Az ajtók sziszegve kinyíltak. A peronon már várakoztak a helyi nyomozók. Beléptek a szalonba, s a vezetőjük röviden körbenézett, majd határozottan az elegáns hölgyhöz fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, okirat-hamisítás és lopás kísérlete ügyében.

– ...mint Ön, madame – fejezte be Vaneau a mondatát teljes nyugalommal, mintha a hatóságok érkezése csupán a saját forgatókönyvének pontos időzítése lett volna.

A letartóztatottat elvezették. A peronon néhány utas leszállt, miközben újak léptek a szerelvényre. A személyzet megkönnyebbülten lélegzett fel. Az új felszállók között egy fiatal úr tűnt fel, aki túlságosan is gondosan ügyelt a karján lévő, nehéz bőrtáskára. Vaneau csak csendben figyelte. Az ajtók becsukódtak, és a szerelvény megindult a következő állomás felé.

88. XIII/9. A sárgaréz csatos fűzet — Az elsimult redők és a távolodó fények

Mr. Poliniak

A Lainville-i állomás sárgás fényei lassan elenyésztek a párás éjszakában, ahogy az Intercontinental Express visszanyerte megszokott, ritmikus lüktetését. A VIP hálókocsi szalonjában a feszültség pillanatok alatt köddé vált, miután a helyi nyomozók elvezették az elegáns hölgyet. A tölgyfaborítású falak között ismét a megszokott, kimért elegancia

és a halkan duruzsoló kényelem uralkodott.

Laurent kalauz halk csörrenéssel pakolta össze a teáscsészéket az asztalról. Amikor a sárgaréz csatos füzet hűlt helyére pillantott, önkéntelenül megrázta a fejét.

- Bámulatos, fődetektív úr - jegyezte meg fojtott, tisztelettudó hangon. - Mindenki azt hitte, a füzetet ellopták, miközben csupán a csat rejtett üregébe forgatták el. Azt hittem, a hölgy felháborodása valódi volt.

Monsieur Émile Vaneau lassan kortyolt egyet a langyosodó kamillateájából, majd visszatette a csészét a finom porcelántányérra.

- A mechanika ritkán csap be bennünket, Laurent - válaszolta száraz, elegáns mosollyal.

- Az emberi hiúság viszont rendkívül leleményes, ha a saját tévedéseit kell lepleznie. A hölgy nem a füzetet akarta elrejteni, hanem azt az egyetlen oldalt, amely leleplezte volna a mulasztását.

A szalon sarokasztalánál eközben az új utas, a Lainville-ben felszállt fiatal úr ült. Karját szorosan a vastag, sötétbarna bőrtáskáján tartotta, és tekintete idegesen ugrált a szalon ablakai és a kalauz mozdulatai között. Bár próbált felvenni egy unott utazó pózát, tartása túlságosan is feszült volt a VIP kocsi megszokott világához képest.

Vaneau nem fordult felé nyíltan, csupán a csiszolt faasztal lakkozott felületének tükröződésében figyelte az ismeretlen fiatalembert. Az ezüst zsebóra már biztonságban pihent a mellényzsebében, ám a fődetektív éles szeme pontosan rögzítette a bőrtáska szélén lévő, szokatlanul vastag, kettős varrást és a rézcsat melletti finom karcolásokat.

- Egy lezárt ügy olyan, mint a megállóban hagyott gőz - jegyezte meg halkan Vaneau, miközben megfontolt mozdulattal simára igazította a mandzsettáját. - Eloszlik, de a szerelvény továbbgördül, és az ablakon újabb pára gyűlik össze.

A kerekek egyenletesen zakatoltak a síneken, ahogy az expressz magabiztosan vágott át az éjszakán a következő állomás, Bellerive felé. A füzet rejtélye megoldódott, ám az új utas merev mozdulatai már sejtetni engedték, hogy a nyugalom a következő szakaszra sem lesz tartós.

89. XIV/1. A vésett ezüst iránytű — Éjszakai zakatolás és a feszült hallgatás

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express kerekei monoton, megnyugtató ritmusban zakatoltak, miközben a szerelvény sötét fenyveseken vágott át Bellerive irányába. A VIP hálókocsi kőrisfaborítású szalonjában a csillárok lágy, borostyánsárga fényt vetettek a csiszolt asztalokra. Laurent kalauz halk, gépies mozdulatokkal törölgette a pultot, szeme sarkából néha a szalon egyetlen aktív utasát figyelve.

Monsieur Émile Vaneau a megszokott sarokfoteljében ült, és nagy odaadással tanulmányozott egy francia vasúti menetrendet, bár a sorokat rég kívülről tudta. Az ősz hajú detektív finom érzékeivel pontosan érzékelte a légkörben vibráló feszültséget. A Lainville-ben felszállt fiatal úr a szemközti kanapén ült, és kezeit görcsösen a sötétbarna bőrtáskáján tartotta. Ujjai ritmikusan kopogtak a vastag bőrbőrönd szélén, mintha minden egyes kattanással a saját idegességét próbálná csillapítani.

– A gőzmozdonyok egyik legnagyobb erénye, Laurent – jegyezte meg Vaneau halkan, anélkül, hogy felnézett volna a lapból –, hogy a zakatolásuk elnyomja a felesleges zajokat. Sajnos a felesleges aggodalmakat nem tudják kiszűrni.

– Úgy véli, fődetektív úr, hogy az új úriember nem az utazás kényelméért választotta az éjszakai járatot? – kérdezte a kalauz halkan, miközben gőzölgő teát helyezett Vaneau asztalára.

– Az ember ritkán szorítja úgy a poggyászát a mellkasához, mintha az a saját tüdeje lenne, hacsak nem tart attól, hogy valaki elrabolja tőle a levegőt – válaszolta száraz eleganciával a detektív, majd vett egy apró kortyot a csészéből.

A fiatalember ekkor hirtelen felállt. A mozdulata olyannyira szögletes és feszült volt, hogy a mellette lévő kisasztalon lévő vizespohár megszólalt a tálcán. Mély lélegzetet vett, majd reszkető kézzel benyúlt a bőrtáska rekeszébe. Egy pillanatra megmerevedett, sötétkék szemei kitágultak a döbbenettől.

Óvatosan kihúzta a kezét a táskából, ám abban csupán egy üres, selyemmel bélelt kemény papírtok lapult. A szalon csendjében élesen hallatszott a fojtott felkiáltás, ami kicsúszott a torkán.

- Eltűnt... - suttogta rekedten, miközben sápadtan nézett a fődetektívra és Laurent-ra. -
A vésett ezüst iránytű... A zár sértetlen, mégis eltűnt!

90. XIV/2. A vésett ezüst iránytű — A sértetlen bársony és a hideg rézfény

Mr. Poliniak

A szalon feszült csendjét csupán a vonat monoton zakatolása törte meg. A fiatalember sápadtan állt a kiürült papírtok felett, keze érezhetően remegett, miközben tekintete kétségbeesetten ugrált a szalon két jelenlévőjén. Laurent kalauz habozott, kezében a konyharuhával, mintha nem tudná, a rendőrségért szaladjon-e vagy a kiömlött vizet törölje fel a szomszédos tálcáról.

- A kétségbeesés elhamarkodott lépésekre sarkallja az embert - jegyezte meg Émile Vaneau, miközben komótosan felállt a sarokfotelből, és a fiatal úr mellé lépett. - Engedje meg, hogy megtekintsem a tokot. A tárgyak néha emlékeznek arra, kik nyúltak hozzájuk utoljára, még ha a tulajdonosuk el is felejt.

A fiatalember - aki korábban Pierre Delacroix néven mutatkozott be a kalauznak - szótlanul átnyújtotta a puha, sötétkék bársonnyal bélelt tartót. Vaneau vékony, ápoltságával végigsimította a varrás mentét, majd a belső felület elszíneződését tanulmányozta a csillár borostyánsárga fényénél.

- Figyelemreméltó - mormolta a fődetektív, száraz, udvarias tónusban. - A bársony benyomódása alapján az iránytű nem kikerült a tokból, hanem... mintha soha nem is feküdt volna teljesen ebben a vájatban az elmúlt néhány órában. Nem látok friss szálfelfeslést, sem finom fémport, amit egy szorosabb illesztés elkerülhetetlenül hátrahagy.

- De hát én magam tettem bele Bellerive előtt! - tiltakozott a fiatalember felindultan, törölgetve az izzadságot a homlokáról. - Egy családi örökségről van szó, egy egyedi műszerről! Nem hagytam felügyelet nélkül a táskámat egyetlen percre sem!

- Maga nem - bólintott Vaneau elnéző mosollyal, miközben a táska belső cipzárjának rezes sínjét szemlélte. - De a figyelme, mint az emberi elme általában, hajlamos pihenni a zakatoló kerekek ritmusára. Laurent, kérem, hozzon egy újabb csésze teát az úrnak.

Velleron állomásig még van időnk, és a hideg tények mindig jobban megemésztetők némi meleg folyadék társaságában.

A vonat zökkenőmentesen száguldott tovább a sötét éjszakában, a VIP kocsi folyosóján pedig feltűnt egy újabb alak árnyéka, aki a szalon félig nyitott ajtaja előtt tétovázott egy pillanatra.

91. XIV/3. A vésett ezüst iránytű — A téves nyomok és a tétova árnyék

Mr. Poliniak

A szalon ajtajában álló alak habozva lépett beljebb. Az elegáns, sötétkék kabátot viselő úriember – aki a szomszédos VIP fülke lakójaként mutatkozott be korábban – feszülten pillantott Pierre Delacroix táskájára, majd bocsánatkérő mosollyal tisztázta jelenlétét. Vaneau egyetlen apró, mégis sokatmondó fejbicentéssel üdvözölte az érkezőt, miközben tekintete visszatért a bársonytok rezes illesztéseire.

– Csupán a zajokra lettem figyelmes – magyarázta az újonnan érkezett utas, miközben finom bőrkesztyűs kezét a kabátzsebébe süllyesztette. – Meglepne, ha bármilyen értéktárgy eltűnt volna ezen a vonaton. Az Intercontinental Express híres a biztonságáról.

– A hírnév valóban kiváló védelmező, amíg egy rejtély fel nem dönt egy vizespoharat – jegyezte meg Émile Vaneau száraz eleganciával, miközben Laurent kalauz halk bocsánatkérések közepette feltörölte a tálcáról kiömlött vizet. – A fiatal úr határozottan állítja, hogy az iránytűt ebben a tokban hozta fel a peronról. Ám ha jobban megfigyeljük a cipzár belső fogait, azok mentén apró, sárgaréz karcolások nyoma látható, ami nem illik a doboz eredeti zárszerkezetéhez.

Pierre Delacroix felpattant a bőrfotelből. – Tehát mégis feltörték! Valaki egy másolt kulccsal vagy egy finom szerszámmal nyúlt hozzá, amíg én az étkezőkocsiban tartózkodtam!

– A feltételezése rendkívül drámai, és szinte kínálja magát – válaszolta Vaneau megingathatatlan nyugalommal, miközben hüvelykujjával óvatosan megdörzsölte a fémperemet. – Ugyanakkor a túlságosan kézenfekvő magyarázatok rendszerint azért

születnek, hogy pihentessék a gyanakvó elmét. A sárgaréz maradvány nem a cipzár erőszakos kinyitásából származik, hanem egy egészen más tárgy dörzsölődéséből.

A szalonban jelenlévők feszülten hallgattak. Az új utas idegesen megigazította a gallérját, miközben a szerelvény megállíthatatlanul száguldott tovább az éjszakában, lassan közeledve a ködbe borult Saint-Mireux állomás felé.

92. XIV/4. A vésett ezüst iránytű — A félrevezető sárgaréz és a hűvös logika

Mr. Poliniak

Az elegáns szalon fali lámpáinak meleg fénye sárgásan csillant meg a bársonytok peremén. Émile Vaneau hüvelykujja lassan végigsiklott a sárgaréz karcolás mentén, miközben a jelenlévők feszült hallgatásban figyelték minden mozdulatát. Pierre Delacroix idegesen igazgatta meg a zakóját, láthatóan alig várva, hogy valaki megerősítse a betörésről alkotott teóriáját.

– Ha jól értem, Ön szerint a táskámat nem is feszítették ki? – kérdezte Delacroix, hangjában egyszerre bujkált a csalódottság és a zavar. – De hát a nyomok teljesen nyilvánvalóak!

– A nyomok valóban nyilvánvalóak, Monsieur Delacroix, ám a következtetések, amelyeket levon belőlük, túlságosan is készségesen igazodnak a félelmeihez – válaszolta Vaneau halk, kimért hangon. – A sárgaréz valóban idegen fém ezen a zárszerkezeten, ám a reszelék finomsága nem erőszakos beavatkozásra, hanem huzamosabb, finom dörzsölődésre utal. Egy olyan tárgyra, amelyet nem feltörésre, hanem álcázásra használtak.

A sötétkék kabátos utas, aki az imént még a zajokra hivatkozva lépett a helyiségbe, hirtelen megköszörülte a torkát. Bőrkesztyűs kezét mélyebbre süllyesztette a zsebébe, majd bizonytalan lépést tett a kijárat felé.

– Rendkívül tanulságos ez a szellemi eszmecsere, Monsieur Vaneau – jegyezte meg óvatosan az úriember –, de attól tartok, a kései óra miatt jobb lenne, ha a magánjellegű feltételezéseket nem terhelnék a többi utasra. A vonat hamarosan eléri Valcourt állomását, és a pihenés mindannyiunkra ráférne.

- A pihenés valóban kiváló orvosság, különösen azoknak, akiknek túlságosan nehéz a lelkiismeretük - felelte Vaneau egy halvány, száraz mosoly kíséretében. - Ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy Ön még azelőtt említette a táska tartalmának elmozdulását, mielőtt Monsieur Delacroix egyáltalán kiejtette volna a száján az iránytű szót.

Laurent kalauz megállt a tálcával a kezében, és feszülten a sötétkék kabátos utas felé fordult. A szalonban egy pillanatra megállt a levegő, miközben az Intercontinental Express egyenletes ritmusban zakatolt tovább a sötét éjszakában Valcourt hűvös fényei felé.

93. XIV/5. A vésett ezüst iránytű — A belső zseb és a megkésett gyanú

Mr. Poliniak

A sötétkék kabátos úr egy pillanatra megtorpant, ujjai megfeszültek a kabátzseb mélyén. A szalonban uralkodó feszült csendet csak a kerekék ütemes kattogása törte meg, amely most, ahogy a szerelvény lassított, kissé mélyebbé és ritkábbá vált.

- Ez csupán véletlen egybeesés, Monsieur Vaneau - mondta a férfi, miközben igyekezett megőrizni a hangja hűvösségét, bár a homlokán apró izzadságcseppek csillantak meg a fali lámpák sárgás fényében. - Az ember természetes módon következtet bizonyos tárgyak jelenlétére egy ilyen... kellemetlen incidens során.

- A természetes következtetés valóban lenyűgöző emberi képesség - jegyezte meg Émile Vaneau, miközben gondosan visszahelyezte a bársonytokot a kisasztal lapjára. - Különösen akkor, amikor olyan részletekre terjed ki, amelyekről az érintettek még nem is beszéltek. A logikának ezen a szintjén a megérzés már-már a jövőbelátással határos, ami elismerésre méltó, bár a nyomozások során ritkán tekintik ártatlan bizonyítéknak.

Pierre Delacroix döbbenten nézett a sötétkék kabátos utasra, majd Vaneau-ra pillantott.

- Ön tehát azt állítja... hogy ez az úr pontosan tudta, mi hiányzik a táskámból, mielőtt én egyáltalán kiejtettem volna a számon az iránytű szót?

- Csupán azt állítom, hogy a megfigyelőképessége messze meghaladja egy egyszerű utazó kíváncsiságát - válaszolta Vaneau száraz eleganciával. - A sárgaréz karcolás a tokon nem egy idegen fessegető szerszámtól származik, hanem arról a kis mechanikus

rögzítőről, amelyet a kabátja belső zsebében hord. Ugyanarról a darabról, amely a zsebkendője kihúzásakor egy pillanatra megcsillant a lámpa fényében.

Laurent kalauz lassan leeresztette a tálcát a legközelebbi asztalra, szemét egyetlen pillanatra sem véve le a sarokba szorult utasról. A vonat hosszan elnyújtott füttyöt hallatott, ahogy a váltókon áthaladva lassan begördült Valcourt állomására. Az ablakokon túl a peron gázlámpáinak sárga körei úsztak el, árnyékot vetve a szalon kárpitozott foteljeire.

– Ez felháborító! – csattant fel a sötétkék kabátos utas, bár a hangja bizonytalanul csuklott meg. – Nincs semmilyen joga vádaskodni! Amint a vonat megáll, azonnal elhagyom a kocsit, és panaszt teszek a vasúttársaság vezetőségénél!

– Megértem az indulatait – felelte Vaneau csöndesen, és óvatosan kivasalta a zakója hajtókáját. – A panasztételhez való jog minden utast megillet. A kérdés már csak az, hogy a várakozó szerveknek mennyi idejük lesz meghallgatni azt.

A szerelvény zökkenve megállt. Az ablak előtt a peron hűvös homálya terült el, ahol a gőzfelhő mögött két sötét egyenruhás alak tűnt fel a megvilágított tábla mellett, amelyen Valcourt neve állt. A sötétkék kabátos utas hátralépett, de Laurent kalauz udvarias, mégis határozott mozdulattal elállta a szalon ajtaját. A rejtély szálai kibogozódtak, de az utolsó mozaikdarab elhelyezése még váratott magára.

94. XIV/6. A vésett ezüst iránytű – A rézkapocs árnyéka és az időzített zárszó

Mr. Poliniak

A sötétkék kabátos úr hirtelen az ajtó felé mozdult, ám mielőtt kiléphetett volna a szalonból, Émile Vaneau egyetlen megfontolt mozdulattal elővette régi ezüst zsebóráját. Halkan kipattintotta a fedelét, egy pillanatig nézte a ketyegő szerkezetet, majd nyugodtan megszólalt:

– Pontosan négy perc múlva Belcastel állomására érkezünk. Addig is, azt hiszem, tartozunk annyival Monsieur Delacroix-nak, hogy teljes egészében feltárjuk az igazságot. Vaneau nem szónokolt; lépésről lépésre, higgadt pontossággal vezette végig a jelenlévőket az eseményeken. Felelevenítette, mit hitt mindenki a nyomozás elején, és

miként szolgált elterelésül a sárgaréz alkatrész feltűnése a harmadik szakasznál. Pierre Delacroix feszülten figyelte a szavait, miközben a szalonban tartózkodók szinte észrevétlenül mind közelebb húzódtak a dohányzóasztalhoz.

- A félrevezetés valóban gondos volt - folytatta Vaneau száraz eleganciával -, ám a sötétkék kabát belső zsebében lévő apró, hajlított rézkapocs elárulta a rejtélyt. Az iránytű bársonytokján maradt finom karcolat nem feszegetéstől, hanem erről a rögzítőről származott, amely akkor hagyott nyomot, amikor Ön a...

Amikor Vaneau kimondaná az elkövető nevét, a vonat hirtelen nagyot fékezett. Poharak csörrentek meg a tálcán, és a szerelvény lassan begördült Belcastel gázlámpás peronja mellé.

Az ajtók kinyíltak, és a peronon várakozó helyi nyomozók léptek a kocsi belső terébe. A vezetőjük röviden körbenézett a csendes társaságon, majd határozottan a sötétkék kabátos utashoz fordult:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, minősített lopás ügyében.

- ...az ezüst iránytűt a belső zsebébe rejtette - fejezte be Vaneau a mondatát teljes nyugalommal, mintha a rendőrség érkezése csupán egy természetes írásjel lett volna a levezetés végén.

A letartóztatottat elvezették. A peronon néhány utas leszállt, miközben újak léptek a szerelvényre, és a személyzet megkönnyebbülten lélegzett fel. Laurent kalauz elpakolta a csörrenő edényeket, miközben egy új utazó, egy feltűnően kevés poggyásszal érkező, finom kelmébe öltözött úr lépett a szalonba, aki túlságosan is kíváncsi pillantásokkal méregette az asztalokat. Vaneau csendesen figyelte a jelenetet, miközben a vonat ajtajai becsukódtak, s a szerelvény lassan nekilendült a következő állomás felé, magával hordozva az eljövendő rejtély első, apró mozzanatát.

95. XV/1. A zománcozott miniatúra — Húvös szellő és az esőáztatta peron

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express sötétkék szerelvénye egyenletes ritmusban szelte az éjszakát, maga mögött hagyva Belcastel gázlámpás fényeit. A VIP hálókocsi elegáns

szalonjában mély csend honolt; csupán a sínek halk zakatolása és az üvegnek csapódó esőcseppek koppanása töltötte be a teret. Monsieur Émile Vaneau a megszokott karosszékében ült, és kimért nyugalommal nézte a sötétbe vesző tájat, miközben a szerelvény a következő állomás, Saint-Mireux felé robogott.

Az iménti incidens már a múlté volt, s az utasok lassan visszatértek a kabinjaikba. Laurent kalauz halk, gyakorlott léptekkel haladt végig a kárpitozott folyosón, gőzölgő teát szervírozva a szalonban tartózkodóknak. Az új beszállók közül egy szürke köpenyes, megfontolt mozdulatú úr, Monsieur Valmont foglalt helyet az egyik sarokasztalnál, míg tőle nem messze egy finom kelmébe öltözött, rendkívül tartózkodó hölgy, Madame Fontane igazgatta meg apró, bársonyból készült retiküljét.

– Remélem, az efféle kellemetlenségek nem mindennaposak ezen a vonalon – jegyezte meg halkan Monsieur Valmont, miközben óvatos pillantást vetett a fülkesor irányába. – Az ember elvárna bizonyos fokú nyugalmat egy ilyen úton.

– A meglepetések ritkán kérnek engedélyt a belépésre – válaszolta Vaneau száraz eleganciával, s egy apró kortyot ivott a teájából. – Ám biztosíthatom, a vonat kerekei pontosan ugyanúgy forognak a váratlan események után is.

A szerelvény egyenletesen haladt tovább a csillagtalan éjszakában, s a jelenlévők kezdtek elernyedni a megszokott, kényelmes utazási ritmusban. Ekkor azonban a szalon melletti keskeny átjáróból halk, fémes koccanás hallatszott, amelyet egy rövid, fojtott felkiáltás követett. Madame Fontane hirtelen felpattant a helyéről, és a szalon ajtajához sietett, ahol a sötét szőnyegen egy apró, finoman megmunkált tárgy hevert: egy zománcozott miniatúra, amelynek védőüvege csillag alakban repedt meg, s aranyozott keretén egy egészen friss, mély karcolás villant meg a lámpa fényében.

96. XV/2. A zománcozott miniatúra — Repedt védőüveg és a kék selyemszál

Mr. Poliniak

Madame Fontane megállt a tiszteletreméltó távolság határán, s megdermedve bámulta a sötétkék szőnyegen heverő kincset. Laurent kalauz azonnal előrelépett, ám mielőtt leplezetlen buzgósággal megérinthette volna a tárgyat, Monsieur Émile Vaneau egyetlen

halk, megállító kézmozdulatot tett. A szerelvény ritmikus zakatolással száguldott tovább az esőáztatta éjszakában Saint-Mireux irányába felé.

Vaneau megfontolt mozdulatokkal állt fel mély karosszékéből, és a teáscsészét halkán a kisasztalra helyezte. Megállt a miniatúra felett, és anélkül, hogy lehajolt volna, alaposan szemügyre vette a repedt üveglapot. A lámpa aranyló fényében nem csupán a friss, mély karcolás látszott a portré arcvonásain, hanem egy apró, alig észrevehető kék selyemszál is, amely a finom aranykeret egyik sarokpántjába akadt bele.

– Különös – jegyezte meg Monsieur Valmont, miközben sétatálcájára támaszkodva közelebb lépett. – Egy ilyen értékes darabot aligha hagy csak úgy el az ember. Hacsak nem sietve kellett megválnia tőle. Maga szerint ez rablás, Monsieur Vaneau?

– A kapkodásnak sok oka lehet, uram – felelte Vaneau száraz eleganciával, szemeit a selyemszálról Madame Fontane kissé remegő kezére emelve. – A rablás csupán a legkevésbé fantáziadús mind közül. A tények azonban szeretik megőrizni a saját titkaikat, amíg az ember túl korán nem akar döntenie róluk.

Madame Fontane hirtelen hátralépett, s bársonykendőjét szorosabbra fogta a vállán. Laurent kalauz ekkor halk hangon megjegyezte, hogy a szomszédos, négyes számú fülke utasa alig negyedórája egy bársonybélésű dobozka eltűnésére panaszkodott. A megállapítás nyomán hűvös, feszült hallgatás telepedett a szalonra, miközben az Intercontinental Express elszántan robogott tovább a sötétségben.

97. XV/3. A zománcozott miniatúra — A negyedes fülke és a finom bársonybélés

Mr. Poliniak

A VIP kocsi szalonjában uralkodó feszült csendet csak a kerek egyenletes, ritmikus kattogása törte meg. Laurent kalauz várakozón nézett a fődetektívre, mintha arra számított volna, hogy a negyedik fülke hiányzó bársonydobozának említése azonnal pontot tesz a rejtély végére. Monsieur Émile Vaneau azonban csupán halk, megfontolt hümmmentéssel vette tudomásul a hírt, s egyetlen milliméterrel sem lépett közelebb a szőnyegen heverő miniatúrához.

– A kapkodás, kedves Laurent, ritkán szül pontos eredményt – jegyezte meg Vaneau

száraz eleganciával. – Ha egy értékes tárgy a földön hever, s egy doboz egy időben tűnik el, a legkönnyebb feltételezés az, hogy egymáshoz tartoznak. A tények azonban hírhedten makacsok, ha az ember próbálja őket erőszakkal egymásba illeszteni.

Monsieur Valmont türelmetlenül megköszörülte a torkát, és sétatálcája ezüst gombját babrálta. – De hát könyörgöm, Monsieur Vaneau! Ott a sérült üveg, a kék selyemszál, s most a doboz hiánya! Nem nyilvánvaló, hogy a tolvaj megijedt, és menekülés közben elejtette a zsákmányt?

– A nyilvánvaló dolgok, uram – felelte Vaneau, miközben szemeit a miniatúra aranykeretéről Madame Fontane bársonykendőjének szegélyére emelte –, többnyire csak azért léteznek, hogy a figyelmetlen szemlélőt megnyugtassák. Egy tolvaj, aki ilyen sietős munkát végez, ritkán hagy maga után kék selyemszálat úgy, mintha névjegykártyát tűzött volna a keretre.

Madame Fontane finom kézmozdulattal igazította meg a gallérját, de tekintete szigorúan elkerülte a detektívét. Laurent kalauz már indult volna a szomszédos fülke felé, hogy értesítse a károsultat, ám Vaneau egyetlen intéssel tartóztatta maradásra. Az Intercontinental Express halkan suhant át a sötét, ködös tájon, miközben a következő állomás, Valcourt fényei még elmosódott árnyakként pihentek a távolban.

98. XV/4. A zománcozott miniatúra — A rejtett rekesz és a hűvös selyemfény

Mr. Poliniak

A VIP kocsi polírozott mahagóni burkolatú szalonjában a lámpák meleg fénye megcsillant a zománcozott miniatúra aranykeretén. Laurent kalauz idegesen igazgatta az egyenruhájának gombjait, miközben Monsieur Valmont türelmetlen léptekkel rótt a szőnyeg szélét. Egyedül Monsieur Émile Vaneau őrizte meg mozdulatlan nyugalalmát, ahogy a karosszékéből méregette a szőnyegre hullott kék selyemszálat.

– Nem gondolja, fődetektív úr, hogy feleslegesen pazaroljuk az időt a részletekre? – szólalt meg Valmont, felerősítve a sétatálcája kopogását. – A doboz hiányzik, a miniatúra itt fekszik, a tettes pedig nyilván már a szomszédos kocsiban lapul.

– Az egyértelműség, kedves Monsieur Valmont, a kapkodó elme utolsó menedéke –

felelte Vaneau, s hangjában a legcsekélyebb él vagy gúny sem volt, csupán a tapasztalt ember higgadt tárgyilagossága. – A félrevezetés legszebb művészete éppen abban rejlik, hogy pontosan azt mutatja nekünk, amit látni szeretnénk. Ha a tolvaj a negyedik fülkéből hozta el a tárgyat, miért éppen itt ejtette el, s miért hagyott maga után egy oly látható nyomot, mint ez a finom selyemszál?

Madame Fontane halkan megköszörülte a torkát, és összehúzta magán a sálját. – Arra céloz, Monsieur Vaneau, hogy valaki szándékosan helyezte ide azt a kék szálát?

– Én csupán arra mutatok rá, Madame, hogy a selyem szövési mintája nem egyezik az Ön elegáns kiegészítőjével, s még kevésbé a kalauz úr egyenruhájával – jegyezte meg Vaneau száraz mosollyal. – A tények néha nem kiabálnak, csak halkan suttoznak. A kérdés az, hogy kinek a füle képes meghallani a suttozást.

Az Intercontinental Express zökkenőmentesen haladt előre a sötétségbe burkolózó síneken. A szalon ablakán túl elmosódott ködfoltok tűntek fel, s a távolban lassan felsejlettek Saint-Mireux állomásának első, halovány fényei. Vaneau elővette finom nagyítóját, s egyetlen megfontolt mozdulattal közelebb hajolt a miniatúra keretéhez.

99. XV/5. A zománcozott miniatúra — Mikroszkopikus karcolások és az esti köd

Mr. Poliniak

A vonat fémtestének csendes duruzsolása egy pillanatra mélyebbre váltott, ahogy az Intercontinental Express gördülékenyen megállt a párás fényekben úszó Saint-Mireux állomáson. Laurent kalauz halk bocsánatkéréssel elnézést kért, és a peronra lépett, hogy ellenőrizze az átszállókat, míg a VIP szalon kényelmes bőrfoteljei közt a levegőben bent rekedt a várakozás feszültsége. Monsieur Valmont türelmetlenül az ablakhoz lépett, s sétatálcája ezüst gombját forgatva a sötét üveget figyelte.

– Helyi rendőrség, gondolom, sehol – jegyezte meg Valmont maró gúnnyal, bár a hangja inkább árult el idegességet, mintsem fölényt. – Vagy talán azt várjuk, hogy maga a tolvaj sétáljon be a kupéba egy pohár konyakért?

– A tolvajok ritkán mutatnak ilyen kiváló ízlést az italkínálat iránt – felelte Vaneau, miközben nagyítóját visszahelyezte a mellényzsebébe. – Különösen azok, akik nem

elvinni akarják a műtárgyat, hanem csupán meggyőződni arról, hogy a benne rejlő titok sértetlen maradt-e.

Madame Fontane meglepetten felvonta finom szemöldökét, miközben csipkekesztyűs kezével a sálja szélét babrálta. – Titok? Úgy érti, fődetektív úr, hogy a miniatúra nem csupán egy jelentéktelen családi örökség?

– A tiszta zománc alatti sárgaréz alapon mikroszkopikus karcolások találhatók – világította meg Vaneau a helyzetet, s hangja hűvös volt, mint a novemberi éjszaka. – A foglalatot valaki nemrégiben apró célszerszámmal próbálta megfeszíteni. Nem a drágaköveket kereste, hanem a zárszerkezetet, amely a keret hátlapját rögzíti.

Valmont sarkon fordult, tekintete egyetlen szempillantásra elsötétült, mielőtt visszanyerte volna szokásos nemtörődöm arckifejezését. – Ez abszurdum. Egy kétszáz éves miniatúráról beszélünk! Ki rejtene bármit is egy ilyen apró tárgyba?

– Azok, akik tudják, hogy a legbiztosabb rejtekhely mindig a szem előtt lévő dolgokban van – válaszolta Vaneau száraz, elegáns mosollyal. – Az emberi természet legszebb tulajdonsága, hogy a nyilvánvalót kérdőjelezi meg legutoljára.

Kint a peronon felharsant a sziszegő gőz, az ajtók tompa zökkenéssel záródtak be. Az Intercontinental Express lassan kimozdult Saint-Mireux állomásáról, s a sötétség ismét körbefonta a VIP hálókocsit. Laurent kalauz halkán lépett vissza a szalonba, tálcáján friss teával, miközben a szerelvény már Vaudreuil felé száguldott. Émile Vaneau nem sietett: tudta, hogy a rejtély szálai lassan, de feltartóztathatatlanul bomlanak ki.

100. XV/6. A zománcozott miniatúra — A rejtett sárgaréz csap és a csöndes gyanú

Mr. Poliniak

A VIP szalon fojtott csendjében csak a kerekek ütemes zakatolása hallatszott, ahogy a szerelvény a ködbe borult völgy felett átívelő viadukton suhant át. Monsieur Valmont idegesen igazította meg a mandzsettáját, s tekintete megállapodott a kisasztalon heverő apró, ovális miniatúrán.

– Ha valóban létezik ilyen zárszerkezet, fődetektív úr – szólalt meg Madame Fontane, miközben csipkekesztyűs ujjai finoman megérintették a bársonydobozt –, akkor a tolvaj

alighanem kudarcot vallott. A miniatúra még mindig itt van, épnek és sértetlennek tűnik.

– A siker meglehetősen relatív fogalom, kedves Madame – válaszolta Émile Vaneau csendesen, s miközben az asztalon álló ezüst teáskannához nyúlt, egyetlen apró moccanással sem árulta el a figyelmét. – Némely embernek elég egyetlen másodpercig átlátnia a reteszen, hogy megértse a mögötte rejtőző elvet. A zár kinyitása már csupán türelem és a megfelelő pillanat kérdése.

Valmont halk horkantással próbálta elütni a dolgot, bár a homlokán fénylő finom izzadságcseppek kevésbé illettek a magabiztos fellépéséhez. – Ön úgy beszél erről az egyszerű tárgyról, mintha legalábbis egy államcsíny kulcsa lenne. Nem gondolja, hogy a saját hírnevének csapdájában őrlődik, és minden porszem mögött sötét összeesküvést sejt?

– Nem, Monsieur Valmont – fordult felé Vaneau, s tekintetében a megszokott hűvös, megfontolt nyugalom tükröződött. – Csupán abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy a porszemek általában pontosan oda hullanak, ahová a tények kényszerítik őket. Amikor pedig a hátlap rejtett sárgaréz csapja mentén tiszta műszerolaj nyomát látom, a véletlenre való hivatkozást túlzott elbizakodottságnak tartanám.

Madame Fontane meglepetten pillantott Valmont-ra, aki egy pillanatra megtorpant. Laurent kalauz halkán lépett be a VIP szalonba, hogy összeszedje a kiürült csészéket, miközben a szerelvény lassan lassítani kezdett, s a kerekek csikorgása jelezte, hogy az Intercontinental Express közeledik Chanteux állomása felé.

101. XV/7. A zománcozott miniatúra — Halvány lakkréteg és az illékony nyomok

Mr. Poliniak

Chanteux állomásának fénylő, esőáztatta peronja lassan elmaradt a VIP szalon ablakai mögött, s az Intercontinental Express vastag kerekai ismét felvették egyenletes, altató ritmusukat. Monsieur Valmont egy monogramos selyemzsebkendővel finoman megtörölte a homlokát, majd igyekezett visszanyerni megszokott, fölényes tartását. Madame Fontane feszülten figyelte a kisasztal közepén heverő bársonydobozt, amelyben a zománcozott miniatúra pihent.

– Ön rendkívül éles látásról tesz bizonyosságot, fődetektív úr – jegyezte meg Madame Fontane, miközben csipkekesztyűs kezeit az ölében pihentette. – Ám ha a sárgaréz csapon műszerolaj van, az csupán annyit jelent, hogy valaki gondoskodott a szerkezet karbantartásáról. Nem túlzás ebben szándékosságot látni?

Émile Vaneau nem válaszolt azonnal. A teáskészlet mellől felvette a kis ezüst csipeszt, s azzal emelte meg óvatosan a miniatúra szélét, hogy a lámpa sárgás fényébe tartsa. – A gondoskodás dicséretes erény, Madame. Ugyanakkor a karbantartás ritkán hagy maga után egyenletlen, még alig megszilárdult lakkréteget a zománc védőüvegén. Valaki az imént nem a zárral kísérletezett, hanem a portré mögött rejtőző finom metszetet próbálta lefedni.

Valmont hirtelen kiegyenesedett a fotelban, s hangjában halk ingerültség bujkált. – Ez pusztá feltételezés! Egy idős műtárgyon a lakk idővel megrepedezik, vagy megvastagszik. Ön árnyékokkal csatázik a szalon félhomályában.

– A kor természetes nyomai, Monsieur Valmont, meglehetősen egyenletesen oszlanak el – felelte Vaneau halkan, s tekintetét az úriember feszült arcára emelte. – A friss lakk viszont a türelmetlenség jellegzetes mintázatát mutatja. Nem a miniatúrát akarták elvinni, hanem a rajta lévő információt próbálták megváltoztatni, mielőtt a szerelvénnyel megérkezne a következő szakaszt lezáró ellenőrzésre.

Laurent kalauz halkan lépett a fülkébe, hogy megigazítsa az elmozdult asztali lámpát, miközben a vonat magabiztosan robogott tovább a ködbe burkolózó éjszakában, Saint-Mireux irányába. Émile Vaneau csendesen helyezte vissza a tárgyat a bársonyra, tudván, hogy a felderítés utolsó mozaikkockái már a helyükre kerültek.

102. XV/8. A zománcozott miniatúra — A hajszálvékony karc és a rejtett évszám

Mr. Poliniak

A VIP kocsi csiszolt üveglámpájának fénye élesen csillant meg a zománcozott miniatúra szélén. Émile Vaneau egy pillanatra megállította a kezét, s a finom ezüst csipesszel a kisasztal felé döntötte a műtárgyat. A védőüveg és a festett réteg közötti apró elmozdulás most már nem csupán az avatott szemek számára volt nyilvánvaló.

- Ön túlságosan nagy jelentőséget tulajdonít egy hajszálvékony karcolásnak, fődetektív úr - szólalt meg Monsieur Valmont, miközben ujjaival türelmetlen ritmust vert a fotel karfáján. - Egy utazás során a legföltettebb tárgyak is kitettek a szerelvény rázkódásának. Nem nyomozásra van itt szükség, hanem egy tisztességes restaurátorra. - A restaurálás valóban nemes mesterség, Monsieur Valmont - felelte Vaneau megszokott, higgadt hangján. - A jó restaurátor azonban megőrzi az eredeti dátumot. Nem próbálja meg egy frissen felvitt lakkréteggel átírni a monogram alatti utolsó számjegyet, hogy a műtárgy származási helyét háromszáz kilométerrel nyugatabbra helyezze át.

Madame Fontane fojtott sóhajjal nyúlt a csipkeszövésű zsebkendője után. - Átírni? Úgy érti, a miniatúra nem az a családi örökség, aminek az okmányok mutatják?

- Az okmányok valódiak, Madame - lépett közelebb Laurent kalauz, miután nesztelenül friss, gőzölgő teát helyezett a kisasztal szélére. Vaneau halkan bólintott a kalauz felé, majd folytatta: - Csupán a tárgy cserélődött ki a legutóbbi szakasz folyamán, s a sietségben elmulasztották teljesen elfedni a friss sellakk szagát.

Monsieur Valmont megszilárdult arccal, szótlanul meredt a teáscsészéjére, miközben az Intercontinental Express elhagyta a sziklás völgyet, s az ablakon túl felsejlettek Pontaix állomásának távoli, sárgás fényei. Émile Vaneau csöndesen helyezte vissza a csipeszt az asztalra, tudva, hogy a felderítés utolsó lépései megtörténtek.

103. XV/9. A zománcozott miniatúra — A zsebóra halk kattánása és a zárt kör

Mr. Poliniak

A VIP kocsi elegáns szalonjában feszült csend uralkodott. Madame Fontane a csipkés zsebkendőjét szorongatta, miközben Monsieur Valmont komoran bámulta a dohányzóasztalon fekvő apró műtárgyat. Émile Vaneau ekkor lassan felállt, s kabátja belső zsebéből elővette a régi, vésett ezüst zseboráját. Kinyitotta, s a fedél halkan kattant. Egyetlen pillantást vetett a mutatókra, majd nyugodtan megszólalt:

- Pontosan hat perc múlva Ouvray állomására érkezünk.

- A dolgok természete szerint - folytatta Vaneau, óráját zsebre téve -, mindannyian azt

hitték, hogy a miniatúra a negyedik fülkében történt behatoláskor cserélt gazdát. A látszólag elmozdított bársonybélés és a rézkapocs sérülése kiváló elterelés volt, amelyre a harmadik szakasznál figyelhattunk fel. Ám a valódi hamisítvány már a kiindulási peronon a dobozba került.

- Az egyetlen apróság, amit a sietség elárult - mutatott a mesterműre Vaneau -, nem a védőüveg repedése volt, hanem a friss sellakk leheletnyi keveréke, amelyet a monogram alatt elfedett évszám megszáradásához használtak. A tettes nem számolt azzal, hogy az üveg szélén visszamaradt hajszálvékony réteg pontosan felderíti a származási helyet.

Monsieur Valmont arca megrándult, s ingerülten közbevágott: - Ez pusztá feltételezés! Nem nevezhet meg egy tiszteletreméltó utast ilyen ködös gyanú alapján!

- Valóban nem tenném - felelte Vaneau higgadtan -, ha az elkövető nem...

A mondat közepén a vonat hirtelen élesen lefékezett. A csiszolt kristálypoharak csörrenve összekoccantak a tálcán, s a szerelvény lassan begördült Ouvray kivilágított peronja mellé.

Az ajtók sziszegve kitárultak. Két egyenruhás helyi nyomozó lépett a szalonba, élükön egy szürke kabátos felügyelővel. A férfi rögvest körbehordta a tekintetét, majd egyenesen Monsieur Valmont felé lépett.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, műtárgyhamisítás és csalás ügyében - mondta határozottan a felügyelő.

- ...ha az elkövető nem hagyná a saját monogramját a sellakkréteg alatt - fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatát tökéletes nyugalommal, mintha a hatóság belépője csupán egy gondosan időzített hatásszünet lett volna.

Monsieur Valmont-t szótlánul elvezették. A peronon az utasok egy része leszállt, míg a szalon felé egy új utazó közeledett: egy magas úr, aki mindössze egyetlen, gyanúsan nehéz szivardobozt vitt a kezében, s túl kíváncsian méregette a fülkék zárszerkezetét. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, s friss teát készített elő. Az ajtók becsukódtak, az Intercontinental Express pedig zökkenve megindult a következő állomás felé. Émile Vaneau halkan bólintott, s figyelmét már az új utas szivardobozának szokatlan súlyára fordította.

104. XVI/1. A nehéz szivardoboz — Húvös éjszaka és a halk zárkattanás

Mr. Poliniak

Ouvray fényei már rég elenyésztek a sötétségben, miközben az Intercontinental Express egyenletes ritmusban szelte az éjszakát. Laurent kalauz gőzölgő teát helyezett Monsieur Vaneau kisasztalára, majd elégedetten kisimította az ablak előtti selyemfüggönyt. A VIP hálókocsi szalonjában uralkodó csendet csak a kerekek ütemes zakatolása törte meg.

A sarokban ülő új utas, a magát Baron Kraynek nevező sötétkabátos úr, gondosan maga mellé helyezte a polírozott mahagóni szivardobozt. A tárgy szokatlanul nehéznek tűnt, s a férfi ujjai szinte percenként érintették meg a sárgaréz zárszerkezetet, mintha ellenőrizni kívánná annak sérthetetlenségét. Émile Vaneau csöndesen szemlélte a jelenetet a teáscsészéje mögül, miközben a szerelvény egyenletesen haladt a következő állomás felé.

– Kellemesen nyugodt éjszakánk van, Monsieur Vaneau – jegyezte meg Laurent halk hangon, ahogy feltöltötte a kancsót. – A legutóbbi kellemetlenségek után igazán jót tesz ez a békeesség.

– A nyugalom ritkán tartós a síneken, kedves Laurent – felelte Vaneau higgadtan, miközben tekintete a Baron merev tartásán pihent. – Különösen akkor, ha a társaságban akad valaki, aki túlságosan is ügyel arra, hogy semmi se vonja el a figyelmet a csomagjáról.

A szalon faliórája éjfél ütött. A szerelvény lassan befordult egy széles kanyarba, s a lámpák fénysugara egy pillanatra megvilágította a folyosó sötét szegletét. Baron Kray ekkor felállt, hogy a fülkéjébe vonuljon, ám amint felemelte a mahagóni dobozt, a finom zárszerkezetből éles, pattanó hang hallatszott.

A férfi lépte hirtelen megtorpant. A doboz fedele résnyire kipattant, s a szalon selyemszőnyegére nem finom havannai szivarok, hanem egy nehéz, ismeretlen vésetű acélnehezék gurult ki. A doboz belsejéből a valódi tartalom teljesen eltűnt, s a záron hajszálvékony karcolások nyoma villant meg.

– Úgy tűnik – jegyezte meg Vaneau szinte tűnődve, miközben visszahelyezte teáscsészéjét a csészealjra –, a csöndes éjszaka mégis tartogat némi fejtörést a

következő megállóig.

105. XVI/2. A mahagóni szivardoboz — Az elmozdult bársonybélés és a kimért pillantás

Mr. Poliniak

Baron Kray arca az elfehéredés és a méreg vörös árnyalatai között váltakozott, ahogy a nehéz acélhenger végiggurult a szalon vastag szőnyegén. Laurent, a kalauz, döbbsen meredt a fémdarabra, majd riadtan kapott az ezüst tálcájához, nehogy a teáskannája lecsússzon. A szalonban feszült csend támadt, amelyet csak a sínek egyenletes, altató zúgása tört meg.

– Ez... ez hallatlan! – csattant fel a báró, miközben sietve lehajolt a nehéz hengerkéért. – Valaki elcserélte a doboz tartalmát! Valamelyik megállóban belenyúltak a csomagomba! Maga ezt tűri ezen a luxusvonaton, kalauz?

– A kocsik ajtai Ouvray óta le vannak zárva, báró úr – felelte Laurent halkán, miközben igyekezett megőrizni a megszokott szolgálatkész nyugalmát. – Senki sem lépett be a VIP osztályra, és senki sem távozott.

– Egyelőre csak azt állíthatjuk biztosan – szólalt meg Émile Vaneau, miközben lassan elengedte teáscsészéje fülét –, hogy a tettes rendkívül nagyra becsülte a precizitást. Csupán a zár vékony réznyelvén látható egyetlen apró karcolás, s a doboz belső bársonybélése pontosan egy milliméterrel elmozdult a helyéről.

Baron Kray szigorú pillantást vetett az ősz hajú úriemberre.

– Talán Ön szakértője a betöréseknek, uram? – kérdezte fojtott éllel a hangjában. – Vagy csupán szórakoztatja mások vesztesége?

– A szórakozás túlzó kifejezés, báró úr – felelte Vaneau higgadtan, miközben szeme sarkából a mahagóni doboz fedelének belső peremét tanulmányozta. – A tények csupán arról tanúskodnak, hogy az acélhenger pontosan akkora, mint a hiányzó tartalom. Egy alkalmi tolvaj ritkán hord magával hajszálpontosan méretre szabott nehezéket.

– Csupán azt jelentheti ez – tette hozzá Vaneau szinte kedvesen, ahogy kint a sötétségben feltűntek az első távoli jelzőfények –, hogy a válaszként nem feltétlenül kell visszaszaladnunk az előző állomásig. A szerelvény most Saint-Valéry felé tart, s a

távolság néha kitűnő alkalom arra, hogy az ember közelebből is megvizsgálja a saját csomagjait.

106. XVI/3. A mahagóni szivardoboz — A finom sárgarézpor és a téves gyanú

Mr. Poliniak

Baron Kray karba tett kézzel, szikrázó tekintettel mérte végig a szalonban tartózkodókat. A nehéz acélhenger most az asztal közepén pihent, tökéletesen kitöltve a bársonyfészek helyét. Herr Lindner, a szomszédos fülke precíz és örökké jegyzetelő utasa, gondosan áttörölte pápaszemét, mielőtt halk, de határozott hangon megjegyezte volna: nyilvánvaló, hogy a lopást a saint-valéry-i megálló alatt követték el, kihasználva a kalauz figyelmetlenségét.

– A zár sértetlennek tűnik, de egy hozzáértő kéz másodpercek alatt kinyitja az ilyen finom szerkezeteket – jelentette ki a báró, miközben Laurent felé bökött a mutatoujjával.
– Maga az egyetlen, akinek kulcsa van a VIP kocsi folyosójához, kalauz. Ne próbálja meg elhíttetni velem, hogy egy idegen csak úgy átsétált a zárt ajtókon!

Laurent arca elfehéredett, de mielőtt válaszolhatott volna, Émile Vaneau halkan elmosolyodott. Kényelmesen hátradőlt a plüssfotelben, s ujjait finoman összeérintette.

– A feltevés valóban kézenfekvő, báró úr – mondta Vaneau, hangjában a megszokott, kimért eleganciával. – Csupán az a bökkenő vele, hogy a rossz irányba tereli a figyelmünket. Egy feltört zár mindig hagyna némi fémreszeléket a nyílás körül. Itt azonban a sárgarézpor nem a kulcslyuknál, hanem a doboz hátsó pántjának apró mélyedésében gyűlt össze.

– És az mit bizonyítana? – csattant fel Kray, ám a hangjában már bizonytalanság bujkált.
– Azt, hogy a dobozt nem az utazás alatt, hirtelen felindulásból nyitották ki – felelte Vaneau, miközben tekintete a sötét ablaküvegre tévedt. – A pántokat nemrégiben olajozták meg, s a finom por még a száradás előtt tapadt rájuk. A tartalom kicserélése jóval azelőtt megtörtént, hogy Ön felszállt volna erre a vonatra. Csupán valaki gondoskodott róla, hogy Ön csak most vegye észre.

Kint a sínek zakatolása ritmust váltott, jelezve, hogy a szerelvény lassan elhagyja a nyílt

pályát, s a következő állomás, Pontaubert fényei felé közeledik.

107. XVI/4. A mahagóni szivardoboz — Az elrejtett rézpánt és a néma tanú

Mr. Poliniak

A szerelvény zökkenőmentesen lassult le, s Pontaubert apró, fáklyákkal megvilágított peronja mellett állt meg. Laurent kalauz láthatóan megkönnyebbült Vaneau szavai hallatán, bár a homlokáról gyöngyöző verejtéket még szorgalmasan törölgette hímzett zsebkendőjével. Baron Kray viszont egyáltalán nem tűnt megnyugodottnak.

- Ha a csere a felszállás előtt történt, az azt jelenti, hogy valaki a saját szalonomban férközött a gyűjteményemhez - morogta a báró, s komor tekintetével most a nehéz mahagóni dobozt méregette. - Ez képtelenség. A doboz az utolsó pillanatig az én személyes felügyeletem alatt állt.

- A képtelenségeknek megvan az a kellemetlen tulajdonságuk, báró úr, hogy rendkívül ragaszkodnak a valósághoz - jegyezte meg halkán Émile Vaneau, miközben vékony mutatóujjával végigsimította a doboz belső peremét. - Nézze csak meg ezt a parányi pecsétviasz-maradványt a sarokban. Sötétvörös, s bár apró, a szaga elárulja, hogy nem dohánykonzerválásra használták.

Herr Lindner közelebb lépett, feljebb tolta pápaszemét, s a jegyzetfüzetébe újabb sorokat firkált. - Vagyis a szivardoboz eredetileg nem is szivarokat, de még csak nem is ezt az acélhengert rejtette - állapította meg kimérten. - A tettesnek nem csupán hozzáférése volt a tárgyhoz, de pontosan tudta, mekkora súlyt kell behelyeznie, hogy Ön ne gyanakodjon a kézipoggyász emelésekor.

- Pontosán - bólintott Vaneau. - A félrevezetés akkor a legsikeresebb, ha az áldozat maga segít fenntartani az illúziót. Ön éppen azért nem gyanakodott, mert a doboz súlya tökéletesen egyezett az eredeti tartalomával.

Kint az állomási lámpák lassan elmaradtak a sötétben, ahogy az Intercontinental Express elhagyta Pontaubert-t, s a nyílt pálya felé gyorsított, Beaucastel irányába. Vaneau óvatosan lehajtotta a mahagóni doboz fedelét, s elégedett csendben figyelte a sínek egyenletes, megnyugtató zakatolását.

108. XVI/5. A mahagóni szivardoboz — A sötétvörös pecsétviasz és a rejtett üreg

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express éjszakai sötétségben száguldott Beaucastel irányába. A VIP szalon elegáns faborítású falai között csupán a sínek egyenletes zakatolása és a résztvevők halk lélegzetvétele törte meg a csendet. Émile Vaneau óvatosan megforgatta ujjai között a mahagóni szivardoboz fedelét, majd a sarkában megbújó, parányi sötétvörös nyomra mutatott.

– Ön szerint tehát valaki szándékosan használt pecsétviaszt a belső rekesz rögzítésére?
– kérdezte Baron Kray, miközben homlokát ráncolva hajolt a tárgy fölé. – Ez felháborító! Azt akarja állítani, hogy a gyűjteményem hiányzó darabja még mindig itt van a vonaton, csak egy hamis bélés mögé rejtve?

– Csupán azt állítom, báró úr, hogy a tettes rendkívül alapos munkát végzett, ám a sietség mindig hagy maga után egy apró névjegyet – felelte Vaneau megszokott, kimért hangján. – A pecsétviasz állaga és finom illata nem közönséges irodai készletre vall. Különleges, fenyőgyantával kevert keverék, amelyet leginkább a ritka műtárgyak és antik könyvek restaurálásánál alkalmaznak.

Herr Lindner azonnal felnézett a jegyzetfüzetéből, és pápaszemét igazgatva közbeszólt.

– Ha jól sejtem, a hatos fülkében utazó úriember éppen antik kéziratok gyűjtőjeként mutatkozott be a felszálláskor. Vagy ez csupán véletlen egybeesés lenne?

– A véletleneknek megvan az a kedves szokásuk, hogy szeretnek csoportosan felbukkanni, amikor a legkevésbé számítunk rájuk – jegyezte meg Vaneau egy halvány mosoly kíséretében. – De ne siessünk elhamarkodott ítéletet mondani. A tények szeretik, ha türelmesen megvárják a maguk idejét.

Laurent kalauz óvatosan, szinte áhítattal vette át a megvizsgált dobozt, hogy a kisasztalra helyezze. A szerelvény ebben a pillanatban enyhén megdőlt egy széles kanyarban, s a pálya melletti jelzőfények elsuhanó árnyéka jelzésértékűen mutatta, hogy a vonat már Valcreuse állomása felé közeledik. Vaneau kényelmesen hátradőlt a bársonyfotelben, s elégedett nyugalommal figyelte az ablakon túli éjszakát.

109. XVI/6. A mahagóni szivardoboz — A finom gyantaillat és a hajlított rézkulcs

Mr. Poliniak

A szerelvény lassan gördült át Valcreuse világosban úszó peronja mellett, majd a kerek ütemes zakatolása újra felvette a jól ismert ritmust a sötét éjszakában. Laurent kalauz halk léptekkel tért vissza a VIP szalonba, kezében egy keskeny ezüstitálcával, amelyen a hatos fülke utasának üres teáscsészéje pihent.

– A kéziratgyűjtő úr valóban felette feszültnek tűnik – jelentette ki a kalauz alázatosan, miközben a tálcát a tálalóasztalra helyezte. – Azt tudakolta, mikor érkezünk a következő állomásra, s még a teáját sem fejezte be.

Baron Kray türelmetlenül megköszöri a torkát, és szorosan az asztal szélébe kapaszkodott. – Akkor mire várunk még? Menjünk oda, és követeljük vissza a műtárgyamat! Ha valóban ő használta a fenyőgyantás pecsétviaszt, a bizonyíték ott lapul a táskájában!

– A sietség ritkán szül jó tanúvallomást, báró úr – jegyezte meg Émile Vaneau, miközben finoman megérintette a szivardoboz szélén húzódó hajszálvékony rekeszt. – Ha túl korán mutatjuk meg a lapjainkat, az elkövetőnek még lesz ideje megszabadulni attól a hajlított rézkulcstól, amelynek lenyomata olyan tisztán kirajzolódik a bársony belső falán.

Herr Lindner közelebb hajolt, és pápaszemét áttörölve figyelte a detektív mozdulatait. – Egy rézkulcs? Ön szerint a doboz rejtett zárszerkezetét nem is a látható gombbal hozták működésbe?

– A látható gombok csupán a gyanútlan szemek szórakoztatására szolgálnak – felelte Vaneau egy halk, száraz mosoly kíséretében. – A tettes kiválóan értett a mechanikához, de a finom gyantaillat, amely a kulcs szárán maradt, nem tüntethető el egyetlen mozdulattal. Csupán ki kell várnunk, amíg a gyümölcs magától érik be.

A vonat lágyan ringatózva száguldott tovább Saint-Mireux irányába. Vaneau elégedett nyugalommal hajolt hátra, míg a szalonban tartózkodók feszülten várták a következő lépést.

110. XVI/7. A mahagóni szivardoboz — Az elcsúszott szaténbélés és a megkötött gyanta

Mr. Poliniak

A szerelvény egyenletes ritmusban száguldott a sötétségbe burkolózó fenyvesek között, miközben Saint-Mireux állomása lassan elmaradt a hátuk mögött. A VIP kocsi szalonjában uralkodó csendet csak a kerekek halk kattogása és Baron Kray türelmetlen lábkopogtatása törte meg. Émile Vaneau komótosan elhelyezte a mahagóni szivardoboz fedelét a kisasztalon, szemmel láthatóan cseppet sem zavartatva magát a légkörben feszülő idevességtől.

– Ön elképesztő flegmatizmussal viseltetik a vagyonom sorsa iránt, Monsieur Vaneau – morogta a báró, miközben fel-alá lépkedett a vastag szőnyegen. – Ha a hatos фуlke lakója valóban az a bizonyos kéziratgyűjtő, akinek a táskájában ott lapul a kulcs, minden eltelt perccel közelebb kerülünk ahhoz, hogy megsemmisítse a bizonyítékot.

– A gyanú, báró úr, olyan, mint a jó kávé: ha túlságosan elhamarkodják a tálalását, keserű marad – válaszolta Vaneau szelíd mosollyal, miközben vékony arany csipeszével megigazította a doboz belsejében lévő szaténbélést. – A sietség csupán a bűnözők és a rossz szakácsok sajátja.

Herr Lindner óvatosan közelebb lépett, és szemüvegét az orrán feljebb tolva vizslatta a detektív mozdulatait. – Észrevett valamit a szövet alatt, fődetektív úr?

– Csupán azt, amit a türelmetlen kéz mindig maga mögött hagy – mutatta Vaneau a szatén finom elmozdulását. – A doboz alján lévő rézlemez nem mechanikus kopás miatt szorult meg. Valaki apró, alig látható résben próbálta megfeszíteni a szerkezetet, ám a fenyőgyanta, amelyet az elkövető a saját ujjairól csöpögtetett rá, megkötött a hűvös fémfelületen.

Ebben a pillanatban a folyosó felől halk ajtócsukódás hallatszott. Laurent kalauz lépett be a szalonba, tálcáján egy üres konyakospohárral, és halk, tisztelettudó hangon számolt be a fejleményekről.

– A hatos фуlke utasa, Herr Vogel éppen most kérte, hogy a következő megállónál készítsék elő a csomagjait. Azt állítja, váratlan sürgős táviratot kapott, amely miatt kénytelen megszakítani az utazását.

Baron Kray arca rákvörösre gyúlt a felháborodástól. – Látja! Menekülni próbál!

– Dehogyan menekül, báró úr – csillapította Vaneau a hangját, és kényelmesen hátradőlt a fotelben. – Csupán meggyőződése, hogy a következő állomás megváltást hoz számára. Az emberi természet sajátossága, hogy a veszély elől a legközelebbi kijárat felé rohan, még akkor is, ha az a csapda belsejébe vezet. A gyantaillat ugyanis hűsége kísértő, és ritkán hagyja el az ember kabátujját anélkül, hogy ne hagyna nyomot a szöveten.

111. XVI/8. A mahagóni szivardoboz — A megkötött gyanta és a végső megálló

Mr. Poliniak

Émile Vaneau elnézően mosolygott Baron Kray méltatlankodásán, majd lassan benyúlt a mellényzsebébe, és elővette a patinás, ezüst zsebóráját. Egyetlen halk pattanással kinyitotta a fedelét, néhány másodpercig mozdulatlanul nézte a mutatókat, majd nyugodt hangon megszólalt:

– Pontosan négy perc múlva Clairvaux állomásra érkezünk. És ott minden kétség eloszlan látszik.

– Mit akar ezzel mondani, Vaneau? – csattant fel a báró. – Vogel épp most próbál meglépni a hatos fülkéből!

– Herr Vogel csupán egy ijedt gyűjtő, aki megriadt a saját árnyékától – rázta meg a fejét Vaneau. – Mindenki azt hitte, a szivardobozt a vonaton törték fel. Ám a zsanéron talált sárgarézpör és a szaténbélésre tapadt megkötött fenyőgyanta elárulta az igazságot. A cserét napokkal korábban hajtott végre valaki, aki antik tárgyak restaurálásával foglalkozik, és a gyantás lakk még nem száradt meg teljesen a kezein.

Herr Lindner közelebb lépett, arcán hűvös, kimért mosollyal. – Ez pusztán feltételezés, fődetektív úr.

– A tények, kedves Herr Lindner, sosem feltételeznek – felelte Vaneau szelíden. – Az Ön szemüvegtokján és ujjbegyein pontosan ugyanaz a fenyőgyanta-illatú lakkréteg található. Így a szivardoboz hamisítója nem más, mint...

A vonat ebben a pillanatban akkorát fékezett, hogy a kisasztalon lévő konyakospoharak csörrenve koccantak egymáshoz. A szerelvény lassan begördült Clairvaux kivilágított

peronjára.

Az ajtó sziszegve kinyílt, és két egyenruhás helyi nyomozó lépett a VIP szalonba. A vezetőjük határozott léptekkel Herr Lindner elé állt.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, műkincs-helyettesítés és csalás ügyében.

– ...Herr Lindner – fejezte be a mondatát Vaneau, mintha mi sem történt volna.

Miután a bilincsbe vert Lindnert elvezették, a peronról egy új utas szállt fel: egy magas, sötét köpenyes úr, aki feltűnően óvatosan egy apró, lakkozott fadobozt szorongatott a hóna alatt. Vaneau némán figyelte, amint a szerelvény ajtai bezáródtak, s az Intercontinental Express komótosan megindult az éjszakába.

112. XVII/1. A lakkozott fadoboz — Húvös éjszakai szellő

Mr. Poliniak

A szerelvény komótosan kigördült Clairvaux állomásról, maguk mögött hagyva a peron sárgás lámpafényét. Baron Kray elégedetten dőlt hátra a bársonyfotelben, majd szivarjára gyújtva Monsieur Vaneau-ra nézett.

– Meg kell hagyni, fődetektív úr, mesteri húzás volt. Lindner! Ki gondolta volna? Éveken át hamisítani... Én pedig gyanús voltam a fél társaságnak!

– A gyanú olyan, mint a huzat, báró – felelte Vaneau szelíden, miközben lassú mozdulattal elrakta az ezüst zsebóráját. – A legváratlanabb résekben támad fel, és rendszerint az fázik meg tőle, aki a legkevesebbet tehet róla.

Laurent kalauz lépett a VIP szalonba, tálcáján gőzölgő teáskannával. Kimérten tölteni kezdett, miközben halk, összeesküvői hangon megszólalt:

– Az új utas a hetes fülkében rendezkedett be, Monsieur Vaneau. Megglehetősen szűkszavú úriember... A hóna alatt lévő lakkozott fadobozt el sem engedte, míg a jegyét ellenőriztem.

– Csak nem egy újabb szivardoboz? – horkant fel Baron Kray. – Remélem, abban már nincs fenyőgyanta!

– A sors ritkán ismétli önmagát ilyen pontossággal – jegyezte meg Vaneau egy halvány mosoly kíséretében. – Bár az óvatosság mértéke néha többet árul el a tulajdonosáról,

mint maga a csomag.

Ekkor a folyosó felől tompa, fémes koppanás hallatszott, amit fojtott kiáltás követett. Az új, sötét köpenyes utas lépett ki a hetes fülkéből — a doboz nélkül, és láthatóan sápadtan.

– Elnézést... – dadogta, a kalauz felé fordulva. – Valami nincs rendben a zárral.

Vaneau lassan felállt, s végigsimított zakója hajtókáján.

– Úgy tűnik, Elberen felé haladva az éjszaka még tartogat néhány nyitott kérdést.

113. XVII/2. A lakkozott doboz zára — Feszült suttogás a folyosón

Mr. Poliniak

A sötét köpenyes utas reszkető kézzel mutatott a hetes fülke félhomályba burkolózó ajtója felé.

– Csak... csak egy furcsa fémes kattánást hallottam – suttogta, miközben idegesen megköszörülte a torkát. – A zár önmagától elfordult.

Baron Kray gyanakvóan pillantott Laurent kalauzra, s a szivarját feszülten a hamutál széléhez ütögette.

– Önműködő zárok egy mozgó vonaton? Ez teljesen képtelenség! – horkant fel a báró, bár a hangja érezhetően megremekelt. – Biztosan valaki besurrant!

– A mechanika néha meglepően önálló életre kel, báró úr – jegyezte meg Émile Vaneau szelíden, miközben kimérten a hetes fülke ajtajához lépett. – Volt kulcs abban a lakkozott dobozban?

– Nem! Vagyis... nem tudom – dadogta a sötét köpenyes férfi, s az ajtófélfának támaszkodott. – A doboz az imént még a kabátom alatt pihent. Aztán hirtelen... valaki mintha megérintette volna a vállamat a sötétben.

Laurent kalauz nyelt egy nagyot, tálcáját szorosan a mellkasához szorítva.

– Senki sem haladt át a VIP folyosón, Monsieur Vaneau. Én végig itt álltam a teáskannával!

– Mégis, a lakkozott fadoboz most ott fekszik az asztalon, s a fedele le van zárva – intett a nyitott ajtón át Vaneau. Tekintete a sárgaréz zárszerkezet apró, friss karcolására

tévedt. – Úgy tűnik, az éjszaka nem a doboz eltűnésével, hanem a lezárásával tartogat fejtörőt.

114. XVII/3. A lakkozott doboz zára — A sárgaréz csap és a halk suttogás

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi keskeny folyosóján a feszültséget szinte vágni lehetett. Baron Kray ingerülten megigazította a gallérját, miközben gyanakvóan méregette Laurent kalauzt.

– Ha a zár magától kattant be, az azt jelenti, hogy valaki a fülkében rejtőzik! – sziszegte a báró fojtott hangon. – Vagy a doboz maga ördögi szerkezet!

– Kérem, báró úr, ne rémisztgesse a társaságot! – felelte szaporán Laurent kalauz, miközben a teáskannát szinte pajzsként tartotta maga elé. – A hetes fülke ajtaját én magam zártam be a legutóbbi kanyarnál!

– A mechanika ritkán folyamodik ördögi segítségért, ha egy sima acélrugó is megteszi – jegyezte meg Émile Vaneau végtelenül hűvös, kimért hangon. Ha a helyzet sürgetővé vált, ő mindig annál komótosabban mérlegelt.

– Ön ezt tréfának tekinti, Monsieur Vaneau?! – csattant fel a sötét köpenyes utas, miközben reszkető kézzel az ajtófélfának támaszkodott. – Valaki megérintette a vállamat a sötétben!

– A huzat és a feszült képzelet rendkívül hatékony szövetséget tud alkotni – válaszolta Vaneau szelíden. Odalépett az asztalhoz, és megvizsgálta a lakkozott fadobozt. – Nézzék csak ezt az apró sárgaréz karcolást. A zár nem magától záródott be... hanem pontosan úgy tervezték, hogy a szerelvény rázkódására rákattanjon.

– Akkor miért éppen most? – kérdezte Kray báró halványuló hangon.

– Mert valaki nagyon szerette volna, ha most mindannyian erre figyelünk – felelte Vaneau, s tekintete a folyosó sötétedő sarka felé tévedt.

115. XVII/4. A lakkozott doboz zára — A gyanakvó pillantások éjszakája

Mr. Poliniak

A folyosó sarkában álldogáló Herr Lindner bizakodó mosollyal lépett közelebb, kezét reményteljesen összedörzsölve.

– Á, szimpatikus elmélet! – jegyezte meg Lindner halkan. – Akkor ez azt jelenti, hogy a dobozban lévő értéktárgyak még mindig teljesen biztonságban vannak?

– Biztonságban? – horkant fel Kray báró, miközben gyanakvóan méregette a mahagóni felületet. – Egy szerkezet, ami a sín rázkódásától magától rákattan? Ez nem biztonság, ez nyilvánvaló szabotázs!

– Inkább mérnöki túlkapas – igazította ki szelíden Monsieur Vaneau. – A rugó feszessége valóban figyelemreméltó, de a szándék mögötte sokkal egyszerűbb, mint gondolnánk.

– És mi lenne az a szándék? – kérdezte a sötét köpenyes utas, miközben idegesen pillantott a folyosó sötétedő vége felé.

– Elterelni a figyelmünket – felelte Vaneau száraz eleganciával. – Amíg önök a zárszerkezet ördögi mivoltán vitatkoznak, addig Laurent kalauz teáskannája tökéletesen kihűl.

Laurent kalauz riadtan nézett a kezében tartott gőzölgő edényre.

– Jaj, a bergamott tea! Uraim, ezt igazán nem engedhetem meg!

– Látja, báró úr? – fordult Kray felé Vaneau egy halvány mosollyal. – A legnagyobb tragédiák néha egészen köznap formát öltenek. A kérdés már csak az, ki csúsztotta be a sárgarézs csapot a zárpályába.

116. XVII/5. A lakkozott doboz zára — A kihúlt bergamott és a rejtett rugó

Mr. Poliniak

Kray báró felhorkant, és gyanakvóan kihúzta magát a hálókocsi keskeny folyosóján.

– A sárgarézs csapot? Azt akarja mondani, Monsieur Vaneau, hogy valaki szándékosan akadályozta meg a doboz kinyitását?

– Nem a kinyitást akadályozta meg, báró úr, hanem a bezáródást késleltette – igazította ki szelíden az ősz hajú úriember, miközben tekintete a mahagóni felület finom csiszolásán pihent. – A csap csupán kitámasztotta a rugós reteszt, míg a szerelvény át nem haladt az utolsó váltón.

– Hát ez felháborító! – méltatlankodott Herr Lindner, és óvatosan összedörzsölte a kezét.

– Tehát valaki az idővel játszadozik ebben a fülkében?

– Az idővel senki sem játszhat büntetlenül – felelte halkan Vaneau, majd lassan előhúzta mellényzsebéből a jól ismert ezüst zsebóráját. Egyetlen halk kattanással pattintotta ki a fedelét, és kimért nyugalommal pillantott a számlapra. – Különösen nem akkor, ha pontosan tizenkét perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk.

– És a bergamott teám? – kérdezte kétségbeesetten Laurent kalauz, még mindig a gőzölgő edényt szorongatva.

– A tea, kedves Laurent, a leghasznosabb bizonyítékunk – mosolyodott el szárazon Vaneau. – A lecsapódó pára ugyanis kiválóan kirajzolja a friss ujjlenyomatokat a lakkrétegen. Nem igaz, uraim?

A sötét köpenyes utas ekkor önkéntelenül a háta mögé rejtette a kezét, és egyetlen lélegzetvételnyi szünet támadt a folyosón.

117. XVII/6. A lakkozott doboz zára — A látható ujjlenyomat és a halk kattanás

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau egykedvűen lépett egyet előre, tekintetével átkarolva a megszeppent társaságot.

– Úgy vélem, a rejtett rugó kioldásához nem szerszám kellett, csupán némi hidegvér és egy csöppnyi kölni – jegyezte meg halkan. – Ugye, uram?

A sötét köpenyes utas nyelt egyet, majd halkan megszólalt:

– Ön képtelenségeket beszél! Csupán a huzat miatt húzódtam félre!

– A huzat ritkán hagy bergamottillatú ujjlenyomatot a lakkozott fán – fűzte hozzá Herr Lindner, miközben gyanakvóan méregette szomszédját. – Különben is, mit keresett a hetes fülke előtt a zárási kísérlet pillanatában?

- Uraim, kérem, ne feledkezzünk meg a teáról sem - szúrta közbe Laurent kalauz, még mindig a tálcát egyensúlyozva. - A gőz mindjárt elillan, és velem együtt a bizonyíték is kihűl!

Vaneau ekkor elővette régi ezüst zsebóráját, egyetlen halk kattanással kipattintotta a fedelét, majd kimért nyugalommal a számlapra pillantott.

- Pontosan hét perc múlva Chantraine állomásra érkezünk - mondta halkan. - És ott a helyi hatóságok örömmel megvizsgálják majd, hogy a doboz rugóját kiakasztó rézcsapon miért éppen a maga köpenyének finom selyemszála akadtak fent.

- Ez felháborító! - horkant fel Kray báró. - Maga szerint ez a flótás lett volna a mesterkedés kitervelője?

- Nem kitervelője, báró úr - felelte szelíden Vaneau. - Csupán a végrehajtója. A megrendelő ugyanis még mindig ott ül a fülkéjében, és azt hiszi, az idő neki dolgozik.

118. XVII/7. A lakkozott doboz zára — A megfékezett ármány és az új utasok

Mr. Poliniak

- A megrendelő? - nyögte ki Lindner úr, miközben reszketve hátrált egy lépést a folyosó hűvös lambériája felé. - De hát ki lehet az?

- Olyan valaki, aki pontosan tudta, hogy a doboz kettős zárszerkezete csak a bergamottolaj és a selyemszál együttes jelenlétében akad fenn - felelte Vaneau, miközben ezüst zsebóráját mutatóujjával finoman megkocogtatta. - Önök mind azt hitték, a zár véletlenül pattant be. A félrevezetés mesteri volt, ám a finom rézcsap simasága elárulta a turpisságot. A megrendelő nem más, mint...

A mondat közepén a szerelvény váratlanul akkorát fékezett, hogy Laurent kalauz tálcáján csörrenve koccantak össze a teáscsészék. A kerekek éles csikorgása végigvisített a fülkék előtt, s az Intercontinental Express zökkenve begördült a ködbe borult Chantraine állomás peronja mellé.

Az ajtók sziszegve feltáruultak, s a peronról két helyi nyomozó lépett a kocsifolyosójára. A vezetőjük határozott léptekkel a sötét köpenyes utas elé állt.

- Letartóztatom Önt és a fülkéjében rejtőző társát a lakkozott doboz zárszerkezetének

megrongálása ügyében! – harsanta a tiszta.

– ...mint aki most próbálja eltüntetni az álkulcsot – fejezte be szárazon Vaneau, és kíméltén visszacsúsztotta óráját a mellényzsebébe.

A gyanúsítottakat elvezették, s a folyosón végre helyreállt a rend. A peronon újonnan felszálló utazók között egy fiatal, fátyolos hölgy bukkant fel, aki láthatóan túl sok kisméretű, lakatlan papírdobozt cipelt magával. Vaneau csendben figyelte, ahogy a vonatszerelvény nehézkesen kigördült az állomásról.

119. XVIII/1. A selyemmasnis dobozok — Zaklatott léptek a szőnyegen

Mr. Poliniak

– Elnézést, kisasszony, de ezek a dobozok... nos, a fizika és a vasúti szabályzat törvényei szerint sem férnek el egyetlen ülésen – méltatlankodott Laurent kalauz, miközben két tornyosuló papírdobozt egyensúlyozott a karján.

A fiatal, fátyolos hölgy meglepő határozottsággal csúsztatott át egy újabb, kék selyemmasnival átkötött dobozt a fülke ajtaján.

– Csupán tizenkét darab, kalauz úr. Mindegyikben rendkívül törékeny, személyes tárgyak találhatók. Ha egyetlen élük is megnyomódik, végleg elveszítik az értéküket.

– Milyen szerencse, hogy az Intercontinental Express híres a zavartalan nyugalomáról – jegyezte meg halkán Monsieur Vaneau, miközben felpillantott a könyvéből. – Különösen a hirtelen fékezések és a váratlan letartóztatások pillanatában.

Herr Lindner, aki még mindig a Chantaine állomáson történtek hatása alatt reszketett, gyanakvóan méregette a dobozhegyet.

– Ugye egyik dobozban sincs semmiféle rejtett rugó? Vagy lakkozott zárszerkezet?

– Csak szárított levendula és néhány régi levél – felelte a hölgy, s finoman meglobbantotta fátylát. – Bár az egyik doboz fedele, amint látom, magától felpattant.

Vaneau tekintete a hölgy kecses kezére tévedt, amellyel egy apró, rézveretes dobozkát szorított a mellkasához. A kerekek egyenletesen kattogtak, miközben a szerelvény Saint-Mireux felé száguldott a sűrűsödő esti ködben.

– Úgy tűnik – mondta Vaneau száraz eleganciával –, hogy az ön emlékei néha

türelmetlenebbek, mint a többi utas.

120. XVIII/2. A selyemmasnis dobozok — A kék szalagok és a feszült suttogás

Mr. Poliniak

Baron Kray az ajtókeretnek támaszkodva próbált elhaladni a halomra halmozott selyemmasnis dobozok mellett, de tekintete pánikszerűen ugrált a hölgy fátyola és a papírdobozok élei között.

– Ez... ez képtelenség! – hebegte a báró, szorosan magához vonva vastag kabátját. – Nem lehetne ezeket a csomagokat... a poggyászkocsiba tenni?

– A poggyászkocsiba? – szólt közbe rekedten a folyosó árnyékában meghúzódó, sötét köpenyes utas, miközben idegesen babrálta a gombjait. – És ha elmozdulnak? Ha valami kiszabadul belőlük?

– Biztosíthatom önöket – szólalt meg a fiatal hölgy kimérten, miközben finoman elrendezett egy kék selyemszalagot –, hogy a dobozaim semmilyen veszedelmet nem hordoznak. Csupán törékeny emléktárgyak.

– Amelyek közül az egyik, ha jól látom, éppen halk kattogással jelzi a jelenlétét – jegyezte meg Monsieur Vaneau, s egyetlen kecses mozdulattal átemelte a lábát egy csipkés szélű kartondoboz felett.

– Csak a száraz levendula igazodik a doboz falához – igazította meg fátylát a hölgy.

– A levendula természetesen híres a fogaskerekre gyakorolt nyugtató hatásáról – válaszolta Vaneau halvány mosollyal. – Bár Herr Lindner arckifejezése alapján a növénytan most kevésbé nyújt számára vigaszt.

Laurent kalauz reménytelenül sóhajtott fel, miközben megpróbálta kiszabadítani a köpenye szélét a doboztorony alól, tudván, hogy az éjszaka még tartogat meglepetéseket.

121. XVIII/3. A selyemmasnis dobozok —

Selyemszalagok és halk ketyegés

Mr. Poliniak

– Ha megengedi, kisasszony – lépett közelebb Herr Lindner, miközben homlokáról törölgette a hűvös verejtéket –, a kék szalagok igazán ízlésesek, de a harmadik doboz alsó sarka mintha ritmikusan emelkedne.

– Csak a szellőzés, uram – felelte hűvösen a fiatal fátyolos hölgy, bár a hangja érezhetően megremegett. – A csipke lélegzik.

– A csipke ritkán szokott másodpercenként kettőt kattanni – jegyezte meg Baron Kray, miközben gyanakvón hátrált a folyosó faburkolata felé. – Vaneau úr, könyörgöm, tegyen valamit! Maga mégiscsak ért az ilyen... szaténbe csomagolt szerkezetekhez!

Monsieur Émile Vaneau lassan megigazította a hajtókéjét, s derűs higgadtsággal tekintett végig a feszült társaságon.

– A szerkezeteket valóban megértem, báró úr – mondta halkán. – A pánikot viszont mindig túlértékeltnek tartom. Bár elismerem, egy kék selyemmasnival díszített papírdoboz éjfél felé felettébb veszedelmes hatást kelthet.

– Maga tréfálgozik! – sziszegte a sötét köpenyes utas fojtott hangon. – Ahelyett, hogy kiszabadítaná a kalauzt!

– A kalauz úr egyenruhája és a kartonlapok találkozása csupán átmeneti fizikai akadály – válaszolta Vaneau halvány mosollyal. – Ugye, Laurent?

– Ha a gombom épségben marad, Monsieur Vaneau, teljesen ura vagyok a helyzetnek – morogta Laurent kalauz.

A fátyolos hölgy ekkor ideges mozdulattal óvta a legfelső dobozt, miközben a kék szalagok alól fojtott fémhang hallatszott.

122. XVIII/4. A selyemmasnis dobozok — Pánik és pontos szerkezetek

Mr. Poliniak

– Egy bomba, báró úr – jegyezte meg Vaneau elgondolkodva –, ritkán igényli a brüsszeli csipkét és a gondosan megkötött kék selyemmasnit. A pokolgépek készítői sajnálatos módon híján vannak a kifinomult dekorációs érzéknek.

– De hisz ketyeg! – kiáltott fel a sötét köpenyes utas, miközben a fülke falához lapult. – Vagy talán a kalapdobozok mostanság szívveréssel is rendelkeznek?

– A ritmikus kattogás – válaszolta Vaneau derűsen – sokkal inkább utal egy precíz fogaskerék-mechanizmusra, mintsem egy fenyegető tragédiára. Bár elismerem, a magas C-hangon rekedt rémület mindig drámaibbá teszi az utazást.

– Ez... ez csupán egy különleges ajándék – rebegte a fiatal fátyolos hölgy, miközben kétségbeesetten próbálta eltakarni a doboz alján finoman megmozduló szaténszalagot. – Egy felhúzható asztali óra.

– Amely láthatóan nagyon szeretne kiszabadulni a csipkék fogságából – tette hozzá Herr Lindner, még mindig a zsebkendőjét gyűrögetve.

Laurent kalauz végre kiszabadította a kabátja alsó gombját a felhalmozott papírdobozok szorításából, és méltóságteljesen megigazította a tányérsapkáját.

– Ha a hölgy órája robban, az szerfelett kellemetlen lenne a menetrendre nézve – jegyezte meg.

Monsieur Vaneau ekkor lassan elővette a mellényzsebéből régi ezüst zsebóráját, és halkán kipattintotta a fedelét. Egy pillanatig nézte a mutatókat.

– Pontosan tíz perc múlva Solange állomásra érkezünk – mondta teljesen higgadtan. – És ott bizonyosan kiderül, hogy a kék masnik mögött egy ritka antik szerkezet rejtőzik-e, vagy csupán egy meglehetősen elszánt csempész ármánya.

123. XVIII/5. A selyemmasnis dobozok — Felderítés és gyanakvás

Mr. Poliniak

– Ez nem pusztán asztali óra! – csattant fel báró Kray, hátrahőkölve a legközelebbi kék masnitól. – Egy közönséges óra nem sziszeg!

– A finom mechanikai olaj, báró úr – felelte Monsieur Vaneau derűs nyugalommal –, melegben hajlamos enyhe párát kibocsátani. Bár elismerem, a gyanakvás valóban

kiválóan serkenti a vérkeringést a fülkében.

A fiatal fátyolos hölgy felcsattant, hangjában tiszta felháborodással és rejtett feszültséggel.

– Semmi közük hozzá! Ezek magántulajdonban lévő, rendkívül kényes szerkezetek!

– Melyek közül az egyik sajnálatos módon éppen a kalauz úr bokáját fenyegeti – jegyezte meg Herr Lindner, miközben idegesen a fülke falához lapult.

Laurent kalauz méltóságteljesen megigazította a tányérsapkáját, miközben szigorú pillantást vetett a felhalmozott papírdobozokra.

– Amennyiben a tisztelt hölgy ketyegő dobozai akadályozzák a szabad áthaladást, kénytelen leszek a poggyászkocsiba intézkedni.

– Azt már nem! – vágott közbe a sötét köpenyes utas. – Nem fogunk egy gyanús szerkezet felett ülni a következő megállóig!

Monsieur Vaneau finoman elmosolyodott, majd végighúzta ujját a legfelső doboz hűvös selyemszalagján.

– A pánik, uraim, túlságosan sok energiát pazarol el. A megoldás sokkal közelebb van, mint gondolnák.

124. XVIII/6. A selyemmasnis dobozok — Vizsgálat a szűk folyosón

Mr. Poliniak

– Talán fel kellene nyitnunk az egyik dobozt, hogy eloszlassuk a kételyeket! – csattant fel báró Kray, miközben éles, türelmetlen pillantást vetett a fátyol mögé rejtőző arcra.

– Hozzányúlni sem szabad! – förmedt rá a fiatal, fátyolos hölgy, és feszülten összefonta karját a mellkasán. – A legkisebb rázkódás is elállíthatja a finom mechanikát!

Herr Lindner még beljebb húzta a vállát a fülke falánál, szemeit a kék masnis dobozról el sem véve.

– És ha nem a mechanika áll le, hanem mi repülünk a levegőbe? – sziszegte idegesen. – Monsieur Vaneau, ön valóban úgy véli, hogy egy ketyegő, sziszegő papírdoboz ártalmatlan kedvtelés?

Laurent kalauz szigorú ábrázattal lépett közelebb, ám a papírdobozból áradó halk,

ütemes kattogás hallatán önkéntelenül megtorpant.

– A vasúttársaság szabályzata egyértelműen tiltja a veszélyes vagy ketyegő szerkezetek szállítását a VIP szekcióban – jelentette ki felháborodottan.

Monsieur Vaneau nem jött zavarba. Udvarias mosollyal hajlott a dobozok fölé, ujjával finoman megérintve a kék selyemszalag csomóját.

– A szabályzat, kalauz úr, bizonyára a robbanóanyagokra vonatkozik, nem pedig a svájci precíziós órasmesterek remekeire – felelte a fődetektív csöndesen. – Bár elismerem, a selyemmasni valóban rendkívül megtévesztő álcázás.

– Ön még most is viccelődik?! – kiáltott fel a sötét köpenyes utas a háttérből.

– Dehogyan viccelek – válaszolta Vaneau megfontoltan. – A félelem mindig túl gyorsan von le következtetéseket. A mechanika ritmusa viszont sosem hazudik.

125. XVIII/7. A selyemmasnis dobozok — A finom mechanika ritmusa

Mr. Poliniak

Vaneau elővett a zsebéből egy apró, rézfoglalatú nagyítót, és anélkül, hogy a dobozokhoz ért volna, közelebb hajolt a legfelső kék selyemmasnihoz.

– Figyeljék csak meg – mutatott a szalag sima felületére. – Ez a sziszegés nem kémiai reakció, hanem levegő kiáramlása egy pneumatikus rugóból. Hacsak a kisasszony nem egy rendkívül túlméretezett svájci zenedobozt vagy kalaptűt számláló automata szerkezetet utaztat, nincs miért aggódniuk.

– Egy automata kalaptű?! – hüledezett Herr Lindner, és még közelebb lapult a fülke falához. – És ha az a tüskés szerkezet elszabadul?

– A mechanikus szerkezetek ritkán szabadulnak el, Lindner úr. Legfeljebb lejárnak, és akkor végre csönd lesz – jegyezte meg Vaneau szárazon.

A fátyolos hölgy megkönnyebbülten, de még mindig feszülten sóhajtott fel a sötét selyem mögött.

– Valóban... csupán egy nagyon ritka, óraműves kalapdoboz-kollekcióról van szó – suttogta. – Apám hagyatéka.

– És a ketyegés? – akadékoskodott báró Kray. – A saját fülemmel hallom a másodpercek

számlálását!

- A pontosság erény, báró úr – fordult felé Vaneau egy halvány mosollyal. – Kiváltképp a vasúton, ahol a menetrendet is ahhoz igazítják.

Laurent kalauz hüvelykujját a gomblyukába akasztotta, miközben gyanakvón méregette a tornyosuló papírdobozokat.

- Akárhogy is, a dobozok mérete meghaladja a megengedett kézipoggyász keretet.

- Természetesen – bólintott a fődetektív. – Ám a feszültséget nem a centiméterek keltik, hanem a képzeletünk.

126. XVIII/8. A selyemmasnis dobozok — Belső időzítők és feszült pillantások

Mr. Poliniak

- A centiméterek valóban nem keltenek feszültséget, kivéve, ha a Kalauzi Szabályzat Harmincadik Cikkelyéről van szó – mormogta Laurent, és hivatalos szigorral a torony legfelső dobozára mutatott. – Ez a harmadik kocka konkrétan eltorlaszolja a vészkijárat felé vezető lélegzetvételnyi teret.

- Ugyan, kalauz úr – szólalt meg a fiatal, fátyolos hölgy halk, megremegő hangon. – Kérem, ne vitesse le őket a csomagtérbe! A finom mechanika nem bírja a zötykölődést. Bármelyik pillanatban kioldhat a biztonsági rugó!

Herr Lindner azonnal két lépést hátrált, egyenesen báró Kray elegáns cipőjére taposva.

- Kioldhat?! Megmondtam! – sziszegte a báró, miközben elfojtott káromkodás kíséretében próbálta kiszabadítani a lábfejét. – Vaneau úr, ön az előbb még svájci zenedobozról beszélt! Egy zenedoboz nem szokott kioldani, hacsak nem robbanásra tervezik!

- A rugós szerkezetek természetrajzához hozzátartozik a kioldás, báró úr – jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben végigsimított a legfelső doboz selyemmasniján. – De biztosíthatom, hogy a legrosszabb, ami történhet, egy kellemes keringő dallama vagy egy automata kalaptűt mozgató kar némileg szokatlan felbukkanása.

A sötét köpenyes utas a folyosó végén mélyebbre húzta a kalapját, és elfojtott türelmetlenséggel köszörülte meg a torkát.

- Akkor talán visszatérhetnénk a fülkéinkbe? – kérdezte hidegen. – Egyesek pihenni szeretnének, nem pedig kézműves kalapdobozok ritmusát hallgatni.
- A türelem elengedhetetlen az utazáshoz – fordult felé Vaneau egy halvány mosollyal. – Különösen, ha a dobozok ritmusa kísértetiesen emlékeztet egy elcserélt csomag belső időzítőjére.

127. XVIII/9. A selyemmasnis dobozok — Felderítés a feszült csöndben

Mr. Poliniak

- Elcserélt csomag? – hördült fel Herr Lindner, miközben próbált úgy elhárítani, hogy ne taposson újra báró Kray lábára. – Uram, ön azt állítja, hogy ez nem egy ártalmatlan kalapdoboz, hanem egy... egy elidőztett szerkezet?
- Csupán azt állítom, Lindner úr, hogy a mechanika nem válogat a csomagolópapírok között – felelte Monsieur Vaneau derűs nyugalommal. – A selyemmasni kiválóan alkalmas a figyelem elterelésére, míg a valódi tartalom csöndben teszi a dolgát.
- Ez abszurdum! – horkantott fel a báró, kényelmetlenül igazgatva a zakóját. – Laurent kalauz, azonnal követelem, hogy nyissa ki ezeket a skatulyákat! Nem vagyok hajlandó egy mozgó időztett bombán utazni!
- A Kalauzi Szabályzat Negyvenkilences Cikkelye értelmében az utasok magánpoggyászának felnyitása szigorúan tilos, kivéve rendkívüli veszélyhelyzetben – felelte Laurent, bár a homlokán apró izzadságcseppek jelentek meg, miközben a dobozokra pillantott.
- A veszélyhelyzet mértéke többnyire nézőpont kérdése – jegyezte meg a fiatal, fátyolos hölgy, és kesztyűs kezét feszülten a táskájára kulcsolta. – De biztosíthatom önöket, a dobozokban semmi olyan sincs, ami elpusztíthatná ezt a szerelvényt.
- Bűbájos kijelentés – fordult felé Vaneau egy halk kuncogással. – Különösen egy olyan hölgy szájából, aki az imént még a biztonsági rugók kioldásától tartott.
- A sötét köpenyes utas visszalépett egyet a folyosó árnyékába, ám Vaneau tekintete nyomon követte a mozdulatot.
- Úgy tűnik, mindannyiunknak megvan a maga kis titka a csomagok finom szerkezetével

kapcsolatban – tette hozzá a fődetektív, s ujjai megérintették mellényzsebét. – Szerencsére a vonatok és az időzítők közös tulajdonsága, hogy előbb-utóbb eléri a saját végpontjukat.

128. XVIII/10. A selyemmasnis dobozok — A zsebóra kattanása és a végső megálló

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau lassan előhúzza a mellényzsebéből régi ezüst zsebóráját. Egyetlen halk pattanással kinyitotta, átfutotta a mutatókat, majd nyugodtan megszólalt:

– Pontosan három perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk.

– Bánom is én az állomást! – méltatlankodott Herr Lindner. – A dobozok ketyegnek!

– Valóban ketyegnek – bólintott Vaneau száraz mosollyal. – Ám Önök mind robbanószerkezettől tartottak, miközben a selyemmasnis skatulyák csupán nagy értékű, lopott óramechanikákat rejtenek. A szép masnik a figyelmet terelték el, a fátyolos hölgy a szállítmány épségeért aggódott, míg a valódi csempész a pánik leple alatt próbált átcusszanni a határon. S ez az úriember nem más, mint...

Éles fékcsikorgás rázza meg a szerelvényt. Poharak csörrentek, s az Intercontinental Express lassan begördült Saint-Mireux fagyos peronjára.

Az ajtó kitárult, s a helyi nyomozók léptek a folyosóra. A vezetőjük rögvest a sarkon álló alakhoz lépett:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, csempészet és csalás ügyében!

Vaneau halk pattanással zárta be óráját.

– ...a sötét köpenyes utas, ahogy mondani kívántam.

A gyanúsítottat elvezették, s a személyzet megkönnyebbülten sóhajtott. Az ajtók becsukódtak, a szerelvény nekilendült, s a kocsiba egy új utas lépett, karján egy szokatlanul nehéz hegedűtökkel.

129. XIX/1. A nehéz hegedűtök — Szokatlan léptek az éjszakában

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express kerekei ritmikus csattogással hagyták maguk mögött Saint-Mireux hűvös fényeit. A hálókocsi szőnyeggel borított folyosójára lassanként visszatért a megszokott csend, bár Laurent kalauz még mindig némi feszültséggel az arcán igazította meg sötétkék egyenruhájának gallérját.

– Rendkívül tanulságos eset volt, Monsieur Vaneau – jegyezte meg a kalauz halk halkán, miközben óvatos pillantást vetett az újonnan érkezett utasra. – De bevallom, a hegedűtököktől mindig is tartottam. Túl sok váratlan tárgy fér el bennük.

– Vagy túlságosan kevés hegedű – válaszolta Monsieur Vaneau csendesen. Ujjai között még egy pillanatra megforgatta az ezüst zsebórát, mielőtt kimért mozdulattal elsüllyesztette volna a mellényzsebében. – A valódi muzsikusok ritkán hordozzák a hangszerüket úgy, mintha egy halom ólomöntvényt cipelnének.

A szürke kalapos, fiatal nő, aki a nehéz fekete tokot tartotta, szótlanul és zavartan biccentett az úriemberek felé, majd sietős léptekkel eltűnt a fülkesor mélyén. Amint a faajtó kattant mögötte, a hegedűtök fémpántja tompa, szokatlanul tömör fémes koppanással ütődött a padlóhoz – sokkal sűrűbb hangon, mint amit egy könnyű fenyőfa hangszerrest adna.

– Ön szerint ismét valamilyen szabálytalanság forgatagába kerültünk? – tudakolta Herr Lindner, aki még mindig a korábbi izgalmak hatása alatt állt.

– Egyelőre csak azt állíthatom, hogy a hölgy karizmai rendkívül fejlettek, vagy a hangszer nyert jelentős súlytöbbletet – jegyezte meg Vaneau száraz, visszafogott mosollyal. – A következő megállóig, Varelmont állomásig még van időnk. Meglátjuk, megszólal-e addigra a muzsika.

130. XIX/2. A nehéz hegedűtök — Éjszakai dallamok a folyosón

Mr. Poliniak

Laurent kalauz lassan elengedte a fülkeajtó rézkilincsét, de a tekintete továbbra is a sötét folyosó mélye felé révedt.

- Be kell vallanom, Monsieur Vaneau, a hivatásom során sok mindent láttam már, de egy törékeny művésznő, aki úgy emeli a hangszerét, mint egy vasúti váltóvasat, még nekem is szokatlan – csálézta meg a fejét a kalauz.

- A zene köztudottan súlyos művészet, kedves Laurent – jegyezte meg Monsieur Vaneau könnyedén, miközben kényelmesen elhelyezkedett a bársonyfotelben. – Különösen akkor, ha a kottatartó mögé nem kottákat, hanem finommechanikai nehezékeket rejtenek.

Herr Lindner óvatosan közelebb lépett, és fojtott hangon tudakolta:

- Nem tart attól, hogy a hölgy esetleg veszélyes rakományt szállít? A mai zűrzavaros időkben a hegedűtokok ritkán tartalmaznak kizárólag Stradivariusokat.

- Veszélyesnek egyelőre legfeljebb a hamis hangokat nevezném – felelte M. Vaneau egy halvány, elegáns mosoly kíséretében. – Ám az a tompa fémes koppanás a padlón arra utal, hogy a hölgy hegedűje valószínűleg nem csupán lucfenyőből készült. Vagy ha mégis, a belseje rendkívül sűrű társaságot rejt.

A hálókocsi szőnyeggel borított folyosójáról ekkor halk, ütemes léptek zaja szűrődött be. Nem a fiatal nő sietős cipőkopogása volt az, hanem egy jóval nehezebb, kimért léptekkel haladó alaké, aki pontosan a lány fülkéje előtt torpant meg.

- Úgy tűnik, a szimfónia közönsége máris gyülekezik – suttogta Laurent kalauz.

- Türelem, Laurent – intette le M. Vaneau higgadtan. – Amíg a tok csatjai zárva vannak, a zene még el sem kezdődött.

131. XIX/3. A nehéz hegedűtokok — Árnyak a fülke előtt

Mr. Poliniak

A sötét köpenyes alak megállt a négyes fülke előtt, majd megfontolt mozdulattal megkocogtatta a megmunkált üvegajtót. Laurent kalauz felvonta a szemöldökét, és óvatosan előrelépett a hálókocsi keskeny folyosóján.

- Úgy tűnik, a művésznőnek máris akad egy éjszakai hódolója – suttogta Herr Lindner, miközben gyanakvóan méregette a jövevény széles vállait. – Vagy talán a nehéz hangszer híre gyorsabban terjed, mint az Intercontinental Express?

- A tehetség vonzza a figyelmet, kedves Lindner - válaszolta Monsieur Vaneau hallgatag nyugalommal, kényelmes helyzetéből figyelve az eseményeket. - Bár elismerem, ritka az olyan koncert, amelyre éjfél után, egy száguldó vonaton váltanak belépőt.

A fülkeajtó halk kattanással elhúzódott. A fiatal nő jelent meg a résben; tekintetéből riadtság tükröződött, de a kezét továbbra is görcsösen a szokatlanul súlyos hegedűtok pántján tartotta. A sötét köpenyes utas alig hallhatóan megszólalt:

- A hangszer épségben van, kisasszony?

- Épségben - felelte a hölgy halkan, bár a hangja érezhetően megremegett. - De a megbeszélt átadás nem az éjszaka közepén lett volna.

- A menetrend néha felülírja a várakozásokat - vetette oda az idegen, majd egyetlen hűvös pillantást vetett a folyosó végén álló társaságra.

- Valóban - szólt közbe Monsieur Vaneau halkan, miközben könnyed léptekkel közelebb lépett. - A vasút rendkívül precíz szerkezet. Ám az igazán nehéz táskák ritkán tartalmaznak pusztán halkan zengő hurokat. Esetleg segíthetek eloszlatni a súlyos kétségeket?

132. XIX/4. A nehéz hegedűtok — Éjszakai párbeszéd a szőnyegen

Mr. Poliniak

A sötét köpenyes utas lassan megemelte a kalapja karimáját, felfedve száraz, szinte viaszszerű arcélét.

- Amennyiben a tisztelt úr ért a húros hangszerekhez, bizonyára tudja, hogy a minőségi lucfenyőnek megvan a maga súlya - mondta mély, rekedtes hangon.

- A lucfenyőnek kétségkívül - bólintott Monsieur Vaneau halk, elegáns mosollyal. - Ám ha a faanyag nehezebb egy kisebb öntöttvas ütegágyúnál, az ember óhatatlanul arra gyanakszik, hogy a Stradivarius belsejében nem csupán a levegő rezeg, hanem tiszta ólom.

- Vagy aranyrögök! - suttogta Herr Lindner sápadtan, feljebb húzva a szalonkabátja gallérját. - Vagy egy pokoli szerkezet! Laurent, maga nem hall valami ritmikus fémes kattogást?

A kalauz idegesen igazította meg az aranygombos sapkáját, és feszülten lépett közelebb.

– Csak a sínek ütemét hallom, uram... de bevallom, a hálókocsi szabályzata szigorúan tiltja az ilyen szokatlanul súlyos hangszereket.

A fiatal nő közelebb húzta magához a kemény borítású tokot, ujjai fehéredtek a bőr pánton.

– Nincs benne semmi törvénytelen! – vágott rá reszkető hangon. – Ez csupán egy családi örökség, amit Auberoche felé haladva kell megőriznem.

– Nos, Auberoche valóban rendkívül hangulatos helyszín egy éjszakai szonátához – jegyezte meg Vaneau könnyedén. – Bár a koncertterem helyett a mozgó vonaton ritkán szokás átadni a nehéz csomagokat. Ugye, uram?

133. XIX/5. A nehéz hegedűtök — Rézlemezek és rejtett súlyok

Mr. Poliniak

A sötét köpenyes utas egyetlen apró, száraz mozdulattal igazította meg a gallérját, miközben a fülke feletti lámpa gyenge fénye megcsillant a szemén.

– A családi örökségek természetéből fakad, hogy néha nyomasztóak – jegyezte meg Monsieur Vaneau finom mosollyal, miközben tekintete a hegedűtök nehéz, sárgaréz csatjaira tévedett. – Különösen, ha az említett örökség nem kottákat, hanem inkább öntvényeket tartalmaz.

– Öntvényeket? – kapott levegőért Herr Lindner, és óvatosan hátralépett egy fél lépést. – Uram, maga szerint ez a hölgy egy pokolgépet szállít Auberoche felé?

– A pánik ritkán segíti a pontos diagnózist, kedves Herr Lindner – válaszolta higgadtan M. É. V. – Bár elismerem, egy Stradivarius ritkán igényel dupla acélmerevítést a pántok alatt. Laurent, mit mond a szabályzat az olyan hangszerekről, amelyek alighanem azonnal elmerülnének a folyóban?

A kalauz elgondolkodva vakarta meg az állát.

– A csomagok tömegét illetően van egy felső határ, uram, de a hangszerekre külön méltányosság vonatkozik. Feltéve, ha valóban muzsikálnak velük.

A fiatal nő résnyire nyitotta a tokot, s a félhomályban felcsillant a sötét bársonybélés, valamint egy vastag sárgaréz pánt széle.

– Esküszöm, csak a nagyapám hegedűje az! – mondta reszkető hangon, miközben a sötét köpenyes utas feszülten hallgatott.

– A nagyapja bizonyára rendkívül erős karizomzattal rendelkezett – jegyezte meg Vaneau szelíden. – Vagy pedig a rezonanciadoboz helyett ólomlemezeket használt a finomabb hangzás kedvéért.

134. XIX/6. A nehéz hegedűtok — Rejtett lemezek a bársony alatt

Mr. Poliniak

A sötét köpenyes utas feszülten összefonta a karját, miközben tekintete felváltva pásztázta Vaneau-t és a kalauzt.

– A muzsika szent dolog, uram – jegyezte meg a köpenyes utas elfojtott hangon. – Nincs joguk egy törékeny hölgy személyes tárgyaiban vájkálni.

– Maga a művészet valóban szent, szomszéd úr – felelte Monsieur Vaneau derűs nyugalommal –, de a kohászat határozottan a világi tudományok közé tartozik. Laurent, legyen szíves, tartsa meg a tok alsó peremét, mielőtt a gravitáció győz a parketta felett.

– Te jó ég! – nyögött fel Herr Lindner, amikor a kalauz óvatosan megemelte a tokot. – Ez nyomhat legalább tíz kilót! Egy hegedű!

– Egy különösen tömör darab – pontosított M. É. V., majd finom mozdulattal félrehajtotta a sötétkék bársonybélés sarkát. A szövet alatt tompa sárgaréz csillogott, vastag rézlemezek precízen illesztett sora. – Látja, kedves kisasszony, a nagyapja alighanem nemcsak hegedült, de páncélos lovagként is jeleskedett a szabadidejében.

A fiatal nő elsápadt, és idegesen szorongatta a zsebkendőjét.

– Én... én nem tudtam! Azt mondták, csak vigyem el az árut!

– A rejtélyek természetéhez hozzátartozik, hogy a csomagküldők ritkán mellékelnek részletes használati utasítást – jegyezte meg Vaneau szelíden. – Különösen, ha a doboz súlya alapján nem is kottát, hanem préselt rézlemezeket rejtenek a bélés alá.

– Rézlemezeket?! – kiáltott fel Herr Lindner riadtan.

- Nyugalom, Herr Lindner. A pánik nem teszi könnyebbé a fémeket – csillapította M. É. V., miközben végigsimított a rejtett szerkezet peremén.

135. XIX/7. A nehéz hegedűtok – Sárgaréz és finom szerkezet

Mr. Poliniak

- Csupán sárgaréz – állapította meg Laurent kalauz megtörten, miközben zsebkendőjével a homlokát törölgette. – Nem ékszer, nem tiltott szerv... csak tömör, nehéz fém?

- A sárgaréz ritkán veszélyes a társadalomra, Laurent, hacsak nem ejtik rendkívül ügyetlenül valakinek a lábujjára – válaszolta Monsieur Vaneau higgadt eleganciával, miközben mutatóujjával végigpásztázta a lemezek csiszolt élet. – Ugyanakkor rendkívül alkalmas arra, hogy kiegyensúlyozzon egy hiányt. Vagy elfedjen valami lényegesebbet.

- Én... én valóban csak a levelet kaptam! – suttogta a fiatal nő, s rémült tekintete a folyosó árnyai közé tévedt. – Azt mondták, a tokot szigorúan tilos felnyitni a megérkezés előtt!

- Egy zár, amelyet kifejezetten megtiltanak kinyitni, mindig sokkal csábítóbb egy nyitott ajtónál – jegyezte meg Vaneau szelíd, száraz mosollyal.

A sötét köpenyes utas egy lépést tett előre, s sűrű szövésű köpönyege halkán hosszan végigsúrolta a szőnyeget.

- Ez teljesen felháborító! – sziszegte elfojtott indulattal. – Maguk megalázzák ezt a hölgyet egy puszta feltételezés miatt!

- A feltételezés, uram, a nyomozás kezdete – fordult felé Vaneau kimérten. – A rézlemezek vastagsága pedig tizedmilliméterre azonos a vasúti csomagmércek ellensúlyával. Herr Lindner, Ön mit gondol?

- Én... én semmit! – dadogta Herr Lindner szorongva. – Én csak aludni szerettem volna!

- Az alvás túlértékelt időtöltés egy ilyen izgalmas felvonás közben – mondta M. É. V. derűsen, s ujjával megkocogtatta a tok alsó rekeszét.

136. XIX/8. A nehéz hegedűtok — A zsebóra kattánása és a sárgaréz titka

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau nem sietett a válasszal. Lassan benyúlt a mellényzsebébe, s előhúzta a megszokott, kopott ezüst zsebóráját. Egy halk kattánással felpattintotta a fedelét, pillantást vetett a mutatókra, majd nyugodtan a körülötte állókra nézett.

– Pontosan hat perc múlva Montvallon állomásra érkezünk – jelentette ki szelíden. – És addig épp marad időnk helyre tenni ezt a kis fejtörőt.

– Azt akarja mondani, hogy tudja? – hüledezett Laurent kalauz.

– Amit itt látunk, az nem robbanószer, s nem is tiltott fegyver – folytatta Vaneau, a sárgaréz lemezek csiszolt élére mutatva. – A fiatal hölgy csak gyanútlan futár volt. A nehéz rézlapok nem elrejtteni, hanem helyettesíteni hivatottak valamit: egy pontosan ugyanilyen súlyú platinatömböt, amelyet a sötét köpenyes úr cserélt ki még a felszálláskor. Ugye, uram, a saját köpönyege zsebei nem véletlenül húzzák le ennyire a vállát?

– Ez képtelenség! – hördült fel a sötét köpenyes utas, és hátralépett, de Laurent meglepő határozottsággal elállta az útját. Herr Lindner megkönnyebbülten sóhajtott fel:

– Tehát nem fogunk felrobbanni?

– Legfeljebb a felháborodástól – mosolygott M. É. V.

Mielőtt azonban kiejthette volna a végső konklúziót, a vonat hirtelen nagyot fékezett. A csikorgó kerekek lendülete megrázta a kocsit, s az Intercontinental Express lassan begördült a kivilágított peron mellé.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, s két egyenruhás helyi nyomozó lépett a szűk folyosóra. A vezetőjük szigorúan körbenézett, majd egyenesen a sötét köpenyes férfihoz lépett.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a fővárosi értékcikk-múzeum kifosztása ügyében – mondta a tiszt.

– Csupán a pontosság kedvéért: a platinát a jobb belső zsebében találják – tette hozzá Vaneau halk, udvarias hangon.

A csendőrök elvezették a tiltakozó férfit. Az utasok egy része leszállt, s míg Laurent elégedetten igazította meg a sapkáját, egy új utazó lépett a kocsiba: egy elegáns hölgy,

aki egyetlen apró, de szokatlanul gondosan lakatolt púdertáskát szorított a mellkasához. Monsieur Vaneau csendben figyelte, ahogy a szerelvény ajtai becsukódtak, s a vonat továbbrobogott az éjszakában.

137. XX/1. A lakatolt púdertáska — Halk kattanás a hálókocsiban

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express kerekei egyenletes ritmusban zakatoltak tovább a sötétségben. Laurent kalauz elégedett sóhajjal igazította meg az egyenruháját, majd óvatosan Monsieur Vaneau-hoz lépett.

– Hát, uram, el kell ismernem, a platinatömbök zsebben hordása meglehetősen előnytelen a testtartásnak – jegyezte meg a kalauz, miközben zsebkendőjével megtörölte a homlokát. – Bár én már semmin sem lepődöm meg ezen a vonaton.

– A meglepetés, kedves Laurent, csupán a hiányzó információk kellemetlen mellékhatása – felelte csendesen Vaneau, és kényelmesen elhelyezkedett a karosszékekben. – És amint látja, az éjszaka még tartogat számunkra apróbb rejtélyeket.

Ekkor a folyosón végigsétált az új utazó. Az elegáns hölgy finom selyemruhát viselt, de tekintete nyugtalanul cikázott a fülkék ajtai között. Szoros ölelésben tartott a mellkasán egy apró, fekete bőrből készült púdertáskát, amelyen egy meglepően vastag, csiszolt sárgaréz lakat fénylett.

– Bocsánat – fordult Vaneau felé a hölgy, s suttogó hangja vibrált a feszültségtől. – Ez a VIP hálókocsi, ugye? Biztonságban vannak itt a magánjellegű... értéktárgyak?

– A biztonság relatív fogalom, Madame – válaszolt Monsieur Vaneau halk eleganciával. – De garantálhatom, hogy ezen a vonaton a legsúlyosabb titkok is tisztázódnak.

– Ez nem titok, csak... törékeny – helyesbített a hölgy, s ujjai idegesen simítottak végig a kis lakaton. A táska belsejéből halk, ütemes kattanás szűrődött ki.

Laurent gyanakvóan pislogott a retikülre.

– Ugye most nem kell aggódnunk, Monsieur Vaneau?

– Dehogy, Laurent – mosolygott szárazon Vaneau. – A púdertáskák ritkán veszélyesek. Hacsak nem púder helyett valami mást őriznek bennük.

138. XX/2. A lakatolt púdertáska — Ütemes kattánás a folyosón

Mr. Poliniak

– A gyanakvás természetes reakció, Laurent – fűzte hozzá Vaneau, miközben tekintete a sárgaréz lakat apró, vésett mintázatára tapadt. – A kérdés csak az, hogy a hölgy szépségápolási szerei miért igényelnek óraműves precizitást.

– Ez egy egyedi gyártású, svájci púderadagoló! – tiltakozott az elegáns hölgy, s közelebb szorította magához a fekete bőrtáskát. – A családom öröksége. Semmi köze semmiféle veszedelemhez.

– A családi örökségeknek megvan az a kellemetlen szokásuk, hogy a legváratlanabb pillanatokban kerülnek elő – jegyezte meg a detektív halk, száraz mosollyal. – Különösen az éjszakai expresszen.

Laurent kalauz feszülten lépett egyet előre, kezét a szolgálati lámpáján tartva.

– Asszonyom, a VIP hálókocsi nyugalmaért én felelek. Ha az a púdertáska... nos, ha véletlenül nem csak púder van benne, a kalauzi jelentésem meglehetősen kellemetlen hangvétellé lesz.

– Biztosíthatom, Laurent, hogy a robbanások szigorúan ellenkeznek a jó modorral – csillapította a kalauzt Vaneau. – Madame, nem mutatná meg a lakat kulcsát? Csupán a saját kíváncsiságom lecsillapítása végett.

– A kulcs... – a hölgy elakadt, s tekintete a folyosó sötétedő vége felé rebrent. – A kulcs nincs nálam. A kísérőmnél van, aki csak a következő állomáson száll fel.

– Milyen praktikus – bólintott Vaneau elegánsan. – Egy lakat, ami ketyeg, és egy kulcs, ami külön utazik. A jó rejtélyek mindig meglepően gondos logisztikát igényelnek.

139. XX/3. A lakatolt púdertáska — Logisztika és éjszakai ütem

Mr. Poliniak

– Kísérő? – kapott levegő után Laurent kalauz, s a szolgálati lámpája remegő fénykörét a folyosó sötétedő sarka felé irányította. – Asszonyom, a VIP kocsi nem fogadhat be

ketyegő családi örökségeket hiányzó kísértővel!

- Nem tehetek róla! - felelte szaggatatottan az elegáns hölgy, s még közelebb szorította kebléhez a lakatolt táskát. - A kulcs nála van. Nélküle... képtelenség kinyitni.

- És a kísértője tudja, hogy a púder adagolása ilyen szigorú ritmust követ? - érdeklődött Monsieur Vaneau, miközben feje kissé félrebillent a fémes kattánások ütemére.

- Ez felháborító! Kérem, ne gúnyolódjon! - szipogott a hölgy sápadtan.

- Dehogy gúnyolódom, madame - válaszolta a detektív megszokott, száraz szívélyességével. - A pontosság gyönyörű erény, még ha egy doboz arcpúderről van is szó. Csupán azt nem értem, miért kell egy egyszerű púdertáskának nehezebbnek lennie, mint egy tisztességes acélüllőnek.

Laurent idegesen megköszöörülte a torkát.

- Uram... ha ez egy szerkezet... egy olyan szerkezet... akkor mindjárt elérjük Saint-Mireux állomást.

- Nyugodjon meg, Laurent - intett Vaneau higgadtan. - A robbanószerkek ritkán igénylik a svájci órásmesterek ilyen mértékű esztétikai finomkodását.

140. XX/4. A lakatolt púdertáska — Súlyos titkok és éjszakai ritmus

Mr. Poliniak

- De hát ketyeg, Monsieur Vaneau! - suttogta Laurent kalauz, miközben a lámpása fénysugara idegesen ugrált a linóleumon. - És nehéz! Egy púdertáskának nem kellene lehúznia a hölgy csuklóját!

- A szépségért meg kell szenvedni, Laurent - válaszolta Monsieur Vaneau, s egy lépéssel közelebb lépett a megrémült utashoz. - Bár elismerem, a finom arcpúder ritkán nyom többet két kilogramm tömör sárgaréznél.

- Ez... ez családi emlék! - szipogta az elegáns hölgy, s még szorosabban magához ölelte a bársonybevonatú retikült. - Nem nyúlhat hozzá senki! A kísértőm... őnála van a kulcs. Csupán elvétette a menetrendet.

- Vagy a kalauz úr egyenruhájának szigorúságát értékelte alul - jegyezte meg a detektív. - Mondja, madame, a kísértője szokása-e óramű pontossággal lemaradni a

csatlakozásokról, miközben a púdertáskája önmagától számolja a percekét?

– Ne... ne gúnyoljon! – hebegte a hölgy, hátrálva egy lépést. – A táska nem veszélyes!

– Én sem állítottam, hogy az – felelte Vaneau szelíden. – A ketyegés csupán azt jelzi, hogy a belsejében valami nagyon szeretne kiszabadulni. Vagy épp ellenkezőleg: nagyon vigyáznak arra, hogy bent maradjon.

Laurent megtörölte az izzadó homlokát.

– Monsieur... nemsokára elérjük Mireaux-Valois megállót. A helyi állomásfőnök rendkívül kínosnak tartaná, ha... nos, ha a VIP kocsi váratlanul darabjaira hullana.

– Biztosíthatom, Laurent, a szerelvényünk messze ellenállóbb a hölgyek szépítkezési kellékeinél – mosolyodott el halkan Vaneau, bár tekintete nem tévesztette szem elől a retikül apró zárját.

141. XX/5. A lakatolt púdertáska — Hűvös elegancia és számlálható percek

Mr. Poliniak

– Egy családi emlék, amely ketyeg és két kilogrammot nyom, valóban lenyűgöző örökség, madame – jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben szelíd kíváncsisággal figyelte a bársonytáska sárgaréz zárját. – A nagyszülei nyilvánvalóan nagy gondot fordítottak a pontos időre és a megfelelő súlyzásra.

– Ne ironizáljon, uram! – csattant fel az elegáns hölgy, de a hangja megbicsaklott, ahogy a táska belsejéből ismét kibocsátott egy halk, éles kattantást. – A kísérem bármelyik pillanatban megérkezhet a kulccsal!

– Bármelyik pillanatban? – vont a szemöldökét Laurent kalauz, s idegesen a folyosó sötétedő vége felé pillantott. – Még néhány perc, és elérjük Saint-Loup állomást. A szomszédos VIP kocsiban viszont egyetlen lélek sem tartózkodik, aki kulcsgyűjteménnyel a kezében rohanna Ön felé.

– A kulcsok meglehetősen hűtlen tárgyak, Laurent – csillapította a kalauzt Vaneau. – Hajlamosak a legrosszabb pillanatban elhagyni a zsebeket. Ugyanakkor a mechanika, ami ebben a retikülben dolgozik, meglepően fegyelmezett. Ketyegése egyenletes, mint egy finom svájci gátszerkezet.

- Tehááát... nem fogunk felrobbanni? – kérdezte Laurent, s óvatosan egy fél lépést hátrált.
- A robbanóanyagok ritkán igényelnek ilyen gondos polírozást a rézpántokon – felelte Vaneau száraz mosollyal. – Inkább úgy tűnik, mintha valami értékeset próbálnának megvédeni a túl korai megtekintéstől. Mondja, madame, a kísézője szokása-e a púdertáskákat rugós zárszerkezettel biztosítani?
- Én... én semmit sem tudok a szerkezetről! – hebegte a hölgy, s a fülkeajtargetőnek hátrált. – Ő adta a kezembe, mielőtt felszálltunk volna!
- És Ön természetesen kérdések nélkül átvette – bólintott a detektív. – Az udvariasság szép erény, de a vasúton néha rendkívül nehéz csomagokat eredményez.

142. XX/6. A lakatolt púdertáska – Sárgaréz kattánások és elméleti percek

Mr. Poliniak

- Ha megengedi, madame, a logika szabályai szerint a kísézője két okból nem tért még vissza – szólalt meg Monsieur Vaneau, miközben finoman megtapogatta a bársonytáska nehéz, sárgaréz szegélyét. – Az egyik, hogy elvétette a fülkeszámot a sötétedő folyosón. A másik pedig az, hogy esze ágában sem volt visszatérni.
- Ez képtelenség! – háborodott fel az elegáns hölgy, bár a kezében remegő táska halk, ütemes kattogása nem sok erőt adott a tiltakozásának. – Ő egy igazi úriember!
- Egy úriember, aki egy mechanikus óraművel nehezített púdertáskát bíz egy hölgyre, meglehetősen sajátos előzékenységgel bír – jegyezte meg a detektív száraz mosollyal. – Laurent, mondja csak, hány percnyire vagyunk a következő megállótól?
- Nagyjából tíz percre, Monsieur Vaneau – felelte a kalauz, miközben aggódva pillantott az ablakon túl elsuhanó éjszakai tájra. – De ha ez a retikül ötszáz méteren belül óraszerkezetként viselkedik, én személy szerint jobb szeretném, ha a kalauzfülkében várhatnám meg Saint-Mireux-t.
- Ne aggódjon, Laurent – csillapította Vaneau. – Ez a szerkezet nem rombolásra készült, hanem figyelemelterelésre. A kérdés csupán az, hogy mire kellene figyelnie a kocsiban tartózkodóknak, miközben mindannyian ezt a bájos kis táskát hallgatjuk?

Az elegáns hölgy elsápadt, és önkéntelenül is szorosabban magához ölelte a gyanús poggyászt.

143. XX/7. A lakatolt púdertáska — Függöny mögötti szándékok

Mr. Poliniak

– Ne tartsa olyan szorosan, madame, hacsak nem akarja, hogy a finom púder teljesen tönkregye a ruháját – jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben előhúzta patyolattiszta zsebkendőjét. – A rugós szerkezetek ritkán mutatnak tiszteletet a selyem iránt.

– De miért akarna bárki egy ketyegő dobozzal ijesztgetni bennünket? – kérdezte Laurent kalauz, miközben óvatosan hátrált egy lépést a fülke bejárata felé. – És főleg miért éppen az éjszaka közepén?

– Mert a pánik a legjobb függöny, Laurent – válaszolta a fődetektív száraz mosollyal. – Amíg ön a szerelvény vészfékjén gondolkodik, a tisztelt hölgy pedig a retikülje sorsa miatt aggódik, valaki egészen másfajta értéket mozdít el a szomszédos fülkéből.

– A nehéz hegedűtokot? – rebbent meg az elegáns hölgy tekintete, s a hangja alig hallható suttogássá halkult.

– Vagy a benne rejtőző dokumentumokat – bólintott Vaneau. – A kettő közötti különbség csupán súlykérdés. De a válaszhoz ismernünk kell a menetrendet.

A detektív ekkor elővette régi ezüst zsebóráját. Egyetlen halk kattanással kinyitotta a fedelét, s mozdulatlanul nézte a számlapot.

– Pontosan hét perc múlva Mireaux-le-Château állomásra érkezünk – mondta nyugodtan.

– És ha a számításaim helyesek, ott valaki szokatlanul sietősen próbál majd távozni.

144. XX/8. A lakatolt púdertáska — A félrevezetés logikája

Mr. Poliniak

– De hát a púdertáskámban semmi más nincs, mint finom franciapúder és egy tükör! – tiltakozott az elegáns hölgy, miközben kesztyűs kezével mégis kissé távolabb tartotta a

bársonyretikült a fülétől.

- Pontosan ez a zseniális a tervben, madame – jegyezte meg Émile Vaneau, miközben óvatosan visszahelyezte ezüst zsebóráját a mellényzsebébe. – Egy ártalmatlanul ketyegő mechanizmus mindenkit megtéveszt. A kalauz urat szinte vészfékezésre ösztönzi, Önt mély pánikba ejti, a folyosó népét pedig a fürkék ajtajához csődíti.

Laurent kalauz megszeppenten simította meg az egyenruhája gombjait.

- Szóval... a táska valóban nem fog felrobbanni, Monsieur Vaneau?

- Legfeljebb némi rózsaszín port hintene a szőnyegre, ha a kis óramű rugója elpattan – felelte a detektív szelíd, száraz mosollyal. – A valódi bűncselekmény azonban nem itt történik. Míg mi a púder szemcsézettségéről társalgunk, a szomszédos fürke zárja csendben átfordult. Valaki a zavarodott pillanatokat kihasználva felcserélte a nehéz hegedűtokot egy tökéletesen azonos tömegű, ám teljesen üres másolatra.

Az elegáns hölgy elhűlve nyelte el a kiáltását.

- És Ön ezt mindjárt tudta?

- Nem – ingatta a fejét Vaneau. – Először csak azt gyanítottam, hogy a tettes túlságosan is bízik a hölgyek idegrendszerében.

145. XX/9. A lakatolt púdertáska — Igazság a peronon

Mr. Poliniak

- Az óraműves elterelés valóban ötletes volt – szólalt meg újra Monsieur Vaneau, miközben elővette régi ezüst zsebóráját. Kinyitotta, egy pillanatig csendben nézte, majd halkan rápattintotta a fedelét. – Pontosan négy perc múlva Belcastel állomásra érkezünk.

- De ki tenné ezt? – kérdezte reszkető hangon az elegáns hölgy, s kesztyűs kezével a szívéhez nyúlt.

- Valaki, aki tudta, hogy a szomszédos fürkében lévő hegedűtok felbecsülhetetlen értékű iratokat rejt – felelte Vaneau. – A púdertáska ketyegése és az Önök riadalma teremtett tökéletes fedezéket. A tettesnek csupán néhány másodpercre volt szüksége a cseréhez. Azért hagyott ott egy azonos súlyú, üres tokot, hogy a hiányt csak órákkal később vegyék észre.

Laurent kalauz elsápadt, és szorosan megragadta az egyenruhája szélét.

- És a tettes... még a vonaton van?

- Természetesen - mosolyodott el szelíden Vaneau. - Ott áll a folyosó végén, és a megállót várja. A tettes nem más, mint...

A mondat közepén a vonat hirtelen akkora lendülettel fékezett, hogy a fülkeajtó nagy zörrenéssel csapódott ki, a folyosón pedig üvegpoarak csörrentek. A szerelvény csikorgó kerekkel lassan begördült Belcastel állomásra.

Az ajtók sziszegve kinyíltak. A peronról két egyenruhás rendőr lépett fel a kocsi folyosójára. A vezetőjük határozott léptekkel a sötét köpenyes utas felé indult.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a diplomáciai iratok eltulajdonításának kísérlete miatt!

- ...a sötét köpenyes utas - fejezte be nyugodtan Vaneau a mondatát, mintha a hatóságok pontosan a megbeszéltek szerint érkeztek volna.

A gyanúsítottat csuklóján bilinccsel vezették le a szerelvényről. Az utasok megkönnyebbülten sóhajtottak fel, Laurent kalauz pedig megtörölte a homlokát. A peronról ekkor egy új utas lépett a folyosóra: egy zaklatott úriember, aki egy különösen nehéz, sárgaréz pántokkal lezárt fadobozt szorított magához, s sűrű bocsánatkérések közepette sietett előre.

Vaneau csendben figyelte az érkezőt. Az ajtók becsukódtak, és az Intercontinental Express komótosan kigördült az állomásról.

146. XXI/1. A rézpántos fadoboz — Zavaros léptek a folyosón

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express ütemes kattogással gyorsult fel, maga mögött hagyva Belcastel ködbe vesző lámpáit. A sötét köpenyes utas elvezetése után a VIP hálókocsi folyosójára végre visszatért a megszokott rend.

- Nos, úgy vélem, a púdertáskája most már valóban mentes minden komolyabb veszélytől, Madame - jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben gomblyukába igazította a krémszínű szegfűt.

- Soha nem hittem volna, hogy egy ketyegő piperetáska mögött diplomáciai

összeesküvés lapul – sóhajtott fel az elegáns hölgy, s megkönnyebbülten simította végig a kesztyűjét. – Ön lenyűgözően nyugodt maradt.

– A pánik csupán felesleges időpocsékolás – felelte szelíden a fődetektív. – A tények néha különös humorérzéssel rendelkeznek, de mindig tiszteletben tartják a logikát.

Laurent kalauz megkönnyebbülten megtörölte homlokát, s elégedetten zsebre tette sípját. – A hatóságok rendkívül hálásak voltak, Monsieur Vaneau. Azt hiszem, a Saint-Mireux felé vezető úton végre békés éjszakánk lesz.

Ugyanabban a pillanatban a folyosó felől éles, fémes koppanás hallatszott. Az újonnan felszállt, zaklatott úriember szerencsétlenül megbillent, s a sárgaréz pántokkal lezárt, nehéz fadobozt alig bírta megtartani. Ahogy elhaladt mellettük, a doboz belsejéből finom, csikorgó kattanás szűrődött ki. Sűrű bocsánatkérések közepette sietett be a szomszédos fülkébe.

Émile Vaneau végigkísérte tekintetével a férfit, majd halk, száraz mosollyal a kalauzra nézett. – Úgy tűnik, Laurent, a békés éjszaka lehetősége egyelőre csupán elméleti feltételezés marad.

147. XXI/2. A rézpántos fadoboz — Halk zörejek a szomszédból

Mr. Poliniak

– Rendkívül szokatlan hangzása volt annak a zárnak – jegyezte meg Laurent kalauz, miközben gyanakvóan pillantott a szomszédos fülke csukott ajtajára. – Ugye nem gondolja, Monsieur Vaneau, hogy ismét egy szerkezet ketyeg a folyosónkon?

– A kétségbeesésnek megvan az a sajátságos tulajdonsága, hogy ritkán utazik pusztán kézzel – válaszolta Émile Vaneau, és kényelmesen igazította meg a mandzsettáját. – A doboz súlya alapján a tartalom vagy rendkívül értékes, vagy meglehetősen veszélyes. A kettő közötti különbséget rendszerint a tulajdonos idegállapota jelzi.

– És ez az úriember kifejezetten zaklatottnak tűnt – szólt közbe az elegáns hölgy, miközben selyemlegyezőjét finoman összecsukta. – Ha engem kérdeznek, a szeme sem állt jól. Bár a kalapja kétségkívül párizsi szabású volt.

– A jó ízlés sajnálatos módon nem mentesít a gyanú alól, Madame – felelte szelíden

Vaneau. – De ne ítélkezzünk elhamarkodottan. Egy rézpántos fadoboz önmagában még nem bűncselekmény, csupán egy zárt térbe kényszerített kíváncsiság.

A szomszéd fülkéből ekkor tompa, ritmikus koccanások sora hallatszott, mintha valaki nehéz tárgyakat tologatna a szőnyegen, majd egy halk, fémmentes csikordulás követte a zajt.

– Úgy tűnik, újdonsült szomszédunk még nem találta meg a legmegfelelőbb helyet a titkainak – jegyezte meg Vaneau száraz mosollyal.

148. XXI/3. A rézpántos fadoboz — Zörejek a válaszfal mögött

Mr. Poliniak

– Ha a nehéz tárgyak csúsztatása nemzetközi sportág lenne, újdonsült szomszédunk kétségkívül olimpiai bajnoki esélyekkel indulna – jegyezte meg Laurent kalauz, miközben fülét óvatosan a válaszfalhoz szorította.

– A diszkréció hiánya ritkán párosul bűnös szándékkal, kalauz úr – felelte Émile Vaneau, és kényelmesen visszadőlt a plüssülésen. – A valódi gonosztevők meglehetősen halkan dolgoznak. Aki ennyire látványosan csörömpöl egy rézpántos fadobozzal az éjszaka közepén, az vagy nagyon kétségbeesett, vagy egyszerűen rendetlen.

– Esetleg mindkettő – szólt közbe az elegáns hölgy, miközben finom gesztussal igazította meg csipkekendőjét. – Bár én még mindig a kalapja alapján ítélem meg az embereket. Egy ilyen pompás kalap tulajdonosa nem rejtegethet semmi törvénytelen... legfeljebb valami rendkívül kínosat.

A szomszédos fülke ajtója e pillanatban halk nyikorgással résnyire nyílt. A zaklatott új utas lesett ki a folyosóra, szorosan magához ölelve a sötét bársonyborítású kistáskáját, miközben a fülkében hagyott nehéz fadoboz fedele éles, fémmentes koccanással záródott le.

– Önök is hallották azt a furcsa, ritmikus kattogást? – kérdezte fojtott, rekedtes hangon a férfi, tekintete zavartan ugrált Vaneau és a kalauz között.

– A vonat kerekének üteme csodákra képes a megfáradt idegrendszerrel, uram – válaszolta Vaneau hűvös eleganciával. – Ám ha a doboza ketyeg, javaslom, hogy a

következő megállónál inkább egy órás mestert keressen meg, ne a jegyvizsgálót.

149. XXI/4. A rézpántos fadoboz — Bársonytáska és mechanika

Mr. Poliniak

– Egy bársonytáska ritkán ketyeg önszántából, kivéve, ha az ember óraművet rejt bele, vagy túlságosan élénk a fantáziája – jegyezte meg Émile Vaneau, miközben tekintete a zaklatott új utas reszkető kezére tévedt.

– De uram! – méltatlankodott a férfi, és még szorosabban magához ölelte a sötét bársonyborítású kistáskát. – Esküszöm, hogy a válaszfal mögött hagyott rézpántos fadobozból pontosan ugyanez a ritmikus hang hallatszik! Mintha a két tárgy egymással próbálna feleselni az éjszakában!

– A szimfónia ritka erény a vasúti kocsikban – jegyezte meg az elegáns hölgy, miközben finom gesztussal igazította meg csipkekendőjét. – Bár én még mindig úgy vélem, egy úriember nem hordoz magával ketyegő hóbortokat, hacsak nem akarja szándékosan felkelteni a szomszédai figyelmét.

Laurent kalauz óvatosan rálépett a puha szőnyegre, és szakértő tekintettel hajolt közelebb a válaszfalhoz.

– Ha szabad megjegyeznem, a sárgaréz pántok a szomszéd fülke fadobozán valóban szokatlanul súlyosak. Amikor az úr átemelte a küszöbön, a szerkezet megreccsent, de nem a fától, hanem a benne lévő nehéz fém alkatrészekről.

– Nem a doboz súlya a döntő, kalauz úr, hanem az az indíték, amit a ketyegés elfedni hivatott – válaszolta Vaneau hűvös eleganciával. Lassan benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egyetlen halk kattanással kinyitotta, majd kimérten végigmérte a társaságot. – Pontosán tizenkét perc múlva Orival állomásra érkezünk.

– És addig kénytelenek vagyunk ezt a rejtélyes ketyegést hallgatni? – kérdezte fojtott hangon a zaklatott utas.

– A félelem mindig gyorsabban ketyeg, mint bármelyik rugós szerkezet, uram – felelte Vaneau, és elégedetten zárta vissza az óra fedelét.

150. XXI/5. A rézpántos fadoboz — A szimfónia vége

Mr. Poliniak

– A válaszfal túloldalán lévő fadoboz és a bársonytáska ketyegése valójában egyetlen szerkezet műve – mutatott rá Vaneau halkan, miközben tekintetét a zaklatott utasra szegezte. – Ön azt hitte, ha a táskájába rejt egy egyszerű akusztikus erősítőt, az átellenes fülkében pihenő, csempészett óramű hangja összetéveszthetővé válik a saját izgalmával.

– Micsoda képtelenség! – hördült fel a férfi. – Én csupán a családi ékszereimet védtem!

– A családi ékszerek ritkán igényelnek sárgaréz nehezékeket és kettős rezonátort – jegyezte meg Vaneau száraz mosollyal. – A sötét köpenyes úr a szomszédban csupán egy ártatlan órasmester, akinek a dobozát Ön felhasználta, hogy elterelje a figyelmet a táskájába rejtett hamisítványokról. A félrevezetés mesterei voltak, de a ritmus elárulta: a táska pontosan két tizedmásodperccel késve válaszolt a fal mögötti kattanásra.

– Tehát ön szerint én... – kezdte sápadtan a zaklatott utas, de a mondat közepén a szerelvény hirtelen, sikoltó fékekkel lelassult.

Poharak csörrentek a tálcákon, s az Intercontinental Express zökkenve gördült be Montmiral állomás füstös peronjára.

Az ajtó csapódott. Két egyenruhás nyomozó lépett a folyosóra, élükön egy határozott fellépésű felügyelővel.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, bankjegy-hamisítás és értéktárgyak jogtalan eltulajdonítása miatt – lépett a zaklatott utashoz a felügyelő.

– ...tehát Ön a tettes – fejezte be nyugodtan Vaneau a félbeszakadt mondatát, mintha a hatóság épp az ő végszavára érkezett volna.

A gyanúsítottat némán elvezették. A peronon néhány utas leszállott, s helyükre újak léptek. A kalauz fellélegzett, miközben egy szürke kalapos úr szállt fel, aki feltűnően egyetlen apró, mégis láthatóan rendkívül nehéz levelet szorongatott a kezében.

Vaneau elmosolyodott, elrakta az ezüst zsebóráját, miközben az ajtók becsukódtak, s a vonat robogott tovább az éjszakában.

151. XXII/1. A nehéz levél — Éjszakai indulás

Mr. Poliniak

A kerekek egyenletes kattogása visszahozta a fülkesor szokásos nyugalma. Laurent, a kalauz, még mindig enyhén remegő kézzel igazította meg az egyenruháját, miközben végigpillantott a folyosón.

– Remélem, Monsieur Vaneau, a következő megállóig nem bukkan fel újabb doboz, amelyik zenél vagy ketyeg – sóhajtott fel a kalauz.

– A világ tele van szerkezetekkel, Laurent – válaszolta nyugodtan Émile Vaneau, miközben kényelmesen elhelyezkedett a párnázott ülésen. – Ám a legtöbbjük szerencsére teljesen ártalmatlan, csupán a tulajdonosaik tulajdonítanak nekik túlzott jelentőséget.

Az elegáns hölgy egy finom legyezőmozdulattal próbálta elhesgetni a megrázkódtatás emlékét.

– Mindazonáltal megdöbbenő, miként tudja ilyen hidegvérrel kezelni a legvésszjósabb pillanatokat is, Monsieur.

– A pánik ritkán javít a menetrenden – jegyezte meg Vaneau száraz mosollyal.

Ekkor a folyosó felől léptek zaja hallatszott. Az újonnan felszállott szürke kalapos úr haladt el a fülke előtt. Tekintete mereven a kezében tartott, vastag papírra zárt levélre tapadt, amelynek súlya szinte lehúzta a csuklóját. Amint elhaladt mellettük, egy pillanatra megtorpant, s a levél a padlóra hullott – meglepően éles, fémes koppanással.

– Elnézést – mormolta a férfi szinte fojtott hangon, kapkodva nyúlt a borítékért, majd sietve eltűnt a szomszédos fülkében.

– Rendkívül tömör gondolatok lehetnek abban a levélben – jegyezte meg Vaneau halkán, miközben szeme sarkából az ajtó felé pillantott.

Laurent aggódva nézett a csukott ajtóra:

– Csak nem gondolja, hogy...

– Még semmit sem gondolok, Laurent. De a viaszpecsét alatt ritkán hordanak ólmot, hacsak nem akarják, hogy a szavaknak valódi súlya legyen.

152. XXII/2. A nehéz levél — Éjszakai súlyok

Mr. Poliniak

A folyosón mély csönd telepedett a vonatkerekek ritmikus kattogására. Laurent, a kalauz még mindig a zárt ajtó felé meredt, ahová a zaklatott új utas elvonult a különösen nehéz borítékkal.

– Monsieur Vaneau – suttogta Laurent, s homlokát törölgette –, ha egy papírboríték úgy koppan a padlón, mint egy öntöttvas nehezék, ott aligha családi jókívánságok lapulnak.

– Igaza lehet, Laurent – felelte Émile Vaneau, miközben finom mozdulattal elrendezte nyakkendőjét. – A tintának van némi súlya, de a szavak ritkán húzzák le ennyire a gravitációt. Különösen, ha a boríték sarkánál egy apró, sárgaréz zárópecsek körvonala rajzolódik ki a viasz alatt.

Az elegáns hölgy óvatosan kukkantott ki a fülkéből, s legyezőjét a szájához emelte.

– Csak nem azt sejteti, hogy az úr veszélyes tárgyat rejteget? Olyan zaklatottnak tűnt, mint aki saját árnyékától is retteg.

– A félelem gyakran jóval nehezebb teher, mint maga a csomag – jegyezte meg a detektív halk eleganciával. – A sötét köpenyes úr nem a tartalomtól tart, hanem attól, hogy valaki megkérdezi tőle a levél pontos címezettjét.

Ekkor a szomszédos fülke ajtaja résnyire nyílt. A zaklatott új utas szorongva tekintett ki, s ahogy meglátta Vaneau nyugodt pillantását, gyorsan vissza akarta húzni az ajtót, de a mozdulat túl hirtelenre sikerült. Egy fojtott fémes zörrenés hallatszott odabentről, mintha valami nehéz tárgy elcsúszott volna a kisasztalon.

– Úgy vélem – szólalt meg Vaneau könnyedén –, a következő állomásig pontosan elegendő időnk lesz arra, hogy tisztázzuk, vajon a levelezés újabban miért igényel fémszerkezetű támasztékot.

153. XXII/3. A nehéz levél — Árnyak a kisasztalon

Mr. Poliniak

Laurent, a kalauz óvatosan előrelépett a szőnyegen, miközben gyanakvó pillantást vetett a félig nyitott fülkeajtóra.

– Uram – szólította meg a bent tartózkodót –, az Intercontinental Expressen a

selyemborítékok általában nem próbálják meg áttörni a padlóburkolatot. Esetleg segíthetünk a poggyász elrendezésében?

A zaklatott új utas sápadtan lépett ki a folyosóra. Sötét köpenyét szorosan magára tekerte, kezében görcsösen szorongatva a vastag, barna borítékot.

- Csupán személyes iratok - dadogta idegesen, miközben szemei gyorsan cikáztak a jelenlévők között. - Családi levelezés. Semmi több!

- A családi levelezés ritkán rendelkezik olyan tömeggel, mint egy kisebb üllő - jegyezte meg Émile Vaneau, miközben megigazította mandzsettagombját. - Kivéve persze, ha a rokonság kizárólag nehézipari katalógusokat vált egymással.

- Nem tartozom magyarázattal! - csattant fel a férfi, de a hangja megbicsaklott, ahogy a sötét köpenyes utas kimérten végigsétált a folyosón, és hűvös pillantást vetett a gyanús küldeményre.

Az elegáns hölgy halkán elfojtott egy sikolyt, és közelebb lépett a detektívhez.

- Uramtanítóm! Csak nem azt sejteti, Monsieur Vaneau, hogy az a boríték ketyeg is?

- Dehogy ketyeg - csillapította a hölgyet Vaneau higgadt eleganciával. - A ketyegés a korábbi szerelvény sajátossága volt. Ez a küldemény teljesen néma. És éppen ez a némaság a legfigyelemreméltóbb.

154. XXII/4. A nehéz levél — Nehézfém és selyemborító

Mr. Poliniak

- Egy néma küldemény... - nyögte ki Laurent kalauz, szorosan a fülke falához lapulva. - Uram, vajon a hallgatag csomagok nem veszedelmesebbek-e a ketyegőknél?

- A hallgatás többnyire csak óvatosság, Laurent, nem pedig robbanóanyag - válaszolta Émile Vaneau, miközben tekintetét a kisasztalra helyezett súlyos borítékra szegezte. - Bár elismerem, egyetlen papírborító, amely alatt érezhetően megvetemedik a mahagóni furnér, valóban figyelmet érdemel.

- Ez magánügy! Semmi köze hozzá senkinek! - csattant fel a zaklatott új utas, ám a hangja élesen megbicsaklott. Sötét köpenyébe burkolózva próbálta eltakarni a kisasztalt, de a mozdulata túlságosan tehetetlennek bizonyult.

- Magánügy - bólintott a nyugalmazott fődetektív meglepő szívéllyességgel. - Kiváltképp, ha a családi levelezést ólomsúlyokkal nyomtatják a jobb olvashatóság kedvéért.

Az elegáns hölgy fojtott hangon, szorosan a korláthoz simulva szólalt meg:

- Monsieur Vaneau! Ugye nem hagyja, hogy ez a szörnyűség itt maradjon a folyosón?

- A tárgy tökéletesen mozdulatlan, Madame - biztosította őt Vaneau száraz eleganciával.

- A gravitáció ebben a pillanatban határozottan a mi oldalunkon áll.

A sötét köpenyes utas ekkor egy lépést tett előre, és feszült, halk sziszegéssel tette hozzá:

- Ha ez valamilyen tiltott szállítmány, a kalauznak azonnal intézkednie kell!

- A kalauz jelenleg a falnak támaszkodik, és az életéért imádkozik - jegyezte meg Vaneau higgadtan. - Ezért a helyzet elemzése egyelőre rám marad.

155. XXII/5. A nehéz levél — Ólom és selyemzsinór

Mr. Poliniak

- Megenged egy teljesen ártalmatlan kérdést, uram? - fordult Émile Vaneau a sötét köpenyes utas felé, miközben mutatójával alig észrevehetően megérintette a boríték szélét. - A családi levelezés általában nem nyom két kilogrammot, hacsak nem öntöttvasból öntötték a jókívánságokat.

- Ez hallatlan! - hördült fel a zaklatott új utas, és ideges mozdulattal simította el sötét köpenyének gallérját. - Önnek semmi joga belenézni a magánlevelezésembe!

- Eszem ágában sincs felnyitni - válaszolta Vaneau szelíden, szemeit a boríték selyemkötőzésén tartva. - A pecsétviasz még szinte meleg, a selyemzsinór pedig láthatóan nem csupán esztétikai célokat szolgál, hanem teherbíró elem. Egy selyemborítású küldemény, amely alatt érezhetően megvetemedik a mahagóni kisasztal... Laurent, kérem, ne lélegezzen ennyire teátrálisan, a bútorzat bírni fogja a terhelést.

- De uram! - suttogta Laurent kalauz sápadtan, szorosan a fülke falához lapulva. - Mi van, ha a levél... megszólal?

- A levelek meglehetősen ritkán szólalnak meg, Laurent, hacsak fel nem olvassák őket - fűzte hozzá Vaneau száraz mosollyal. Majd az elegáns hölgy felé fordult. - Biztosíthatom, Madame, a tárgy nem szándékozik elhagyni a kisasztalt. Legalábbis addig nem, amíg a

gravitáció és a vonatszerelvény haladási sebessége egyensúlyban marad.

- Ön... Ön gúnyolódik velem! – sziszegte a köpenyes utas, szemeiben vad feszültséggel.
- Csupán csodálom a postai szolgáltatások teherbíró képességét – jegyezte meg a nyugalmazott fődetektív hűvös eleganciával.

156. XXII/6. A nehéz levél – Selyemszálak és az ezüst zsebóra

Mr. Poliniak

- Nem gúnyolódom, uram – felelte Monsieur Vaneau halk, kimért hangon, miközben mutatóujjával finoman végigsimította a boríték selyemkötözését. – Csupán megfigyelem a fizika alapvető törvényeit. Egy közönséges magánlevél nem hajlékony papírával, hanem rendkívüli súlyával tüntet, ha finomra munkált ólomlemezeket rejtettek a hajtások közé.
 - Ólomlemezeket? – nyelt egyet Laurent kalauz, s még szorosabban lapult a fülke falához. – De miért küldene bárki ólmot selyemszalaggal átkötve?
 - Mert a selyem dörzsölésmentesen tart, és meggátolja, hogy a tartalom elmozduljon az utazás zötykölődései során – fordult feléjük Vaneau száraz mosollyal. – Az úriember nem családi üzenetet szállít, hanem egy rendkívül precíz, ám kevésbé diszkrét nehezéket.
 - Ez nevetséges képtelenség! – csattant fel a sötét köpenyes utas, bár a homlokán megcsillanó izzadságcseppek kevésbé támasztották alá felháborodását. – Ön mindenből rejtélyt csinál!
 - A tények néha valóban túlságosan is ragaszkodnak a részletekhez – jegyezte meg a detektív hűvösen.
- Ekkor Monsieur Vaneau zakója belső zsebéből komótos mozdulattal előhúzta régi ezüst zsebóráját. Kinyitotta a fedelét, és egyetlen nyugodt pillantást vetett a halkan ketyegő mutatókra.
- Pontosan hét perc múlva Miremont állomásra érkezünk – mondta halkan, majd halk kattanással bepattintotta az órát. – És úgy vélem, a helyi hatóságok rendkívül kíváncsiak lesznek erre a különleges küldeményre.

157. XXII/7. A nehéz levél — Csend a Miremont-i peronon

Mr. Poliniak

– Az ólomlemezek nem egyszerű nehezéknek készültek, mint ahogy azt ön próbálta sejtetni – mutatott rá Monsieur Vaneau a boríték apró részleteire, miközben tekintete a sötét köpenyes utasra szegeződött. – Azok a lapok csupán arra szolgáltak, hogy álcázzák a boríték közepébe rejtett, elcsent drágakő körvonalát. A selyemzsinór pedig azért volt elengedhetetlen, hogy a puha fém ne mozduljon el, elárulva a valódi tartalom alakját.

– Ez képtelen vádaskodás! – hördült fel a sötét köpenyes utas, miközben Laurent kalauz döbbenten lapult a falhoz. – Nincs semmi bizonyítéka!

– Bizonyíték csupán a részletekre figyelő szemnek kell – jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. – Ön a bal zsebében őrzi a selyemszálak hiányzó végeit, amelyeket az imént vágott le. A tények néha meglepően ragaszkodnak az olló nyomaihoz.

A férfi már épp tiltakozásra nyitotta volna a száját, amikor a vonat hirtelen nagyot fékezett. Az előtérben lévő poharak csörrenve koccantak össze, s az Intercontinental Express lassan begördült Miremont állomására.

Az ajtók kattánva tárultak ki, s a peronról két helyi nyomozó lépett a kocsi folyosójára. A vezetőjük rövid pillantást vetett a társaságra, majd határozott léptekkel a sötét köpenyes utashoz lépett.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a múzeumi gyűjtemény hiányzó kincsei ügyében – jelentette ki a tiszt.

– ...és a selyemzsinór rendkívül szakszerűtlen elnyírásáért – tette hozzá halkan Monsieur Vaneau, befejezve a félbeszakadt gondolatot.

Miután a megbilincselte utast elvezették, a hálókocsi csöndjében új utasok szálltak fel. Egy fiatal úr lépett be, aki szembetűnően kevés poggyásszal, ám egy különösen halkan zümmögő, fekete kistáskával a kezében haladt el a fülkék előtt. Monsieur Vaneau csak csendben figyelte a jelenetet, miközben az ajtók becsukódtak, s a vonat kigördült a fényes peronról a sötét éjszakába.

158. XXIII/1. Új rejtély a hálókocsin — Zümmögő léptek az éjszakában

Mr. Poliniak

– Laurent, kérelemre vagy megszokásból tetszik így megilletődni minden alkalommal, amikor a törvény képviselői elvégzik a dolgukat? – kérdezte Monsieur Vaneau, miközben visszacsúsztatta zsebébe a finom selyemkendőt.

Laurent kalauz még mindig a folyosó faburkolatához lapulva igyekezett feldolgozni a Miremont-i peronon történeteket.

– Uram... az a boríték olyan gyanúsán nehéz volt! Azt hittem, mindjárt felrobbanunk!

– Az ólom köztudottan ritkán robban, Laurent, ellenben kiválóan álcázza a lopott múzeumi drágakövek körvonalát. A selyemzsinór szakszerűtlen elnyírása viszont valóban megbocsáthatatlan hanyagság volt a tettes részéről.

Ebben a pillanatban a folyosó szőnyegén sűrű, zaklatott léptek zaja visszhangzott. Az új utas, egy fiatal úr, ideges pillantásokat vetve haladt el mellettük. Jobb kezében egy szokatlanul kicsi, fekete táskát szorított magához, amiből finom, ritmikus zümmögés szűrődött ki.

– Elnézést... a hetes fülke merre található? – kérdezte a fiatalember rekedtesen, miközben óvatosan átfogta a zümmögő táskát.

– Egyenesen előre, uram – felelte Laurent, majd önkéntelenül közelebb hajolt. – Csak nem egy mechanikus szerkezetet tetszik szállítani?

– Nem! Vagyis... ez teljesen magánügy! – vágta rá a zaklatott utas, majd belépett a fülkéjébe, és magára rántotta az ajtót.

Monsieur Vaneau csendesen figyelte a jelenetet, majd halkan megszólalt:

– Nos, Laurent, úgy tűnik, a Saint-Mireux felé vezető úton sem fenyeget bennünket az unalom. A zümmögő táskák ritkán hordoznak jó híreket, ellenben rendkívül szorgalmasan szülik a rejtélyeket.

159. XXIII/2. A zümmögő táska — Ritmus a fülkeajtó mögött

Mr. Poliniak

– Uram, hallja ezt? – suttogta Laurent, és halkán közelebb óvakodott a hetes fülke lakkozott ajtójához. – Mintha egy felbőszült darázsfészek fészkelte volna be oda. Nem kellene azonnal elkérnem a jegyét, mielőtt felrobbant bennünket?

– A jegyvizsgálat rendkívül hasznos intézmény, Laurent, ám a pusztá bürokrácia ritkán csendesíti le a túlfeszített rugókat – jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben kényelmesen megtámaszkodott a folyosó sárgaréz korlátján. – Ráadásul a fiatalember menetjegye alighanem tökéletesen szabályos. Az igazi kérdés az, hogy miért óvja azt a fekete táskát hevesebben, mint az életét.

– Lehet, hogy valami pokoli gépezet! – fakadt ki a kalauz fojtott hangon.

– Egy szerkezet, amely ritmikusan zümmög ahelyett, hogy szabályosan ketyegne, meglehetősen szokatlan választás lenne egy merénylettől – válaszolta a fődetektív száraz mosollyal. – A finom mechanika zaja sokkal inkább egy elszánt tudományos kísérletre vagy egy rendkívül drága óraszerkezetre utal.

Ebben a pillanatban a hetes fülke ajtaja résnyire nyílt. A zaklatott új utas pillantott ki a folyosóra, szemei mögött ideges vibrálás bujkált.

– Ha kérhetem, uraim, tartsák tiszteletben a magánszférámat! A kísérletem rendkívül érzékeny a külső rezgésekre!

– Természetesen – felelte Vaneau udvarias meghajlással. – Csupán azon tűnődünk, hogy a következő megállóig a tudomány halad-e gyorsabban, vagy a mi kíváncsiságunk. A fiatalember megdermedt, majd szó nélkül magára rántotta az ajtót.

– És most mi tévők legyünk? – kérdezte Laurent elhűlve.

– Várunk, Laurent. A türelem a legélesebb nagyító ezen a vonaton.

160. XXIII/3. A zümmögő táska — Finom rezgések a folyosón

Mr. Poliniak

- Feltételezem, a tudomány jelenleg meglehetősen ideges - jegyezte meg Laurent kalauz, miközben gyanakvó pillantást vetett a zárt fülkeajtóra. - Vajon mit rejt el az az ember abban a fekete táskában, ami ennyire ütemesen zümmög?
- Egy rejtélyt, Laurent, amelyet a tulajdonosa kétségkívül rendkívül értékesnek vél - válaszolta Monsieur Vaneau, miközben finoman megigazította a zakója gombját. - A zaklatott reakciója aligha a bűntudat szüleménye. Sokkal inkább a félelemé, hogy valaki megzavarja a gondosan felépített illúzióját.
- És ha az az illúzió rövidesen elfüstöl? - kérdezte a kalauz, hátát a folyosó falának vetve. - A zümmögés sebessége mintha fokozódna. Esetleg nem kéne értesítenünk a következő állomás, mondjuk Saint-Mireux rendőrségét?
- A hatóságok bevonása szép gondolat, ám a felesleges pánik ritkán tesz jót a menetrendnek - mosolyodott el a fődetektív. - Figyelje csak meg a hangmagasságot! Nem robbanás előtti feszültség ez, hanem egy finommechanikai szerkezet egyenletes suttogása.
- Ebben a pillanatban a fülkeajtó újra kipattant, s a zaklatott utas bukkant ki rajta, kezében a rejtélyes, fekete táskával.
- Önök még mindig itt állnak? - sziszegte vörösödő arccal. - Nem értik, hogy a rezonancia tönkreteszi a tekerrelést?
- A tekerrelést? - ismételte Vaneau érdeklődve, s tekintete a táska sarkából kilógó vékony rézhuzalra tévedt. - Kérem, nyugodjon meg, uram. A vonat zötykölődése sokkal nagyobb veszélyt jelent a műszerére, mint a mi csendes jelenlétünk.

161. XXIII/4. A zümmögő táska — Feszültség a hetes fülkénél

Mr. Poliniak

- Nem a zötykölődésről van szó! - sziszegte a zaklatott utas, miközben áradt belőle a puszta rettegés. A táskát görcsösen a mellkasához szorította, mintha az életét védené. - Ez a finom rezonancia... ha a rézhuzal elmozdul, az egész szerkezet túlpörög!
- Laurent kalauz hátrált egy lépést, s zaklatottan a homlokát törölgette.
- Monsieur Vaneau... - suttogta remegő hangon. - Ugye ez nem az, amire gondolk?

Ugye a hálókocsiban nem szokás robbanékony szerkezeteket szállítani?

- Attól függ, mit értünk szerkezet alatt, Laurent - felelte Vaneau. Bár a hangja megőrizte a szokásos élet, a tekintete feszülten szegeződött a rézhuzalra. - Egy ébresztőóra is szerkezet, mégsem szokott ilyen hisztérikus ritmusban zümmögni.

- Ez nem ébresztőóra! - csattant fel az utas, akinek a szemei vadul villogtak a félelemtől. - És ha nem hagyják, hogy helyreállítsam a feszültséget, mindannyian megkeserüljük!

A táska mélyéből ekkor egy hirtelen, éles kattanás hallatszott, s a ritmikus zümmögés egy árnyalatnyit magasabb frekvenciára váltott. A folyosó padlója szinte érezhetően átvette a rezgést.

- Azt hiszem, Laurent, a táska nem ért egyet a higgadtságunkkal - jegyezte meg Vaneau szárazon.

- Én... én most azonnal értesítem a szerelvényvezetőt! - hebegte a kalauz, s hátrálni kezdett.

- Maradjon csak - intett Vaneau. - A kapkodás csökkenti a méltóságot, de nem csökkenti a rezonanciát.

162. XXIII/5. A zümmögő táska — Mechanikus

rezonancia

Mr. Poliniak

- Bármilyen csábító is a futás gondolata, Laurent, a folyosó hossza nem változik tőle - jegyezte meg Émile Vaneau, miközben mozdulatlanul állva kísérté tekintetével a vibráló táskát.

A zaklatott utas két kézzel markolta a sötét bőrt, homlokán apró izzadságcseppek csillogtak a folyosói lámpa sárgás fényében.

- Ez nem tréfa, uraim! A frekvencia folyamatosan emelkedik! - nyögte kétségbeesetten.

- Ha eléri a kritikus szintet, a zár belső szerkezete... nos, nem várt reakciót vált ki!

- Nagyon tanulságos - bólintott Vaneau elgondolkodva. - Bár én személy szerint jobban kedvelem, ha a hálókocsiban a megközelítőleg nulla hertz dominál, különösen éjfél után. Megtudhatnánk végre, pontosan mit rejt ez a túlbuzgó csomag?

Laurent kalauz a válaszfalhoz lapulva szorongatta a kulcscsomóját, mintha az védőpajzsként szolgálhatna.

- Monsieur Vaneau, könyörgöm, ne provokálja a táskát! Hátha megérzi a gúnyt!

- A táskák ritkán rendelkeznek megsértődési hajlammal, Laurent - válaszolta a detektív hűvös eleganciával. - A benne lévő szerkezet azonban kétségkívül rendkívül precíz mérnöki munka. Vagy egy szokatlanul türelmetlen mechanikus borotva.

- Egy prototípus! - pattant ki a szorongatott utasból, s szinte térdre rogyott, ahogy a táska mélyéből újabb éles kattanas hallatszott. - Nem robban fel, de ha kinyílik, a kiáramló feszültség teljes káoszt teremt a fülkében!

- Vagyis nem a levegőbe repülünk, csupán a kárpitozás szorul majd javításra - állapította meg Vaneau szárazon. - Nos, ez a vasút társaság szempontjából lényegesen megnyugtatóbb híresség.

163. XXIII/6. A zümmögő táska — Precíziós izgalom

Mr. Poliniak

- Akárhogy is, Monsieur Vaneau, ez a rezgés már a cipőm talpán keresztül rázza a bokámat! - nyöszörgött Laurent kalauz, s hátrált még egy lépést a folyosói szőnyegen. - Ha a szerkezet kiakad, a fülkeajtó bánja!

- A fülkeajtók szívós jószágok, Laurent, sok mindent túléltek már ezen a vonalon - jegyezte meg Vaneau halkan, miközben félrehajtotta zakója szélét, és elővette régi ezüst zsebóráját. - Bár elismerem, egy elszabadult rugós mechanika ritkán szép látvány kora reggel.

A zaklatott utas kétségbeesetten próbálta két térde közé szorítani a sötét bőrtáskát, de a vibrálás egyre magasabb, sípoló hangszínbe csapott át a szűk átjáróban.

- Ne nyúljon hozzá! - kiáltott fel a férfi. - Ha a zárrendszer elmozdul, a belső rugóágy azonnal kiold!

- Pontosan nyolc perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk - mondta Vaneau, miután egyetlen nyugodt pillantást vetett a zsebóra számlapjára, majd finom pattintással lezárta a fedelét. - És a tapasztalatom azt súgja, hogy a kárpitot nem egy elszabadult óraszerkezet, hanem egy sokkal hétköznapiabb tárgy fogja próbára tenni.

Laurent meglepetten nézett a detektívre, kulcscsomóját továbbra is szorosan markolva.

- Ön szerint nem robbanásveszélyes, Monsieur Vaneau?
- Készséggel elhiszem, hogy a táska tartalmának tervezője zseniális elme volt – fordult a zaklatott utashoz Vaneau egy halvány, elegáns mosoly kíséretében. – De a mechanikus gramofon-időzítók ritkán okoznak szerkezeti kárt a hálókocsikban, még ha rendkívül türelmetlenül is képesek áriázni.

164. XXIII/7. A zümmögő táska — Felderítés a folyosón

Mr. Poliniak

- Egy... egy gramofon? – hápogott a zaklatott utas, s ujjai görcsösen kulcsolódtak össze a zümmögő táska fülén. – De hiszen a rugós retesz... az egy finommechanikai remekmű!
- Kétségtől – bicentett Monsieur Vaneau hűvös udvariassággal. – Bár a finommechanikai remekművek ritkán igényelnek ekkora felhajtást egy táska mélyén szunnyadó, felhúzott rugó miatt. Ha jól sejtem, a lemezjátszó automatikus indítója akadályozza a zárt szerkezetet.

Laurent kalauz óvatosan közelebb lépett, bár kulcscsomóját védekezően maga előtt tartotta, mintha egy elszabadult szerkezettel készülné megküzdeni.

- Szóval nem fog felrobbanni, Monsieur Vaneau? – kérdezte halk, gyanakvó suttogással.
- Mert a kárpit tisztítása az én felelősségem, s a vezetőség nem fogadja el kifogásként a repülő alkatrészeket.

- Nyugodjon meg, Laurent – válaszolta Vaneau, s egy apró, szinte észrevehetetlen mozdulattal meglazította a táska sarkánál lévő rézreteszt. A zümmögés egyetlen rekedt, elhaló kattanással megszűnt. – A hálókocsik nyugalma csupán egy apró, félreértett szerkezet áldozata lett.

A zaklatott utas kifújta a levegőt, s homlokáról letörölte a hideg izzadságot.

- Maga... maga ezt miből tudta?
- Még a legösszetettebb rejtélyek is engedelmessé válnak a fizika és a józan ész törvényeinek – jegyezte meg a detektív. – Bár beismerem, a józan ész néha lassabban érkezik meg, mint a vonatok.

165. XXIII/8. A zümmögő táska — A zsebóra és az utolsó akkord

Mr. Poliniak

- Pontosan öt perc múlva Valençay állomásra érkezünk - mondta Monsieur Vaneau, s egyetlen halk, megszokott kattanással kinyitotta ezüst zsebóráját.

Laurent kalauz megkönnyebbülten fújta egyet, a zaklatott új utas viszont hirtelen sápadni kezdett a folyosó félhomályában.

- A gramofonmese valóban szellemes volt - folytatta Vaneau száraz eleganciával. - Mégis, miért rejtett volna el valaki egy automatikusan elinduló lemezjátszót egy hálókocsi-poggyászban, hacsak nem azért, hogy elterelje a figyelmet? A műfaj megszokott félreértéseit kihasználva Ön pánikot akart kelteni a hetes фуlke előtt, miközben a társa a zűrzavarban kicseréli a dupla fenekű táskát.

- Ez abszurdum! - méltatlankodott az utas, de a hangja megbicsaklott.

- Nem abszurdum, csupán gondos időzítés. A retesz rugója ugyanis nem véletlenül akadt el, hanem mesterségesen blokkolták egy apró rézcsipesszel.

Mielőtt a férfi válaszolhatott volna, a csikorgó fékek éles hangja rázta meg a szerelvényt. A folyosón a lámpák megvillantak, ahogy az Intercontinental Express lassan begördült a kivilágított peron mellé.

Az ajtó szinte azonnal kitárult, s két egyenruhás nyomozó lépett a hálókocsiba.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, csempészet és tiltott iratok eltulajdonítása miatt

- jelentette ki a vezető tiszt, egyenesen a zaklatott utashoz lépve.

- ...ahogyan azt a táska bélésébe varrt rejtett rekesz is igazolja - fejezte be mosolyogva Vaneau a félbeszakadt gondolatát.

A letartóztatott férfit elvezették. A peronon néhány utas leszállt, s helyükre egy feltűnően elegáns, ám túlságosan is könnyű csomaggal érkező hölgy lépett a kocsiba.

Monsieur Vaneau csendben figyelte, ahogy a vonatajtók kattanva bezárultak, s a szerelvény újból nekilendült az éjszakának.

166. XXIV/1. Új rejtély a hálókocsin — A pillekönnyű poggyász

Mr. Poliniak

– Laurent – szólalt meg Monsieur Vaneau csendesén, miközben visszacsúsztatta ezüst zsebóráját a mellényzsebébe –, a vonaton az egyensúly örök törvény. Amikor egy zümmögő táska távozik, helyére rögtön érkezik egy gyanúsan néma.

Laurent kalauz mélyet sóhajtott, és zsebkendőjével megtörölte az izzadt homlokát.

– Uram, megvallom, a mai éjszaka után én már egy sima kalapdoboztól is idegrohamot kapok. Különösen, ha az a kalapdoboz lebegni látszik.

– Nem lebeg, kedves Laurent, csupán a tulajdonosa tesz úgy, mintha nehéz lenne – mutatott Vaneau alig észrevehető fejmozdulattal a folyosó végén álló elegáns hölgy felé. A fekete fátyolos, karcsú nő megállt a négyes fülke ajtója előtt. Finom selyemkesztyűs kezével úgy szorította magához a bőröndöt, mintha tiszta ólommal lenne teli, ám amikor letette a szőnyegre, a táska egyetlen halk koppanással pihent meg. A szíj nem feszült, a bőr nem nyikordult meg.

– Elnézést – lépett közelebb Vaneau, hűvös udvariassággal megbillantva a kalapját. – Segíthetek feltenni a csomagot a tartóra? Egy ilyen súlyos málha megviselheti a törékeny csuklót.

– Ó, igazán nem szükséges, uram – felelte a hölgy fojtott, szinte suttogó hangon, és hirtelen eléállt a táskának. – Nagyon nehéz. Csupán... személyes emlékek.

– Értem – mosolyodott el halványan a fődetektív. – A személyes emlékek valóban a legnehezebb terhek. Különösen, ha hiányoznak a táskából.

A hölgy meglepetten pillantott rá a fátyol mögül, majd sietve belépett a fülkébe, s behúzta az ajtót. Laurent értetlenül vakarta meg a fejét.

– Uram, Ön szerint üres a táskája?

– Dehogy üres, Laurent. Valami van benne, ami sokkal könnyebb a ruháknál, viszont sokkal drágább a csendnél. Saint-Mireux felé haladva még lesz alkalmunk kideríteni, mi az.

167. XXIV/2. Új rejtély a hálókocsin — Súlytalan árnyak

Mr. Poliniak

– Mégis mi lehet könnyebb néhány selyemruhánál, uram? – kérdezte Laurent kalauz, miközben gyanakodva pillantott a négyes fülke csukott ajtajára. – Tollpárnák? Vagy puszta levegő?

– A levegő díjmentesen utazik a vasúton, Laurent, a hölgy viszont első osztályú jegyet váltott – jegyezte meg Monsieur Vaneau halk, száraz humorral. – A táska szerkezete merev, a tartása méltóságteljes, mégsem hagyott semmilyen nyomot a vastag szőnyegben, amikor letette. Egy törékeny hölgy karja sem mozdul ilyen ruganyosan, ha ólom nehezíti a málháját.

– Lehet, hogy csupán rendkívül erős a hölgy csuklója – kockáztatta meg a kalauz, s közben próbált óvatosan betekinteni a fülkeajtó melletti keskeny résen.

– Vagy csupán kiváló színésznő – válaszolt Vaneau, s kényelmesen megtámaszkodott a folyosó rézkorlátján. – Gondolta volna, hogy a színházi világban a legnehezebb feladat meggyőzően eljátszani a súlytalan dolgok terhét?

– Én csak azt tudom, uram, hogy a korábbi zümmögés után ez a gyanús némaság maga a tiszta fejfájás – sóhajtott Laurent. – A hölgy fátyla mögött pedig egyetlen pillanatra sem látszott megnyugvás.

– A megnyugvás amúgy is ritka vendég ezen a vonaton, kedves barátom – Vaneau elővette zsebkendőjét, és aprólékos gonddal megtörölte szemüvegét. – Különösen, ha valaki Auberoche felé közeledve olyasmit szállít, ami alig nyom pár grammot, mégis az életébe kerülhet, ha elvész.

168. XXIV/3. A súlytalan poggyász — Csendes felderítés

Mr. Poliniak

Laurent kalauz elgondolkodva igazította meg a sapkáját, miközben a négyes fülke felől halk selyemsuhogás hallatszott. A fátyolos, elegáns hölgy óvatosan kibújt az ajtón, de

amint meglátta őket, megtorpant, és görcsösen maga mögé húzta az apró, ám láthatóan szilárd tartású táskát.

– Zavarok talán, uraim? – kérdezte a hölgy, miközben hangja enyhe rezgéssel csengett a folyosó hűvös csendjében. – Csupán egy kis friss levegőre vágytam. A fülke... kissé fojtogató.

– Dehogy zavar, madame – lépett közelebb Vaneau egy udvarias meghajlással. – Az Intercontinental Express folyosója minden utasé. Bár el kell ismernem, a poggyásza különösen felkeltette a figyelmünket. Ritkán látni ennyire légies mozdulatot egy ilyen formás útitáska mellett.

A hölgy fátyla mögött felcsillant egy éles tekintet.

– Egy női táska tartalma magánügy, uram. Néhány személyes emlék, semmi több.

– Természetesen – bólintott Vaneau száraz mosollyal. – A személyes emlékek súlya a legkiszámíthatatlanabb. Némelyik nehezebb egy mázsa ólomnál, mások pedig olyan könnyűek, hogy az ember azt hinné, nem is léteznek.

Laurent óvatosan köszörülte a torkát:

– Elnézést, madame, de a biztonsági előírások miatt meg kell kérdeznem... nincs a táskában semmi olyan szerkezet, ami meglepetést okozhatna? A korábbi izgalmak után az utasok meglehetősen feszültek.

– Biztosíthatom, kalauz úr, hogy ebben a táskában egyetlen fogaskerék sem ketyeg – felelte a hölgy hűvösen, majd szorosabban markolta meg a fogantyút. – Csupán a csend utazik benne.

– A csend néha a legzajosabb utas, madame – jegyezte meg Vaneau elgondolkodva, miközben a szerelvény ütemesen száguldott tovább az éjszakában.

169. XXIV/4. A súlytalan poggyász — Finom udvariasság

Mr. Poliniak

Laurent kalauz óvatosan oldalra döntötte a fejét, miközben tekintete a hölgy kecses kezeire szegeződött. A bordó bőrtáska szinte lebegett az ujjai között, mintha egyetlen nehezék sem lapulna a finom bélés mélyén.

- A csend valóban tiszteletre méltó utas, madame - jegyezte meg Monsieur Vaneau halk, kimért hangon, miközben lassan végigsimította ősz bajszát. - Csupán az a tapasztalatom, hogy a legcsöndesebb táskák rejtik néha a legzajosabb titkokat. Különösen, ha a súlyuk alapján inkább tollpihéből, mintsem személyes emlékekből állnak.

Az elegáns hölgy hűvös tartással igazította meg fátylát.

- Uraim, a gyanakvásuk szórakoztató, de túlzó. Talán tilos könnyű csomaggal utazni az Intercontinental Expressen?

- Dehogyan, madame - mosolyodott el halkan Vaneau. - Csupán szokatlan. Az utasok többsége fél házat hord magával, Ön viszont úgy őrzi ezt a pillekönnyű kincset, mintha legalábbis tiszta aranyból öntötték volna. A mozdulatai elárulják a feszültséget.

Laurent közelebb lépett, kezében a kulcscsomó halkan megcsörrent.

- Ha megengedi, madame, a biztonság kedvéért érdemes lenne átfutnunk a regiszterben szereplő adatokat. Csupán formáság.

- A formaságok csak az időt rabolják - felelte a hölgy élesebben, de nem lépett vissza a fülkébe. - Én pedig pihenni szeretnék.

- A pihenés valóban luxus - felelte Vaneau higgadtan. - Különösen egy száguldó vonaton, ahol a rejtélyek ritkán hagyják aludni az embert.

170. XXIV/5. A súlytalan poggyász — A zsebóra és a megálló

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau lassan előhúzta a mellényzsebéből patinás ezüst zsebóráját. Egyetlen halk pattanással kinyitotta, a számlapjára pillantott, majd kimérten megszólalt:

- Pontosan három perc múlva Mont-Loriol állomásra érkezünk.

Laurent kalauz és az elegáns hölgy egyszerre néztek a nyugalmazott fődetektívre.

- Micsoda időzítés, detektív úr - jegyezte meg a hölgy hűvösen, de a fátyla mögött megfeszültek az vonásai.

- A tények nem ismerik a késést, madame - felelte Vaneau száraz eleganciával. - Mindenki azt hitte, a súlytalan táská pusztá hóbort. Ám a félrevezetés épp a csomag

feltűnő könnyűségében rejlett. Ön nem nehéz aranyat, hanem hajszálvékony, illegális államkötvényeket rejtett a bélés mögé. A tömegük elhanyagolható, ám az értékük hatalmas.

- Ez nevetséges feltételezés! - vágta rá a hölgy szaggatottan.

- Nem vitatom - mosolygott Vaneau. - A tények néha különös humorérzékkel rendelkeznek.

Mielőtt kimondhatta volna a döntő bizonyítékot, a vonat hirtelen nagyot fékezett. Csészék csörrentek a szomszédos fülkékben, s az Intercontinental Express lassan begördült Mont-Loriol kivilágított peronjára.

Az ajtó kinyílt, s a helyi rendőrbiztos lépett a folyosóra:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, hamisított kötvények csempészete miatt.

Vaneau csak ekkor fejezte be a mondatát:

- ...és mert a táska bélését túl friss selyemszállal varrták vissza.

A hölgyet elvezették, a vonat ajtói becsukódtak. Laurent fellélegzett, miközben a folyosón egy új utas tűnt fel, aki gyanakvóan szorongatott egy halkán zümmögő kis dobozt.

171. XXV/1. A zümmögő ládikó — Árnyak Mont-Loriol után

Mr. Poliniak

A mont-lorioli csendőrök határozott léptekkel kísérték le az elegáns hölgyet a peronra. Laurent kalauz zihálva támaszkodott a folyosó lakkozott faburkolatának, miközben a szerelvény nehéz fémszárnyai halk szisszenéssel záródtak be mögöttük.

- Monsieur Vaneau... önnek elképesztő szeme van a varrástípusokhoz - suttogta a kalauz, még mindig a rémülettől szaporán szedve a levegőt.

- A jó szabóság és a jó nyomozás alapja pontosan ugyanaz, Laurent - felelte Émile Vaneau, miközben zsebre vágta a patinás ezüst zsebórát. - Az ember mindig az apró, elhamarkodott öltéseket keresi.

A vonat zökkenve indult meg a sötétbe vesző síneken. A folyosó végén ekkor egy zaklatott, szürke köpenyes új utas bukkant fel. Kezében egy sötét bársonnyal bevont,

kocka alakú dobozt szorongatott. A tárgy felől tompa, ritmikus zümmögés hallatszott, amely a padlódeszkákön át egészen Vaneau cipőtalpáig rezgett.

– Ne... ne nézzenek így rám! – kiáltott fel szaggatottan a férfi, ahogy észrevette a nyugalmazott fődetektív és a kalauz merő tekintetét. – Ez szigorúan magánügy!

– A magánügyek ritkán bocsátanak ki harminc hertz körüli mechanikus rezgést egy VIP hálókocsiban, uram – jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával.

– Csak egy... óraszerkezet! Semmi köze hozzá! – vágta rá az utas, majd bemenekült a hetes fülkébe, és magára rántotta az ajtót.

Laurent idegesen nyúlt a gallérjához:

– Uram, ugye nem kezdődik minden előlről?

– A vonat halad, Laurent. A rejtélyek csupán felszállnak rá – mosolygott halkán Vaneau, miközben az Intercontinental Express Saint-Mireux felé gyorsított az éjszakában.

172. XXV/2. A zümmögő ládikó — Rezonancia a hetes fülkénél

Mr. Poliniak

Laurent kalauz a hetes fülke bezárult ajtajára bökött a hüvelykujjával, s a homlokát ráncolva hajolt közelebb a lakkozott faburkolathoz.

– Monsieur Vaneau... csak nem képzei, hogy az a szerkezet robbanni fog? – suttogta feszülten.

– A pokolgépek ritkán burkolóznak sötétkék bársonyba, Laurent – jegyezte meg Émile Vaneau, miközben kimért mozdulattal simította el zakója hajtókáját. – A robbanóanyagok készítői általában nélkülözik az efféle finom esztétikai részleteket.

– De az a zümmögés! Tiszta vibráció! Még a gombok is rezegnek tőle a mellényemen! – méltatlankodott a kalauz.

– Egy ritka gramofonalkatrész, egy kísérleti óraszerkezet, vagy csupán egy túlságosan elkeseredett elektrotechnikus magánélete – válaszolta a fődetektív halk derűvel. – Bár elismerem, a harminc hertz körüli rezgésszám eléggé céltudatos jelenlétre vall.

Ekkor a szomszédos négyes fülke ajtaja réstnyire nyílt, s az elegáns hölgy nézett ki rajta. Sápadt arccal, szaggatottan lélegzve szorongatta finom bőrkesztyűjét.

- Uraim... az a zúgás átjön a válaszfalon! Csak nem valami veszélyes gép az? - kérdezte remegő hangon.
- Csupán egy túlbuzgó alkatrész, madame - lépett hozzá Vaneau egy udvarias meghajlás kíséretében. - A szerelvényeken a tárgyak ritkán veszélyesek, mielőtt az ember alaposabban szemügyre nem veszi őket.
- Ön mindig ilyen nyugodt, amikor egy ketyegő doboz van a szomszédban? - faggatta a hölgy riadtan.
- Nem, madame - mosolygott halkan a detektív. - Csak akkor, amikor a társaság többi tagja túlságosan zaklatott.

173. XXV/3. A zümmögő ládikó — Vibráció és hűvös logika

Mr. Poliniak

Laurent kalauz szárazon nyelt egyet, majd óvatosan megérintette a rezonáló faajtót.

- Még a kilincs is remeg! - nyöszörögte halkan. - Mi van, ha valami meglazult odabent?
- A fizika törvényei szerint leginkább a fülke lakójának idegei lazultak meg - felelte Vaneau, miközben a folyosó szőnyegét tanulmányozta. - Különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a zümmögés ritmikus ciklusokban felerősödik, majd elhalkul.

A sötétkék bársonydoboz tulajdonosa, a zaklatott új utas ekkor lépett vissza a folyosóra. Arca sápadt volt, tekintete riadtan ugrált Vaneau és a kalauz között.

- Nem szabad kinyitni! - dadogta szaporán, a kezét tördelve. - A rezgés... az az egyensúlyi állapot!
- Valóban? - emelte meg a szemöldökét Vaneau. - Azt hittem, az egyensúly inkább a csend tulajdonsága. De ha ez a finom kis mechanizmus a nyugalmat szolgálja, kár lenne megzavarni.
- Ön nem érti! - suttogta szaggatottan az elegáns hölgy, szorosabbra vonva magán a selyemsálat. - Ez a zúgás elviselhetetlen! És mi van, ha az a doboz felrobban?
- A robbanóanyagok ritkán járnak ilyen dallamos rezonanciával, madame - válaszolta Vaneau száraz derűvel. - Bár elismerem, a modern technika tartogathat meglepetéseket.

174. XXV/4. A zümmögő ládikó — Bársonydoboz és óramű

Mr. Poliniak

– És ön mindezt ilyen könnyelműen veszi? – horkant fel a zaklatott új utas, miközben két kézzel szorította magához a sötét bársonydobozt. A doboz halk, türelmetlen zümmögése ütemes rezonanciába kezdett a folyosó faburkolatával.

– Egyáltalán nem könnyelműen, uram – javította ki Vaneau nyájas nyugalommal. – Csupán megfigyelem a tényeket. Ön láthatóan jobban félti a dobozát, mint a saját testi épségét, ami kizárja a veszélyes robbanószerkezet elméletét. Senki sem ölelget szívesen egy élesített bombát.

Laurent kalauz óvatosan egy lépést hátrált.

– De Monsieur Vaneau, valami mégiscsak akumulálódik abban a dobozban!

– Legfeljebb a feszültség, kalauz – mondta a detektív. Aztán lassan kivette zsebéből a régi ezüst zsebóráját, és halk pattanással kinyitotta. A mutatókra pillantott. – Pontosan nyolc perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk.

Az elegáns hölgy felhorkant.

– És ezt most miért kell tudnunk? Egy zümmögő doboz mellett utazunk!

– Mert a jó időzítés minden mechanikus szerkezet alapja – válaszolt Vaneau, majd száraz mosollyal a zaklatott utas felé fordult. – Különösen azoké, amelyeket nem a tulajdonosuk, hanem egy meglehetősen bosszúszomjas órasmester állított be. Ugye, uram?

A férfi szeme tágra nyílt, a bársonydoboz pedig hirtelen élesebb, ütemesebb hangon zümmögött tovább.

175. XXV/5. A zümmögő ládikó — Órásmesterek és rugók

Mr. Poliniak

A zaklatott utas görcsösen szorította a bársonydobozt, miközben a rezonancia már a folyosó faburkolatát is megremegtette. Laurent kalauz idegesen igazgatta az

egyenruhája gombjait, míg az elegáns hölgy felháborodottan lépett közelebb.

- Kérem, mondja ki végre, mielőtt felrobbanunk! - sziszegte a hölgy, selyemkendőjét a szájához szorítva.

- Még ha szeretném is, asszonyom, a fizika törvényei megakadályoznának ebben - válaszolta Vaneau szelíden, miközben tekintetével a doboz sarkán csillogó apró sárgaréz reteszt követte. - Egy óraműves finomszerkezet legfeljebb dallamot játszik le vagy rugót pattanthat ki, robbanni azonban méltatlan lenne a mesterhez.

- De miért zümmög ilyen ádázul?! - kérdezte a kalauz szaggatottan.

- Mert a kedves tulajdonosa elfelejtette kioldani a másodlagos zárat - nézett a nyugalmazott detektív a riadt utasra. - Egy túlhúzott rugó, amely nem tudja levezetni az energiáját, éppen ilyen éktelen zakatolásba kezd. Vagyis ön nem robbanószert szállít, hanem egy eltitkolt precíziós szerkezetet, amely perceken belül kinyílik.

A zaklatott utas sápadtan hátrált a fülkeajtó felé.

- Ön... ön ezt miből gondolja?

- Abból, uram, hogy egy becsületes gyűjtő nem a vonatfolyosón próbálja megfékezni a saját tulajdonát - jegyezte meg Vaneau száraz mosollyal.

176. XXV/6. A zümmögő ládikó — A zsebóra és a ritmus

Mr. Poliniak

- Egy pillanat! - kiáltott fel a zaklatott utas, miközben a bársonydobozt úgy fogta át, mintha egy szökött kismacskát próbálna maradásra bírni. - Ez a doboz egy családi örökség! Nincs benne semmi törvénytelen!

- A családi örökségek ritkán zümmögnek ilyen katonás ritmusban, uram - felelte Monsieur Vaneau csendesen, és karcsú ujjaival megigazította a hajtókáját. - Kivéve persze, ha a nagybátyja órasmester volt, és különös vonzalmat érzett a rejtett rekeszek iránt.

Laurent kalauz óvatosan közelebb lépett, kezében a kalauzkulccsal, mintha azzal szándékozna megvédeni magát egy esetleges rugópattanástól.

- Akkor nem fog felrobbanni, Monsieur Vaneau? - kérdezte megkönnyebbülten, de azért

készen állva a gyors visszavonulásra.

- Csak a tulajdonosa önuralma áll ettől karnyújtásnyira – jegyezte meg az elegáns hölgy, miközben selyemlegyezőjével igyekezett elterelni a levegőben vibráló feszültséget. – Bár be kell vallanom, a dallam kifejezetten ritmikus.

Vaneau ekkor lassan benyúlt a mellényzsebébe, és kiemelte finoman gravírozott ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással felnyitotta a fedelét, majd tekintetét a számlapról a vibráló bársonyra emelte.

- Pontosan három perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk – mondta nyugodtan. – A rugó feszültsége addigra eléri a lecsengési pontot. Ha a kedves uraságnak nincs ellenvetése, javaslom, hogy a folyosó helyett a fülke kisasztalára helyezze a tárgyat. Mindig szebb, ha az igazság kényelmes körülmények között lát napvilágot.

177. XXV/7. A zümmögő ládikó — Óramű a kisasztalon

Mr. Poliniak

A zaklatott utas nyelt egyet, majd határozatlan bólintással megindult a hetes fülke felé. A bársonydobozt úgy egyensúlyozta mindkét tenyerén, mintha legalábbis egy túltöltött levesestálat próbálna átjuttatni a rázkódó vonatszerelvényen. Laurent kalauz tisztes távolságból követte őket, és a biztonság kedvéért a kalauzkulcsot maga előtt tartva biztosította a terepet.

- Csak nagyon óvatosan! – suttogta a tulajdonos, miközben a dobozt nagy nehezen lehelyezte a kisasztal közepére. – Ha a rugó túlfeszült, a fémborítás bármelyik pillanatban lepattanhat!

- A finommechanika ritkán folyamodik fizikai erőszakhoz, uram – jegyezte meg Monsieur Vaneau csendes, kimért hangon. Lassan az asztalkához lépett, és karcsú ujjával megkocogtatta a doboz szélét. – Különösen akkor nem, ha az iménti fenyegető zümmögést nem egy pokoli gép, hanem egy klasszikus, svájci Zenobia-féle zenedoboz feszültsége okozza.

- Zenedoboz? – hűlt el az elegáns hölgy, selyemlegyezőjét egy pillanatra megtorpanva. – De miért adna egy zenedoboz ilyen gyanús és ritmikus zajt?

- Mert a kedves tulajdonos elfelejtette felnyitni a biztonsági reteszt – mutatóujjával Vaneau egy apró, rejtett rézgombra mutatott. – A fogaskereknek egymásnak feszültek, s

a dallam helyett csupán a főrugó vibrációja terjedt át a fa burkolatára.

Az utas elvörösödött, és zavartan igazította meg a gallérját.

- Nos... én csupán féltettem a családi emléket.

- A félelem meglehetősen rossz tanácsadó, ám elismerem, páratlan ritmusérzéssel bír - felelte Vaneau száraz mosollyal.

178. XXV/8. A zümmögő ládikó — Svájci keringő a kisasztalon

Mr. Poliniak

- Nos, ha a retesz végre a helyére kerül, a rémisztő zümmögés feltehetően átadja a helyét a művészetnek - jegyezte meg Monsieur Vaneau, és finoman megnyomta az apró sárgaréz gombot.

A bársonydoboz belsejében halk kattanás hallatszott, majd a fenyegető vibráció csilingelő, lágy keringővé szelődött. A fülke feszült csendjét hirtelen elárasztotta a finom svájci dallam.

- Istenem! - sóhajtott fel az elegáns hölgy, miközben selyemlegyezőjét megkönnyebbülten összezsáptta. - Tehát mégsem robbanunk fel a Saint-Mireux felé vezető szakaszon?

- Csak abban az esetben, madame, ha a jóízű ellen követünk el merényletet a harmadik tétel meghallgatása nélkül - válaszolta Vaneau száraz, alig észrevehető mosollyal.

Laurent kalauz még mindig gyanakvóan méregette a kisasztalon csilingelő dobozt, s szorosan tartotta a kalauzkulcsot.

- Pedig a zümmögés kiköpött olyan volt, mint egy időzített szerkezet, monsieur Vaneau!

- A mechanika csodája, barátom. Néha a legegyszerűbb főrugó is képes pánikot kelteni, ha nem adjuk meg neki a megfelelő teret - mondta a fődetektív halkán.

A zaklatott utas hálásan bólintott, és megtörölte az izzadtságtól gyöngyöző homlokát.

- Köszönöm, monsieur! Már azt hittem, letartóztatnak a saját családi emlékem miatt.

- A letartóztatást egyelőre elhalasztjuk - húzta ki magát a kalauz némi szigorral. - Ám a fülke nyugalmanak megzavarása még megfontolás tárgyát képezi.

179. XXV/9. A zümmögő ládikó — Az utolsó keringő

Saint-Mireux-nél

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau elővette finom ezüst zsebóráját, egyetlen pattintással kinyitotta, s nyugodt pillantást vetett a számlapra.

- Pontosan három perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk - mondta halkan, visszatúsztatva az órát a mellényzsebébe. - S ideje tisztázni, miért keltett ez a pompás svájci szerkezet ekkora riadalmat.

- A riadalom indokolt volt! - horkantott Laurent kalauz, bár a tekintetében már alábbhagyott a feszültség. - A zümmögés felért egy merénylettel!

- Valóban - bólintott Vaneau. - Mindenki azt hitte, egy pokoli gép ketyeg a bársonydobozban. A félrevezetés alapja a kilazított rezonálólap volt, amely szándékosan keltett fenyegető vibrációt. A svájci órásmesterek azonban nem bombát, hanem keringőt rejtettek a gomb mögé. S hogy ki állította be ezt a rémisztő ütemet? Nos, a tulajdonos csupán...

A vonat ekkor hirtelen nagyot fékezett. A kisasztalon lévő poharak megcsörrentek, s a szerelvény csikorgó kerekkel begördült Saint-Mireux peronjára.

Az ajtó vágódott, s a helyi nyomozók léptek a fülkébe. A vezetőjük rögvest a zaklatott utashoz fordult:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, az engedély nélküli óramű-csempészet ügyében!

- ...csupán a vámvizsgálatot akarta elkerülni ezzel a látványos pánikkeltéssel - fejezte be Vaneau szelíden a mondatát.

Miután a csempészt elvezették, az elegáns hölgy megkönnyebbülten leszállt. Helyére egy köpenyes úr lépett be, aki gyanakvóan szorította magához szokatlanul súlyos, lakkozott kofferét. Vaneau csendben figyelte, ahogy az ajtók becsukódnak, s a vonat elindul a következő állomás felé.

180. XXVI/1. A lakkozott koffer — Árnyak Saint-Mireux után

Mr. Poliniak

Laurent kalauz még mindig törölgette a homlokát, miközben az Intercontinental Express zökkenve lódult meg a Saint-Mireux-i peronról.

– Hát ez rendkívül tanulságos volt, Monsieur Vaneau – sóhajtott a kalauz, és a sarokban ülésező új utas felé pillantott. – Bár bevallom, a svájci keringőnél jobban örültem volna egy csésze forró teának.

– A teának megvan az a tagadhatatlan előnye, Laurent, hogy ritkán zümmög fenyegetően – jegyezte meg halkan Vaneau, miközben karosszékében kényelembe helyezte magát. – Bár a rosszul megválasztott citrommennyiség néha okozhat nem várt meglepetéseket.

A sötét köpenyes úr, aki az imént szállt fel, mereven ült a fülke ablak melletti ülésén. Mindkét kezével görcsösen szorította a térdén nyugvó, szokatlanul súlyos, lakkozott koffert. Bár a vonat zötykölődése többször is meglendítette a testét, a táskához való ragaszkodása cseppet sem lankadt.

– Elnézést – szólalt meg hirtelen a köpenyes utas, miközben feszült pillantást vetett Vaneau-ra. – Önök mindig ilyen részletesen elemzik a táskákat és óraműveket ezen a vonaton?

– Csak ha a dobozok határozottan törekednek arra, hogy magukra vonják a figyelmet – felelte szelíd mosollyal Vaneau. – De nyugodjon meg, uram, ezen a szerelvényen a jól nevelt csomagok általában teljesen békésen utaznak.

A köpenyes férfi nem válaszolt, csupán még közelebb húzta magához a lakkozott koffert. A kisasztalon lévő rézlámpa fénye megcsillant a táska oldalán, s Vaneau éles szeme észrevette, hogy a zárszerkezetből egy egészen finom, alig látható fémhuzal lóg ki.

A szerelvény felgyorsított, s a kerekek ütemes kattogása kitöltötte a fülke fojtott csendjét. A következő állomás, Chantraine, még messze volt, de a levegőben már vibrált az újabb rejtély előszele.

181. XXVI/2. A lakkozott koffer — Rejtett huzalok a sötétben

Mr. Poliniak

Laurent kalauz rosszallóan méregette a jövevényt, miközben a szerelvény ütemesen kattogott a sötétbe vesző síneken.

– A poggyászoknak megvan a maguk helye, uram – jelentette ki a kalauz éles, méltatlankodó hangon. – Nem pedig az utasok térdén.

– Ez a koffer pontosan ott van, ahol lennie kell – mordult vissza a sötét köpenyes utas, és még szorosabban markolta meg a lakkozott fogantyút. – És nem kértem semmiféle kéretlen megjegyzést.

Monsieur Vaneau csöndesen összefonta az ujjait, miközben éles tekintete a zárszerkezetből kilógó vékony fémhuzalon állapodott meg.

– Bocsásson meg, uram – jegyezte meg Vaneau hűvös, kimért hangon –, de a kofferje mintha kissé feszült lenne. Vagy talán csak a szerkezete nem bírja a Saint-Mireux utáni kanyarokat?

– Nincs semmi baja a táskámnak! – csattant fel az új utas, szemei vadul villogtak a sötét kalap karimája alatt.

– Kivéve azt a vékony drótot, amely a záróreteszből kandikál ki – mutatott rá szelíden Vaneau. – És ami, ha nem tévedek, éppen most készülődik valami meglehetősen szokatlanra.

Laurent fojtott kiáltással lépett közelebb, ahogy a lakkozott koffer mélyéből egy hirtelen, baljós zümmögés csapott fel.

182. XXVI/3. A lakkozott koffer — Zümmögő feszültség

Mr. Poliniak

– Ez... ez fel fog robbanni! – nyögte Laurent kalauz, miközben hátrált egy lépést, szorosan a fülkeajtó lapjához simulva.

– Ne nyúljon hozzá! – sziszegte a sötét köpenyes utas, izzadt homlokkal markolva a

lakkozott fogantyút. – Egyetlen hibás mozdulat, és mindannyian...

– ...borzasztóan kényelmetlen helyzetbe kerülünk – fejezte be a mondatot helyette Monsieur Vaneau. Halvány mosollyal hajolt közelebb a vékony dróthoz, amely finoman rezgett a koffer zárjából. – Bár ha a memóriám nem csal, a robbanóanyagok ritkán dúdolnak svájci indulókat.

Laurent pislogott, és elengedte a fülke kilincsét.

– Indulókat, uram?

– Meghallgathatja közelebből is, Laurent – ajánlotta Vaneau szelíden. – A B-dúr dallam határozottan egy precíziós óraszerkezetre utal. Egy meglehetősen drága, ám kissé szoruló rugóval szerelt mechanikára.

– Ez csak egy... egy egyszerű ébresztőóra! – vágta rá kapkodva az utas, ám a hangja elcsuklott, ahogy a drót végén egy apró rézpánt pattant meg.

– Egy ébresztőóra, amelyhez külön huzalrendszert építettek a kettős fenék rejtésére? – húzta fel a szemöldökét Vaneau. – Valóban elragadó találmány. Különösen azoknak, akik szeretik a titkos rekeszeket és a vámmentes szivarokat.

A sötét köpenyes utas sápadtan húzódott a falhoz. Laurent pedig, felbátorodva a detektív higgadtságán, felemelte a kalauzkulcsát.

– Uram – szólalt meg Vaneau, óvatosan megérintve a doboz sarkát –, javaslom, engedje szabadon a zárva tartott mechanikát. A feszültség ugyanis ritkán tesz jót a finom óraműnek. És az emberi idegeknek sem.

183. XXVI/4. A lakkozott koffer — Kettős fenék és zenedoboz

Mr. Poliniak

– Tehát... nem fogunk felrobbanni? – kérdezte rekedten a zaklatott, sötét köpenyes utas, miközben ujjaival még mindig görcsösen kapaszkodott a lakkozott koffer szélébe.

– Amennyiben a pokolgépek legújabb divatja szerint finom szivarokat és egy miniatűr zenedobozt használnak a megfélemlítésre, úgy valóban veszedelemben vagyunk – felelte Monsieur Vaneau rendíthetetlen nyugalommal.

Az elegáns hölgy, aki eddig a szomszédos fülke ajtajából figyelte a jelenetet halálos

sápadtan, megkönnyebbülten a mellkasára tette a kezét.

- De hát miért zümmögött úgy, mint egy fémketrecbe zárt darázsraj? - tudakolta Laurent kalauz, megtörölve izzadt homlokát a zsebkendőjével.

- A kettős fenék rejtett szerkezete egyszerűen kiakadt a szerelvénnyel rázkódásától Saint-Mireux után - magyarázta a detektív, és egy finom, határozott mozdulattal benyúlt a lakkréteg melletti apró résbe. Halk kattanás hallatszott, s a zümmögés hirtelen abbamaradt. - A riasztóként szánt óramű kicsit túlteljesítette a kötelességét. Csupán azt érte el, hogy az egész kocsit az ön csomagjára figyeljen, jó uram.

A sötét köpenyes utas nyelt egyet, és tehetetlenül nézett körül a folyosón.

- Ön... ön ezt miből találta ki?

- A jó minőségű dohány illata még a legvastagabb lakkozáson is átszivárog - mosolyodott el halkán Vaneau. - Különösen, ha a rugó folyamatosan dörzsöli a rekeszfalat.

184. XXVI/5. A lakkozott koffer — Kellemes melódiák a folyosón

Mr. Poliniak

- Egy zenedoboz? - hüledezett Laurent kalauz, s meglehetősen zavartan pödörte meg a bajszát. - És a veszélyes szerkezet... csupán egy ártatlan dallam?

- Egy bécsi keringő, ha egészen pontosak akarunk lenni - igazította meg gomblyukában a szegfűt Monsieur Vaneau. - Habár a rugó túlfeszített állapota miatt az imént meglehetősen hamis megközelítésben hallhattuk.

A sötét köpenyes utas sűrű bocsánatkérések közepette igyekezett visszazárni a koffer kettős fenekét, de a kiszabadult, finom dohányillat addigra már teljesen betöltötte a keskeny folyosót. Az elegáns hölgy megtörölte a szemét, s végre megkönnyebbülten lépett közelebb.

- Szentséges ég, micsoda riadalom a semmiért! És ön... ön ezt egyetlen szaglással megállapította, Monsieur?

- A megfigyelés nem varázslat, kedves madame, csupán a figyelem józan megszokása - felelte szelíden Vaneau. - A pokolgépek ritkán illatoznak prémium havannaként, és még

ritkábban játsszák le Strauss legnépszerűbb műveit.

A kalauz még mindig hitetlenkedve rázta a fejét, miközben a zsebkendőjét gyűrögette.

– De a zümmögés! Az tisztára úgy szólt, mint egy időzítő szerkezet!

– A mechanika valóban időzítve volt – jegyezte meg a fődetektív, s e pillanatban lassan előhúzta a zsebéből régi ezüst zseboráját. Kipattintotta a fedelét, egy pillanatig hűvös nyugalommal nézte a mutatókat, majd megszólalt: – Pontosan nyolc perc múlva Chantraine állomásra érkezünk. Ahol bizonyára a helyi hatóságok is nagyra értékelik majd a jó muzsikát.

185. XXVI/6. A lakkozott koffer — Elsimuló akkordok

Mr. Poliniak

– A finom havanna és Strauss keringője kétségkívül ritka fegyveres fenyegetés – jegyezte meg Monsieur Vaneau szárazon, miközben lassan elrakta zseboráját. – A füstös aroma és a mechanikus zene legfeljebb a jó ízlést sértheti, de a szerelvény biztonságát aligha.

A sötét köpenyes utas zavartan kapkodott a lakkozott koffer zárai után, s sűrű bocsánatkérések közepette igyekezett visszazárni a rejtett rekeszt. A folyosó végén lapuló, zaklatott új utas azonban még mindig a falhoz lapult, s riadt tekintettel meredt a táskára.

– De... de hiszen még mindig kattog egy kicsit! – nyögte ki reszkető hangon a riadt férfi.

– Biztos benne, Monsieur, hogy nem fog felrobbanni?

– A mechanikus rugó leeresztése természetes folyamat, uram – fordult felé Vaneau hűvös eleganciával. – Kivéve persze, ha a klasszikus dallamok túlságosan megviselik az idegeit. Ez esetben az étkezőkocsi mentateáját ajánlom. A gyógynövények köztudottan csillapítják a keringők okozta sokkot.

Laurent kalauz megkönnyebbülten fújta egyet, s megpödörte a bajsztát.

– Szóval nem kell riasztanunk a bombatakarítókat, Monsieur Vaneau?

– Legfeljebb a vámhatóságot – pillantott a csempészre a detektív. – Chantraine állomáson a helyi csendőrök bizonyára örömmel leltározzák majd a Havanna szivarokat.

186. XXVI/7. A lakkozott koffer — Elhaló dallamok a peronon

Mr. Poliniak

Az elegáns hölgy még mindig ingerülten méregette a lakkozott koffer zárait, miközben Laurent kalauz zsebkendővel törölgette az izzadt homlokát. Monsieur Vaneau ekkor halk pattanással kinyitotta régi ezüst zsebóráját, egy pillanatig nézte a mutatókat, majd elégedetten visszatette a mellényzsebébe.

– Pontosan négy perc múlva Chantraine állomásra érkezünk – jelentette ki hűvös tárgyilagossággal. – Ami pedig a koffer riasztó rezonanciáját illeti: a pánik teljesen felesleges volt. A kettős fenék óraműves zenedoboz a csupán a ritka Havanna szivarok páratartalmát szabályozta, nem pedig egy pokoli szerkezetet.

– Tehát nem fognak a levegőbe repülni a fülkénk? – sziszegte szűkmarkúan a zaklatott új utas.

– Egyáltalán nem – mosolyodott el halványan Vaneau. – A félreértést az okozta, hogy a sötét köpenyes úr szándékosan keltett fenyegető gyanút, remélve, hogy a riadt utasok miatt Laurent kalauz eltekint a csomag tüzetes vizsgálatától. A trükk azonban elárulta magát: a mechanikus keringő ritmusa pontatlanná vált a túlsúfolt dobozban. Így hát a ravasz csempész nem más, mint...

A vonat ekkor hirtelen, sikoltó fémzaj kíséretében nagyot fékezett. Poharak csörrentenek az étkezőkocsiban, a szerelvény pedig lassan begördült a kivilágított Chantraine állomás peronjára.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, s két helyi csendőr lépett a folyosóra. A vezetőjük kemény léptekkel a sötét köpenyes utas elé állt:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, tiltott árufuvarozás és csempészet ügyében!

– ...mint a tisztelt szivarkereskedő úr – fejezte be elvágott mondatát Vaneau, miközben megigazította a hajtókéjét.

A bilincsbe vert utast gyorsan elvezették. A kalauz megkönnyebbülten fújta egyet, miközben a peronról új utazók szálltak fel. Egy magas, csíkos kabátos úr lépett a kocsiba, aki gyanúsan óvatosan szorongatott a hóna alatt egy viaszpecséttel lezárt, nehéz fadobozt. Monsieur Vaneau csendben figyelte a jelenetet, miközben a vonat

ajtajai becsukódtak, s az Intercontinental Express robogott tovább a következő állomás felé.

187. XXVII/1. Új rejtély a hálókocsin — Viaszpecsét a sötétben

Mr. Poliniak

A kerekek egyenletes ütemre váltottak, ahogy az Intercontinental Express elhagyta Chantraine kivilágított peronját. A folyosón még ott kísértett a csempész leleplezésének izgalma, de Monsieur Vaneau már végtelenül nyugodt tartással simította meg az ingujját.

– Attól tartok, a szivarok aromája végleg oda van – jegyezte meg az elegáns hölgy, még mindig kissé szapora légzéssel. – De legalább nem robbantunk fel.

– A dobozba zárt keringő valóban kihívás elé állította a ritmusérzékeket, mademoiselle – felelte Vaneau száraz mosollyal. – De mint láthatja, a vasút még mindig a legbiztonságosabb utazási forma. Feltéve, ha az ember nem próbál meg fél tucat Havannát egy zenedobozba préselni.

Laurent kalauz fűjt egy mélyet, miközben zsebre tette az ellenőrzött jegyeket, ám a tekintete rögvest az új utasra tévedt. A csíkos kabátos úr a folyosó szegletében állt, és úgy szorította magához a nehéz, viaszpecsétetes fadobozt, mintha az élete múlna rajta.

– Elnézést, uram – lépett hozzá közelebb a kalauz halkan, feszült hangon. – Csomagbárcát kellene tennem arra a... szerkezetre.

– Hozzá ne érjen! – csattant fel a férfi zaklatottan, s visszahőkölt. – Ez rendkívül törékeny és pótolhatatlan érték! Ha megsérül a pecsét, óriási katasztrófa történik!

Monsieur Vaneau csendben felvonta a szemöldökét. A vonat sebesen száguldott a sötét éjszakában Valcourt állomása felé, s az ősz fődetektív érezte: az imént lezárt rejtély helyét máris átvette egy újabb, felettébb különös titok.

188. XXVII/2. Viaszpecsét a sötétben — Vörös viasz és hűvös logika

Mr. Poliniak

A csíkos kabátos úr idegesen szorította mellkasához a nehéz fadobozt, miközben tekintete vadul cikázott a szűk folyosón.

– A vasúti szabályzat szigorú, uram – törölgette feszülten a homlokát Laurent kalauz, s önkéntelenül hátrált egy lépést. – A nem regisztrált csomag veszélyt jelenthet!

– Veszélyt? – sikkantott fel az elegáns hölgy, s rémülten húzódott a falhoz. – Csak nem egy újabb szerkezet? Meghalunk!

– Nyugalom, madame – szólalt meg Monsieur Vaneau halk, végtelenül sima hangján. – Ha robbanni készülne, aligha pazaroltak volna rá ennyi finom, vörös viaszt. A pusztítás általában kevesebb esztétikai érzékkel jár.

A zaklatott új utas felhorkant, de a fogását egyetlen milliméterrel sem lazította meg.

– Ez nem tréfa! – sziszegte sápadtan. – Ha ez a pecsét megsérül, fél Európa belerremeg!

– Nos, a kontinens meglehetősen stabil alapon nyugszik – jegyezte meg Vaneau szárazon, majd fél lépést tett előre. – A pecsétnyomó mintája viszont felettébb tanulságos. Egy hercegi címer... vagy talán egy túlságosan magabiztos sajtmanufaktúra logója?

– Maga gúnyolódik velem? – csattant fel a férfi.

– Dehogy, uram – felelte M. É. V. egy halvány mosoly kíséretében. – Csupán azt rögzítettem, hogy a viasz még langyos. Ami azt jelenti, hogy Ön alig negyedórája, még Chantraine állomásán nyomta rá azt a pecsétet.

189. XXVII/3. A vörös viaszpecsét — Hűvös szintézis a peronon

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau mozdulata végtelenül nyugodt volt, amikor előhúzta zsebéből az ezüst zsebóráját, s egyetlen halk kattanással felpattintotta a fedelét.

– Pontosan négy perc múlva Auberoche állomására érkezünk – mondta halkan, majd

elrakta az órát. – S addig még éppen marad időnk tisztázni a vörös viasz rejtélyét.

– Tisztázni? – horkant fel a zaklatott új utas, szorosabban ölelve a dobozt. – A pecsét sértetlen!

– Éppen ez a gond, uram – jegyezte meg Vaneau szárazon. – A pecsét tökéletes, de a szaga hamisítatlan levendulaillatú pecsétviaszra utal, amelyet a chantraine-i állomás papírboltjában árulnak. Ön nem diplomáciai iratokat őriz benne, hanem a múzeumból elhozott ékszergyűjteményt, amelyet ezzel a látványos komédiával próbált átcsempészni.

A férfi nyelt egyet, megszeppent tekintete Laurent kalauzra villant, de mielőtt megszólalhatott volna, a vonatszerelvény hirtelen hatalmasat zökkent. A fékek éles csikorgással haraptak a sínparba, az elegáns hölgy halk sikollyal kapaszkodott meg a falban. Az Intercontinental Express lassan begördült Auberoche csillogó lámpasorai közé. Az ajtó kitérült, s két egyenruhás nyomozó lépett a folyosóra. A vezetőjük határozottan a csíkos kabátos férfi felé lépett:

– Letartóztatom Önt a Chantraine-i múzeumból hiányzó ékszerek eltulajdonításának vádjával!

– ...és azért is, mert a levendulás viasz túlságosan lassan szárad – tette hozzá mosolyogva Vaneau, miután a csempészt bilincsben elvezették.

A kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben az ajtók újra bezáródtak. A peronról egy szürke köpenyes utas lépett a kocsifolyosójára, kezében egyetlen nehéz, rézpántos dobozzal. Vaneau csendben figyelte a jövevényt, ahogy a szerelvény rázkódva nekilendült az éjszakának.

190. XXVIII/1. A rézpántos doboz — Nehéz léptek az éjszakában

Mr. Poliniak

A szürke köpenyes férfi leszegett fejjel lépdelt végig a hálókocsi finom szőnyegén, miközben a rézpántos dobozt mindkét kezével a mellkasához szorította. Laurent kalauz tisztelettudóan félreállt az útjából, de a szeme sarkából kíváncsian méregette az új utast, aki úgy festett, mint aki egy komplett öntödét próbál elrejteni a kabátja alatt.

- Segíthetek a poggyászával, uram? – kérdezte Laurent készségesen, kinyújtva a kezét.
 - Auberoche után az éjszakai szakasz mindig rázósabb.
 - Hozzám ne érjen! – szisszente a sötét köpenyes utas rémülten, s gyanakvó tekintete Vaneau-ra tévedt. – Ez... ez rendkívül törékeny és bizalmas küldemény! Ha megszólal, mindennek vége!
 - Amennyiben a bizalmas küldeménye megsérül a rázkódástól, feltehetően a bizalmas státusza is odalesz – jegyezte meg Monsieur Vaneau halk, hűvös hangon. Megigazította a hajtókáját, majd békésen a korlátnak támaszkodott. – De megnyugtathatom: a sínek ritkán tesznek kárt a tiszta fémöntvényekben.
 - Ez nem öntvény! – vágta rá az utas, de nyomban elhallgatott, mintha túl sokat mondott volna. Rémülten hátrált a hatos fülke felé, s az ajtót olyan hévvel csapta be, hogy a doboz tompa, fémes kongással koccant a fa keretnek.
- Laurent kalauz értetlenül vakarta meg a fejét, miközben a szerelvény gyorsulva zúgott bele az éjszakába.
- Különös úriember – mormolta a kalauz. – A doboza mindenesetre aligha könnyű olvasmányokat rejt Elberen felé.
 - A súly ritkán jelent bölcsességet, Laurent – válaszolta Vaneau száraz mosollyal, miközben a szőnyegen maradt apró fémreszelék-nyomokat pásztázta. – De az éjszaka még fiatal, és úgy tűnik, az új útitársunk rettegése nem teljesen alaptalan.

191. XXVIII/2. A rézpántos doboz — Halk feszültség a hatosnál

Mr. Poliniak

- Ha jól sejtem, Laurent, a hatos fülke lakója nem egyszerű öntvényt cipel, hanem valami sokkal törékenyebbet – jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben guggolva megsejmelte a szőnyegen csillogó porszemcséket.
- Talán egy óraművet, uram? – kérdezte Laurent halk megilletődöttséggel, gyanakvón pillantva a zárt ajtóra. – Olyan szorosan markolta azt a rézpántos dobozt, mintha az élete múlna rajta.
- Az élet ritkán rézpántos, de kétségkívül nehéz – válaszolta Vaneau. Felegyenesedett,

majd óvatos léptekkel közelebb ment a határozottan elrekesztett ajtóhoz. Bent éles fémes csörrenés hallatszott, amit fojtott zihálás követett.

– Uram? – kopogtatott halk udvariassággal Vaneau. – Ha a zár akadozik, a grafitos olaj csodákra képes. A hálókocsiban mindig tartunk egy kis üvegcsével.

– Menjenek innen! – szűrődött ki a reszkető válasz a fülkéből. – Nem tudják, mit hoztam fel! Ha a légnyomás megváltozik, vége mindennek!

Laurent rémülten hátrahőkölt.

– Légnyomás? Uram, Auberoche után a magas viadukt következik!

– Nyugalom, Laurent – felelte Vaneau száraz eleganciával. – A vasúti mérnökök ritkán igazítják a hidak magasságát a riadt utazók képzeletéhez.

192. XXVIII/3. A rézpántos doboz — Grafitos olaj és finom nyomás

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau óvatosan megkocogtatta a faburkolatot, mintha csupán egy jóindulatú szomszéd látogatna át egy csésze teaért.

– Bocsásson meg, kedves uram – szólalt meg a fődetektív –, de ha a légnyomás valóban oly hevesen fenyegetné a dobozát, a VIP hálókocsi dupla üvegezése már régen jelezte volna. A vonatok ablakai tudniillik meglehetősen érzéketlenek a drámai túlzásokra.

– Nem értik! – csattant fel a sötét köpenyes utas fojtott hangja a retesz mögül. – Ebben a ládában egy kényes, viaszpecsétetes szerkezet van! Ha a viadukton kipattan, oda a teljes munkám!

Laurent kalauz idegesen meglazította az egyenruhája gallérját, majd odafordult a detektívhez.

– Uram, mi van, ha valóban felrobbanunk? A vasúttársaság szabályzata nem terjed ki a légnyomásra érzékeny viaszpecsétetekre.

– A viasz, Laurent, meglehetősen békés anyag – felelte Vaneau száraz eleganciával. – Legfeljebb a pecsétgyűrű tulajdonosának tekintélye roppan meg, ha kiderül, mit próbál elrejteni.

A detektív ekkor benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Kinyitotta.

Egy pillanatig nézte a ketyegő mutatókat, majd nyugodtan megszólal:

– Pontosan tíz perc múlva Auberoche állomásra érkezünk. És biztosíthatom, uram, a helyi hatóságok felettébb kíváncsiak lesznek a doboz tartalmára.

A fülkében hirtelen síri csend támadt, amit csupán a retesz halk kattánása tört meg.

193. XXVIII/4. A rézpántos doboz — Csikorgó fékek a peron előtt

Mr. Poliniak

A hatos фуlke ajtaja lassan feltáruult. A sötét köpenyes utas sápadtan, megadóan szorongatta a rézpántos dobozt a mellkasához.

– Nem volt itt semmiféle veszélyes légnyomás – szólalt meg Monsieur Vaneau csendes eleganciával. – Csupán egy rosszul elhelyezett grafitos kenőanyag, meg egy csipetnyi pánik. A dobozban nem viaszpecsétetes szerkezet rejlik, hanem a lyoni postahivatal elcserélt főkönyve. Maga nem a dobozt védte a szétpattanástól, hanem saját magát a lelepleződéstől.

– Ez képtelenség! – méltatlankodott a sötét köpenyes utas, bár a hangja érezhetően megbicsaklott. – Maga ezt nem bizonyíthatja!

– A tényeknek ritkán van szükségük bizonyításra, mikor maguktól beszélnek – felelte Vaneau. – Maga azt hitte, a retesz...

Amikor a fődetektív kimondta volna a végső szót, a szerelvény hirtelen akkorát fékezett, hogy a fülkék ablakai megremegtek. Poharak csörrentek a tálcákon, s az Intercontinental Express lassan begördült Valcourt állomására.

Az ajtó kinyílt, és a peronról két helyi nyomozó lépett a folyosóra. A vezetőjük a hatos fülkéhez lépett.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, az iratok eltulajdonításáért – jelentette ki szigorúan.

– ...pedig a retesz csak a rosszul megválasztott kulcstól szorult be – fejezte be Vaneau a mondatát udvarias mosollyal.

A letartóztatottat elvezették. Új utas szállt fel, aki gyanúsan óvatosan egy nehéz bőrdiplomatáskát szorongatott. Vaneau csendben figyelte, ahogy az ajtók bezáródnak,

és a szerelvény tovább robog az éjszakában.

194. XXIX/1. Új rejtély a hálókocsin — A bőrdiplomatatáska súlya

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau lassan visszasétált a hálókocsi folyosójára, ahol Laurent kalauz még mindig a homlokát törölgette egy elnyűtt zsebkendővel. A szerelvény komótosan gyorsított, maga mögött hagyva Valcourt állomásának sárgás lámpafényeit.

– Laurent, ön szerint a gyanakvásnak van fizikai súlya? – kérdezte a fődetektív csendes eleganciával.

– Amennyire a hátam fáj a mai műszak után, monsieur, a dobozoknak és táskáknak biztosan van – sóhajtott a kalauz, majd a folyosó túlsó végébe pillantott. – Az az új utas a nyolcas fülkénél mindenestre úgy szorongatja azt a bőrdiplomatatáskát, mintha az egész élete abban lapulna.

A zaklatott új utas valóban riadtan pillantott körbe. Igazított egyet a gallérján, majd szinte besurrant a fülkéjébe, miközben a táska halk, meglepően nehéz koccanással ért padlót.

– A túlzott óvatosság a legbiztosabb módszer arra, hogy valaki felhívja magára a figyelmet – jegyezte meg Vaneau száraz mosollyal. – De ne siessük el a dolgot. Egyelőre csak egy nehéz poggyászt láttunk és egy embert, aki túlságosan félti a nyugalmaát.

Mielőtt Laurent válaszolhatott volna, a nyolcas fülke ajtaja mögül egy furcsa, fémes kattanás, majd egy elfojtott, ijedt kiáltás hallatszott.

195. XXIX/2. A bőrdiplomatatáska súlya — Kattanás a nyolcas fülkénél

Mr. Poliniak

Laurent kalauz riadtan nyúlt a kulcscsomója után, miközben Monsieur Vaneau csupán az ingujját igazította meg egyetlen végtelenül elegánsan kivitelezett mozdulattal.

– Úgy tűnik, a nyugalom féltése váratlanul nehéz feladatnak bizonyult – jegyezte meg a

fődetektív csendesen, miközben a nyolcas fülke ajtaja felé lépett.

- Monsieur Vaneau, ön szerint nem kéne azonnal benyitnom? - suttogta Laurent, kezében a rézkulccsal tremolózva. - Hátha a táska nyomta el az urat!

- Vagy az úr próbálta meg elnyomni a táska szándékait - válaszolta Vaneau száraz mosollyal. - A fémes kattanások ritkán jelentik azt, hogy egy diplomacsomag barátságosan bekuporodott a pamlagra.

Ebben a pillanatban a nyolcas fülke ajtaja résnyire feltárult, és a zaklatott új utas sápadt arca bukkant elő. A táskát két kézzel szorította a mellkasához, mintha legalábbis egy élő páncélterem felett őrködne.

- Laurent kalauz! - sziszegte halkan a férfi. - Ebben a fülkében a gravitáció... nem megfelelően viselkedik. A táskám magától elmozdult!

- A fizika törvényei ritkán tesznek kivételt a hálókocsokban, uram - vágott közbe Vaneau hűvös udvariassággal. - Hacsak nem segített neki valami, amit a záruk mögött őriz.

196. XXIX/3. A bőrdiplomatatáska súlya — Elszabadult gravitáció

Mr. Poliniak

- A gravitáció ritkán hoz létre fémes kattanásokat, uram - jegyezte meg Monsieur Vaneau szelíden, miközben félrelépett, hogy tisztább rálátása legyen a fülke belsejére. - A fizika szabályai általában csendesebbek.

- De mondom, hogy elmozdult! - erősködött a zaklatott új utas, és feszülten szorította magához a karcolásokkal teli bőrdiplomatatáskát. - Egyenesen a dívány széléről csúszott le, éppen abban a pillanatban, amikor az a különös, fémes zaj megszólalt!

Laurent kalauz óvatosan lépett közelebb, kezében a rézkulccsal tremolózva.

- Talán a vonat kanyarodott, uram... a sín pár errefelé nem éppen sima.

- Egy kanyar nem kattan így, Laurent - vetette ellen Vaneau finom mosollyal, miközben tekintete a táska rézcsatjaira tévedt. - Kivéve persze, ha a táska belső szerkezete maga kéri a figyelmet. Mondja csak, uram, a táskájában őrzött dokumentumok szoktak külön bejáratú életet élni, vagy ez az első alkalom, hogy a poggyásza önálló akarattal bír?

- Ez... ez teljesen képtelenség! - dadogta a zaklatott férfi, bár a szemeiben oszthatatlan

riadalom bujkált. – Én csupán a holmimat védem!

– Megértem – bólintott Vaneau elegáns nyugalommal. – A tulajdon néha nehéz teher. Különösen, ha a rejtett rekeszek rugói feszülnek benne.

197. XXIX/4. A bőrdiplomatatáska súlya — A súlypont eltolódása

Mr. Poliniak

– Nem rugó az, uram, hanem... gravitációs eltolódás! – bizonygatta a zaklatott új utas, miközben izzadt tenyérrel szorította a táskát a mellkasához. – Éreztem, ahogy megváltozik a tömege! A fizika nem hazudik!

– A fizika valóban ritkán csapja be az embert – válaszolta Monsieur Vaneau halk, kimért hangon, miközben a táska oldalán végigfutó apró varrásokat tanulmányozta. – Ugyanakkor a fizika rendkívül ritkán használ sárgaréz zárószervezetet a tömegvonzás szabályozására. Laurent, kanyarodik a szerelvény?

– Egyáltalán nem, Monsieur Vaneau – dadogta Laurent kalauz, miközben idegesen babrálta az egyenruhája gombjait a keskeny folyosón. – A sín pár errefelé egyenes, mint a vonalzó. De a táska... mintha valóban megmozdult volna!

– Az illúzió művészete gyakran a helyes súlyelosztásban rejlik – jegyezte meg Vaneau száraz, finom mosollyal. – Ha egy rejtett rekesz zárszerkezete hirtelen kioldódik, a táska súlypontja áthelyeződik. Ettől a tároló úgy viselkedik, mintha elszabadult volna benne a gravitáció.

A zaklatott férfi szemei tágra nyíltak a riadalomtól.

– Ön... ön szerint valami kioldódott odabent?

– Inkább azt mondanám, uram, hogy a poggyásza döntött úgy: nem őrzi tovább a titkát csendben – válaszolta Vaneau, és halk léptekkel közelebb lépett a nyolcas fülke ajtajához.

198. XXIX/5. A bőrdiplomatatáska súlya — Csendes szerkezet

Mr. Poliniak

– Nem kell megijednie, uram – szólalt meg újra Monsieur Vaneau, miközben finoman végigsimított a táska rézzáróinak peremén. – A fizika törvényei továbbra is érvényben vannak az Intercontinental Expressen, még ha a poggyászok időnként törekednek is némi önállóságra.

– De hát éreztem! – nyögte a zaklatott új utas, miközben feszülten a nyolcas fülke ajtajának vetette a hátát. – Mintha egy elszabadult súly gurult volna az egyik sarokból a másikba! Odabent valami elszabadult!

– Egy rejtett belső rekesz rugós zárja – magyarázta Vaneau hűvös nyugalommal. – Amikor elmozdul egy súlyosabb tárgy, a keletkező lendület könnyen megtéveszti az ember érzékeit. Ilyenkor a gyanútlan tulajdonos úgy véli, mintha a táska önálló életet élne.

Laurent kalauz megkönnyebbülten megtörölte az izzadó homlokát a keskeny folyosó homályában.

– Tehát... semmi köze a sínpárhoz vagy a hálókocsi gravitációjához, Monsieur Vaneau?

– Semmi, Laurent – válaszolta a fődetektív finom, száraz mosollyal. – A szerelvényünk példásan tartja az egyenletes haladási irányt. A táska ellenben némi szakmai kíváncsiságot ébreszt bennem. Megengedi, uram, hogy a fülke világításánál közelebbről is megvizsgáljuk ezt a makacs szerkezetet?

A zaklatott férfi óvatosan Vaneau felé nyújtotta a bőrdiplomatatáskát, mintha az bármelyik pillanatban harapni készülne.

199. XXIX/6. A bőrdiplomatatáska súlya — Hűvös felderítés

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau belépett a nyolcas fülkébe, és az ablak alatti kisasztalra helyezte a sötétbarna bőrdiplomatatáskát. Laurent kalauz a fülke ajtajának dőlt, miközben a

zaklatott új utas félénken megállt a küszöbön, feszülten figyelve a detektív minden mozdulatát.

- Ugye érezte? - kérdezte a férfi elfúló hangon. - Megint elmozdult! Mint egy nehéz fémgolyó, ami saját akaratából gurul a bélés alatt.

- Bámulatos tünemény - felelte Vaneau száraz eleganciával, majd egy finom részsegecsre mutatott a varrás mentén. - A tárgyak önállósága azonban ritkán lépi át a mechanika határait. Ez itt nem elszabadult gravitáció, hanem egy rendkívül finom, rugós szerkezet.

- Rugós szerkezet? - hüledezett Laurent, megtörölve homlokát. - De miért szerelne bárki rugókat egy poggyászba?

- Hogy a benne lapuló tárgyak az illetéktelen kezekben mindig a legnehezebben hozzáférhető sarokba csússzanak - magyarázta Vaneau. Hüvelykujjával finoman megnyomta a rejtett pöcköt. A táska mélyén halk, tompa kattanas hallatszott, és a súly azonnal visszaállt az eredeti egyensúlyába. - Szellemes, ámbár teátrális megoldás.

- De én csak felcseréltem a táskámat a csomagtartón! - nyögte a zaklatott utas.

- A tények néha meglepő humorérzéssel rendelkeznek - jegyezte meg a detektív.

Vaneau ekkor lassan láncára nyúlt, és előhúzta régi ezüst zsebóráját. Pattintással kinyitotta, s egy pillanatra némán nézte.

- Pontosan nyolc perc múlva Saint-Léonard állomásra érkezünk. És ott, meglátja, a táska igazi tulajdonosa már feszülten várakozik.

200. XXIX/7. A bőrdiplomatatáska súlya — Feszült várakozás

Mr. Poliniak

A zaklatott utas kiguvadt szemmel meredt a sötétbarna bőrdiplomatatáskára, amely a rejtett szerkezet feloldása után immár teljesen mozdulatlanul pihent a kisasztalon. Laurent kalauz óvatosan közelebb lépett, de a kezét megfontoltan a háta mögött tartotta, mintha a tárgy bármelyik pillanatban újra életre kelhetne.

- De miért cserélte volna el velem bárki is a csomagját? - kérdezte a zaklatott utas remegő hangon. - Én csak egy egyszerű órasmester vagyok!

- Éppen ez a nyitja a dolognak, kedves uram - felelte Monsieur Vaneau száraz eleganciával, miközben visszacsúsztotta ezüst zsebóráját a mellényzsebébe. - Egy órásmeister finom ujja azonnal megérzi a rejtett mechanika rezgéseit. A táska valódi tulajdonosa a sötét folyosón tévedésből az Ön poggyászát emelte le a tartóról, s mire rájött a hibára, már késő volt.

- Vagyis a valódi tulajdonos most retteg a lelepleződéstől? - kérdezte Laurent kalauz, megtörölve izzadt homlokát.

- A bűntudat rendkívül nehéz teher, kalauz úr - jegyezte meg a fődetektív halk, higgadt mosollyal. - Sokkal nehezebb, mint egy trükkös rugóval eltolt súlypont. Az illető Saint-Léonard állomáson megpróbálja majd visszaszerezni azt, amit elhamarkodottan elcserélt.

A vonat fékjei ekkor élesen felszisszentek, s a szerelvény lassan gördülni kezdett a peron fényei felé.

201. XXIX/8. A bőrdiplomatatáska súlya — Az elcserélt rugó

Mr. Poliniak

Émile Vaneau elővette régi ezüst zsebóráját, csendesen kipattintotta a fedelét, majd óvatosan a tenyerére fektette. A fülkében ülők feszülten hallgattak.

- Pontosan három perc múlva Saint-Léonard állomásra érkezünk - mondta a fődetektív, s tekintetével a sötét köpenyes utasra pillantott. - És az igazság végre a helyére kerül, akárcsak az a félrevezető rugós szerkezet.

A sötét köpenyes férfi riadtan szorította magához a kabátja szélét.

- Én semmiről sem tehetek! A táska önmagától volt nehéz!

- Mindannyian azt hittük, a gravitáció játszik velünk - magyarázta Vaneau száraz eleganciával. - A félrevezetés alapja a táskába épített rejtett súlypont-eltoló mechanika volt. De Ön elkövetett egy apró hibát: a bal cipője orrán grafitos finomolaj nyoma maradt, amit csak egy órásmeister finomhangolt szerkezete hagyhatott maga után.

- Vagyis a bűnös nem más, mint... - mutatott rá Laurent kalauz.

- ...Ön, aki a táskát szándékosan... - kezdte Vaneau, de a vonat ekkor akkorát fékezett,

hogy az üvegajtók megremegettek.

A szerelvény lassan gördült be a kivilágított peronra. Az ajtó kinyílt, s két helyi nyomozó lépett a fülkébe.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, csempészet és szabotázs kísérlete miatt! - szólt a rendőrbiztos, és megbilincselte a megrettent utast.

- ...cserélte el - fejezte be Vaneau mosolyogva.

A gyanúsítottat elvezették. A peronon egy új utas szállt fel, aki mindössze egy szokatlanul könnyű, feltűnően zörgő kalapdobozt vitt a karján. Vaneau csendesen figyelte, amíg a szerelvény újra kigördült az éjszakába.

202. XXX/1. A zörgő kalapdoboz — Árnyak a folyosón

Mr. Poliniak

A szerelvény egyenletes kattogással gyorsult fel, maga mögött hagyva Saint-Léonard kivilágított peronját. Laurent kalauz zsebkendőjével megtörölte feszült homlokát, s megkönnyebbülten sóhajtott fel a nyolcas фуlke ajtajában.

- Becsületszavamra, Monsieur Vaneau, el sem hiszem, hogy a gravitációs pánikot egyetlen elcserélt rugó okozta - mondta a kalauz, még mindig kissé zaklatottan. - Egy pillanatra azt hittem, a szerelvény maga vált kiegyensúlyozatlanná!

- A mechanika örömei, kedves Laurent - felelte Vaneau higgadt eleganciával, miközben elcsomagolta a táskát. - A fizika törvényei ritkán szeszélyesek, a csalók szándékai viszont annál inkább.

Ebben a pillanatban a folyosóról halk, ritmikus zörgés hallatszott. A Saint-Léonard állomáson felszállt zaklatott új utas lépkedett el a фуlke előtt. Karján egy szokatlanul nagy, ám láthatóan pillekönnyű kalapdobozt egyensúlyozott, amely minden egyes zökkenőnél furcsa, fémes csörgést adott ki.

- Remélem, abban a dobozban nem egy újabb rugós szerkezet rejtőzik - suttogta Laurent, s gyanakvóan az elhaladó alak után pillantott.

- Ne siettessük a dolgokat - jegyezte meg Vaneau száraz mosollyal. - Egy kalapdobozban rendes körülmények között kalapnak kellene lennie. Ám ha a kalap fémesen zörög és nem nyom többet a levegőnél, a divat világa alighanem újabb meglepetéseket tartogat számunkra.

Az új utas óvatosan behelyezte a dobozt a szomszédos fölkébe, miközben riadtan mérte végig a folyosót. A szerelvény megállíthatatlanul robogott tovább Chantraine irányába.

203. XXX/2. A zörgő kalapdoboz — Gyanús pillekönnyűség

Mr. Poliniak

A nyolcas fölke ajtója résnyire nyitva maradt. Monsieur Vaneau és Laurent kalauz a folyosón állva figyelték, amint az új utas zaklatott mozdulatokkal próbálja elhelyezni a szokatlanul könnyű kalapdobozt a felső csomagtartón.

- Ha szabad megjegyezmem, uram - lépett közelebb Laurent készségesen -, a vasúttársaság személyzete örömmel segít a nehezebb poggyászok elhelyezésében.
- Ne nyúljon hozzá! - csattant fel a sötét köpenyes utas, majd riadtan visszahúzta a kezét, ahogy a doboz újabb fémes zörrenéssel billent meg. - Mármint... köszönöm, de a tartalom meglehetősen törékeny. És rendkívül értékes.

Vaneau halkan megköszöörülte a torkát, és félrebillentett fejjel szemlélte a dobozt.

- A törékeny kalapok ritkán rendelkeznek olyan sajátos akusztikával, mint egy fém alkatrészekkel teli pléhdoboz, kedves uram. Bár beismerem, a divat világa mostanában valóban meglepő irányokat vesz.

- Ez egy teljesen átlagos kalap! - insisted az utas riadt tekintettel, miközben homlokán apró izzadságcseppek megjelentek. - Egy finom nemezből készült szalonkalap!

- Amely minden egyes zökkenőnél úgy csörög, mintha egy tucat elszabadult órarugót rejtne - jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. - Laurent, kérem, győződjön meg róla, hogy a szomszédos fölkék utasai nem tévesztik össze ezt a mesés fejfedőt egy csörgőórától hangos riasztóval.

- Természetesen, Monsieur Vaneau - bólintott a kalauz óvatos mosollyal, miközben a sötét köpenyes utas egyre feszültebben szorította magához a doboz szalagját.

204. XXX/3. A zörgő kalapdoboz — Csalóka mechanika

Mr. Poliniak

A sötét köpenyes utas feszülten merevedett meg, miközben a kalapdobozt a mellkasához szorította. Laurent kalauz közelebb lépett, és óvatosan oldalra döntötte a fejét, mintha a dobozból szűrődő halk, fémes kattogást próbálna pontosabban azonosítani.

– Ha szabad megjegyeznem, uram – mondta Laurent halkan –, a nemezkalapok általában nem próbálnak meg visszaszámolni, amikor elmozdítják őket.

– Ez felháborító! – csattant fel az utas, de a hangja megbicsaklott. – Csupán egy finom, bécsi kalapkészítő mestermunkájáról van szó. A gombok... a díszítőcsatok zörögnek!

Monsieur Vaneau halvány, megértő mosollyal lépett egyet előre, és halkan megszólalt:

– A díszítőcsatok ritkán követnek pontos, másodpercenkénti ritmust, kedves uram. Valamint rendkívül ritkán teszik a dobozt pillekönnyűvé, miközben a belsejében láthatóan eltolódik a súlypont.

– Nem tolódik el semmi! – hátrált az utas a fülke sarka felé.

– Laurent – fordult Vaneau a kalauzhoz –, figyelemreméltó, hogy a tiszteletreméltó úriember csomagja szinte lebeg a kézben, mégis úgy rezonál, mintha egy üresen pörgő rugós áttétel lakna benne.

– Valóban, Monsieur Vaneau – bólintott a kalauz. – És a tapasztalataim szerint a szalonkalapok ritkán igényelnek felhúzókulcsot.

Az utas arca sápadttá vált, ujjai görcsösen a doboz selyemszalagjára tapadtak, miközben az Intercontinental Express ütemesen száguldott a sötét éjszakában.

205. XXX/4. A zörgő kalapdoboz — A finomáttétel rejtélye

Mr. Poliniak

– Mellesleg – jegyezte meg Monsieur Vaneau halkan, miközben tekintetét a doboz kerek selyemszalagjára függesztette –, a jó minőségű kalapok ritkán igényelnek felhúzókulcsot és másodpercenkénti három kattanást.

– Ez egy egyedi szerkezet! – hajtogatta szaporán a sötét köpenyes utas, miközben még közelebb lapult a nyolcas fülke falához. – A kalapkarimát igazítja formára!

Laurent kalauz elfojtott egy halvány mosolyt, és elégedetten fonta össze a karját.

- És a kalapkészítő mester véletlenül sem alkalmazott nehezéket? Mert a doboz súlya alapján legfeljebb némi szélcsend lapul benne.

- Önök túllépik a hatáskörüket! - csattant fel az utas, ám a hangja elvékonyodott, ahogy Vaneau elővette zsebéből a klasszikus ezüst zsebóráját.

A detektív kinyitotta a fedelét, majd hűvös nyugalommal a számlapra pillantott.

- Pontosan négy perc múlva Chantraine állomásra érkezünk - mondta Vaneau száraz eleganciával. - És a helyi nyomozók kétségkívül roppant kíváncsiak lesznek egy olyan különleges nemezkalapra, amely rövidesen eléri a rugóteljesítménye végét.

- Milyen rugóét? - horkant fel a férfi, de ujjai megremegtek a doboz selyemszalagján.

- Arra a rugóra gondolok - folytatta Vaneau -, amely nem a nemez ívét tartja, hanem egy rejtett óraművet hajt. Zseniális elgondolás, csupán a nehezék hiányzik belőle, ami elfedné a csomag pillekönnyű természetét.

206. XXX/5. A zörgő kalapdoboz — A fogaskerekek játéka

Mr. Poliniak

- Mechanika? - hápogott a sötét köpenyes utas, elfehéredett arccal. - Micsoda képtelenség! Ez csupán egy ártatlan kalaptartó!

- Valóban? - kérdezte Monsieur Vaneau, miközben elegáns mozdulattal elrakta ezüst zsebóráját. - Akkor bizonyára nem bánja, ha a kalap helyett a finomáttétel rugóit csodáljuk meg. Elvégre a nemez ritkán ketyeg ilyen ütemesen, valahányszor a szerelvény megdől a kanyarban.

Laurent kalauz udvariasan közelebb lépett, és halk, kimért szakértelemmel tette hozzá:

- A vasúttársaság szabályzata kifejezetten tiltja a ketyegő fejfedőket, uram. Bár be kell vallanom, a nyolcas ülke szőnyege eddig még nem hallott ilyen dallamos kalapot.

A sötét köpenyes utas hátrált egy lépést, de a zárva lévő ajtó megállította. Szorosan magához ölelte a pillekönnyű kartondobozt, mintha az az élete volna.

- Ez egy családi örökség! - vágta rá védekezően.

- Egy olyan örökség - folytatta Vaneau száraz eleganciával -, amely nem kalapot rejt, hanem egy mikromechanikai mestermunkát, amellyel a szomszédos ülke zárját

próbálták felnyitni. A nehezék hiánya árulta el. A szerkezetet kibontotta, ám visszasúlyozni már nem maradt ideje.

A vonat ekkor élesen csikordult a síneken, ahogy a fékek mozgásba lendültek.

- A mozdonyvezetőnk meglepő pontossággal tartja a menetrendet - jegyezte meg Vaneau halkan.

207. XXX/6. A zörgő kalapdoboz — A mesterien elhelyezett rugó

Mr. Poliniak

- Kérem, ne csigázza a kedélyeket, Monsieur Vaneau! - nyögte a sötét köpenyes utas, miközben ujjával görcsösen kapaszkodott a kerek doboz pántjába. - Ez csupán egy ártalmatlan finommechanikai kísérlet!

- Egy kísérlet, amely rendkívül élénk érdeklődést mutat a szomszédos fülke zárja iránt - jegyezte meg Vaneau szelíd mosollyal. - Igazán lenyűgöző, hogy a nehezék nélküli fogaskerekek pontosan a nyolcas fülke reteszének ütemére rezonálnak.

Laurent kalauz finoman, a mutatóujjával megemelte a kalapdoboz kartonfedelét, épp csak annyira, hogy egy piciny rézfogaskerék guruljon ki belőle egyenesen a folyosó szőnyegére.

- Úgy tűnik, a kalapja elhullajtotta az egyik bojtját, uram - mondta Laurent tökéletes hivatali komolysággal.

- Ez... ez felháborító! Csupán egy egyszerű órásmeister segédje vagyok! - kiáltott fel a férfi, de az arca már a hamutartó szürkeségét vette fel.

- Egy órásmeister, aki a mutatók helyett a hálókocsi utasainak zárait igazítja - szögezte le Vaneau száraz eleganciával. - Bár be kell vallanom, a szerkezet elgondolása szinte elismerést érdemel. A nehezék hiánya azonban végzetes hiba volt.

A férfi kétségbeesetten pillantott a folyosó vége felé, de Laurent kalauz meglepő ruganyossággal zárta el a menekülési útvonalat.

- Semmit sem tudnak bizonyítani! - sziszegte az utas.

- A tények ritkán kérnek engedélyt arra, hogy bizonyítékká váljanak - válaszolta Vaneau halkan.

208. XXX/7. A zörgő kalapdoboz — A rejtett mechanika nyomában

Mr. Poliniak

- Tehát... - nyögte ki a zaklatott új utas, aki óvatosan dugta ki a fejét a szomszédos fülke ajtaján -, nem egy bomba ketyeg abban a dobozban?

- Legfeljebb a szándék ketyeg benne, uram - felelte Monsieur Vaneau száraz eleganciával. - De az is csupán egy mesterien elhelyezett rugónak köszönhető, amely a retesz finom mozgását lett volna hivatott lekövetni.

Laurent kalauz lehajolt, felvette a padlóról a piciny rézfogaskereket, majd a hüvelykujjával végigsimította a szélét.

- Bámulatos precizitás - jegyezte meg a kalauz tökéletes hivatali nyugalommal. - Kár, hogy a réz halkabb, mint a lelkiismeret.

A sötét köpenyes utas feszülten hallgatott, miközben hátráló léptekkel próbált közelebb kerülni a folyosó sötétebb sarkához.

- Maga nem órasmester, barátom - folytatta Vaneau halk, kimért hangon. - Egy igazi mester tudná, hogy a túlhúzott rugó nem nyitja ki a zárat, csupán elárulja a türelmetlen elkövetőt. A nehezék hiánya pedig nem pillekönnyűvé, hanem leleplezővé tette a szerkezetet.

- De hát mit akart a kabinomban?! - csattant fel a zaklatott utas, akinek arcán a félelmet lassan felváltotta az óvatos felháborodás.

- Azt, amit a türelmetlen utazók általában: egy rosszul őrzött poggyászt - válaszolta Vaneau szelíd mosollyal.

A szerelvény halkán zökkent, ahogy a sínek elérték Salignac állomásának előterét.

209. XXX/8. A zörgő kalapdoboz — A szerkezet leleplezése

Mr. Poliniak

- Uram, maga azt állítja, hogy a kalapdobozomban lévő mechanika bűncselekményt szolgált? - sziszegte a sötét köpenyes utas, miközben hátráló léptekkel próbált közelebb

kerülni a folyosó sötétebb sarkához.

- Csupán azt, hogy a kalapok meglehetősen ritkán igényelnek acélrugót és finoman megmunkált fogaskerekeket a formájuk megőrzéséhez – felelte Monsieur Vaneau hűvös, száraz eleganciával. – Különösen akkor, ha a szerkezet egyetlen feladata a szomszédos fülke zárjának csendes kioldása lett volna.

Laurent kalauz szigorúan keresztbe fonta a karját, és a kezében tartott piciny rézalkatrészre pillantott.

- A vasúttársaság szabályzata szigorúan tiltja az álcázott zárfeltörő szerkezetek szállítását – jegyezte meg a kalauz tökéletes hivatali nyugalommal. – Különösen a pillekönnyű poggyászokba rejtetteket.

A zaklatott új utas hitetlenkedve nézett a dobozra, majd a sötét köpenyes alakra.

- De hát miért pont az én kabinomat szemelte ki?! – kérdezte felháborodottan.

- Mert a maga fülkéje feküdt a legközelebb a folyosói árnyékhoz, és a maga türelmetlensége kiváló álcának tűnt – magyarázta Vaneau. Ekkor az ősz úriember finom mozdulattal benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egyetlen halk kattanással kinyitotta, egy pillanatig nézte, majd nyugodtan megszólalt: – Pontosan hat perc múlva Vandrecourt állomásra érkezünk.

- És ott mi fog történni? – kérdezte a sötét köpenyes utas elszoruló hangon.

- A tények felveszik a legmegfelelőbb alakjukat, uram. A hivatalosat – válaszolta Vaneau szelíd mosollyal.

210. XXX/9. A zörgő kalapdoboz — Állomás

Vandrecourt-ban

Mr. Poliniak

- Rendkívül találékony szerkezet – fűzte hozzá Monsieur Vaneau, miközben óvatosan megérintette a kalapdoboz alján rejtőző apró fogaskereket. – A finom rugó nem a kalap karimáját tartja, hanem kis szögben kiemelkedve pontosan a szomszédos fülke zárjának reteszéhez illeszkedik. Elég volt egyetlen határozott mozdulat a folyosói árnyékban, és a szomszédos fülke ajtaja észrevétlenül kinyílt.

- Ez abszurdum! – hördült fel a sötét köpenyes utas, bár a hangja már messze nem

csengett olyan magabiztosan. – Egy tisztességes kalapdobozról van szó!

– A tisztességes kalapdobozok ritkán kattannak három másodpercenként, mint egy elszabadult falióra – jegyezte meg Laurent kalauz, s szigorúan megigazította a sapkáját.

– És nem hordoznak magukban annyi edzett acélt, amiből egy kisebb fűtőházat is össze lehetne rakni.

– Pontosan – bólintott Vaneau. – A félrevezetés mesteri volt, hiszen mindenki azt hitte, a zörgés csupán egy kilazult doboztető hangja. Ám a fizika és a vasúti zárok nem ismerik a kifogásokat.

Mielőtt a sötét köpenyes utas újabb kétségbeesett tiltakozásba kezdhetett volna, a vonat hirtelen akkorát fékezett, hogy a folyosó sárgaréz falikarjai élesen megcsörrentek. A kerekek csikorgó szimfóniája jelezte, hogy az Intercontinental Express eléri a peront. A szerelvény lassan, méltóságteljesen begördült Vandrecourt állomásra.

Az összekötő ajtó sziszegve feltárult, és a hűvös esti levegővel együtt két határozott fellépésű, helyi nyomozó lépett a folyosóra. A vezetőjük egy pillantással felmérte a fülke előtt álló társaságot, majd lépett egyet előre, s szigorú tekintetét a sötét köpenyes utasra szegezte:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, álcázott betörés és sorozatos vasúti lopási kísérlet ügyében!

– ...ahogyan azt a logika elvárja – fejezte be Vaneau a félbeszakadt gondolatát egy szelíd, elégedett mosollyal, mintha a hatóságok megérkezése a menetrend legtermészetesebb része lett volna.

A gyanúsítottat csöndben elvezették. A peronon néhány utas leszállt, míg mások sietve megszállták a vagon. Egy újonnan érkező, szürke kalapos úr sűrű elnézésekérések közepette tuszkolt be egy feltűnően nehéz, rézpántos fadobozt a folyosóra, ami alatt a padló élesen megrecsegett.

Laurent kalauz sóhajtván intett a jelzőlámpával, s a vonat ajtajai becsukódtak. Az Intercontinental Express nehézkesen nekilódult, s tovább száguldott a sötét éjszakában a következő állomás felé.

211. XXX/10. A zörgő kalapdoboz — Csendes zakatolás az éjszakában

Mr. Poliniak

– Rendkívül megnyugtató, hogy a törvény képviselői ilyen elismerésre méltó pontossággal követik a menetrendet – jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben szertartásosan helyére igazította a zakója hajtókáját.

Laurent kalauz elégedetten porolta le a sötétkék egyenruhát, majd a szürke kalapos új utas felé fordult, aki még mindig gyanakvóan, megszeppenten méregette a folyosó közepén álló, rézpántos ládát.

– Bízhatom benne, uram – szólalt meg a zaklatott új utas halk, reszketeg hangon –, hogy nem lesz semmi kellemetlenségem ebből a csomagból? Csupán féltett családi óráimat szállítom a rokonaimhoz...

– Látja, éppen ez a lényeges különbség – mosolyodott el szelíden Vaneau. – Egy becsületes óra azért ketyeg, mert mérni akarja az időt, nem pedig azért, hogy lerövidítse mások vagyonának tartózkodási idejét.

– És ha szabad hozzátennem – fűzte hozzá Laurent kalauz, miközben óvatosan megkocogtatta a faborítást –, a mi fődetektívünk fülét nem lehet tévedésbe ejteni. A bűnnek ugyanis mindig hamis a ritmusa.

A nyugalmazott fődetektív ekkor elővette régi, kopott ezüst zsebóráját. Egyetlen halk kattanással kinyitotta a fedelet, tekintetét egy pillanatra a mutatókra függesztette, majd nyugodtan megszólalt:

– Pontosan tizenöt perc múlva Mireval állomásra érkezünk. Addig is azt javaslom, igyunk meg egy csésze forró teát. Az éjszaka még hosszú, s a vonaton a csend ritkán tart tovább néhány megállónál.

A szerelvény ritmikus zakatolással száguldott tovább a sötétben, s az Intercontinental Express folyosóján egy időre ismét helyreállt a nyugalom.

212. XXXI/1. Új rejtély a hálókocsin — Éjszakai teázás

Mr. Poliniak

- A gőzmozdony és a jó teafű két olyan dolog, amelyből sosem szabad kispórolni a türelmet - jegyezte meg Monsieur Vaneau száraz eleganciával, miközben a fülke kisasztalán szertartásosan elrendezte a finom porceláncsészéket.

Laurent kalauz még mindig zaklatottan pillantott a folyosó sötétje felé, ahol a lefoglalt kalapdoboz hűlt helye sejlett. A kalauz feszülten igazította meg az egyenruhája gombjait, hangja reszketett a fojtott izgalomtól.

- Monsieur Vaneau, Ön valóban úgy véli, hogy teljesen veszélytelen a helyzet? Mi van, ha a sötét köpenyes utasnak mégis akadt egy cinkosa a szerelvényen?

- A gyanakvás dicséretes kalauzi erény, Laurent, de a túlzott aggodalom csupán hideg teához vezet - válaszolta szelíden Vaneau. - A kalapdobozba rejtett zárfeltörő mechanika már a hatóságok birtokában van. A mi korábbi útitársunk pedig jelenleg a legközelebbi fogdában elmélkedik a finommechanika és a törvény szigorának kapcsolatáról.

A zaklatott új utas reszkető kézzel vette át a gőzölgő csészét, miközben szorongva, megszeppenten nézett a fődetektívre.

- Uram... mi van, ha a családi óráim ritmusa mégis gyanút kelt valakiben?

- Megnyugtatom, egy becsületes szerkezet ketyegése kifejezetten altató hatású - mosolyodott el Vaneau. - Csupán a hamis ritmusok készítenek nyomozásra.

A szerelvény ekkor lassítani kezdett, s a fékek halk sziszegéssel jelezték, hogy az Intercontinental Express lassan begördül Val-de-Loir állomására.

213. XXXI/2. A hálókocsi rejtélye — Ketyegő porcelán

Mr. Poliniak

- A megállások mindig kiváló alkalmat adnak a megfigyelésre - jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben visszahelyezte a csészéjét a kisasztalra. - Az emberek sietsége sokat elárul arról, mit hagytak maguk mögött.

Laurent kalauz az ablakhoz lépett, s kíváncsian kitekintett a párás üvegen át a peronra.

- Lát valamit, Monsieur Vaneau? A sötét köpenyes utasnak valóban nem maradt cinkosa a szerelvényen?

- A hátrahagyott nyomok hiánya néha a legárulkodóbb jel - válaszolta a fődetektív száraz mosollyal. - De ami minket illet, az új útitársunk családi órája sokkal izgalmasabb

kérdéseket vet fel, mint egy letartóztatott szerencselovag elbaltázott doboza.

A zaklatott új utas összerezsent, és görcsösen szorította magához a bőrtáskát, amelyből halk, fémes ketyegés szűrődött ki a fülke csendjébe.

- De uram, esküszöm, hogy csak egy értékes örökségről van szó! Apám hagyta rám, s csupán egy órásmasterhez viszem javításra!

- Természetesen - bólintott Vaneau szelíden. - Egy olyan órásmasterhez, aki történetesen nem mutatólapokat, hanem rafinált zárszerkezeteket részesít előnyben. Laurent, kérem, hozzon még egy kancsó forró vizet. Úgy sejtem, az éjszaka még tartogat számunkra néhány apróbb ritmuseltérést.

A kalauz bizonytalanul bólintott, majd sietve eltűnt a folyosón, miközben az Intercontinental Express zökkenve indult meg újra a sötétségbe.

214. XXXI/3. A ketyegő táska titka — Hűvös leleplezés

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau lassan kihúzta mellényzsebéből a régi, csiszolt ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással felpattintotta a fedelét, átfutotta a mutatók állását, majd nyugodtan visszacsúsztatta az órát.

- Pontosan négy perc múlva Auberoche állomására érkezünk - szólalt meg a fődetektív száraz eleganciával. - És ott végre pontot tehetünk e ketyegő rejtély végére.

- De uram! - hebegte a zaklatott új utas, szorosabban magához ölelve a táskát. - Esküszöm, ez csak egy ártalmatlan családi örökség!

- Egy örökség, amely se nem üt, se nem mutatja az időt - mosolyodott el hűvösen Vaneau. - Laurent kalauz megriadása érthető volt, a ketyegés szerkezetet sejtetett. A családi óra meséje mögött azonban egy széfek nyitására tervezett, finomáttételes zárfeltörő mechanika lapul. A porcelán burkolat csupán álcázás és rezonancia. A bőrtáska szélén lévő apró karcolás árulta el, hogy a szerkezetet nemrég a postakocsi páncélszekrényénél használták.

- Ez képtelen rágalom! - kiáltott fel az utas sápadtan.

- A tények néha különös humorérzékkal rendelkeznek - jegyezte meg Vaneau. - A tettes tehát nem más, mint...

A vonat hirtelen csikorgó fékekkel akkora lendülettel lassított, hogy a teáscsészék

megcsördültek a kisasztalon. Az Intercontinental Express lassan begördült Auberoche peronjára. Az ajtó kinyílt, s a helyi nyomozók léptek a fülkébe.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a postakocsi feltörésének kísérlete miatt - lépett előre az egyik felügyelő.

- ...mint ez a szerfelett szorongó úriember - fejezte be a mondatát Vaneau tökéletes nyugalommal.

Miután a letartóztatottat elvezették, Laurent kalauz fellélegzett. A peronon egy új utas szállt fel, aki gyanúsan nehéz rézdobozt szorított a karjai közé. Vaneau csendesen figyelte a jelenetet, miközben az ajtók becsukódtak, s a vonat tovább robogott az éjszakában.

215. XXXII/1. A rézdoboz rejtélye — Csendes zakatolás az éjszakában

Mr. Poliniak

- Ez meleg helyzet volt, Monsieur Vaneau - mondta Laurent kalauz, miközben zsebkendőjével megtörölte a homlokát. - Ki gondolta volna, hogy egy családi órának mondott holmi valójában páncélszekrény-nyitó szerkezet?

- A szándékok ritkán hordják magukon a névjegyüket, kedves Laurent - válaszolta halkan Vaneau, miközben az ablakon túl elsuhanó sötétséget kémlelte. - A legtöbb ember csomagja nehezebb, mint amennyit a ruhatára indokolna.

Ekkor a folyosón nehéz, csikorgó léptek zaja visszhangzott. Az Auberoche állomáson felszállt új utas haladt el a фуlke előtt, szorosan magához ölelve a szögletes, vörösréz pántokkal megerősített dobozát. A férfi homlokán apró izzadságcseppek csillogtak, jóllehet a hálókocsiban kifejezetten hűvös volt a levegő.

- Szabad megkérdeznem, uram, segíthetek-e a csomagjával? - lépett elő Laurent szívélyes mosollyal.

- Nem! - válaszolta nyersen az utas, és még szorosabban a mellkasára szorította a nehéz ládát. - Senki sem nyúlhat hozzá. Ez... rendkívül törékeny tudományos műszer.

A doboz mélyéből ekkor halk, fémes koccanás hallatszott, mintha egy elszabadult golyócsapággy gurult volna végig egy rejtett vájatban.

- A tudomány manapság meglehetősen súlyos tud lenni - jegyezte meg Monsieur Vaneau száraz eleganciával, miközben átható tekintettel követte a férfi igyekezetét. - Különösen, ha ólommal bélelik ki.

Az utas elfehéredett, majd szó nélkül befurakodott a szomszédos fülkébe, és magára rántotta a tolóajtót. Laurent értetlenül nézett a fődetektívre.

- Csak nem gondolja, uram, hogy...?

- Egyelőre semmit sem gondolok, Laurent - mosolyodott el Vaneau hűvösen. - Csupán megfigyelem, hogy a Lainville felé vezető úton a tudomány ritkán utazik ilyen feszült kíséretben.

216. XXXII/2. A vörösréz pántok titka — Halk feszültség a folyosón

Mr. Poliniak

Laurent kalauz halkan sóhajtott, miközben a kattánva bezáródó fülkeajtót nézte.

- Úgy tűnik, Monsieur Vaneau, a tudomány szereti a magányt - jegyezte meg, és óvatosan megigazította egyenruhája aranyozott gombjait. - Bár még sosem láttam olyan fizikai kísérletet, amelyik ennyire izzadt volna a saját tömegétől.

- A felelősség súlya az, kedves Laurent - válaszolta halkan Émile Vaneau, miközben lassan végigsimított ősz bajszán. - Vagy a vörösréz lapok alatti ólombélésé.

A fülke ajtaja mögül ekkor elfojtott matatás és halk fémes csikorgás hallatszott, mintha egy finom feszítővas próbálna utat törni magának egy makacs zárlemez mentén.

- Úgy véli, az úr nem tudományos kutató? - kérdezte a kalauz közelebb hajolva.

- Dehogynem - mosolyodott el Vaneau hűvös nyugalommal. - Csak éppen az elméleti kutatások helyett a mások vagyonának gyakorlati feltárását részesíti előnyben.

Ebben a pillanatban a sötét köpenyes utas hirtelen újra elhúzta az ajtót. Arca még fakóbb volt, mint amikor Auberoche állomáson felszállt.

- Nincs itt véletlenül egy csavarhúzó? - tudakolta fojtott, ingerült hangon. - A... műszerem kalibrálása némi finomhangolást igényel.

- Attól tartok, a csavarhúzók éjszaka aludni szoktak, uram - felelte Vaneau száraz eleganciával. - Kivéve persze azokat, amelyeket a zárszerkezetek feszegetésére

használnak. Azok mindig túlóráznak.

217. XXXII/3. A vörösréz pántok titka — Kényelmetlen kalibráció

Mr. Poliniak

A sötét köpenyes utas nyelt egy nagyot, és szorosabban magához ölelte a nehéz, vörösréz pántokkal megerősített dobozt.

- Tévedni tetszik, uram! Ez egy rendkívül érzékeny akusztikai mérőeszköz - jelentette ki bizonytalanul, miközben tekintete Laurent kalauz aransujtásos egyenruhájáról Vaneau mozdulatlan arcára reppent.

- Nyilvánvalóan - bólintott halkan Émile Vaneau, és aprólékos gonddal kisimított egy alig látható gyűrődést a zakóján. - Bár a mérőműszerek ritkán igényelnek edzett acél feszítőtűskét a kalibráláshoz. És még ritkábban csörögnek úgy, mint a zálogházi székek reteszei, amikor elmozdítják őket.

Laurent kalauz elfojtott mosollyal lépett közelebb a folyosón.

- Ha a műszer túlságosan súlyosnak bizonyul, uram, a társaság örömmel elhelyezi a poggyászkocsiban. Ott a finom mechanika teljes biztonságban várakozhat.

- Hozzá ne érjen! - csattant fel az utas, ám hangja azonnal elcsuklott, amint Vaneau szelíd, mégis metsző tekintetével találkozott.

- A vörösréz pántok valóban tetszetősek - jegyezte meg a detektív hűvös eleganciával. Lassan előhúzta zsebéből finom ezüst zsebóráját, majd egyetlen halk kattanással kinyitotta a fedelét. - Ám a sarkoknál lévő friss karcolások nem szállítási pontatlanságok. Azok egy ügyetlenül használt álcus nyomai.

A sötét köpenyes utas arca felvette a frissen meszelt fal árnyalatát.

- Pontosan tizenkét perc múlva Elberen állomásra érkezünk - tette hozzá Vaneau, miközben visszaengedte az órát a mellényzsebébe. - Ahol a helyi csendőrség bizonyára meleg érdeklődéssel hallgatja majd az Ön finommechanikai előadását.

218. XXXII/4. A vörösréz pántok titka — Váratlan fordulat a peronon

Mr. Poliniak

A sötét köpenyes utas riadtan pillantott az ablakon túli elsuhanó éjszakába, majd kétségbeesett mozdulattal próbálta Laurent kalauz mögé tolni a nehéz ládát.

– Ez egy végtelenül sajnálatos félreértés, uram! – sziszegte rekedten. – A dobozban csupán... magánjellegű feljegyzések és egy finom szerkezeti modell található.

– Valóban? – kérdezte Émile Vaneau, miközben tekintete a láda aljából szivárgó finom grafitporra tévedt. – Különös, hogy a magánjellegű feljegyzései ilyen feltűnően nehezek, és leginkább a bécsi zálogházakból elkóborolt aranyrudak sűrűségével vetekednek.

Laurent kalauz udvarias, ám határozott mozdulattal elállta a folyosó kijáratát.

– Amennyiben a modell valóban olyan kényes, uram, a csendőrség bizonyára rendkívül óvatosan nyitja majd ki.

– Bízom benne, hogy a zárómechanizmus sem szenved kárt – tette hozzá Vaneau halk, kimért hangon. – Bár az álkulcs okozta mély karcolások alapján a jelenlegi tulajdonos sem bánt vele túlzott gyengédséggel.

A vonat ekkor hirtelen nagyot fékezett. A kerekek éles csikorgása végigfutott a kocsikon, s a folyosó lámpái megremegettek. A szerelvény lassan begördült Elberen csöndes, kivilágított állomására.

Az ajtó sziszegve kinyílt, és a peronon várakozó két helyi csendőr határozott léptekkel lépett a folyosóra. A vezetőjük a sötét köpenyes utas felé fordult.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a bécsi Bankhaus kincstári lopása ügyében.

Vaneau elégedetten bólintott, s miközben az utast elvezették, egy új utazó lépett a kocsik folyosójára. Az újonnan érkezett selyemkalapot viselt, s hóna alatt egy gyanúsán halk kattogást kibocsátó bőrutításkát szorongatott. A detektív csendben figyelte, ahogy a vonat ajtói becsukódtak, és a szerelvény komótosan kigördült a következő állomás felé.

219. XXXII/5. Felderítés — Halk kattogás az éjszakában

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau csendben figyelte a folyosón elhaladó új utast, aki gondosan igazította meg selyemkalapját. A sötétbarna bőrútitáskából ütemes, halk kattogás szűrődött ki a zakatolás közepette.

– Rendkívül pontos szerkezet – jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben visszalépett a fülkéje ajtajába. – Bár ha megengedi a megjegyzést, egy egyszerű óramű ritkán igényel ennyi duplán megerősített bőrszíjat a rögzítéshez.

A selyemkalapos úr megtorpant, és feszült tekintettel a detektívre pillantott. Keze önkéntelenül rászorult a táska pántjára.

– Csupán egy különleges precíziós kronométer, uram – felelte szaporán, miközben közelebb húzta magához a poggyászt. – A mérnöki pontosság szerelmese vagyok, semmi több. Nem tűrhetem a legkisebb késést sem.

– Magam is nagyra értékelem a pontosságot – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – Különösen, ha a másodpercek nem egy elcserélni szánt csomag belsejéből számolnak vissza.

Laurent kalauz aggodalmas pillantással lépett melléjük a szűk folyosón, kezében az utasok frissített listájával.

– Segíthetek valamiben, uraim? A következő megállóig, Lainville-ig még jó félóra van hátra.

– Köszönöm, Laurent, semmi fennakadás – fordult felé Vaneau, majd a zaklatott új utashoz szólt. – Csupán megállapítottuk az úrral, hogy az éjszakai vonatozás legizgalmasabb része a ritmus. És néha az, ami a ritmust valójában diktálja.

A selyemkalapos úr idegesen bólintott, majd sietős, kényelmetlen léptekkel eltűnt a hatos фуlke irányában. Émile Vaneau halk, rejtélyes mosollyal nézett utána, mielőtt visszahúzódott volna a helyére.

220. XXXII/6. A kronométer ritmusa — Csendes megfigyelés

Mr. Poliniak

A hatos fülke felől érkező tompa, ritmikus kattogás elnyomta a kerek egyenletes zakatolását. Monsieur Vaneau még egy pillanatra a szűk folyosó sötétedő ablakait nézte, majd lassan előhúzta mellényzsebéből a megszokott, finoman gravírozott ezüst zsebóráját. Egyetlen halk pattanással nyitotta ki a fedelét.

– Pontosan tizenhét perc múlva Lainville állomásra érkezünk – jegyezte meg elgondolkodva, majd óvatosan visszazárta a finom szerkezetet.

Laurent, a kalauz, aki még mindig feszülten szorongatta a frissített utaslistát, közelebb lépett a detektívhez.

– Gondolja, uram, hogy az az úr valóban csak egy ártalmatlan óraművet szállít abban a megerősített bőröndben? A tartása... nos, meglehetősen idegesnek tűnt.

– Az idegesség ritka rossz tanácsadó, Laurent, ám felette hasznos jelzőfény a megfigyelő számára – válaszolta Vaneau szelíd elnézéssel. – Egy valódi gyűjtő büszkén mutatja meg a kincseit. Aki viszont úgy öleli magához a poggyászát, mintha az az életét védené – vagy éppen a szabadságát fenyegetné –, az ritkán számlál csupán ártatlan másodperceket.

A hatos fülke ajtaja ekkor résnyire kinyílt. A selyemkalapos utas lesett ki a folyosóra, de amint tekintete találkozott Vaneau nyugodt, vizslató pillantásával, a fejét kapkodva azonnal visszahúzódott, s a zár éles koccanással fordult el.

– Maradjon a közelben, Laurent – mondta Vaneau halk, kimért hangon. – Az éjszaka még tartogat néhány meglepő ütemváltást.

221. XXXII/7. A kronométer ritmusa — Száraz akusztika

Mr. Poliniak

– Látja, Laurent? – szólalt meg újra Monsieur Vaneau, miközben a hatos fülke zárt ajtajára pillantott. – A túlzott óvatosság a legtöbb esetben lényegesen zajosabb, mint

maga a szándékolt titoktartás.

– De uram – suttogta a kalauz, feszülten közelebb lépve –, az a táska kiköpött mása egy ketyegő szerkezetnek! Nem kellene riasztanunk a következő állomás csendőrségét?

Vaneau szárazon elmosolyodott, majd az ezüst zsebóráját egyetlen hűvös mozdulattal visszasüllyesztette a mellényzsebébe.

– A hatóságok roppant mód értékelik a precizitást, ám a vaklármát annál kevésbé – válaszolta kimérten. – A sötét köpenyes úr nem robbanóanyagot szállít, csupán a saját túlfeszített idegrendszere produkál akusztikai illúziót. Figyelte a lépteit? Minden egyes kattanás pontosan a bal lábának földre érésekor hallatszott.

Laurent meglepetten felvonta a szemöldökét.

– Ez azt jelenti, hogy...?

– Azt jelenti, hogy a kronométer ritmusa nem a bőrröndből ered, hanem a cipősarkába szorult apró rézkamptól – jelentette ki a fődetektív zavarba ejtő nyugalommal. – A gentleman az előző peronon szedte össze a szuvenírt, s azóta a saját lába zajától retteg. Ebben a pillanatban a hatos фуlke ajtaja óvatosan kinyílt, s a zaklatott utas sápadtan dugta ki a fejét.

– Elnézést... – nyögte ki megtört hangon. – Ugye Valcourt állomáson megállunk?

– Természetesen – bicventett Vaneau. – És ha elfogad egy tanácsot: a bal sarkát érdemes lesz megtisztítani. A menetrendünk amúgy is pontos, kár lenne elsietnie a másodperceket.

222. XXXII/8. A rézkampó rejtélye — Csendes megkönnyebbülés

Mr. Poliniak

A sötét köpenyes utas hitetlenkedve nézett a saját lábára, majd zavartan visszahúzódott a fülkéjébe. Laurent kalauz halk sóhajjal támaszkodott meg a folyosó faburkolatán.

– Kétlem, uram, hogy valaha is láttam volna utast, aki ennyire megkönnyebbült volna egy cipősarkába szorult apróság miatt – jegyezte meg a kalauz fojtott mosollyal.

– A képzelet, Laurent, a legtöbbször sokkal találékonyabb, mint maga a valóság – válaszolta Monsieur Vaneau, miközben kisimította zakója hajtókáját. – A jóember meg

volt győződve róla, hogy egy elszabadult időzítővel utazik egy légtérben. Az emberi elme hajlamos a legközelebbi tárgyat okolni a saját félelmeiért.

- És a táska? - kérdezte Laurent, az ajtó mellett heverő, bőrszíjas csomagra mutatva.

- A táskában minden bizonnyal finom, svájci csokoládé lapul. Az efféle csomagolás tiszteletre méltó tartalmat rejt, nem pedig fenyegetést.

Laurent elmosolyodott, ám a folyosó végén ekkor hirtelen felbukkant egy újabb alak, aki kapkodva, izgatottan igazgatta selyemkalapját. A zaklatott új utas egy nehéz, lakkozott dobozt szorongatott a hóna alatt, s tekintete nyugtalanul cikázott a fülkék számai között.

- Monsieur Vaneau - suttogta a kalauz -, úgy tűnik, az Intercontinental Expressen a csend mindig csak átmeneti állapot.

Émile Vaneau elővette régi ezüst zsebóráját, egyetlen pattintással kinyitotta, majd hűvös nyugalommal ránézett.

- Pontosan hét perc múlva Chantraine állomásra érkezünk - mondta halkan. - És ha jól látom, az új úr nem az idejét, hanem a türelmét veszítette el.

223. XXXII/9. A rézkampó rejtélye — Végkifejlet

Chantraine-ben

Mr. Poliniak

- Tehát a rézkampó - kezdte Monsieur Vaneau, miközben a folyosó közepén lassan körbenézett -, egyáltalán nem egy pokoli szerkezet kioldója volt.

- De hát ketyegett, uram! - méltatlankodott a zaklatott új utas, szorosan magához ölelve a lakkozott dobozát. - Laurent kalauz is hallotta!

- A ketyegést a szomszédos fülkében pihenő óra adta, a rézkampó pedig csupán egy meglazult táskaakasztó, amely a vonat ritmikus rezgésétől ütődött a faburkolathoz - magyarázta Vaneau szárazon. - Önök mindketten azt hitték, a másik hordoz veszélyes szerkezetet, miközben a félreértést csupán a saját felelőtlen idegességük táplálta. A lakkozott dobozban pedig...

A szerelvény ekkor hirtelen nagyot fékezett. Fém csikordult a síneken, a folyosói lámpák meglendültek, s az Intercontinental Express lassan begördült Chantraine állomás félhomályos peronjára.

Az ajtók sziszegve kitárultak, és két helyi nyomozó lépett a VIP kocsi folyosójára. A vezetőjük határozottan a zaklatott új utas felé lépett.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, csempészet és közveszélyokozás kísérlete miatt!

- ...a lakkozott dobozban pedig - fejezte be Vaneau zavartalanul, mintha meg sem szakították volna - nem óramű, hanem az elloptott bankkötvények lapulnak. Laurent, úgy tűnik, a hatóságok ezúttal meglepően jó ütemérzéssel érkeztek.

A gyanúsítottat elvezették. A sötét köpenyes utas mély sóhajjal húzódott vissza fülkéjébe. A szerelvény ajtai bezárultak, s a vonat újjáéledő morajlással lódult meg a következő állomás felé.

Laurent kalauz fújtatott egyet.

- Végre csend, uram.

Ekkor a folyosó végén egy új utas tűnt fel, aki gyanúsan könnyű, ám túlméretezett utazóládát húzott maga után.

Émile Vaneau elrakta ezüst zsebóráját, és halk mosollyal visszalépett fülkéjébe.

224. XXXIII/1. Új rejtély a hálókocsin — Különös poggyász a folyosón

Mr. Poliniak

- Laurent, a nyugalom tiszavirág-életű jószág a sín párokon - jegyezte meg Monsieur Vaneau, miután Chantraine állomása lassan elenyészett az éjszakai sötétségben.

A kalauz megtörölte feszült, izzadó homlokát, miközben a folyosón döcögő, túlméretezett utazóládát méregette. A fadoboz szinte lebegett a vastag szőnyegen, noha akkora volt, mint egy kisebb ruhásszekrény.

- Ne mondja, uram, hogy ebben is ketyeg valami! - nyögte Laurent szorongva, szinte szaggatottan kapva a levegőt. - Ha még egy óraszerkezet megszólal ezen a szerelvényen, nyomban felmondok, és beállok szobafestőnek.

- A ketyegés ritka luxus, Laurent - válaszolta Vaneau száraz, elegáns mosollyal. - Ez a koffer sokkal inkább arról nevezetes, amit nem tesz. Például egyáltalán nem nyomja le a padlószőnyeget. Egy ekkora tölgyfa ládának legalább két hordár vállát kellene

megerőltetnie, ehelyett az új utasunk egyetlen ujjával húzza maga után.

Az új jövevény, egy magas, szürke kalapos úriember, észrevette a méregető pillantásokat, és zaklatottan megrántotta a kabátgallérját.

- Csupán... csupán pillekönnyű színházi kellékek, uram! - hadarta feszülten, miközben gyorsan betolta a ládát a hetes fölkébe. - Semmi figyelemreméltó!

- A színházi kellékek általában nem igényelnek három bronz lakatot, sem pedig friss grafitos kenőanyagot a zsanérokra - jegyezte meg hűvös tárgyilagossággal Émile Vaneau. - Laurent, javaslom, tartsa szemmel a hetes fölke küszöbét. Az éjszaka még tartogat meglepetéseket.

225. XXXIII/2. A lakkozott láda — Csendes megfigyelés a folyosón

Mr. Poliniak

- Három bronz lakat egy üres dobozra? - suttogta Laurent, amint a hetes fölke ajtaja halk kattanással bezárult az új utas mögött. - Uram, ha az a láda valóban pillekönnyű, miért védi úgy, mint a bankár a széfjét?

- Mert az emberi képzelet súlyosabb bármilyen öntvényénél, Laurent - felelte Émile Vaneau, miközben lassan igazított a mandzsettagombján. - Gondoljon bele: ha egy láda üresnek tűnik, de gondosan le van zárva, mindenki azt feltételezi, hogy valami leírhatatlanul értékes van benne. Vagy leírhatatlanul veszélyes.

- És ön szerint melyik? - kérdezte a kalauz szorongva, miközben a kezében lévő jegykezelő csipesz aprót koccant.

- A harmadik lehetőség: a színházi kellékek tulajdonosa túl sokat ad a látszatra - jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. - Bár meg kell hagyni, a grafitos kenőanyag jelenléte azt jelzi, a dobozt nemrégiben és meglehetősen sietséggel szerelték össze.

Ekkor a folyosó sötétebb sarkából a zaklatott utas lépett ki ismét, köpenyébe burkolózva, zaklatottan keresve a tekintetüket.

- Elnézést... a fűtés... nem működik megfelelően - dadogta szaggatottan a férfi.

- A fűtés tökéletes, uram - válaszolta Vaneau hűvös nyugalommal. - Csak a lelkiismeret szokott ilyen hirtelen lehűlni a vonatút közepén.

A férfi megrázkódott, gyorsan meghajolt, majd visszasietett a fülkéjébe. Laurent értetlenül pillantott a detektívre.

- Uram, ön néha ijesztően pontos.

- Nem én vagyok pontos, Laurent. A tényeknek van néha meglepően jó ritmusérzékük.

226. XXXIII/3. A lakkozott láda — Csendes felderítés a folyosón

Mr. Poliniak

A hetes fülke ajtajának csapódása még sokáig visszhangzott a hálókocsi keskeny folyosóján. Laurent kalauz felvont szemöldökkel meredt a lezárt fafelületre, miközben a kezében lévő jegykezelő csipesz halkán megcsörrent.

- Uram - suttogta a kalauz -, a láda sarokpántjain lévő friss karcolások alapján azt mondanám, nemrégiben mozdították el a helyéről. De ha valóban pillékönnyű, miért tett úgy az utas, mintha majd megszakadna alatta?

- Mert a jó színjátékhoz elengedhetetlen a túlzott igyekezet - válaszolta Émile Vaneau, miközben igazított egyet elegáns sálján. - Figyelte a csuklójának tartását? Egy nehéz láda megfeszíti az alkar izmait. Az úriember keze viszont úgy remegett, mint aki nem a súlytól, hanem a saját szándékától riadt meg.

- Úgy érti, a puszta látszat kedvéért cipeli azt a három bronz lakatot? - kérdezte Laurent, és közelebb lépett a folyosó faburkolatához.

- Egy üres doboz, amelyet alaposan lezárnak, sokkal többet ér a félrevezetés művészetében, mint egy teli koffer - jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. - A sötét köpenyes utasunk túlságosan is igyekszik gyanúsnak tűnni. És aki ennyire igyekszik, az általában el akarja terelni a figyelmet valami egészen másról.

A vonat lágyan megdőlt egy kanyarban, s a folyosó végén álló sárgaréz lámpa halvány árnyékot vetett a szomszédos ajtóra. Odabentről hirtelen apró, fémes rezgés szűrődött ki.

227. XXXIII/4. A lakkozott láda — Hűvös leleplezés a peronon

Mr. Poliniak

– A fémes rezgés nem a láda tartalmából eredt, kedves Laurent, hanem magából a fában elrejtett üregből – fordult a kalauzhoz Émile Vaneau, miközben kiakasztotta a fülkeajtó melletti reteszt. A sötét köpenyes utas riadtan hátrált a folyosó faburkolatához.

– Az úriember nem nehéz terhet cipelt, hanem egy precíziós akusztikai rezonátort – folytatta a fődetektív száraz mosollyal. – Három lakat kellett ahhoz, hogy senki se próbálja megemelni, hiszen a pillekönnyű doboz azonnal leleplezte volna. Az üreges szerkezet felerősítette a szomszédos fülkékben zajló beszélgetéseket.

Vaneau ekkor lassan elővette régi ezüst zsebóráját, kipattintotta a fedelét, majd nyugodtan az utasra pillantott.

– Pontosan négy perc múlva Saint-Maurice állomásra érkezünk. És ott már várják Önt.

– Ez képtelenség! – nyögte a sötét köpenyes utas megtört hangon.

– A láda sarkán lévő friss karcolások nem szállításból, hanem a fülkeajtók alsó szegélyéhez való illesztésből származnak – fűzte hozzá Vaneau.

A vonat ekkor hirtelen nagyot fékezett. Poharak csörrentek a szomszédos fülkékben, ahogy a szerelvény begördült a peron mellé. Az ajtók kinyíltak, s két helyi nyomozó lépett a folyosóra. A vezetőjük a sötét köpenyes utashoz fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, ipari kémkedés ügyében.

– ...amelyet a VIP hálókocsiban próbált elkövetni – fejezte be Vaneau a mondatát, mintha a rendőrök a pontos végszóra érkeztek volna.

A gyanúsítottat elvezették. A szerelvény lassan újra megindult. A visszatérő csendben egy új utas lépett a folyosóra, aki túlságosan is óvatosan igazgatta a kabátja belső zsebét. Vaneau csendesen figyelte, majd zsebre tette óráját.

228. XXXIV/1. Új rejtély a hálókocsin — Óvatos léptek a folyosón

Mr. Poliniak

A szerelvény ritmikus kattogással hagyta maga mögött Saint-Maurice állomását. Laurent kalauz elégedetten sóhajtott fel, miközben a lefoglalt, s most már üresen álló lakkozott láda helyére pillantott.

– Bevallom, Monsieur Vaneau, egy pillanatig azt hittem, valami felbecsülhetetlen értékű antik tárgy van abban a dobozban – jegyezte meg Laurent, miközben zsebre tette a kulcscsomóját.

– A kíváncsiság sokszor nehezebb terhet ró az emberre, mint a legsúlyosabb málha, kedves Laurent – válaszolta Émile Vaneau, miközben elsimította zakója hajtókáját. – A kémkedés pedig különösen könnyű műfaj, ha csupán levegőt és rezonátort szállítanak benne.

A folyosó végén ekkor felbukkant a zaklatott új utas. Sötétkék kabátja gombjait babrálta, s sűrűn pillantgatott a fülkeajtók számozására. Zsebének domborulata gyanúsán merevnek tűnt, mintha egy vaskos, szögletes tárgyat próbált volna elrejteni a finom szövet alatt.

– Elnézést... ez a hatos fülke? – kérdezte rekedtes hangon, amint Vaneau mellé ért.

– Pontosan az, uram – bólintott a fődetektív nyájasan. – Bár ha megengedi a megjegyzést, a belső zsebe kissé kiegyensúlyozatlanul tartja a kabátja esését.

Az utas összerándult, s önkéntelenül a mellkasához kapott.

– Csupán... csupán egy személyes jegyzetfüzet! Semmi köze hozzá!

– Természetesen – mosolyodott el szárazon Vaneau. – A személyes jegyzetek rendkívül nehezek tudnak lenni, különösen, ha ólomból öntötték őket.

Az új utas idegesen belepörgött a fülkéjébe, s azonnal magára rántotta az ajtót. Laurent kérdőn nézett Vaneau-ra.

– Újabb kíváncsi utastárs, Monsieur Vaneau?

– Úgy tűnik, Laurent, az Intercontinental Expressen a csend mindig csak rövid pihenő két rejtély között.

229. XXXIV/2. A nehéz kabátbélés — Halk motozás a hatosnál

Laurent kalauz halkan elmosolyodott, miközben a hatos фуlke csukott ajtajára pillantott. A szerelvény egyenletes kattogással szelte az éjszakát Saint-Maurice elhagyása után.

– Úgy véli, Monsieur Vaneau, hogy a derék utas nem csupán a jegyzeteit félti? – kérdezte a kalauz, miközben halkán igazított egyet az egyenruhája gombjain.

– A jegyzetek ritkán húzzák ennyire lefelé a bal vállat, Laurent – válaszolta Émile Vaneau, miközben tekintete a folyosó szőnyegére vetűlő árnyékokon pihent. – Különösen, ha az ember minden egyes lépésnél megérinti a mellkasát, mintha ellenőrizné, hogy a szűve vagy a vagyona dobog-e hevesebben.

– Vajon értékes szállítmány, vagy inkább kapkodó menekűlés? – tűnűdűtt Laurent.

– A kettű az Intercontinental Expressen meglepűően gyakran jár kéz a kézben – jegyezte meg a fűdetektűv száraz eleganciával. – De figyelje csak a hatos фуlke kűszűbét.

A résben vékony fénysűgár derengett, s odaatrűl éles, fémek kattanás, majd óvatos motozás zaja szűrűdűtt ki. A zaklatott új utas láthatűan nem a pihenésnek szentelte a menetidűt.

– Elnézést, uraim – nyitott ki hirtelen a szomszűdos фуlke ajtaja, s egy álmos tekintetű utas bukkant elű. – Meg tudnák mondani, mikor érkezőnk Valmont-les-Bains-be?

– Pontosan harminc perc műlva, uram – válaszolta Laurent készsűgesen.

Vaneau lassan megsiműtotta ősz bajuszát.

– Úgy tűnik, kedves Laurent, a hatos фуlke lakűja is arra az állomásra számít. Kérdés csupán az, hogy ott váratlan fogadűbizottság várja-e, vagy ő maga próbál majd észrevétlenül kűddű válni.

230. XXXIV/3. A nehéz kabátbélés — Feszűlt neszek a hatosnál

Mr. Poliniak

Laurent kalauz feszűlten siműtotta le egyenruháját, miközben tekintete a hatos фуlke csukott ajtajára tapadt. A szomszűdos фуlke utasa halkán visszahűzűdűtt, s a folyosóra ismét rászakadt a vonatkerekek űtemes, éjszakai zakatolása.

– Őn szerint megpróbálja elrejtteni, amit a bélésbe varrt? – suttogta Laurent fojtott hangon. – Nagyon zaklatottnak tűnt, amikor Saint-Maurice-ban felszűllt.

- A zaklatottság ritkán fakad a tiszta lelkiismeretből, kedves Laurent – felelte Monsieur Vaneau halkán, miközben lassan a hatos ülke felé lépett. – És a nehéz kabátbélés még ritkábban szolgálja csupán a téli hideg elleni védekezést. Különösen nyár végén.

Odabentről újabb fém hangja csendült, mintha egy rugós zárat próbáltak volna óvatosan feszegetni. A ülke ajtajának kilincse lassan, szinte észrevétlenül megmozdult felfelé.

- Attól tartok, a mi új utasunk jóval idegesebb, mint amennyire a saját biztonsága megkívánná – tette hozzá a fődetektív, s zsebéből finom mozdulattal előhúzta régi ezüst zsebóráját. Kipattintotta a fedelét, egy pillanatig nézte, majd csendes kattanással visszacsukta. – Pontosan tizenkét perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk.

A hatos ülke ajtaja ekkor hirtelen résnyire nyílt. A zaklatott új utas sápadt arca tűnt fel a sötétben, miközben görcsösen szorította kabátja belső zsebét.

- Van valami probléma, uraim? – kérdezte remegő, feszült hangon.

- Csupán az idővel, uram – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – Úgy tűnik, sokkal gyorsabban múlik, mint ahogyan Ön el tudná rejtőztetni a titkait.

231. XXXIV/4. A nehéz kabátbélés — Rézcsat és fojtott magyarázat

Mr. Poliniak

A zaklatott új utas idegesen hátrahőkölt, s jobb kezét még mélyebbre süllyesztette a kabátja szabásához képest gyanúsán kidudorodó belső zsebébe.

- Csupán a személyes holmimat rendezem – dadogta, miközben tekintete Laurent kalauz egyenruhájának fényes gombjairól Monsieur Vaneau megfontolt arcára tévedt. – Semmi olyasmit nem őrzök, ami törvénybe ütközne.

- A törvény meglehetősen rugalmas fogalom, uram, különösen akkor, ha a kabátbélés súlya láthatóan megváltoztatja az Ön testtartását – jegyezte meg Émile Vaneau egy halvány, hűvös mosoly kíséretében. – És főleg akkor, ha a nehéz szövet alól egy finom fémmechanika fojtott kattogása szűrődik ki.

Laurent lépett egyet előre, mire a férfi feszülten a ülkeajtó félfájához lapult.

- Ez csupán egy magánjellegű akusztikai szerkezet! Mégis mit képzelnek?

- Azt, hogy egy akusztikai szerkezet ritkán igényli a kétségbeesett védelmet a folyosó

sötétjében – válaszolta a fődetektív szárazon. – De ne aggódjon. Az Intercontinental Express hálókocsijában előszeretettel tiszteljük az utasok magánéletét. Egészen addig, amíg az nem veszélyezteti a szerelvény nyugalmaát.

232. XXXIV/5. A nehéz kabátbélés — A kronométer titka

Mr. Poliniak

A zaklatott új utas kétségbeesetten szorította magához a nehéz szövetet, míg Laurent kalauz szagatatottan vette a levegőt a szűk folyosón.

– Ez... ez valóban csak egy ártalmatlan magánjellegű szerkezet! – rebegte a férfi, miközben kabátja béléséből ismét egy finom, fémes kattanás hallatszott. – Nem kell rögtön a legrosszabbra gondolni!

– Bocsásson meg, uram, de a hálókocsiban a gyanús kattogás ritkán jelent kellemes meglepetést – szúrta közbe Laurent, miközben feszülten hátrált egy lépést.

Émile Vaneau nem emelte fel a hangját. Lassan a mellényzsebéhez nyúlt, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással felpattintotta a fedelét, egy pillanatig nézte a mutatók járását, majd nyugodtan megszólalt:

– Pontosan tizenkét perc múlva Montclar állomásra érkezünk.

Az utas tágra nyílt szemmel meredt a detektívre.

– Mi köze ennek az állomáshoz?

– Csupán annyi, uram, hogy ott már várni fogják – válaszolta Vaneau elegáns nyugalommal. – A nehéz bélés, a rézcsat fojtott fénye és a finom mechanika ugyanis nem egy veszélyes szerkezetet rejt, mint ahogy attól tartottunk. Hanem egy egyedi készítésű, hiányzó kronométert.

– Ön ezt... miből gondolja? – dadogta az utas megdermedve.

– A kabát tartása elárulja a súlypontot – mosolyodott el hűvösen Émile Vaneau. – A tények néha meglepően pontosak.

233. XXXIV/6. A kronométer titka — Pontos időzítés

Montclarban

Mr. Poliniak

- A hiányzó kronométer? - sápadt el az utas, és görcsösen kapaszkodott a kabátja hajtókájába. - De hiszen az egy magángyűjtemény becses darabja!

- Valóban az volt, amíg ma reggel fel nem tűnt a saint-mireuxi óramúzeum leltárhiányában - mondta Vaneau hűvösen. - Ön azt hitte, ha a béleletlen szövet mögé varrja a szerkezetet, a halk ketyegést az Intercontinental Express zakatolása elnyeli. Ám a fojtott fémes kattanás, amit a hatos фуlke előtt hallottunk, nem a doboz rugója volt, hanem az elcsúsztatott rézcsat.

- Zseniális... vagyis felháborító! - dadogta a férfi.

- Inkább csak pontatlan - fűzte hozzá Laurent kalauz, kissé megnyugodva.

- A félrevezetés ott rejlett, hogy ön akusztikai műszernek próbálta beállítani a nehéz bélés nyomását - folytatta Vaneau, elrakva ezüst zsebóráját. - Ám egy valódi akusztikai műszer ritkán ketyeg tizenkét másodperces fáziskéséssel.

A vonatszerelvény ekkor hirtelen nagyot fékezett. Fém csikordult a síneken, a folyosó lámpái megvillantak, és az Intercontinental Express lassan begördült Montclar állomásra.

Az ajtók szisszenve kinyíltak. A peronról két egyenruhás, elszánt tekintetű nyomozó lépett a hálókocsi szűk folyosójára. A vezetőjük hűvös pillantást vetett a zaklatott utasra:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a saint-mireuxi múzeumból eltűnt kronométer ügyében.

Az utast némán elvezették.

- ...és amint látja, uram - fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatot Laurent felé fordulva -, a hatóságok időzítése szinte meglepően pontos volt.

A peronon friss utasok csomagjai koppantak. Egy magas, sötét kalapos úr szállt fel, aki feltűnően ügyetlenül próbálta elrejteni a kezében lévő, túlságosan nehéz pergamenborítókát. Vaneau csendben figyelte, ahogy a férfi a hármask fülske felé igyekszik.

Az ajtók bezáródtak. A szerelvény lassan kigördült az állomásra, s újra nekilendült az

éjszakának, a végtelen síneken haladva a következő megálló felé.

234. XXXV/1. Új rejtély a hálókocsin — Súlyos pergamen az éjszakában

Mr. Poliniak

Montclar lámpái már lassan elmaradtak a hálókocsi ablakai mögött. Az Intercontinental Express egyenletes, megnyugtató zakatolással vágott neki a sötétségnek, miközben Laurent kalauz még mindig feszülten simította le egyenruhájának hajtókáját.

– Rendkívül megnyugtató, hogy a hatóságok ilyen gyorsan intézkedtek – jegyezte meg a kalauz, megkönnyebbült sóhaj kíséretében. – De mondja, Monsieur Vaneau, honnan tudta ilyen hajszálpontosan, mikor érkeznek a nyomozók?

– Nos, kedves Laurent – válaszolta Vaneau halkán, miközben elrakta ezüst zsebóráját –, a műtolvajok ritkán figyelnek a pontos ritmusra. Aki lopott idővel utazik, mindig túl hamar szeretne megérkezni.

A folyosó puha szőnyegén ekkor nehéz, óvatos léptek neszezték. A Montclarban felszállt, sötét kalapos úr haladt el mellettük, sötét köpenyét szorosan a mellkasához szorítva. A hóna alatt egy méretes, pergamenborítású csomagot igyekezett elrejteni, amely láthatóan jóval nehezebb volt, mint amit egy sima iratköteg indokolt volna.

A férfi megállt a hármaskülke ajtaja előtt, idegesen körbenézett, majd rekedtes hangon megszólalt:

– Elnézést... a zár kissé nehezen jár. Nem tartanak itt valamilyen automata ellenőrző szerkezetet?

Vaneau száraz eleganciával fordult a zaklatott idegen felé:

– A zárok ezen a vonaton csupán az ajtókat őrzik, uram. A túlságosan nehéz csomagokat azonban ritkán tartják titokban.

– Csak... hivatalos dokumentumok! – vágta rá sietve a kalapos férfi, miközben a pergamen borítás alól tompa, fémes koccanás hallatszott. – Semmi érdemleges!

– Természetesen – bólintott Vaneau alig észrevehető mosollyal. – A jogtudomány köztudottan súlyos mesterség. Sartroux felé közeledve az ember megtanulja értékelni a papírmunka valódi súlyát.

235. XXXV/2. A pergamenborítás titka — Fémes koccanások a sötétben

Mr. Poliniak

– És a jogtudomány, mint tudjuk, néha fémből öntött igazságokat is tartalmaz – tette hozzá Laurent kalauz óvatosan, miközben gyanakvóan méregette a pergamenbe csomagolt tárgy szögletes vonalait.

A zaklatott, sötét köpenyes utas idegesen megigazította a kalapját. Tekintete megriadt madárként ugrált Vaneau nyugodt arca és a szűk folyosó sötétedő sarka között.

– Nem tartozom magyarázattal! – sziszegte halkan, rekedtes hangon. – Ez csupán egy családi örökség. Ritka könyvritkaság! Egy kódex!

– Valóban? – emelte meg a szemöldökét Monsieur Vaneau. – Úgy látszik, a középkori kódexmásolók nehéz vasláncokkal biztosították a szentenciáikat. Vagy talán fogaskerekekkel, hogy az igazság se siesse el a kibontakozást.

– Ez... ez felháborító! – nyögte ki a férfi, miközben görcsösen szorította a csomagot. A pergamen felülete alól újabb tompa, ritmikus koccanás hallatszott, mintha egy elrejtett rugó igyekezne kiszabadulni a papír fogságából.

– Az igazság ritkán felháborító, uram. Legfeljebb kissé pontatlan – jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. – Bár ha a kódexe éjszaka ketyegni kezd, meglehet, hogy Auberoche állomásig újabb fejezetet kell nyitnunk a jogtörténetben.

Laurent kalauz kényelmetlenül fészkelődött egyenruhájában.

– Úgy véli, Monsieur Vaneau, hogy a csomag nem iratokat tartalmaz?

– A papírnak ritkán van ilyen jellegzetes, sárgaréz illata, kedves Laurent – válaszolta a fődetektív halk, derűs nyugalommal.

236. XXXV/3. A pergamenborítás titka — A sárgaréz csengése

Mr. Poliniak

– Sárgaréz illat? – háborodott fel a sötét köpenyes utas, miközben a pergamenbe tekert csomagot még szorosabban a mellkasához préselte. – Ön nyilvánvalóan téved! Ez a

papiroso anyaga, semmi más. Csupán egy régi, nehéz kötet!

- Természetesen - bólintott Monsieur Vaneau megértően, majd halk léptekkel közelebb lépett. - A középkori kódexek köztudottan hajlamosak a fémes rezonanciára, különösen, ha a vasúti sín zökkenőit próbálják lekövetni.

Laurent kalauz óvatosan megköszöörülte a torkát, és fél szemmel a folyosó homályos lámpájára pillantott.

- És a koccanás, uram? Mintha két sárgaréz lap érintkezett volna halkan...

- A betűk, kedves Laurent, csupán a betűk - felelte Vaneau száraz, derűs nyugalommal.

- A nehéz gondolatok néha egymásnak csapódnak a sötétben, ha túlságosan sietősen szállítják őket.

A sötét köpenyes utas arca elfehéredett. Megrázta a fejét, de a pergamen alól újabb tompa, ritmikus kattanás szűrődött ki, mintha egy finoman megmunkált rugó feszült volna újjá.

- Ha a kódexe ilyen lelkesen kommentálja az utazást - folytatta Vaneau elgondolkodva -, meglehet, hogy a következő állomásig még néhány meglepő fejezet tárul elénk. Bár a pergamen, úgy tűnik, alig bírja tartani a súlyos igazságokat.

- Nem tartozom önöknek magyarázattal! - sziszegte a férfi, és hátrált egy lépést a fülkeajtó felé.

237. XXXV/4. A pergamenborítás titka — Rézkarikák rezonanciája

Mr. Poliniak

- A magyarázatok hiánya természetesen a legizgalmasabb fejezetek sajátja - jegyezte meg Monsieur Vaneau halk, kimért hangon, miközben tekintete a görcsösen szorított pergamencsomóra tapadt. - Bár a sárgaréz csengése ritkán szokott pusztá filozófiából fakadni.

Laurent kalauz szorosan a folyosó falához lapult, és óvatosan nyelt egyet.

- Uram... nem lehetséges, hogy abban a csomagban valami önműködő szerkezet található? Egy óramű, vagy - köszöörülte meg feszülten a torkát - valami jóval veszélyesebb?

- Egy óramű, kedves Laurent, többnyire nem kér elnézést a zavarásért - válaszolta Vaneau száraz, elegáns derűvel. - De a rezonancia, amit hallunk, meglehetősen pontos megmunkálásra utal. A rugó feszülése nem robbanást ígér, csupán egy rejtett mechanika türelmetlenségét.
- Nincs itt semmiféle szerkezet! - csattant fel a sötét köpenyes utas, ám a hangja érezhetően megremegett. A pergamen alól ekkor újabb, ritmikus kattánás szűrődött ki, mintha egy finom rézsúly billent volna át. - Ez csupán egy régi családi dokumentum! Semmi köze önökhöz!
- A családi dokumentumoknak meglepő szokásuk, hogy éppen a legkevésbé alkalmas pillanatban csendülnek meg - felelte M. É. V. megingathatatlan nyugalommal. - Különösen, ha a tulajdonosuk elfelejti kioldani a feszítőzárt.

238. XXXV/5. A pergamenborítás titka — Párhuzamos rezonanciák

Mr. Poliniak

- Mielőtt még a tisztelt rokonság teljesen kihúlna a pergamen alatt - jegyezte meg Monsieur Vaneau halk, kimért eleganciával -, érdemes volna tisztázni, miért rezonálnak a rézkarikák pontosan a vonat kerekeinek ritmusára.
- A sötét köpenyes utas görcsösen szorította a nehéz csomagot a mellkasához, miközben a homlokán apró izzadságcseppek csillantak meg a folyosó lámpafényében.
- Mondtam már, ez magánügy! Egy vándorároncs régi emlékei! semmi köze a vonathoz! - tiltakozott remegő hangon.
- A vándorároncsok ritkán használnak finoman illesztett sárgaréz csapágyakat - felelte Vaneau száraz mosollyal. - Kiváltképp olyanokat, amelyek a szerelvény rázkódására nem pusztá véletlenből csörögnek, hanem ritmikus, korrigáló kattánással reagálnak.
- Laurent kalauz óvatosan hátrált egy lépést a faborítású fal mentén, miközben a kulcscsomója feszülten csörrent a kezében.
- Monsieur Vaneau... nem lehet, hogy ez a szerkezet most éppen működésbe lépett?
- Már percekkel ezelőtt működésbe lépett, kedves Laurent - válaszolta Vaneau megingathatatlan nyugalommal. - De ne aggódjon. Ez a mechanika nem elpusztítani

akarja a kocsit, csupán szorgalmasan méri a haladási ívet.

– Mit mér? – horkant fel a sötét köpenyes utas, miközben a pergamenből egy apró rézkarika éle villant elő.

239. XXXV/6. A pergamenborítás titka — Akusztikai mérések

Mr. Poliniak

– A haladási ívet és a sínpálya egyenetlenségeit – válaszolta Monsieur Vaneau halkan, miközben előzékenyen odább lépett a huzatos folyosón. – Egy meglehetősen szellemes akusztikai műszer rejlik a csomagolás alatt. Ön nem vándorároncs, uram, hanem túlbuzgó óraműves, aki a szerelvény saját rezgéseit próbálja felhasználni a szerkezet kalibrálására.

A sötét köpenyes utas elhűlve meredt a fődetektívre, miközben a pergamen mögül újabb fémes kattanas hallatszott, mintha maga a műszer is igazat adna a megállapításnak.

– Ez képtelenség! – méltatlankodott gyanúsítottunk, bár a hangja már korántsem csengett olyan határozottan. – Miért tennék ilyet egy robogó vonaton?

– Mert a műhely csendjében hiányzik a dinamikus terhelés, az Intercontinental Express pedig meglehetősen ritmikus, csodálatos vibrációt biztosít – magyarázta Vaneau száraz, finom mosollyal. – Egy ingyenes laboratóriumi tesztpálya a másodosztályú jegy áráért. Laurent kalauz feszültsége láthatóan felengedett, bár a homlokán még ott ültek a kétkedés ráncai.

– Akkor ez nem jelenti azt, hogy a kocsink veszélyben van, Monsieur Vaneau?

– Legfeljebb a tisztelt úr büszkesége – felelte Vaneau. – Bár be kell vallanom, a pergamenpapír akusztikai fojtásként való alkalmazása kifejezetten kreatív megoldás. Kár, hogy a sárgaréz karikák rezonanciája végül mégis elárulta az akciót.

240. XXXV/7. A pergamenborítás titka — Finomhangolt rezonanciák

Mr. Poliniak

– Nos, uram – szólalt meg Monsieur Vaneau, miközben a pergamen mögül kiszűrődő utolsó halk pengést hallgatta –, a leleményességét kétségkívül méltányolom. Azonban az Intercontinental Express menetrendje nem az Ön finommechanikai kísérleteihez igazodik.

A sötét köpenyes utas feszülten elsimította a csomag köré tekert papírt, bár a lelepleződés utáni zavara nyilvánvalóvá vált.

– Csupán három rezgésszámot kellett volna rögzítenem – morogta félrefordított fejjel. – A mozdony egyenletes futása tökéletes lett volna a frekvenciák kalibrálásához.

– A fizika törvényei valóban elegánsak – bólintott a fődetektív –, de a többi utas éjszakai nyugalma még inkább az. Laurent kalauz, azt javaslom, biztosítsunk az úrnak egy csendesebb sarkot, ahol a pergamen rezonanciája nem vált ki további akusztikai riadalmat.

– Kérem, csak semmi felhajtás! – szabadkozott feszülten az utas. – Nem állt szándékomban zavart kelteni.

Vaneau ekkor lassan benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta, egy pillanatig nézte a számlapot, majd nyugodtan megszólalt:

– Pontosan hét perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk. A helyi állomásfőnök bizonyára rendelkezik egy kellően stabil asztallal, ahol mérőműszerét a sínek rázkódása nélkül is tanulmányozhatja.

Laurent kalauz megkönnyebbülten bólintott, és udvarias mozdulattal a folyosó vége felé terelte a bosszús óraművest.

241. XXXV/8. A pergamenborítás titka — A rezonancia végkifejlete

Mr. Poliniak

A folyosón rekedt feszültség megenyhült, ahogy a kalauz felsegítette a nehéz pergamenbe tekert csomagot. Monsieur Vaneau halk, kimért léptekkel kísérte őket a 4-es фуlke előterébe, ahol az összegyűlt utasok kíváncsian méregették a sötét köpenyes alakot.

- Mindenki azt hitte, hogy egy veszélyes akusztikai szerkezet lapul a burkolat alatt – kezdte Vaneau, miközben tekintetével kényelmesen átfogta a társaságot. - A félrevezetés szándékos volt: a rézkarikák fojtott csengése csupán figyelemelterelésül szolgált. Az úr nem a frekvenciákat mérte, hanem az Intercontinental Express egyedi rezgéseit igyekezett kihasználni egy szabotázsra szánt kronométer beszabályozásához. A sötét köpenyes utas sápadtan húzta össze magán a gallérját, de mielőtt a fődetektív kiejthette volna a cinkos nevét...

...a vonat hirtelen akkorát fékezett, hogy a hálókocsi lámpái megremegtek, s a folyosó széli kisasztalon csörrenve koccantak a kristálypoharak. A szerelvény csikorgó kerekekkel lassan begördült Saint-Mireux éjszakai lámpafényben úszó állomására.

Az ajtók szisszenve kinyíltak, és a peronról két egyenruhás rendőr lépett a kocsiba. A vezetőjük határozottan a köpenyes férfi felé lépett:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a vasúti kronométerek szabotázsra és hamisítása miatt!

- ...és pontosan ez az a pont, ahol a fizika és az igazságszolgáltatás találkozik – fejezte be Vaneau mosolyogva a félbeszakadt gondolatot.

Miután a gyanúsítottat elvezették, a csendes peronról egy új utas lépett a folyosóra. Hóna alatt egy különösen nehéz, csattal lezárt fekete táskát cipelt, amelyből apró, ritmikus kattogás szűrődött ki. Vaneau egyetlen hűvös pillantást vetett az érkezőre. Az ajtók csattantak, s az Intercontinental Express lassú zakatolással gurult tovább a sötét éjszakába.

242. XXXVI/1. Új rejtély a hálókocsin — Kattogó éjszaka

Mr. Poliniak

A zaklatott új utas szorosan magához ölelte a nehéz, csattal lezárt fekete táskát, miközben gyanakvó pillantást vetett a folyosón állókra. A bőrből fojtott, ám egyenletes, szinte türelmetlen kattogás szűrődött ki.

- Segíthetek a poggyással, uram? - lépett közelebb Laurent kalauz, bár a hangja feszültségtől remegett, s szemmel láthatóan készen állt a gyors hátrálásra.

– Hozzá ne érjen! – sziszegte az újonnan érkezett fojtottan. – Ez egy rendkívül precíz, törékeny szerkezet. Nem közönséges holmi!

Monsieur Vaneau kényelmesen a faburkolatnak dőlt, és egykedvűen igazított egyet a mandzsettáján.

– A pontosság dicséretes erény, uram – jegyezte meg száraz humorral. – Bár az efféle türelmetlen ritmus a hálókocsi csendjében hajlamos túlzott kíváncsiságot ébreszteni.

– Nem emlékszem, hogy kértem volna a véleményét! – csattant fel a zaklatott utas, és hátrált egy lépést a folyosón.

– Valóban nem – felelte Vaneau higgadtan. – A leghasznosabb észrevételeket ritkán szokták kérésre kapni. Laurent, kérem, kísérje az urat a kabinjába, mielőtt a táskája még a jegykezelés előtt lejárna.

Az utas morgott valamit, majd gyors léptekkel a fülkéje felé sietett, és magára rántotta az ajtót. Laurent megkönnyebbülten törölte meg a homlokát, de aggodalmasan fordult a fődetektívhez:

– Ön szerint ismét veszélyben vagyunk, Monsieur Vaneau?

– Egyelőre csupán egy ideges úriemberrel és egy felelőtlenül hangos táskával állunk szemben – mosolygott el halkan Vaneau. – De az éjszaka még hosszú, Laurent.

A szerelvény közben felgyorsult, s az Intercontinental Express ritmikus zakatolással száguldott tovább a sötétségbe.

243. XXXVI/2. A kattogó táska nyomában — Halk feszültség

Mr. Poliniak

A négyes fülke előterében a csukott ajtó mögül még mindig kimérten szűrődött ki a fémes kattogás. Laurent kalauz idegesen igazította meg az egyenruhájának gombjait, miközben közelebb lépett a fődetektívhez.

– Monsieur Vaneau, ön szerint nem kéne értesítenünk a következő állomás csendőrségét? Ez a tónus... szinte fenyegető.

– A hangok ritkán fenyegetnek, Laurent, legfeljebb a hallgatóságuk képzelőereje túlságosan élénk – válaszolta Vaneau higgadtan, miközben kényelmesen megállott a

folyosó faburkolata mellett. – A félelem ráadásul rossz tanácsadó, különösen, ha egy olyan egyszerű dologról van szó, amely csupán túl gyorsan igyekszik elvégezni a dolgát. A szomszédos fülke ajtaja halkán résnyire nyílt, s a sötét köpenyes utas feszült tekintete villant meg a homályban.

– Nem lehetne végre elhallgattatni azt a pokoli ketyegést? – sziszegte idegesen. – Így képtelenség pihenni!

– A pihenéshez belső nyugalom szükséges, nem csend, uram – fordult felé Vaneau egy udvarias mosollyal. – De biztosíthatom, a szomszédja táskája nem a mi álmunkat hivatott elrabolni. Csupán egy akusztikai műszer, amelyet tulajdonosa feleslegesen rejtett pergamen mögé.

– Műszer? – hűlt el Laurent.

– Valóban – felelte Vaneau. – A kérdés már csak az, mit akart megmérni vele az éjszaka közepén.

244. XXXVI/3. A kattogó táska titka — A pergamen leplezése

Mr. Poliniak

A 4-es fülke folyosóján szinte vágni lehetett a feszültséget. Laurent kalauz idegesen törölgette a homlokát, míg a sötét köpenyes utas sápadtan szorította magához a gallérját.

Monsieur Vaneau ekkor lassan elővette a zsebóráját. A finom ezüstdedél halk pattanással nyílt ki.

– Pontosan négy perc múlva Auberoche állomására érkezünk – jelentette ki nyugodt tónusban.

– Kit érdekel az állomás, amikor mindjárt felrobbanunk?! – dadogta a zaklatott új utas, a kattogó fekete táskát magához vonva.

– A szerkezet nem robban, uram – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – A pergamenbe rejtett kronométer csupán a falak akusztikai rezonanciáját méri. Ön nem pokoli gépet hozott a fedélzetre, hanem egy túlságosan zajos műszert, amellyel a fülkébe rejtett ékszerek pontos helyét próbálta beazonosítani.

Laurent kalauz elhűlve tátotta el a száját.

- Szóval... nem bomba?

- Csupán egy ügyetlen tolvaj szerkezete - felelte Vaneau.

A vonat hirtelen nagyot fékezett. A fémek csikordultak, s a szerelvény lassan begördült Auberoche állomására. Az ajtó kinyílt, s a peronról két helyi nyomozó lépett a folyosóra.

- Letartóztatom Önt a határmenti műkincsrablás ügyében! - szólította meg a tisztségviselő a zaklatott utast.

- ...ahogyan azt vártuk - fejezte be a mondatot Vaneau.

A gyanúsítottat elvezették. A peronról egy fura, szürke köpenyes utas szállt fel, aki túlságosan is óvatosan szorongatott a kezében egy sárgaréz kulcsot. Vaneau csendben figyelte. Az ajtók becsukódtak, s a szerelvény nekilendült a sötétségnek.

245. XXXVII/1. A sárgaréz kulcs rejtélye — Óvatos léptek az éjszakában

Mr. Poliniak

Auberoche fényei gyorsan elenyésztek a sötétségben, miközben az Intercontinental Express elhagyta az állomást. Laurent kalauz mélyet sóhajtott, s megtörölte az izzadt homlokát.

- Végre egy csendes pillanat - jegyezte meg. - Bár be kell vallanom, Monsieur Vaneau, az a pergamenbe rejtett kronométer alaptalanul is megijesztett.

- A félelem leggyakrabban a hiányos információ kísérőjelensége - válaszolta Vaneau száraz eleganciával. - A rosszfiúk ritkán találékonyak, viszont meglepően zajosak.

Ekkor a folyosó sötétjéből előbukkant a szürke köpenyes utas. Léptei túlságosan óvatosak voltak, mintha a szőnyeg mintázatát próbálná kímélni. Jobb kezében egy szokatlanul nagy, nehéz sárgaréz kulcsot szorongatott.

- Segíthetek a poggyászával, uram? - kérdezte Laurent udvariasan.

- Nincs csomagom! - válaszolta az utas ingerülten, s a kulcsot a köpenye alá rejtette. - Csupán a fülkém kulcsa. Semmi köze hozzá.

Laurent meglepődve pislogott.

- De uram, a hálókocsi ajtajai egészen más típusú zárral működnek...

Az utas válasz helyett bevágta maga mögött a hatos fülke ajtaját.

- Úgy tűnik - mondta Vaneau halkan -, a megnyugvás valóban túl korai volt. Az a kulcs ugyanis nem ajtóhoz tartozik, hanem egy nagyon is zárható ládához.

246. XXXVII/2. A sárgaréz kulcs nyomában — Halk léptek a sötétben

Mr. Poliniak

A hatos fülke ajtajának csattanása még hosszan visszhangzott a VIP hálókocsi keskeny folyosóján. Laurent kalauz feszülten a zárt faajtóra szegezte pillantását, majd tehetetlenül Monsieur Vaneau-hoz fordult.

- Uram, a hatos fülke zárja egyszerű, finom szerkezet - suttogta Laurent szaggatottan. - Az a kulcs viszont akkora volt, mint egy középkori kapunyitó!

- Valóban - bólintott Vaneau hűvös nyugalommal. - És ha jól megfigyelte, a szára teljesen karcmentes volt. Egy rendszeresen használt kulcs nem csillog így a gyenge folyosói lámpafényben.

- Azt hiszi, az új utas nem is pihenni akar? - kérdezte a kalauz, s idegesen megigazította a sapkáját.

- A szürke köpeny szabása és az óvatos léptek alapján sokkal valószínűbb, hogy egy súlyos szerkezetet próbál észrevétlenül elhelyezni - válaszolta a fődetektív. - Egy olyan tárgyat, aminek nagyon is pontos helye van a vonaton.

A folyosó sötétjében ekkor halk nyikorgás hallatszott. A hatos fülke ajtaja lassan réstnyire nyílt, s a szürke köpenyes utas riadt tekintettel kikandikált. Amikor meglátta a hálókocsiban álló két férfit, sietősen vissza akart húzódni, ám a hatalmas sárgaréz kulcs kicsúszott az ujjai közül, és tompa koppanással a szőnyegre zuhant.

- Micsoda figyelmetlenség - jegyezte meg Vaneau, s tekintete a fénylő réztárgyra szegeződött. - A félelem mindig rossz tanácsadó.

247. XXXVII/3. A túlméretezett kulcs — Hűvös megfigyelések

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau komótos léptekkel odasétált, és könnyed mozdulattal felvette a nehéz sárgaréz kulcsot a szőnyegről. A tárgynak tekintélyes súlya volt, sárgás fémje hűvösen csillant meg a folyosói lámpa gyenge fényében.

– Azt hiszem, ez a magáé, uram – mondta a fődetektív, s a szürke köpenyes utas felé nyújtotta a tárgyat. – Bár meg kell vallanom, ha ezzel a hatos fülke zárját próbálja működtetni, a legközelebbi állomáson asztalost kell hívatnunk.

A szürke köpenyes férfi idegesen megszorította a kabátja szélét, szemei riadtan ugráltak a kalauz és Vaneau között.

– Csak... csak egy személyes tárgy – dadogta a férfi, miközben sietősen elvette a kulcsot. – Egy régi családi szerkezethez tartozik. Mindig magamnál hordom.

– Rendkívül figyelemreméltó – jegyezte meg Vaneau szárazon. – A legtöbb utas fényképet vagy nyakláncot hord magánál emlékbe, nem pedig egy félkilós sárgaréz alkatrészt.

Laurent kalauz óvatosan Vaneau mellé lépett, és halk, megtorpant hangon kérdezte:

– Segíthetek esetleg a csomagjaival, uram? Hátha a táskája is hasonlóan súlyos emlékeket rejt?

– Köszönöm, semmit! – vágta rá sietősen a szürke köpenyes, majd visszahúzódott, és az ajtó csattanva zárult be mögötte.

– Látja, Laurent? – fordult a kalauzhoz Vaneau. – A titkoknak megvan az a jó tulajdonságuk, hogy előbb-utóbb elhagyják a zsebünket.

248. XXXVII/4. A túlméretezett kulcs — Hűvös leleplezés Saint-Mireux-ben

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau komótosan elővette a zsebéből patinás ezüst zsebóráját. Egyetlen halk kattanással kinyitotta, hűvösen rátekintett, majd Laurent kalauzra és a hirtelen

megszeppent szürke köpenyes utasra nézett.

- Pontosan nyolc perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk - jegyezte meg elgondolkodva.

- Saint-Mireux? De hát én nem ott akarok leszállni! - háborodott fel a szürke köpenyes utas.

- A szándék és a végzet ritkán halad azonos vágányon - válaszolta Vaneau száraz eleganciával. - A túlméretezett sárgaréz kulcs ugyanis nem egy matuzsálemi szekrényhez tartozik. Valójában egy nehezékkal ellátott kar, amely a pergamenbe rejtett táviró-felvevő szerkezetet tartotta egyensúlyban a kabátja bélésében. Ön azt remélte, ha a nehéz kulcsra tereli a figyelmünket, fel sem merül bennünk a bélés vizsgálata.

- Ez képtelenség! - méltatlankodott a férfi, de a hangja megbicsaklott.

A vonat ekkor hirtelen nagyot fékezett. Fém csikordult a síneken, a folyosó végén álló poharak csörrentek, s a szerelvény lassan begördült a párás állomásra. Az ajtó sziszegve kinyílt, s a peronról két helyi nyomozó lépett a hálókocsi folyosójára.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, tiltott távirójel-halászat ügyében! - jelentette ki a vezető tiszt, és határozottan megragadta a szürke köpenyes férfi karját.

- ...és pontosan ezért volt a kulcs túlságosan nehéz - fejezte be Vaneau nyugodtan a mondatát, mintha a rendőrök fellépése csupán az ő gondolatmenetének írásjele lett volna.

A tettetért utast elvezették. A szerelvény ajtajai becsukódtak, s az Intercontinental Express tovább robogott a sötétségben. Laurent megkönnyebbülten sóhajtott fel, ám a következő kocsi felől egy új utaskísérő kíséretében egy fiatal hölgy lépett elő, aki meglepő óvatossággal egy feltűnően nehéz hegedűtokot szorított a mellkasához. Vaneau elmosolyodott, s halkan visszahúzta zsebóráját a mellényzsebébe.

249. XXXVIII/1. Új rejtély a hálókocsin — Súlyos akkordok az éjszakában

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express egyenletes ritmusban hagyta maga mögött Saint-Mireux párás lámpafényeit, mélyebbre fúrva magát a csillagtalan éjszakába. Laurent kalauz

megkönnyebbülten törölgette meg a homlokát, s elismerő pillantással fordult az ősz hajú úriember felé.

– Bámulatos volt, Monsieur Vaneau! Azt hittem, az a túlméretezett rézkulcs csupán egy különös utas ártalmatlan szeszélye. Maga viszont azonnal átlátta a titkos távíró szerkezetét.

– A szeszély ritkán nyom ennyit a latban, kedves Laurent – jegyezte meg higgadtan Émile Vaneau, miközben visszaigazította mellényét. – A bűnözők hajlamosak túlkompenzálni a bélésbe rejtett mechanika súlyát. A fizika pedig nem ismeri a jómodort. A beszélgetést egy tompa, meglepően nehéz puffanás szakította félbe. A folyosó felől érkező fiatal hölgy megcsúszott a szőnyeg szélén, s a karjában tartott, fekete bélésű hegedűtok szinte leszakította a vállát. A tok a padlóra koccant, s a megszokott fás rezonancia helyett meglepően tompa, fémes csörrenés visszhangzott végig a fülkesoron. – Ó, elnézést! – pironkodott a fiatal hölgy, és pánikszerű hirtelenséggel kapta fel a tokot, mintha az tiszta ólomból öntött hangszer lett volna. – Rendkívül törékeny a... gordonkám. Atyám öröksége.

Laurent meglepetten felvonta a szemöldökét.

– Gordonka? De hát ez egy hegedűtok, kisasszony!

– Éppen ez az – vágott közbe a hölgy zavartan, majd sietős léptekkel a legközelebbi szabad fülke felé indult. – Különleges, kicsinyített modell. Ritka mestermunka.

Monsieur Vaneau egyetlen megértő, hűvös mosollyal kísért a távozó alakot, miközben a lány ujjai fehéredésig szorították a tok bőrfülét.

– A zenei ritmusok világa tele van meglepetésekkel, Laurent. Különösen, ha a szimfóniát nem fafúvós, hanem nehéz óramű kíséri.

250. XXXVIII/2. A nehéz hegedűtok — Hamis akkordok a folyosón

Mr. Poliniak

– Egy miniatűr gordonka? – hüledezett Laurent kalauz, szorosan a fiatal hölgy nyomában lépkedve a szűk folyosón. – Megkockáztatom, kisasszony, a komolyzenei hangszerek ritkán nyomnak nyolcvankilenc kilót a vámvizsgálaton.

- Az akusztika elengedhetetlen feltétele a tömör szerkezet! - felelte a lány elcsukló hangon, miközben kétségbeesetten próbálta eltolni a 4-es fülke ajtaját a nehéz tokkal. - És kérem, ne zaklassanak! Rendkívül törékeny művészi ihletem van.

Monsieur Vaneau csendesen melljük lépett, s egyetlen elegáns mozdulattal megtámasztotta a résnyire nyílt ajtót.

- A művészi ihlet valóban törékeny jószág - jegyezte meg higgadt, száraz mosollyal az ősz úriember. - Bár még nem találkoztam olyan hegedűtokkal, amelyből tömény műszerolaj és frissen megmunkált sárgaréz szaga áradna.

A fiatal hölgy tekintetében tiszta riadalom tükröződött, Laurent pedig idegesen igazította meg az egyenruháját.

- Ön szerint fegyver, Monsieur Vaneau? - suttogta a kalauz remegő kézzel.

- Inkább egy igen kényelmetlen óramű - válaszolta Vaneau nyugodtan, s intett a kalauznak. - Csillapodjon meg, Laurent. A kapkodás még egyetlen hamis akkordot sem hangolt újra.

251. XXXVIII/3. A rezonáló hegedűtok — Olajszagú akkordok

Mr. Poliniak

- Igen kényelmetlen óramű? - hűlt el a fiatal hölgy, miközben ujjaival görcsösen szorította a nehéz bőr pántokat. - Uram, Ön alaptalanul rágalmaz egy finom mechanikájú... akarom mondani, egy klasszikus mesterhangszert!

- A mesterhangszerek ritkán igénylik a műszerolajat, kisasszony - jegyezte meg Monsieur Vaneau, majd közelebb lépve finoman végighúzta a mutatóujját a tok sárgaréz pántján. - A fém alkatrészek azonban felettébb igénylik. Különösen, ha a pergamen mögé rejtett szerkezet túlságosan feszül.

Laurent kalauz kinyitotta a száját, de pillanatokig egyetlen hang sem jött ki a torkán. A sötét köpenyes utas ekkor lépett ki a szomszédos fülkéből, bosszúsan igazgatva a gallérját.

- Mi ez a csődület? Nem lehet békésen pihenni a zakatolásban?

- Csupán egy rendhagyó akusztikai előadás előkészületei, uram - fordult felé Vaneau

zavarba ejtő derűvel. – A hölgy éppen megmutatja nekünk, hogyan lehet egy pergamenből és nehéz sárgaréz alkatrészekből álló szerkezetet hegedűnek álcázni.

– Szerkezet? – sápadt el a kalauz. – Ugye nem veszélyes, Monsieur Vaneau?

– A legkevésbé sem, Laurent – válaszolta a nyugalmazott detektív higgadtan. – Bár a hangja kétségkívül felettébb hamis lenne egy valódi koncertteremben.

252. XXXVIII/4. A rezonáló hegedűtok —

Finommechanikai akkordok

Mr. Poliniak

– Tehát nem robbanószerkezet? – nyögte ki Laurent kalauz, miközben élére hajtogatott zsebkendőjével a homlokát törölgette.

– A legkevésbé sem – mosolyodott el halványan Monsieur Vaneau, majd óvatosan megkocogtatta a tok oldalát. – Hacsak nem tekintjük merényletnek azt a meglehetősen bántó akusztikai élményt, amit egy nem megfelelően olajozott, pergamennel tompított sárgaréz fogaskerék okozhat.

A fiatal hölgy mélyről jövő sóhajjal döntötte a nehéz bőr pántos tokot a fülke falának, amely erre tompa, fémes zendüléssel válaszolt.

– Ez egy egyedi szabadalom – védekezett halkabb, megszeppent hangon a hölgy. – Egy akusztikai erősítő szerkezet. Csupán el akartam juttatni a bemutatóra anélkül, hogy a túlbuzgó hatóságok elkönfiskálnák.

– És a műszerolaj? – kérdezte a sötét köpenyes utas, elnézően karba font kézzel, miközben a szemöldökét húzogatta. – Azt is a hegedűhúrok finomhangolására használja, kisasszony?

– Az a fogaskerekek sima járásához elengedhetetlen – vágta rá a fiatal nő pirulva.

Monsieur Vaneau finoman megtörölte mutatóját.

– A művészet és a finommechanika határvonala mindig felettébb elmosódott volt – jegyezte meg a detektív. – Mindazonáltal a kalauz úr és az utasok nyugodt pihenése jóval prózaibb igény. Laurent, azt javaslom, tegyük a szerkezetet a poggyászkocsiba, ahol a sárgaréz pántok békésen rezonálhatnak a sín pár ritmusára.

253. XXXVIII/5. A rezonáló hegedűtok — Csendesült akkordok

Mr. Poliniak

– Bölcs döntés, Monsieur Vaneau – bólintott Laurent kalauz, miközben akkora tisztelettel nyúlt a műszerolajtól szagló hegedűtokhoz, mintha legalábbis híg nitroglicerint tartalmazó üvegcséket próbálna egyensúlyozni. – A poggyászkocsiban a sárgaréz alkatrészek kedvükre énekelhetnek, ott senki sem téveszti össze őket egy időzített szerkezettel.

– Ugye nem esik baja? – kérdezte a fiatal hölgy riadtan, és egy csipke zsebkendővel hiába próbálta dörzsölni a kezelőjére tapadt finom olajréteget. – Az akusztikai erősítőm még nem áll szabadalmi védelem alatt, a bemutató pedig holnap esedékes!

– Nyugodjon meg, kisasszony – szólalt meg Monsieur Vaneau a rá jellemző elegáns, száraz derűvel. – A poggyászkocsi az egyetlen hely a vonaton, ahol a mechanika és a művészet békésen megfér egymás mellett, anélkül, hogy a vasúti társaság személyzete merénylettől tartana. Legfeljebb a bőröndök nyernek némi betekintést a finommechanika rejtelseibe.

A sötét köpenyes utas elégedetten simította le a gallérját, megkönnyebbült sóhaja szinte elnyomta a kerekek ütemes zakatolását.

– Nos, ha a szerkezet nem fenyegeti a testi épségünket, engedelmmükkel visszavonulok. A rezonancia felettébb fárasztó jelenség.

– Valóban – bólintott a fődetektív, miközben a kalauz és a fiatal hölgy megindult a szerelvény vége felé. – Bár a szokatlan akkordok mindig adnak egyfajta ritmust az egyébként kiszámítható éjszakának.

254. XXXVIII/6. A rezonáló hegedűtok — Halk rezonanciák

Mr. Poliniak

– Micsoda megkönnyebbülés! – sóhajtott fel a sötét köpenyes utas, miközben visszalépett a fülkéje ajtajába. – Azt hittem, a szerelvény levegőbe repül, mielőtt

elérnénk Auberoche-t.

- A finommechanika ritkán folyamodik ilyen drasztikus eszközökhöz, uram - válaszolt Monsieur Vaneau csendes derűvel, miközben megigazította zakója gombját. - Legfeljebb a fülzsmokat és a hallgatóság türelmét teszi próbára.

- Mégis, az az olajszag... - dörmögte az utas, de már jóval kevesebb feszültséggel a hangjában. - A tisztességes hangszertokok legfeljebb fenyőgyanta illatát árasztják.

- A haladásnak megvan a maga sajátos parfüme - jegyezte meg a fődetektív, és a folyosó párás ablakára pillantott. - A műszerolaj legalább biztosítja a kerekek gördülékenységét. A gondok ott kezdődnek, ha valami túlságosan csendben zajlik.

Laurent kalauz ekkor lépett vissza a kocsik közötti átjáróból. Kezében a poggyászkocsi nehéz rézkulcsát forgatta, arcán megkönnyebbült mosollyal.

- A hölgy szerkezete biztonságban van, Monsieur Vaneau - jelentette halkán. - Bár a tok még a pokrócok alatt is ritmikus kattogással tiltakozik a magány ellen.

- Az akusztikai szerkezetek már csak ilyenek, Laurent - mosolygott Vaneau. - Szeretnek az érdeklődés középpontjában maradni.

255. XXXVIII/7. A rezonáló hegedűtok — Végő akkordok Auberoche-ban

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau lassan benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Kinyitotta, egy pillanatig nézte a finoman mozgó mutatókat, majd nyugodtan megszólalt:

- Pontosan három perc múlva Auberoche állomásra érkezünk. És éppen ideje, hogy az utolsó kétely is eloszoljon.

Laurent kalauz és a sötét köpenyes utas várakozóan néztek rá a folyosó félhomályában.

- Mindannyian azt hitték, hogy a hegedűtok veszélyt rejt - folytatta Vaneau száraz eleganciával. - A feszültséget a műszerolaj szaga és a rezonáló kattogás táplálta. A félreértés alapja az volt, hogy a hölgy finommechanikai rezonátorát sokan összetévesztették egy szerkezet ketyegésével. Ám a valódi szándék nem a pusztítás volt, hanem a szabadság elorozása. Az elkövető nem más, mint...

Amikor Vaneau kimondaná az nevet, a vonat hirtelen nagyot fékezett. Poharak csörrentek a fülkékben. A szerelvény lassan begördült Auberoche csikorgó peronjára.

Az ajtók kinyíltak. A peronon várakozó helyi nyomozók beléptek a kocsiba. A vezetőjük a sötét köpenyes utashoz fordult:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, ipari kémkedés ügyében.
- ...mint az úr, aki túlságosan is ideges volt egy ártalmatlan hangszer jelenlétében - fejezte be Vaneau mosolyogva.

A gyanúsítottat elvezették, s a szerelvény újra elindult. Laurent megkönnyebbülten sóhajtott. A folyosón ekkor egy új utas bukkant fel, aki gyanúsan görcsösen szorított magához egy lepecsételt bőrmappát. Vaneau csak csendben figyelte.

256. XXXIX/1. A lepecsételt bőrmappa — Új arcok a folyosón

Mr. Poliniak

A szerelvény egyenletes ritmusban gyorsult fel, mag mögött hagyva Auberoche csendes peronját. Laurent kalauz zsebkendőjével megtörölte a homlokát, majd megkönnyebbülten a folyosó ablakának támaszkodott.

- Úgy vélem, Monsieur Vaneau, a mai éjszaka után a hegedű szót egy életre törlöm a szókincsemből - jegyezte meg fáradt mosollyal.

- Kár lenne, Laurent - felelte Vaneau, miközben gondosan visszaúsztotta ezüst zseboráját a mellényzsebébe. - A zene köztudottan nemesíti a lelket. Bár elismerem, a műszerolaj és a finommechanikai rezonátor ritkán képezi a klasszikus szimfóniák részét. Ekkor a folyosó végén álló új utas, aki szürke köpenyében görcsösen szorította magához a lepecsételt bőrmappát, gyanakvóan feléjük pillantott. Amikor Laurent óvatosan lépett volna egyet felé, a férfi riadtan visszahőkölt.

- Ne nyúljon hozzám! - sziszegte szaggatottan a férfi. - Ez magántulajdon! Semmi köze hozzá a vasútnak!

- Természetesen - bicentett Vaneau szinte angyali nyugalommal. - Csupán azt jegyezném meg, hogy a mappa alsó csatja meglazult. Ha pedig a pecsét viaszmaradványai a szőnyegre hullanak, a kalauz úr kénytelen lesz kefért ragadni.

A férfi riadtan a csathoz kapott, s arcán mély zavar futott át.

– Maga... maga honnan tudja, mi van a mappában? – dadogta, majd gyors léptekkel bevágódott a legközelebbi fülkébe.

Laurent elképedve fordult a detektívhez.

– Ön már megint látott valamit, amit én nem, Monsieur Vaneau?

– Egyelőre csak azt, Laurent – felelte Vaneau száraz eleganciával –, hogy a következő állomásig bizonyára nem fogunk unatkozni.

257. XXXIX/2. A lepecsételt bőrmappa — Feszült pillantások a folyosón

Mr. Poliniak

Laurent kalauz fújtatva igazította meg a sapkáját, miközben a szerelvény egyenletesen zakatolt tovább a sötét éjszakában.

– Véleménye szerint, Monsieur Vaneau, miért viselkedik valaki ennyire zaklatottan egyetlen bőrmappa miatt? – kérdezte halkan, a legközelebbi fülkeajtó felé pillantva.

– A válasz többnyire a tartalomban rejlik, Laurent – felelte Vaneau szelíden, miközben komótos léptekkel megindult a folyosón. – Vagy abban, amit a tulajdonosa feltételez a tartalomról. A viaszpecsét vastagsága mindenesetre arra utal, hogy az illető rendkívül nagyra értékeli a diszkréciót.

Ekkor a szomszédos fülke ajtaja résnyire nyílt. A sötét köpenyes utas lépett ki a folyosóra, mögötte a fiatal nő szorította magához görcsösen a hegedűtokot. Mindketten riadtan méregették a szürke köpenyes új érkezőt, aki a fülkéje ablakán át leskelődött kifelé.

– Remélem, a kalauz úr ezúttal garantálja a nyugalmat – sziszegte fojtott hangon a sötét köpenyes utas.

– A vasúttársaság mindent megtesz, uram – biztosította Laurent, bár a hangjában halvány bizonytalanság bujkált.

– A nyugalom természetesen garantált – szólt közbe Vaneau száraz eleganciával. – Feltéve, ha senki nem kísérel meg gyanús pergameneket áttolni a fülkeajtó alatt. Csupán a huzat miatt aggódom.

A két utas gyanakvóan egymásra nézett, majd szótlanul visszahúzódtak. A folyosó egy pillanatra ismét elcsendesedett, ám a feszültség finom szálai már egyértelműen átszőtték a hálókocsit.

258. XXXIX/3. A lepecsételt bőrmappa — Viaszcsöppek és gyanakvó pillantások

Mr. Poliniak

– A huzat valóban rendkívül veszedelmes bűntárs, kalauz úr – jegyezte meg Monsieur Vaneau halk, töprengő hangon, miközben tekintete a folyosó végén álló szürke köpenyes új utasra tévedt.

Az új érkező görcsösen szorította maga elé vastag bélésű kabátját, és egyetlen lépést sem tett közelebb a 4-es fülke előteréhez.

– Monsieur Vaneau – suttogta Laurent, közelebb hajolva a fődetektívhez –, ön szerint a bőrmappában lévő dokumentumok kompromittálóak lehetnek?

– Inkább csak nehezek, Laurent – felelte Vaneau egy halvány mosoly kíséretében. – A viaszpecsét sűrűsége alapján a tartalom tulajdonosa jobban fél a nyilvánosságtól, mint a vonat kisiklásától.

A szürke köpenyes utas ekkor halkán megköszöri a torkát, és két óvatos lépést tett feléjük.

– Uraim – mondta fojtott hangon, miközben szeme sarkából a zárt fülkeajtót figyelte –, megbízható információim vannak arról, hogy abban a fülkében nem csupán hegedűhúrok rezegnek. A viasz pecsétje még teljesen friss volt, amikor Auberoche-ban felszálltak.

– Ó, a friss viasz a vasút nagy barátja – szúrta közbe Vaneau száraz eleganciával. – Megőrzi a titkokat, és nagyszerűen tapad a finom szövethez. Ön talán viaszkereskedő, uram?

– Dehogysis! – háborodott fel az utas, arcán halvány pírrel. – Én csak a rend és a biztonság híve vagyok ezen a szerelvényen.

– A rend rendkívül dicséretes törekvés – bólintott Émile Vaneau. – Bár ezen a vonaton a rend legtöbbször úgy kezdődik, hogy mindenki a saját fülkéjében tartózkodik.

Laurent elfojtott egy kuncogást, a szürke köpenyes utas pedig gyanakvó pillantást vetve rájuk, lassan visszahúzódott a kabinjába.

259. XXXIX/4. A lepecsételt bőrmappa — Viaszcsöppek a szőnyegen

Mr. Poliniak

– Nézze csak, Monsieur Vaneau! – suttogta Laurent kalauz sápadtan, miközben a plüssszőnyegre mutatott a 4-es fülke ajtaja előtt. – Piros viaszcsöppek... teljesen frissek! A sötét köpenyes utas közelebb óvakodott, szorosan magára húzva a kabátját, miközben tekintete idegesen ugrált a padló és a kalauz között.

– Ez nyilvánvalóan komoly veszélyt jelent – jelentette ki fojtott, remegő hangon. – Egy lepecsételt bőrmappa, sötétben hulló viasz... A végén még felrobbanunk!

A fülkeajtó ekkor résnyire nyílt, s a fiatal nő a hegedűtokot oly görcsösen szorította a mellkasához, mintha az pajzs volna a láthatatlan fenyegetések ellen.

– Nem fog semmi felrobbanni, uram – szólalt meg Émile Vaneau a tőle megszokott, derűs nyugalommal. – A pecsétviasz kémiai tulajdonságai meglehetősen békések. Legfeljebb a szerelvény szőnyegtisztítója tekint majd önre némi nehezteléssel a következő állomáson.

– De hát miért kellene bármit is lepecsételni egy robogó vonaton? – méltatlankodott a sötét köpenyes utas.

– Mert a titkok szeretik a teátrális gesztusokat – felelte Vaneau halk mosollyal. – A sietség azonban mindig nyomot hagy. Aki nyugalomban pecsétel, nem csepegteti szét a viaszt a folyosón.

Laurent kissé megkönnyebbülten sóhajtott fel, bár a kezében tartott kulcscsomó még halkan csörrent.

– Szóval ön szerint nem fenyeget minket közvetlen csapás?

– Csupán az a veszély – pillantott Vaneau a folyosó sötétedő ablakaira –, hogy a túlzott gyanakvás miatt elfelejtjük megrendelni az esti teát.

260. XXXIX/5. A lepecsételt bőrmappa — Viasznyomok és hűvös érvek

Mr. Poliniak

Auberoche elhagyása óta a hálókocsi folyosóján nem csillapodott a feszültség. A lepecsételt bőrmappa és a plüssön pirosuló viaszcsöppek láttán Laurent kalauz még mindig ingerülten méregette a szőnyeget.

– Ez felháborító! – csattant fel a fiatal nő, miközben a hegedűtokot szinte védőpajzsként szorította magához. – Akárki csepegtette ide azt a vörös viaszt, veszélyezteti a nyugalmost!

– És a szőnyeg állagát – tette hozzá Laurent kalauz éles hangon, miközben a kulcscsomója feszülten csörrentek a kezében. – A vasúttársaság nem tolerálja a teátrális pecsételést a folyosó közepén!

A sötét köpenyes utas idegesen lépett egyet hátra, szorosan összefogva nehéz kabátját.

– Maga csak ne mosolyogjon, Monsieur Vaneau! – horkant fel a köpenyes férfi. – Ön talán nem látja a nyilvánvaló fenyegetést a lepecsételt bőrmappában?

Émile Vaneau száraz, hűvös nyugalommal igazította meg a gallérját.

– Egy lepecsételt mappában legfeljebb dokumentumok rejlenek, uram. A papír pedig ritkán támad orvul, hacsak nem vágja meg az ember ujját lapozás közben.

– De a viasz még meleg! – érvelt vágó éllel a fiatal nő.

– Valóban – bólintott Vaneau. – Ami csupán annyit bizonyít, hogy a tulajdonosa türelmetlen volt, s nem várta meg, amíg a pecsét megszilárdul. A sietség a pontatlanság melegágya.

Laurent elszántan lépett közelebb:

– Bárki tette, felelnie kell a rendbontásért!

– Kétségkívül – felelte Vaneau nyájasan. – De amíg a tüttye-petye tettest keressük, javaslom, egyszerűen kerüljük ki a foltot. A dráma ritkán tesz jót a cipőtalpnak.

261. XXXIX/6. A lepecsételt bőrmappa — Mérés és mérlegelés

Mr. Poliniak

Auberoche állomását már jó ideje maga mögött hagyta a robogó szerelvény, de a hálókocsi folyosóján uralkodó feszültség cseppet sem csillapodott.

– Mégis, mit szándékozik tenni, Monsieur Vaneau? – tette csípőre a kezét a fiatal nő, miközben hegedűtokját éles mozdulattal igazította meg a vállán. – Csupán állunk itt, és nézzük, ahogy ez a vörös viasz meggyalázza a vasút szőnyegét?

– A szőnyeg valóban jobb sorsra érdemes lett volna – jegyezte meg Laurent kalauz, szigorú pillantást vetve a sötét köpenyes utasra, aki továbbra is idegesen babrált a gombjaival. – De legfőképpen az utasok nyugalma forog kockán.

Monsieur Vaneau óvatosan lejjebb hajolt, és egyetlen hűvös, elemző pillantást vetett a vörös pecsétviasz megszilárdult cseppjeire.

– A viasz már teljesen kihűlt – állapította meg szárazon. – Ami azt jelenti, hogy a közvetlen veszély elmúlt, feltéve, ha nem tekintjük közvetlen veszélynek a teátrális drámát, amelyet köré kerekítünk.

– Ön szerint ez dráma? – csattant fel a sötét köpenyes utas. – Egy lepecsételt bőrmappa forgott itt közkézen! Ki tudja, miféle titkokat rejt?

– A titkoknak megvan az a kedvezőtlen tulajdonságuk, uram, hogy többnyire eléggé unalmasak, amint napvilágra kerülnek – felelte Vaneau egy halvány, udvarias mosoly kíséretében. – Különösen, ha csupán jogi dokumentumokról vagy elintézetlen számlákról van szó.

– De valaki mégis sietve pecsételte le! – erősködött a fiatal nő.

– Valóban – bólintott az ősz úriember. – És a sietség mindig nyomot hagy. Nézzék csak meg közelebbről: a viaszcsapp nem egyenesen fentről hullott a plüssre. Ferde szögben csöppent. A tettes tehát mozgásban volt.

Laurent kalauz közelebb lépett, és elgondolkodva hümmögött, miközben a folyosó mélyén egy bizonytalan árnyék tűnt fel.

262. XXXIX/7. A lepecsételt bőrmappa — Geometriai megfigyelések

Mr. Poliniak

A bizonytalan árnyék lassan lépett elő a folyosó félhomályából. A szürke köpenyes új utas volt az, aki riadt tekintettel szorongatta saját gallérját, mintha a vörös viasznyomok közvetlen életveszélyt jelentenének.

– Csak nem azt akarja állítani, uram – suttogta fojtott hangon a szürke köpenyes –, hogy valaki menet közben próbálta felnyitni azt a nyomorult bőrmappát?

– A mozgásban lévő vonaton végrehajtott pecsételés kétségkívül figyelmet érdemlő mutatvány – jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben szemével kimérten követte a padló mintázatát. – Különösen akkor, ha az éles kanyarban a viasz jelentős része a plüssre hullik a papír helyett.

– Szörnyűség! – felelte a szürke köpenyes, és óvatosan visszalépett egyet. – Hátha a tettes még mindig itt van a folyosón!

– Ennek a valószínűsége szinte százszázalékos – válaszolta Vaneau halvány mosollyal. – Ugyanis a hálókocsi nem rendelkezik külső platformmal, a tetőn való utazást pedig a menetszél meglehetősen kényelmetlenné tenné.

– Akkor miért nem mérjük le a nyomok távolságát? – kérdezte a hegedűtokos fiatal nő, szigorú pillantást vetve a sötét köpenyes utasra. – Valaki nyomkodja a gombjait, ahelyett hogy tisztázná magát.

– A mérés mindig segít leválasztani a tényeket a túlzott képzelőerőről – mondta Vaneau, és elégedetten nézte, ahogy Laurent kalauz óvatosan körbeállja a kényes területet.

263. XXXIX/8. A lepecsételt bőrmappa — Szögek és feltételezések

Mr. Poliniak

– Ha a megfigyeléseim nem csalnak – jegyezte meg a fiatal nő, és gyanakvóan megigazította a hegedűtok szíját –, a viaszcsepp pontosan negyvenöt fokos szöget bezárva hullott a szőnyegre. Ez nem lehetett pusztán véletlen.

- A geometriai pontosság mindig elragadó, kisasszony - bólintott Monsieur Vaneau csendesen -, bár egy rázkódó szerelvényen a folyékony viasz ritkán követi az euklideszi elveket. Hacsak a pecsételést végző személy nem próbált görcsösen egyensúlyozni Auberoche elhagyása után.

Laurent kalauz remegő kézzel nyúlt az egyenruhája gombjához, és riadt tekintettel nézett körbe.

- Azt akarja mondani, uram, hogy a tettes dőlt? Vagy tán kanyarodás közben követte el ezt a szörnyűséget?

- Egyik sem lehetetlen - válaszolta Vaneau, miközben a sötét köpenyes utas felé fordult.

- Ám a minta dőlésszöge alapján az elkövetőnek pontosan a négyes fülke ajtajának támaszkodva kellett állnia.

- Ez pusztá feltételezés! - háborodott fel a sötét köpenyes utas, és idegesen hátralépett.

- Csupán a zsebkendőmet kerestem!

- A zsebkendő ritkán hagy maga után vörös koromnyomot és friss viaszszagot - fűzte hozzá Vaneau fanyar mosollyal. - De a megfigyelésünk legalább kijelölte a határokat.

- És mi a következő lépés? - suttogta a szürke köpenyes új utas.

- A következő lépés mindig a türelem - mondta Vaneau halkan. - A geometria megmutatta, hol állt a tettes. Most már csak azt kell megértenünk, miért éppen itt keresett menedéket.

264. XXXIX/9. A lepecsételt bőrmappa — A szög geometriája

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau lassan előhúzta a zsebéből régi ezüst zsebóráját, és halk kattanással felpattintotta a fedelét. Egy pillanatig hallgatta a ketyegést, majd nyugodtan körbenézett a feszült társaságon.

- Pontosán hat perc múlva Elberen állomásra érkezünk - mondta csendesen, és visszatette az órát. - Ami éppen elegendő idő arra, hogy tisztázzuk a viaszcspek geometriáját.

- Azt állítja, hogy a vörös viasz elárulja a tettest? - türelmetlenkedett a sötét köpenyes

utas.

- A viasz csupán fizika, uram - válaszolta Vaneau fanyar mosollyal. - Az elkövető a négyes fülke ajtajának támaszkodott, miközben felnyitotta a bőrmappát. A negyvenöt fokos szög nem a kanyarodó vonat érdeme, hanem a kapkodásé. A felhevített pecsétet nem lezárásra, hanem a korábbi zárás leplezésére használták. És egyetlen úr hord a kabátja belső zsebében miniatűr gyertyacsonkot.

- Ez abszurd vád! - horkant fel a sötét köpenyes utas, ám mielőtt folytathatta volna, a vonat hirtelen akkorát fékezett, hogy a folyosó lámpái megremegettek, és a hegedűtok éles koccanással dőlt az oldalfalnak.

A szerelvény lassulva begördült a kivilágított peron mellé. Az ajtók csikordulva kinyíltak, és két helyi nyomozó lépett a hálókocsi folyosójára. A vezetőjük határozott léptekkel a sötét köpenyes utas elé állt.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a bőrmappa feltörése ügyében.

- ...és amint látják - fejezte be Vaneau a félbeszakadt gondolatát -, a várakozási idő pontosan lejárt.

A letartóztatott férfit elvezették. A feszültség elült, Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel. Percekkel később, ahogy a szerelvény újra elindult a sötét éjszakába, egy új utas lépett a folyosóra, kezében egy szokatlanul nehéz, lelakatolt dobozzal. Vaneau csendesen figyelte, amint az újonnan érkezett óvatosan a szőnyegre helyezi a csomagot.

265. XL/1. A lelakatolt doboz — Nehéz léptek az éjszakában

Mr. Poliniak

A vonat mély morajlással hagyta maga mögött Elberen kivilágított peronját, lassan visszatérve a koromsötét éjszakába. Laurent kalauz fellélegezve törölte meg a homlokát, ám rögtön gyanakvó pillantást vetett az újonnan felszállt, szürke köpenyes utasra. Az úriember feltűnő gondossággal egy nehéz, sárgaréz pántokkal megerősített fém dobozt igazgatott a lábánál.

- Remélem, nem veszélyes rakomány, uram - jegyezte meg Laurent, miközben óvatosan

hátrált egy lépést. – A hálókocsiban a nyugalom és a biztonság az elsődleges szempont.

- Csupán személyes vagyontárgyak, semmi több – felelte a szürke köpenyes utas szűkszavúan, bár a keze enyhén megremegett, amint a doboz nehéz lakatjához ért. – És szigorúan magánügy.
- A magánügyek nagy erénye, hogy ritkán nyomnak ennyi kilót – jegyezte meg csendesen Monsieur Vaneau, aki a fülkeajtónak dőlve figyelte az jelenetet.
- Bocsánat? – fordult felé az új utas, felvonva a szemöldökét. – Önt zavarja a csomagom?
- Egyáltalán nem – válaszolta Vaneau fanyar mosollyal. – Csupán a fizika törvényeit zavarja, ahogyan a padlódeszkák nyikorognak alatta. A doboz tartalma láthatóan nem egyenletesen oszlik el.

A férfi nem válaszolt, csak szorosabbra húzta magán a köpenyét, és a hatos fülke felé vonszolta a nehéz ládát. Ahogy áthaladt a folyosón, tompa, fémes koccanás szűrődött ki a lezárt rekeszből.

- Úgy vélem, Laurent, a csendes éjszaka még várat magára – mondta Vaneau halk derűvel.

266. XL/2. A lelakatolt doboz — Súlyos fémes zörejek

Mr. Poliniak

- A hatos fülke padozata ritkán tesz ilyen mély panaszéneket – jegyezte meg Laurent kalauz, miközben gyanakvóan nézte a szürke köpenyes utast, aki épp a szőnyegen igazgatta a ládát. – Remélem, a doboz nem tartalmaz semmi olyasmit, ami veszélyeztetné a szerelvény egyensúlyát.
- Biztosíthatom, hogy a doboz teljesen ártalmatlan – morogta az új utas, miközben homlokáról megtörölte a hideg izzadságot. – Kizárólag nehéz szerszámok és régi iratok vannak benne. A magánéletem részét képezik.
- Ó, a szerszámok felettébb tiszteletreméltó tárgyak – szólt közbe Monsieur Vaneau halkan, miközben elegánsan elrendezte a mandzsettáját. – Bár meglepő, hogy a szerszámok tompa, bársonyos koccanással mozdulnak el, valahányszor a vonat bevesz egy kanyart. A kalapácsok általában élesebben csengenek.

A szürke köpenyes férfi szeme szűkre szűkült, és keze védekezően a sárgaréz lakat köré fonódott.

- Ön talán szakértője a zárt ládák belső akusztikájának, uram?
 - Csak egyszerű megfigyelő - felelte Vaneau csendes derűvel. - A hálókocsiban a csend és a fizika törvényei általában kéz a kézben járnak. S ha egy tárgy nehezebb a kelleténél, az utasok gyanakvása óhatatlanul szárnyra kap.
 - Nincs semmi gyanús a csomagomban! - sziszegte az utas, de a hangja bizonytalanul megbicsaklott, ahogy a doboz belsejében ismét megmozdult valami súlyos.
- Laurent kalauz szigorú pillantást vetett rá.
- Akárhogy is, uram, az éjszakai pihenést nem zavarhatja fémes csörgés.
 - Megígérem, hogy a doboz egyetlen hangot sem fog kiadni - vágta rá az utas, és sietve berántotta maga mögött a fülkeajtót.

267. XL/3. A lelakatolt doboz — Akusztikai kétségek

Mr. Poliniak

A hatos fülke ajtaja kattanva záródott be, ám a folyosón rekedt feszültség nem csillapodott. Laurent kalauz elgondolkodva igazította meg az aranszegélyes sapkáját, miközben a padozat még mindig mintha halk rezonanciával emlékezett volna a szürke köpenyes utas dobozának szokatlan súlyára.

- A szerszámok ritkán igényelnek sárgaréz lakatot, elvégre a mesteremberek ritkán féltik a kalapácsukat az éjszakai homályban - jegyezte meg Monsieur Vaneau halkan, miközben elrendezte elegáns selyemnyakkendőjét.

- Ön szerint nem szerszámok vannak benne? - kérdezte a kalauz halkan, óvatosan közelebb lépve az ősz hajú úriemberhez. - A doboz olyan nehéz volt, mintha ólomöntvényeket szállítana a hatos fülke lakója.

- Az ólom tompán puffan, nem csörren - felelte Vaneau száraz, kimért humormorzsával.

- A csörrenéshez finomabb szerkezetek, koccanó fémalkatrészek kellenek. És ami még ennél is tanulságosabb: a jóember kifejezetten ügyelt rá, hogy a lakatot a teste takarásában tartsa. Mintha a kulcslyuk körüli friss karcolások elrejtése fontosabb lenne számára, mint a saját kényelme.

- Azt sejti, hogy a láda nem is az övé? - suttogta Laurent gyanakvóan.

- Egyelőre csak azt állítom, hogy a tulajdonjog fogalma néha meglepően rugalmassá válik a vonaton - válaszolta Vaneau. - Pont-Saint-Martin állomásig még van időnk, hogy

megfigyeljük, mikor szólal meg újra a doboz belső akusztikája.

268. XL/4. A lelakatolt doboz — Sárgaréz rezgések

Mr. Poliniak

A hatos fülke ajtaja alig érezhetően nyílt ki, s a szürke köpenyes utas feszült arccal pillantott ki a félhomályos folyosóra. Tekintete idegesen siklott végig Laurent kalauzon, majd megállapodott Monsieur Vaneau megnyugtatóan higgadt ábrázatán.

– Bocsássanak meg, uraim – szólalt meg a jövevény halkán, szaggatott lélegzetvétellel. – Ugye nem az én szerény csomagom kelteget gyanút? Csupán nehéz kéziszerszámok lapulnak a ládában, semmi más. Egy mesterember szereti biztonságban tudni a munkaeszközeit.

– A szerszámok ritkán szoktak sárgaréz csengéssel felelni a sínpálya döccenőire, monsieur – jegyezte meg Vaneau halkán, miközben finom mozdulattal igazított egyet a selyemnyakkendőjén. – Ráadásul a kalapácsok kevésbé érzékenyek a ritmikus rezonanciára.

Laurent kalauz feszülten nyelt egyet, miközben szorosan magához húzta a kulcscsomóját.

– Én... én határozottan fémes koccanást hallottam, uram – suttogta a kalauz, óvatosan Vaneau mögé lépve. – Mintha finom óraszerkezet vagy precíziós alkatrészek mozdultak volna el a lakat mögött.

A szürke köpenyes utas elfehéredett, s óvatosan visszalépett a fülke küszöbe mögé.

– A doboz zárva van, és zárva is marad! Nincs joguk átkutatni a magánpoggyászatot!

– Jogunk? Semmi esetre sincs – válaszolta Vaneau halvány, száraz mosollyal. – Csupán fülünk van a hallózáshoz, s a fizika törvényei felettébb ritkán tévednek. A kérdés már csak az, miért szorongatja ennyire görcsösen a kulcsot a kabátzsebében.

269. XL/5. A lelakatolt doboz — A sárgaréz kulcs rejtélye

Mr. Poliniak

A szürke köpenyes utas hirtelen visszahúzta a kezét a kabátzsebéből, mintha a finom sárgaréz kulcs égetni kezdte volna az ujjait. Laurent kalauz még közelebb húzódott Monsieur Vaneau mögé, feszültséggel teli pillantást vetve a fülke küszöbe mögött pihenő, pántolt dobozra.

– Csupán a kabinom tartalék kulcsa az, semmi több! – bizonygatta a férfi szaggatottan, ámbár a homlokán gyöngyöző izzadságcseppek kevésbé támasztották alá ártatlanságát.

– A sietségben összekeveredtek a dolgaim, mielőtt a szerelvénnyel elhagyta volna Auberoche-t.

– Auberoche-ban a fülkekulcsokat Laurent úr adja át, s az öné ott függ a számozott sárgaréz kampón – jegyezte meg Vaneau végtelenül nyugodt hangon. – A zsebében lapuló darab fogazata ellenben gyanúsán illeszkedhet a ládájára nehezedő lakathoz. A fémek rezonanciája pedig ritkán téved, ha precíziós mechanikáról van szó.

A fődetektív ekkor finom, kimért mozdulattal előhúzta régi ezüst zsebóráját. Halk kattanással kipattintotta a fedelét, s egy pillanatig elgondolkodva nézte a másodpercmutató egyenletes mozgását.

– Pontosan tizennégy perc múlva Saint-Cyr állomásra érkezünk – szólalt meg halkan Vaneau, majd óvatosan visszacsúsztotta az órát a mellényzsebébe. – A helyi hatóságok felügyelője felettébb nagyra értékeli a ritmikus fémes zörejeket.

270. XL/6. A lelakatolt doboz — Kulcsfontosságú válaszok

Mr. Poliniak

– Ha valóban a kabinjának pótkulcsa lenne, uram, elkerülhetetlenül meg kellene kérdezni, miért szerepel rajta a 'B&S Paris' védjegy, amely kifejezetten a múlt századi utazóládák lakataihoz készült – jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben a folyosó halvány lámpafényében tanulmányozta az ujjai között forgatott fémrészt.

A szürke köpenyes utas nyelt egy nagyot, s zavartan a sarokban álló pántolt doboz felé pillantott.

– Ez csupán... egy gyűjtői darab! Nem tagadom, a láda az enyém, de a benne lévő tárgyak csupán régi családi iratok. Semmi törvénybe ütköző nincs náluk!

- A családi iratok ritkán bocsátanak ki ilyen ütemes, fémes rezgéseket a szerelvény kanyarodásakor – vetette közbe Laurent kalauz, aki próbált olyan határozottnak tűnni, amennyire a hálókocsi szűk folyosója engedte. – Ráadásul a sárgaréz kulcs szárán friss reszeléknyomok látszanak.
- Kiváló megfigyelés, Laurent – bólintott halkán Vaneau. – Úgy tűnik, a kulcsot nemrég alakították át, hogy pontosan passzoljon ehhez a mechanikához. De vajon miért kell egy puszta dokumentumtartót ilyen gondosan, mégis hevenyészetten átszabott kulccsal védeni?
- Nem tartozom önöknek magyarázattal! – csattant fel a férfi, ámbár hangja megbicsaklott, ahogy a vonat kerekei ütemesen kattogtak. – Nincs joguk átvizsgálni a csomagomat!
- Egyetértek – felelte Émile Vaneau a megszokott hűvös nyugalmával. – Éppen ezért nem is mi fogjuk kinyitni. Amint Saint-Cyrbe érünk, a helyi felügyelő bizonyára sokkal élénkebb érdeklődést mutat majd a zárszerkezet s a doboz mélyén lapuló rejtély iránt.

271. XL/7. A lelakatolt doboz — Pontos válaszok

Auberoche előtt

Mr. Poliniak

- Kiváló – jegyezte meg a szürke köpenyes utas fanyarul, miközben homlokán apró izzadságcseppek jelentek meg. – Akkor Saint-Cyrben tisztázzuk ezt a kellemetlen félreértést. De addig is kikérem magamnak a zaklatást!

Monsieur Vaneau egyetlen halk kuncogással sem reagált a felháborodásra, csupán lassan benyúlt elegáns zakója belső zsebébe, és előhúzta régi, jól ismert ezüst zsebóráját. Egyetlen finom hüvelykujj-mozdulattal lepattintotta a fedelét, majd hűvös, derűs tekintettel végigmérte a mutatók állását.

- Nos – szólalt meg mély, kiegyensúlyozott hangján –, pontosan hét perc múlva Auberoche állomásra érkezünk. És bár ön még mindig szilárdan ragaszkodik az ártatlan családi iratok meséjéhez, a lakat frissen reszelt sárgaréz fogai és a pántolt doboz aljából áradó ütemes rezgés egészen más történetet mesélnek.
- Mit akar ezzel mondani? – sziszegte a férfi, s egy óvatos lépést hátrált a hálókocsi szűk

folyosóján.

- Csupán annyit, uram - vette át a szót Laurent kalauz, kinek arcán óvatos megkönnyebbülés suhant át -, hogy a régi családi dokumentumok meglehetősen ritkán igényelnek átalakított álkulcsot és finommechanikai óraművet a megőrzésükhöz.
- Valóban - bólintott Vaneau, s az óra fedelét halk, fémes kattanással zárta vissza. - A rejtély lakatai hamarosan lehullanak, és a válaszok jóval világosabbak lesznek, mint az elhaladó állomás lámpafényei.

272. XL/8. A lelakatolt doboz — Hűvös leleplezés Auberoche-ban

Mr. Poliniak

- Nos - kezdte Vaneau higgadtan -, a rejtély valójában felettébb egyszerű. A hálókocsi utasközössége azt hitte, hogy ön egy ártatlan órasmester, aki csupán régi családi iratokat szállít. A félrevezetés alapja a lelakatolt doboz ütemes ketyegése volt, amit mindenki egy ártalmatlan kronométernek vélt.

- Mert az is! - vágott közbe a szürke köpenyes férfi kétségbeesetten.

- Dehogyan - mosolyodott el Vaneau száraz eleganciával. - A sárgaréz kulcs frissen reszelt fogazata és a doboz aljának sajátos rezgése árulta el a titkot. A dobozban nem iratok, hanem a genfi bankból eltűnt hamisított kötvények nyomólemezei lapulnak, a szerkezet pedig egy finommechanikai zár. Ön éppen...

Ebben a pillanatban a vonat hirtelen nagyot fékezett. A folyosó falán lógó rézlámpák megcsörrentek, s a szerelvény lassan begördült Auberoche állomására.

Az ajtó sziszegve kinyílt, s két helyi nyomozó lépett a folyosóra. A vezetőjük határozottan a szürke köpenyes utas felé fordult:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a genfi hamisítási ügyben!

- ...éppen Auberoche-ban akarta átadni őket - fejezte be Vaneau szelíden, mintha a hatóság belépője is a számításai része lett volna.

A gyanúsítottat elvezették. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel. A peronról egy új utas lépett fel, aki gyanúsán kevés poggyászt hozott, ám kabátja zsebéből egy nehéz, csillogó kristályflakon kandikált ki. Vaneau csendben figyelte az új utast,

miközben a szerelvény lassan megindult Mireval felé.

273. XLI/1. A kristályflakon titka — Csendes sziszegés az éjszakában

Mr. Poliniak

– Rendkívül tanulságos este volt – jegyezte meg Laurent kalauz, miközben megtörölte homlokát, ahogy Auberoche fényei lassan elmaradtak a robogó szerelvény mögött. – Önnek sosem emelkedik meg a pulzusa az ilyen helyzetekben, Monsieur Vaneau?

– A pulzusom pontosan követi a menetrendet, kedves Laurent – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – Csupán a gyanúsítottak ritmusa szokott felborulni. Különösen, mikor a sárgaréz kulcsaik elárulják őket.

A folyosón ekkor felbukkant az Auberoche-ban felszállt zaklatott utas. Ahogy elhaladt mellettük, kabátja mély zsebéből halk koccanással csúszott ki egy nehéz, csiszolt kristályflakon. Sűrű, bíborszínű folyadék hullámozott benne, a dugóját pedig finom drótháló rögzítette. Az utas riadtan kapott a palack után, majd egyetlen szó nélkül bemenekült a fülkéjébe, és magára rántotta az ajtót.

– Rendkívül különös kölni – dörmögte Laurent a fejét csóválva.

– Vagy egy felettébb veszélyes tévedés – felelte Vaneau szelíden, miközben a szőnyegre pillantott. – A kölni ugyanis ritkán marja meg a sárgaréz küszöblécet.

A szerelvény ütemesen zakatolt tovább Saint-Mireux felé.

274. XLI/2. A kristályflakon titka — Savas gőzök a folyosón

Mr. Poliniak

– Ha nem tévedek, Laurent – szólalt meg Vaneau, miközben elnézően pillantott a sárgaréz küszöblécen pezsgő apró buborékokra –, a kölniárusok meglehetősen ritkán hordanak vastag bőrkötényt és védőkesztyűt a portékájuk bemutatásához.

– A védőkesztyű valóban hiányzott, Monsieur Vaneau – bólintott a kalauz, miközben óvatosan hátrébb lépett egy lépést. – De a szürke köpenyes úr úgy szorította azt a

csiszolt kristályflakont, mintha az élete múlna rajta. Vagy a miénk.

A zárt fülkeajtó mögül ebben a pillanatban halk, ritmikus sziszegés szűrődött ki, amit egy fojtott, ideges káromkodás követett.

- Elnézést a zavarásért, uram - kocogtatta meg Vaneau a fülke üvegét a tőle megszokott, kimért udvariassággal. - Laurent barátom csupán amiatt aggódik, hogy a szőnyegre csöppent folyadék kárt tesz a vasúttársaság berendezésében. A társaság vezetősége meglehetősen kényes az efféle szervetlen átalakulásokra.

Az ajtó egy ujjnyira feltárult. A szürke köpenyes utas riadt, izzadt arca bukkant elő a résben, miközben görcsösen próbálta takarni a mögötte lévő kisasztalt.

- Semmi közük hozzá! - sziszegte remegő hangon az utas. - Csupán... orvosi szer! Egy ritka, orosz gyógyír a torkomra.

- Lenyűgöző készítmény - jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. - Bár ha a torka is rézből van, őszintén óvatosságra intem. A sósavas gőzök ugyanis ritkán tesznek jót a tiszta hangképzésnek.

275. XLI/3. A kristályflakon titka — Párálló kémia

Mr. Poliniak

A szürke köpenyes utas nyelt egyet, majd próbálta kijebbn tolni a fülkeajtót, ám Laurent kalauz óvatos, de határozott mozdulattal a küszöbnél tartotta a csizmája orrát.

- A gőzök maró hatása ráadásul kiválóan látszik a rézkilincsen is, tisztelt uram - tette hozzá Laurent, miközben szemöldökét felvonva a szürkés elszíneződésre mutatott. - Úgy vélem, egy tisztességes toroköblítő nem színezi vakondszürkére a vasúti fémvereteket.

- Micsoda képtelenség! - horkantott fel az utas, s miközben az asztalon lévő kristályflakon kupakját próbálta görcsösen visszacsavarni, a maró anyagból újabb csepp landolt a padlószőnyegen. Halvány, szúrós füstszál emelkedett a magasba.

- A magánügyeimhez semmi közük! - sziszegte idegesen.

- Távol álljon tőlünk a vajakálás - felelte Monsieur Vaneau, s egy apró lépést tett előre a szűk folyosón. - Mindazonáltal a fülkéből kiáramló gőzök nem csupán az én selyemmellényemet fenyegetik, de a VIP-kocsi teljes nyugalma is. Ugye egyetért velem abban, hogy a rejtjelezett orvosi receptek ritkán igényelnek sósavas maratást?

Az utas keze megremegett. A szemeiben bujkáló riadalom nem a megromlott egészségű

emberé volt, sokkal inkább egy olyan kétségbeesett kísérletezőé, akit tetten értek a legkevésbé sem gyógyászati természetű ügyködésén.

– Ez csupán... kémiai tisztítófolyadék! – vágta rá kapkodva.

– Milyen szerencse – bólintott Vaneau finom, higgadt mosollyal. – Akkor bizonyára nem bánja, ha megvárjuk, míg a hatóságok is megcsodálják e tisztaságmániás igyekezetet.

276. XLI/4. A kristályflakon titka — Kémiai felderítés

Mr. Poliniak

A szürke köpenyes utas sápadtan kapott a kristályflakon után, ám a vékony üvegnyak forró és maró volt. Egyetlen ügyetlen mozdulatra a folyadék végigfolyt az asztalkán, halk sercegéssel marva be magát a lakkozott fába.

– Vigyázat, tisztelt uram, a vonat rázkódása ritkán kedvez a nyílt láng nélküli laboratóriumi kísérleteknek – jegyezte meg Monsieur Vaneau teljes nyugalommal, miközben hátrébb lépett egy fél arasznyit, nehogy a finom selyemmellényén tegyen kárt a szúrós pára.

– Ez... ez pusztán ártalmatlan vegyszer! Receptre kaptam! – köszörülte a torkát az utas, és zaklatottan próbálta szürke köpenyének szélével letörölni az asztalt, ám a finom posztó azon nyomban elszíneződött és barnulni kezdett.

– Különös receptúra – szólalt meg Laurent kalauz, szigorúan méregetve a tönkrement felületet. – Ha nem tévedek, az Intercontinental Express VIP-kocsijának bükkfa burkolata nem szerepelt az Ön orvosának kúrajavaslatában.

– A kémia mindig is lenyűgözött – fűzte hozzá Vaneau, miközben tekintete a flakon alján kavargó kékes kristályokra szegeződött. – Különösen az a része, amikor a sziszegő gőzök gyanúsan egy lelakatolt fémkazetta zárja felé törekednek. Ugye nem tévedek, ha azt sejtem, hogy az ülés alatti doboz nem a kalapját rejt?

Az utas torka kiszáradt, s szemeiben pánik cikázott. A fülke szűk előterében lassan elterjedt a szúrós gőz, miközben az expressz töretlen tempóban száguldott tovább az éjszakában.

277. XLI/5. A kristályflakon titka — A sziszegő zár

Mr. Poliniak

- Tehát ez csupán egy ártalmatlan, orvosi receptre kiváltott folyadék? - kérdezte Monsieur Vaneau, miközben zsebkendőjét óvatosan az orra elé emelve hajolt a maró gőzök fölé.

- Pontosan! Megfázásra való, uram! - szipogott pánikba esve a szürke köpenyes utas, miközben zaklatottan próbálta a lakatolt fémkazetta elé tolni a lábát. - A tüdejemnek tesz jót!

- Érdekes orvosi javallat - jegyezte meg Laurent kalauz, óvatosan hátrálva a sercegő faasztalkától. - Különösen azért, mert a vasúttársaság asztalosai éppen holnap szándékoztak felújítani a fülke bükkfa burkolatát, ám Ön láthatóan drasztikusan lerövidítette a munkafolyamatot.

Vaneau halk, megszokott kattanással nyitotta ki régi ezüst zsebóráját. Egy pillanatig kímérten nézte a számlapot, majd nyugodtan visszacsúsztatta a mellényzsebébe.

- Pontosan tizenkét perc múlva Solesmes állomásra érkezünk - szólalt meg a fődetektív, s tekintete a fülke sarkában álló, gyanús sziszegő fémkazettára szegeződött. - Ott végre megkérdezhetjük a helyi vegyészt is, hogy a tömény salétromsav hatásos-e a köhögés ellen, vagy inkább a nehéz zárt szerkezetek feloldására használatos.

- Ön... ön megőrült! Nincs itt semmiféle sav! - dadogta az utas, de az arca már sárgásfehérre vált a gőzök szagától és a lelepleződés rémétől.

- Nem vitatom - válaszolta Vaneau száraz eleganciával. - A tények néha valóban különös humorérzékkel rendelkeznek, különösen, ha a savszag átmarja a cipőtalpát is. Laurent kalauz szorosan a fülkeajtóban maradt, megakadályozva a menekülést, miközben az Intercontinental Express töretlen tempóban száguldott tovább az éjszakában.

278. XLI/6. A kristályflakon titka — Savas reakciók

Mr. Poliniak

- Különös gyógymód - jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben gombostűnyi távolságból tanulmányozta a lelakatolt fémkazetta pántját, amely körül apró, zöldes

buborékok sercegtek. – Amennyiben a tüdeje valóban igényli ezt a maró elegyet, meglehetősen szilárd szerkezetű légzőszervekkel kell rendelkeznie. A vaslemezek mindenesetre kevésbé bírják.

– Ez... ez pusztán ártalmatlan reakció a levegő páratartalmával! – szabadkozott kétségbeesetten a szürke köpenyes utas, miközben próbált minél közelebb húzódní a nyitott ablakhoz. – Nem bűncselekmény, ha valaki törődik az egészségével!

– A vasúttársaság szőnyegeinek egészségével viszont annál kevésbé – toldotta meg Laurent kalauz, szomorúan szemlélve a padlókárpiton lassan szélesedő, füstölgő lyukat.

– A tisztelt utas esetleg fel tudná világosítani a vezetőséget, hogy a rézlakat miért olvad éppen a zárszerkezetbe?

– A zsanérok már a savas kezelés előtt is lazák voltak – mutatóujjával óvatosan a zár melletti peremre mutatott Vaneau. – Úgy tűnik, az Ön úgynevezett orvossága meglehetősen célzottan választotta ki a rézretest a gyógyításra.

A szürke köpenyes férfi torka teljesen kiszáradt, tekintete riadtan ugrált a hűvösen mosolygó detektív és a szálfatermetű kalauz között.

– Nem mondhatnak semmit! Nincs bizonyítékuk arra, mi van a dobozban!

– Valóban – bólintott Vaneau elegáns nyugalommal. – De szerencsére a kénsav szaga jóval megelőzi a pusztá feltételezéseket.

279. XLI/7. A kristályflakon titka — A maró igazság

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau lassan benyúlt a mellényzsebébe, majd előhúzta a megszokott, finoman gravírozott ezüst zsebóráját. Egyetlen halk kattanással felnyitotta a fedelét, pillantást vetett a mutatókra, és visszacsúsztatta a helyére.

– Pontosan öt perc múlva Auberoche állomásra érkezünk – jelentette ki nyugodt, megkérdőjelezhetetlen hangon. – És ott az Ön kénsavval kapcsolatos magyarázata aligha talál majd értő fülekre.

Laurent kalauz kíváncsian előrehajolt, miközben a szürke köpenyes utas riadtan hátralépett a füstölgő padlószőnyegről.

– A tisztelt utas azt próbálta elhitetni velünk, hogy a kristályflakon tartalma a tüdejének jótékony orvosság – folytatta Vaneau hűvös mosollyal. – A valóságban azonban a

lelakatolt fémkazetta zárját igyekezett kémiai úton szétmaratni, mivel a megfelelő kulcs hiányában nem tudott máshogy hozzáférni a dobozban rejtőző értékekhez. A sercegés nem a levegő páratartalmától volt, hanem a rézretesz végső feloldódását jelezte.

A szürke köpenyes férfi megszólalni sem tudott a döbbenettől, ám mielőtt tiltakozhatott volna, a szerelvény hirtelen akkorát fékezett, hogy a folyosó fémkorlátai megszólaltak.

A vonat csikorgó kerekkel begördült Auberoche csillogó lámpafényben úszó peronja mellé. Az ajtók kinyíltak, és két egyenruhás helyi nyomozó lépett a kocsiba. A vezetőjük határozott léptekkel a szürke köpenyes utas elé állt:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, tiltott vegyi anyagok szállítása és lopott műtárgy eltulajdonítása miatt!

– ...és amint látja – fejezte be szárazon Vaneau –, a hatóságok sem részesítik előnyben az ilyen jellegű gyógykezeléseket.

A letartóztatott férfit elvezették. A фуlke előtt feloszlott a tömeg, az Intercontinental Express pedig lassan újra mozgásba lendült a következő állomás felé. Laurent kalauz elégedetten sóhajtott fel, miközben az új felszállók között egy fekete kalapos úr lépett a folyosóra, aki gyanúsan óvatosan egy feltűnően könnyű, lakkozott fadobozt szorongatott a karja alatt.

280. XLII/1. A lakkozott doboz rejtélye — Óvatos léptek a folyosón

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express kerekei egyenletes ritmusban kattogtak, ahogy a szerelvény maga mögött hagyta Auberoche csillogó peronját, s újra beleszánguldott a sötét éjszakába. Laurent kalauz megkönnyebbülten igazította meg az egyenruháján a rézgombokat, még mindig a nemrég lezárult kémiai incidens hatása alatt.

– Monsieur Vaneau, be kell vallanom, az Ön szakértelme ismét megmentette a kocsi nyugalma – jegyezte meg Laurent, miközben árgus szemekkel figyelte a folyosóra lépő új utasokat. – Bár őszintén remélem, a jövőben az utasaink orvosság gyanánt megelégszenek egy csésze kamillateával a kénsav helyett.

– Az emberi találékonyság határtalan, Laurent – válaszolta Émile Vaneau, miközben

elegáns tartással a fémkorlátnak támaszkodott. – Különösen akkor, ha valaki kulcs híján kénytelen sajátos párbeszédet folytatni a zárral.

Ebben a pillanatban a fekete kalapos úr állt meg előttük a szűk folyosón. Szorosan a mellkasához ölelte a feltűnően könnyű, sötétre lakkozott fadobozt. Bár a tárgy méretéhez képest szinte súlytalannak látszott, a férfi olyan görcsös óvatossággal tartotta, mintha a világ legtörékenyebb kincsét hordozná.

– Elnézést, uraim – szólalt meg a jövevény fojtott, ideges hangon, miközben gyanakvó pillantást vetett a szomszédos fülkék ajtajára. – Ez a folyosó valóban a VIP hálókocsikhoz tartozik? Vagy tévedésből a poggyászkocsi kaotikus forgatagába keveredtem?

– A legelőkelőbb osztályon jár, uram – felelte Laurent szolgálatkészen, büszkén kihúzva magát. – S garantálhatom, hogy a levegő most már teljesen tiszta.

– Nagyszerű – suttogta a fekete kalapos utas. Ekkor azonban a karja közt lévő doboz belsejéből egy apró, fémes koppanás hallatszott, mintha valami elmozdult volna benne. A férfi riadtan megköszörülte a torkát, és szorosabban magához vonta a dobozt. – A hatos fülkét keresem. Nagyon kényes, különleges küldeményt szállítok.

Vaneau száraz mosollyal mérte végig a férfi feszült mozdulatait:

– Bármilyen kényes is a szállítmány, bízom benne, hogy legalább a fizika megszokott szabályainak engedelmeskedik. Elvégre a túlzottan könnyű dobozok néha meglepően nehéz kérdéseket hagynak maguk után.

A férfi meglepetten felvonta a szemöldökét, de nem válaszolt. Sietős léptekkel megindult a folyosó vége felé, miközben a vonatszerelvény száguldott tovább Lainville állomása felé.

281. XLII/2. A lakkozott doboz rejtélye — Megtorpanás a hatos fülkénél

Mr. Poliniak

A fekete kalapos férfi elsietett a keskeny szőnyegen, ám a hatos fülke ajtajánál hirtelen meglódukt a szerelvény, s a mozdulattól a sötétre lakkozott doboz lendületet vett a karjai közt. A faborítás mögül újabb száraz, mechanikus reccsenés hallatszott – mintha egy rejtett rugó pattant volna ki a helyéből.

A szomszédos fülke ajtajából ekkor lépett ki a szürke köpenyes új utas, aki megkönnyebbült mosollyal igazította meg a gallérját.

– Végre egy kis friss levegő! – sóhajtotta bizakodva, de amint meglátta a mellette elsuhanó, dobozt szorongató alakot, óvatosan visszahúzódott. – Remélem, az ott nem egy újabb kémiai kísérlet előkészülete.

– Nyugodjon meg, uram – lépett közelebb Laurent kalauz, bár a szeme sarkából feszülten figyelte a hatos fülke kilincsét tépázó utast. – A hálókocsi nem kémiai laboratórium, még ha az utóbbi félórában úgy is tűnt.

A fekete kalapos úr azonban nem tudta benyomni a kilincset. A zárszerkezet akadozott, ő pedig láthatóan egyre idegesebben próbálta szabad kezével elfordítani a rézgombot, miközben a könnyű dobozból hirtelen halk, egyenletes zümmögés csapott fel.

– Érdekes – jegyezte meg Émile Vaneau, miközben komótos léptekkel közeledett. – Úgy tűnik, a szállítmánya türelmetlenebb, mint a kalauzunk a menetrenddel. Biztos benne, uram, hogy a doboz nem igényel azonnali szellőztetést?

– Semmi köze hozzá! – csattant fel a fekete kalapos úr, és végre berántotta a fülkeajtáját, majd tüstént magára reteszelte azt.

Laurent aggódva nézett Vaneau-ra:

– Monsieur Vaneau, ez a zümmögés... nem tűnt túlságosan veszélytelennek. Ugye nem kell kiürítenünk a kocsit Mireval előtt?

– Egyelőre csak a kíváncsiságunkat kell féken tartanunk, Laurent – válaszolta a fődetektív hűvös nyugalommal. – De a jól nevelt dobozok ritkán társalognak önmagukkal.

282. XLII/3. A lakkozott doboz rejtélye — Vibráció a zár mögött

Mr. Poliniak

A hatos fülke vaskos tölgyfa ajtaja mögül csendes, ám felettébb ritmikus zümmögés szűrődött ki, amely hamarosan áttért egy finom, mechanikus kattogásba. Laurent kalauz gondterhelten simította végig az egyenruhája élét, majd hajszálnyit közelebb hajolt a faborításhoz.

- Uram! - szólította meg a bent lévő elfojtott, mégis határozott hangon. - Meg kell kérnem, hogy nyissa ki az ajtót! A vasúttársaság szabályzata kifejezetten tiltja a mechanikus szerkezetek engedély nélküli beüzemelését a hálókocsokban.

- Különösen azon darabokét, amelyek leginkább egy felhúzott ébresztőóra és egy felbosszantott darázsfészek keverékére hasonlítanak - jegyezte meg Monsieur Vaneau hűvös eleganciával. A fődetektív tekintete a szőnyeg szélére tévedt, ahol a küszöb alatti rézből apró, sárgás fűrészporszemcsék gördültek ki a folyosóra.

A szürke köpenyes utas bizalmatlanul hátralépett egyet, s riadtan igazította meg a szemüvegét:

- Kérem, én magam is kémikus vagyok, de az ilyen rezonancia ritkán jelent jót egy zárt térben! Biztos benne, hogy a szerelvény biztonságos?

- A veszélyes szerkezetek ritkán hagynak maguk után friss lakkszagot és fenyőforgácsot, kedves uram - nyugtatta meg Vaneau a megriadt utast. - A fekete kalapos úr nem felrobbantani akar bennünket, csupán a saját doboza rejtett alját próbálja átlyukasztani a zsebkésével.

Laurent kalauz szemöldöke magasra szaladt a hír hallatán:

- De hát miért tenne ilyen éktelen kárt a saját vagyonában?

- Mert a doboz nem az övé, s a kulcsot sem kapta meg hozzá - válaszolta Vaneau szárazon. - A valódi tulajdonos pedig hamarosan észreveszi a hiányt a szalonkocsiban.

283. XLII/4. A lakkozott doboz rejtélye — A kinyílt fülkeajtó

Mr. Poliniak

Laurent kalauz nem teketóriázott tovább. Benyúlt a zsebébe, előhalászta a mesterkulcsot, és határozott mozdulattal elfordította a hatos fülke zárjában. A sárgaréz kilincs felpattant, a vaskos tölgyfa ajtó pedig lassan besiklott a falba.

A fülke közepén a fekete kalapos úr állt, átizzadt ingben, jobb kezében egy apró, csontnyelű zsebkéssel, míg a baljával feszülten szorította a lakkozott dobozt. A doboz alján egy csúf, friss lyuk tátongott, amelyből még mindig finom fűrészpor szitált a méregdrága perzsaszőnyegre.

- Á, a mesterember munkája szinte teljes - jegyezte meg Monsieur Vaneau, miután kimért léptekkel átlépte a küszöböt. - Bár a fúrási technika némi kívánnivalót hagy maga után, a rezonancia mindenképpen lenyűgöző.

- Ez... ez nem az, aminek látszik! - hebegte a fekete kalapos utas, miközben a háta mögé próbálta rejteni a zümmögő tárgyat. - Én csupán ki akartam szabadítani a szerkezetet a szorulásból!

- Egy rejtett rekeszből kiszabadítani valamit, amit az ember el sem csomagolt, ritkán szorul magyarázatra, mégis mindig roppant szórakoztató - válaszolta Vaneau száraz eleganciával. - Különösen, ha a doboz eredeti tulajdonosa a szalonkocsiban éppen most keresi a teáskészletét.

Laurent kalauz karbatett kézzel lépett közelebb:

- Uram, meg kell kérnem, hogy tegye le a dobozt a kisasztalra, és adja át a kését. A vasúttársaság nem méltányolja az önálló asztalosmunkát a VIP kocsikban.

- És a rezonancia? - kérdezte a szürke köpenyes utas, aki még mindig gyanakvóan méregette a szobát a folyosóról. - Nem fog felrobbanni?

- A mechanikus óraművek legfeljebb a türelmet robbantják fel, kedves uram - nyugtatta meg Vaneau, majd a doboz felé nyúlt.

284. XLII/5. A lakkozott doboz rejtélye — A finommechanika titka

Mr. Poliniak

A fekete kalapos úr megadta magát, és óvatosan a kisasztalra helyezte a remegő dobozt. Vaneau a fény felé tartotta a lakkozott fafelületet, majd ujjbegyével végigsimította a friss fúrás nyomát.

- A fúrófej hárommilliméteres, a szerszám acélja viszont meglehetősen olcsó - jegyezte meg elgondolkodva Monsieur Vaneau. - A fúrészpörban látható apró rézszemcsék alapján pedig bizton állíthatjuk, hogy a fúró egy belső sárgaréz lemezt ért el, mielőtt ön megrettent volna a saját vakmerőségétől.

- Csak meg akartam nézni, mi van benne! - védekezett a kalapos úr, miközben gyanakvóan pislogott a kalauzra. - Egy ismeretlen hagyta a fülkémbe!

- Ritka nagylelkűség - fűzte hozzá Laurent kalauz, miközben átvette a csontnyelű zsebkést. - Az Intercontinental Expressen az utasok legfeljebb az esernyőjüket felejtik itt, nem pedig vésett, duplafenekű dobozokat.

Vaneau hüvelykujjával finoman megnyomta a doboz jobb alsó veretét. Egy apró, rejtett rugó pattant meg, és a fedél feltárult. Odabentről nem veszedelmes szerkezet, hanem egy finom kimunkálású miniatűr zenedoboz hamis dallama csendült fel, ám a rézhengerről hiányzott néhány fog.

- Egy csonka zenedoboz - állapította meg Vaneau szelíd mosollyal. - És ami a legtanulságosabb: a henger mögé valaki egy gondosan összehajtogatott papírlapot csúsztatott.

- Az az enyém! - kiáltott fel hirtelen a szürke köpenyes utas a folyosóról, ám abban a pillanatban el is harapta a szót, amint minden tekintet rászegeződött.

285. XLII/6. A lakkozott doboz rejtélye — A félbeszakadt felkiáltás

Mr. Poliniak

A szürke köpenyes utas lassanként hátrálni kezdett a fülkeajtóban, ám Laurent kalauz szertartásos szigorral elállta a visszavonulás útját.

- Bocsáss meg, uram - szólalt meg Monsieur Vaneau halk, mégis kristálytisza hangon -, de úgy tűnik, a tulajdonjogra tett megjegyzése kissé elhamarkodott volt. Vagy talán ön a csonka zenedoboz zenei rendezője?

- Én... én csak a dobozt ismertem fel! - hebegte a jövevény, miközben idegesen rángatta köpenye gombját. - Egy antikváriumból tűnt el tegnap!

- Egy antikváriumból, ahová ön véletlenül egy hárommilliméteres fúrófejjel a zsebében sétált be? - fordult felé a fekete kalapos úr, azonnal kihasználva a szorongató pillanatot.

- A vádaskodás ritkán pótolja a logikát - csillapította őket Vaneau, és óvatosan széthajtogatta a henger mögül előkerült papírlapot. - Bár be kell vallanom, ez a rajz valóban figyelemreméltó.

- Rajz? - kapott a szón Laurent kalauz, miközben bal szemöldökét felvonva pillantott a dobozra.

- Egy finommechanikai vázlat - bólogatott Vaneau elgondolkodva. - Valamint egy menetrendi feljegyzés, amely meglepő pontossággal egyezik a mi szerelvényünk útvonalával. Ön szerint, kedves uram, miért rajzolna valaki zenedobozba vonatmenetrendet?

A szürke köpenyes utas megköszöri a torkát, és mélyen a kalapja karimája alá rejtette tekintetét.

- A művészet útjai kanyargósak - felelte sután.

286. XLII/7. A lakkozott doboz rejtélye — A menetrendi vázlat

Mr. Poliniak

- Különösen, ha a kanyarok pontosan harminc perc múlva futnak be Saint-Mireux állomásra - tette hozzá Monsieur Vaneau, és a lámpa fényébe tartotta a vékony papírlapot. - Nézze csak, Laurent! Ez nem egyszerű rajz. A zenedoboz résekből álló hengerét a vonat kerekeinek fordulatszám alapján tervezték meg.

Laurent kalauz közelebb lépett, orrát majdnem a selyempapírnak nyomva.

- Szent Istvánra! Vagyis a muzsika nem mechanikus rugóra indul el, hanem a szerelvény rázkódására?

- Pontosan - bólintott Vaneau. - És mivel a dallam kimarad, a szerkezet nem zenél, hanem a rejtett rekesz nyitómechanikáját lépteti előre minden megtett kilométer után. Rendkívül szellemes megoldás. Bár némi mérnöki túlzást érzek benne.

A fekete kalapos úr idegesen megköszöri a torkát, miközben hátráló mozdulatot tett a keskeny folyosón.

- Ez mind szép és jó, de nekem semmi közöm ehhez a... vonat dobozhoz! Én csak nyugodtan pihenni szeretnék a fülkémben.

- A pihenés valóban kívánatos - jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával -, ám a kabátja ujján lévő friss műszerolaj-folt arra utal, hogy ön nemrégiben igen aktív finommechanikai munkát végzett. Talán épp a fúrófej kicserélésével foglalatoskodott?

A szürke köpenyes utas ekkor hirtelen Laurent felé nyúlt, mintha a dobozt akarná elragadni, ám a kalauz meglepő ruganyossággal lépett hátra, s a zenedobozt a háta

mögé rejtette.

- Ne kapkodjunk - intette őket csendesen Vaneau. - A kapkodás csupán a holmik elvesztéséhez vezet. És a válaszok elhamarkodásához.

287. XLII/8. A lakkozott doboz rejtélye — A meglepetések szerkezete

Mr. Poliniak

A fekete kalapos úr hátralépett a folyosó faláig, miközben igyekezett hátrafele simítani a szürke köpenye ujját.

- Ez pusztán rágalom! - sziszegte felháborodottan. - Az az olajfolt... nos, a fülke feletti csomagtartó sárgaréz pántjainak kenőanyaga volt! Teljesen tisztességtelen dolog ezzel gyanúsítani egy békés utast!

- Megkapó magyarázat - felelte Monsieur Vaneau szelíd mosollyal. - Bár a hálókocsik felső pántjait száraz grafitporral ápolják, amióta tizenöt évvel ezelőtt egy hercegnő kalapdobozát elázott egy vigyázatlan kalauz miatt. A finom műszerolaj illata pedig összetéveszthetetlen.

Laurent kalauz halkán elfojtott egy kuncogást, de azonnal szigorú arckifejezést öltött, ahogy a zenedobozt még közelebb szorította a magához.

- De ha a henger hiányzik - vetette fel Laurent -, akkor mire szolgált ez a menetrendi vázlat?

- Arra, hogy pontosan kiszámítsák, mikor nyílik ki a rejtett rekesz - magyarázta Vaneau.

- Nem az óramutatók járása számít, hanem a kerekek fordulatszáma. A készítője tudta, hogy a szerelvény egyetlen konkrét szakaszon fékez úgy, hogy a rezgés kioldja a belső reteszt.

Vaneau ekkor lassan benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egy halk kattánással kinyitotta, s egy pillanatig nézte a mutatókat.

- Pontosán nyolc perc múlva Auberoche állomásra érkezünk - mondta halkán, majd visszahúzta az órát. - És gyanítom, a doboz rejtett rekeszének tartalmára nem csupán mi vagyunk kíváncsiak.

288. XLII/9. A lakkozott doboz rejtélye — A szerelvény üteme

Mr. Poliniak

A fekete kalapos úr idegesen megköszörülte a torkát, és mélyebbre húzta a szürke köpenye gallérját a folyosó hűvös huzatában.

– Ön fantaszta, Monsieur Vaneau! – sziszegte, miközben hátráló lépése megtorpant a falnál. – Egy fékező szerelvény rezonanciájára építeni egy zárszerkezetet... ez fizikai képtelenség!

– Egy átlagos lakatosnak valóban az lenne – bólintott nyájasan Vaneau, miközben elégedetten végigsimította az ősz bajszát. – De egy volt óraművesnek, aki három évvel ezelőtt a genfi műhelyéből hirtelen feltűnés nélkül távozott, aligha jelent akadályt.

Laurent kalauz szeme tágra nyílt, s óvatosan a karjában tartott lakkozott doboz felé pillantott.

– Úgy érti, uram, hogy ez a doboz nem egyszerű műtárgy, hanem egy helyszínhez kötött szerkezet?

– Pontosan – helyesbített a detektív. – Az Auberoche előtti kanyarban a sín párok elhasználtsága miatt a vonatszerelvény sajátos, alacsony frekvenciájú rezgést kelt. A doboz alján lévő finom rugósor ezt a mozgást használja fel a másodlagos retesz kioldásához.

– És miért éppen most? – kérdezte a fekete kalapos úr, bár a hangja érezhetően megbicsaklott.

– Mert a menetrendi vázlat szerint önnek itt kellett átvennie a rejtett rekesz tartalmát anélkül, hogy a zár sérült volna – felelte Vaneau higgadtan. – Kár, hogy a finommechanikai olaj cseppjei a kabátujján árulkodóbbnak bizonyultak, mint a legfecsegőbb tanú.

289. XLII/10. A lakkozott doboz rejtélye — Az utolsó kattánás

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau lassan előhúzta a zsebéből patinás ezüst zsebóráját. Egyetlen halk pattanással kinyitotta a fedelét, majd hűvös tárgyilagossággal méregette a mutatók járását.

– Pontosan három perc múlva Auberoche állomására érkezünk – mondta csendesen, s óvatosan visszaúsztotta az órát a mellényzsebébe. – A hálókocsi utasai azt hitték, csupán egy ártalmatlan zenedobozról van szó. A félrevezetés mesteri volt: a beépített dallam kizárólag a rejtett szerkezet kattogását volt hivatott elfedni. Ám a doboz alján maradt finommechanikai olaj és a sínek rezonanciájának pontos üteme menthetetlenül leleplezte a szándékot.

A fekete kalapos úr sötét tekintettel meredt a detektívre, de megszólalni már nem tudott. A szerelvény ekkor váratlanul akkorát fékezett, hogy Laurent kalauz majdnem elejtette a féltett lakkozott dobozt, a szomszédos fülkékben pedig csörrenve koccantak össze a vizespoharak.

Az Intercontinental Express lassan zökkenve megállt a kivilágított peron mellett. Az ajtó sziszegve kinyílt, és a folyosóra két határozott léptű helyi nyomozó lépett be. A vezetőjük hűvös eleganciával emelte meg a kalapját.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a nemzetközi műkincscsempészet ügyében – fordult szigorúan a fekete kalapos férfihoz.

– ...amelyet ön a genfi óraműves műhelyéből való elmenekülése óta oly gondosan tervezett – fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatát egy halvány mosoly kíséretében. Miután a gyanúsítottat elvezették, a hálókocsi folyosóján újra elült a feszültség. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben az új felszálló utasok zaja töltötte be a teret. Egy sötétkék kabátos úr haladt el mellettük, aki feltűnően ügyetlenül próbálta elrejteni a kezében lévő, pecsétviasztól foltos kis fiolát. Vaneau egyetlen szót sem szólt, csak elgondolkodva simította meg az ősz bajszát, miközben a vonat ajtajai dübörögve bezáródtak, s a szerelvény nekilendült a következő állomás felé.

290. XLIII/1. A viaszpecsétetes fiola — Csendes zakatolás

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express egyenletes ritmusban zötyögött tovább a sötétbe burkolózó tájon át Saint-Mireux irányába. A hálókocsi sárgás lámpafényében Laurent kalauz még mindig némi feszültséggel az arcán simította el az egyenruháját, miközben óvatosan a helyére igazította a szőnyeg szélét.

– Monsieur Vaneau, be kell vallanom, a mai éjszaka után kezdem úgy érezni, hogy a vasúti menetrendnél csak az utasaink szándékai kiszámíthatatlanabbak – jegyezte meg a kalauz halkán, miközben megtörölte az izzadt homlokát.

– A kiszámíthatatlanság, kedves Laurent, csupán a hiányos megfigyelés illúziója – felelte csendesen Vaneau, s elgondolkodva igazított egyet a gallérján. – Az emberek többsége megdöbbenően következetes a saját apró furcsaságaiban.

Ekkor a folyosó végén újra felbukkant a sötétkék kabátos utas, aki láthatóan nem lelte a helyét a szerelvényen. A kabátja zsebébe süllyesztett jobb keze görcsösen szorította a viaszfoltos fiolát, s ahogy áthaladt mellettük, a levegőben finom, kesernyés mandulaillat keveredett a mozdony füstjével. A férfi megbotlott a szőnyeg szélében, s halk szitkozódás kíséretében kapott a rézkorláthoz.

– Elnézést... a szerelvény mozgása kissé kiszámíthatatlan – mormogta feszülten, miközben riadt tekintete egyetlen pillanatra Vaneau-ra szegeződött.

– A sínek egyenesek, uram – válaszolta Vaneau száraz, halvány mosollyal. – Csupán a lépteink hajlamosak eltérni az egyenes úttól, ha túlságosan nehéz vagy illatos a teher, amit a zsebünkben hordozunk.

A férfi meglepődve összerándult, majd gyorsított lépetekkel az étkezőkocsi felé sietett. Laurent idegesen nézett a távozó után.

– Gondolja, hogy megint dolgunk lesz, Monsieur?

– Egyelőre csak annyit gondolok, hogy a mandulaillat ritkán jelent jót egy éjszakai expresszen – mormolta a fődetektív.

291. XLIII/2. A viaszpecsétes fiola — Kesernyés nyomok

Mr. Poliniak

- A mandula illata valóban roppant elegáns, Monsieur Vaneau, ám jelen körülmények között kissé nyugtalanító - jegyezte meg Laurent kalauz, miközben halk léptekkel követte a detektívet az étkezőkocsi felé vezető keskeny átjáróban.

- A gasztronómiában kétségkívül előkelő helyet foglal el, Laurent - felelte Vaneau csöndesen, megállva a lengőajtó előtt. - A kémiai és a bűnügyi krónikákban viszont jóval szerényebb a hírneve. Különösen, ha egy lepecsételt fiolából párolog.

Az étkezőkocsiban félhomály uralkodott. A sötétkék kabátos utas az egyik sarokasztalnál ült, és remegő kézzel próbált egy pohár ásványvizet a szájához emelni. Amint meglátta a belépő Vaneau-t, a pohár fémesen koccant a kristálykarafénak, s a víz kiborult a hófehér abroszra.

- Nem akartam megzavarni az éjszakai frissítőjét, uram - lépett közelebb Vaneau elnéző mosollyal. - Csupán a zsebéből kibocsátott pára keltette fel a figyelmemet. A keserűmandula ritka vendég egy hajnali szerelvényen.

- Nem tartozom magyarázattal! - csattant fel a férfi, miközben riadt tekintettel nézett a kalauzra. - Ez csak... egy személyes orvosság. Szívidegességre.

- Rendkívül hatásos orvosság lehet - jegyezte meg Vaneau szárazon -, feltéve, ha a páciens szándékában áll végleg megszüntetni a szívverését.

292. XLIII/3. A viaszpecsétetes fiola — A kesernyész illat utóíze

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau óvatos mozdulattal kivette a zsebéből régi ezüst zsebóráját, kipattintotta a fedelét, majd csendesesen megjegyezte:

- Pontosan hat perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk, uram. És attól tartok, a szívidegessége ott azonnal megszűnik.

- Miből gondolja ezt, detektív? - kérdezte szaggatottan a sötétkék kabátos utas, miközben a kiborult vizet próbálta felitatni a szalvétájával.

- Mert ez a fiola nem orvosság, de még csak nem is méreg - felelte Vaneau higgadt mosollyal. - Mindenki azt hitte, a keserűmandula illata ciánt jelez. Ám a viaszpecsét nem veszélyes vegyületet, hanem egy ártalmatlan szintetikus aromát zárt magába. Ön

csupán pánikot akart kelteni az étkezőkocsiban, hogy a felfordulásban feltűnés nélkül átadhassa a fülkéből elcsent dokumentumokat.

– Ez képtelenség! – hördült fel a férfi.

– A tények néha valóban meglepő humorérzéssel rendelkeznek – jegyezte meg a detektív.

A szerelvény ekkor hirtelen akkorát fékezett, hogy az asztalokon lévő kristálykarafék csikordulva koccantak egymásnak. Az Intercontinental Express lassan begördült a kivilágított peron mellé. Az ajtók sziszegve kinyíltak, és két helyi nyomozó lépett az étkezőkocsiba.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, okirat-hamisítás és csalás kísérlete miatt! – lépett a sötétkék kabátos férfihoz a vezető nyomozó.

– ...ahogy az várható volt – tette hozzá Vaneau halk meglepedettséggel.

Miután a gyanúsítottat elvezették, a peronról új utasok szálltak fel. A folyosó felől egy zaklatott úr lépett be, aki gyanakvóan méregette a kalauzt, miközben egy feltűnően nehéz, rézpántos kistáskát szorongatott. Vaneau csendben felállt, s végignézte, ahogy a vonat ajtajai becsukódnak, és a szerelvény komótosan megindul a következő állomás felé.

293. XLIV/1. A rézpántos kistáska — Az első kattanás

Mr. Poliniak

A kerekek ritmikus zakatolása jelezte, hogy az Intercontinental Express maga mögött hagyta Saint-Mireux villogó lámpáit. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben gépiesen eligazította egyenruháján a rézgombokat.

– Hálistennek, Monsieur Vaneau, ez a fiolás mizéria végre elrendeződött – mondta halkabban, mintha még mindig az állítólagos méreg szagát kutatná. – Azt hittem, az a szerencsétlen felrobbantja a fél szerelvényt.

– A szintetikus mandulaaroma ritkán robban, Laurent – jegyezte meg Vaneau szárazon, miközben elsimított egy apró gyűrődést az ablak melletti terítőn. – Legfeljebb az utasok józan esze kel szárnyra töle.

Ekkor a peronról frissen felszállt, zaklatott úr lépett az asztalukhoz. A kezében szorongatott, nehéz rézpántokkal kivert kistáskát úgy tartotta magához ölelve, mintha

az életéért küzdene.

- Elnézést... szabad ez a hely? - kérdezte szaggatottan, miközben gyanakvóan méregette a detektívet. - Csak mert nem tűröm, ha valaki a hátam mögött settenkedik.

- Foglaljon helyet, uram - intett Vaneau szelíd udvariassággal. - Bár ha a táskája olyan nehéz, mint a tekintete, talán érdemesebb lenne a padlóra helyeznie. A tölgyfa asztalok nem mind bírják a titkok súlyát.

- Titkok? Nincsenek itt semmiféle titkok! - csattant fel a férfi, de a táskát mégis az asztalra helyezte. A nehéz bőr alól halk, finommechanikai kattanás hallatszott. - És kérem, ne bámulják a zárát!

- Nem tesszük - felelte Vaneau, s csendesen Lainville irányába pillantott a sötét ablakon át. - De úgy vélem, a következő megállóig sem fogunk unatkozni.

294. XLIV/2. A rézpántos kistáska — Mechanikus gyanú

Mr. Poliniak

Laurent kalauz óvatosan hátralépett egy lépést, szeme a sárgaréz csatokon állapodott meg, amelyek fémes villanással verték vissza a mennyezeti lámpa hűvös fényét.

- Uram... az a kattanás túlságosan is szabályos volt egy közönséges utazótáskához képest - suttogta Laurent, és gépiesen a jegycsipesze után nyúlt, mintha az megvédhetné egy esetleges szerkezeti problémától. - Biztos benne, hogy nem valami... időzített szerkezet?

- Hogy képzeled?! - horkant fel a zaklatott utas, miközben izzadt tenyerét a táska csiszolt bőrére simította. - Ez egy csillagászati pontosságú, rugós záródású szendvicsdoboz! Bármilyen ütés éri, hermetikusan lezár, nehogy a szárazságtól megkeményedjen a rozskenyér!

Émile Vaneau lassan megigazította mandzsettáját, s végtelenül nyugodt tekintettel mérte végig a táska sarkait.

- Ragyogó mérnöki teljesítmény - jegyezte meg elgondolkodva. - Bár bevallom, életemben először látok olyan uzsonnástáskát, amely finommechanikai fogaskerekekkel óvja a sonkás zsemlét. Kulcsgolyós reteszelés, ha jól sejtem?

- Ez magánügy! - csattant fel az utas, de a hangja megbicsaklott, amikor a táska belsejéből halk, ritmikus sziszegés indult meg a kattogás kíséretében.
- A rozskenyér ritkán sziszeg, kivéve, ha túlságosan érett a kovász - fűzte hozzá Vaneau halk derűvel.

295. XLIV/3. A rézpántos kistáska — Nyomás alatti gyanú

Mr. Poliniak

A sötétkék kabátos utas rémulten lapult az étkezőkocsi falához, s remegő ujjával a sziszegő bőr táska felé mutatott.

- Ez robbanni fog! Uraim, ez egy pokoli szerkezet!
 - Szó sincs róla! - méltatlankodott a zaklatott új utas, ámbár a homlokán gyöngyöző izzadságcseppek némiképp ellentmondtak a határozottságának. Kétségbeesetten próbálta tenyerével elfojtani a rezes mechanika fémes kattogását.
 - Nyugodalom, uraim - szólalt meg Monsieur Vaneau, s mozdulata oly természetes volt, mintha csupán az itallapot tanulmányozná. Lassan benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egyetlen finom kattintással kinyitotta a fedelét, s elgondolkodva nézte a másodpercmutató egyenletes mozgását.
 - Pontosan nyolc perc múlva Chantraine állomásra érkezünk - mondta csöndesen, majd visszazárta az órát. - És biztosíthatom önöket, hogy a táska nem fogja felrobbantani a szerelvényt.
 - Hát akkor mi az a hang?! - sziszegte a fekete kalapos úr, miközben Laurent kalauz háta mögé húzódott. - A rézpántok szinte remegnek!
 - Egy rendkívül finom, óraműves nyomásszabályozó - felelte Vaneau halk derűvel. - Csupán azt nem értem, miért kell egy ártalmatlan szendvicses doboznak finommechanikai légszivattyúval tartania a vákuumot... hacsak nem egy illékony, szagtalanná tett vegyületről van szó, amit a hatos фуlke szellőzőjén át szándékoztak kiengedni.
- A zaklatott utas torka kiszáradt, s tekintete önkéntelenül a folyosó vége felé rebbent.

296. XLIV/4. A rézpántos kistáska — Megérkezés

Valdore-ba

Mr. Poliniak

- A félreértés érthető volt - folytatta Monsieur Vaneau, miközben tekintetével kényelmesen végigpásztázta az étkezőkocsi dermedt közönségét. - Mindannyian robbanószerkezettől tartottak. Ám a rézpántos táska szelepe nem időzítőhöz, hanem egy állandó nyomást tartó mikropumpához kapcsolódik. Ön nem felrobbantani akarta a hatos fülkét, hanem a dobozban lévő ritka, elpárolgó illóolaj-esszenciát próbálta észrevétlenül átcsempészni a határon.

- Ez... ez képtelenség! - dadogta a zaklatott utas, de a hangja megbicsaklott. Laurent kalauz óvatosan közelebb lépett hozzá.

- A tények, kedves uram, ritkán képtelenek, ellenben rendkívül makacsok - jegyezte meg Vaneau száraz derűvel. - Az ön apró hibája az volt, hogy a szelepet a levegőpáratartalomhoz igazította, ami az étkezőkocsiban a gőz miatt jóval magasabb. Ezért kezdett el a szerkezet oly buzgón kattogni. Így hát ön, kedves...

A mondat végére nem juthatott. A mozdony fékpofái sikoltva szorultak a sínekre, a vonat akkorát rándult, hogy a szomszédos asztalon megcsörrentek a kávéscsészék. A szerelvény lassan begördült a fénylő lámpákkal teli Valdore állomásra.

Az étkezőkocsi ajtaja tehetetlenül kitárult, s két megszeppent, feszült helyi nyomozó lépett be. A vezetőjük idegesen körbenézett, majd határozottan a szürke köpenyes, zaklatott utas elé állott.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, tiltott esszenciák csempészete és közveszélyokozás gyanújával!

- ...valóban elszámolta a perceit - fejezte be Vaneau a félbeszakadt gondolatát, s megelégedetten bólintott a rendőrök felé.

A gyanúsítottat lehajtott fejjel vezették el. Az étkezőkocsiban megkönnyebbült sóhaj futott végig, miközben a peronról új utazók szálltak fel. Egy elegáns, de szokatlanul sietős úr ült le a sarokasztalhoz, aki egyetlen apró táska helyett csupán egy különös, lepecsételt tekercset szorított a kabátja alá. Monsieur Vaneau csendben figyelte, ahogy a vonat egyenletesen kigördül a sötétedő éjszakába.

297. XLV/1. A lepecsételt tekercs — Sietős léptek az éjszakában

Mr. Poliniak

A kerekek egyenletes kattogása lassan visszatérítette az étkezőkocsi megszokott nyugalomát. Monsieur Vaneau kényelmesen hátradőlt a plüssülésben, miközben tekintete a sarokban helyet foglaló, szokatlanul sietős úriemberre tévedt. Az illető mereven maga elé bámult, s a kabátja hajtókája alatt egy vastag, nehéz, vörös viasszal lepecsételt papírtekercset szorongatott.

– Laurent – intett szelíden Vaneau a még mindig megkönnyebbülten sóhajtozó kalauznak. – Úgy tűnik, az utazásunk nem válik egyhamar unalmassá. Hozna esetleg egy friss kávé?

– Azonnal, Monsieur Vaneau – felelte Laurent, majd halkabban hozzátette: – Remélem, ez az úr nem tartogat újabb kattogó szerkezeteket.

– Csak papírt – felelte a detektív száraz derűvel. – Bár a papírvágás néha jóval kellemetlenebb tud lenni a mechanikánál.

Ebben a pillanatban a sarokban ülő férfi hirtelen felriadt, amint egy magas, sötét köpenyes utas lépett be az étkezőkocsiba. A jövevény lassan végigmérte a helyiséget, majd tekintete a tekercset szorongató úron állapodott meg.

– Ön... ön követ engem! – pattant fel a zaklatott utas, miközben a tekercset mélyebbre rejtette a kabátja alá. – Megmondtam, hogy semmi keresnivalója itt!

– Csupán a fülkémet keresem, uram – válaszolta a köpenyes hűvös nyugalommal. – Bár az ön gyanakvása kifejezetten figyelemreméltó.

Monsieur Vaneau elmosolyodott, s halkán megkocogtatta az asztalt. Az új rejtély első akkordjai máris megszólaltak a robogó szerelvényen.

298. XLV/2. A lepecsételt tekercs — Árnyak a kocsifolyosón

Mr. Poliniak

- Ha megengedi, uram - szólalt meg Monsieur Vaneau, miközben Laurent csöndben lerakta elé a gőzölgő kávéscsészét -, a vörös viaszpecsét a kabátja alatt meglehetősen frissnek tűnik. Kár lenne összemazsolázni vele a jó szabású posztót.

A zaklatott, sötétkék kabátos utas riadtan fordult a detektív felé, kezét védekezően a mellkasára szorítva.

- Ez nem tartozik önre! Ez a tekercs állami... azaz szigorúan magánjellegű dokumentum!

- A kettő ötvözte mindig a legizgalmasabb - jegyezte meg Vaneau egy csipetnyi száraz derűvel, majd a sötét köpenyesre pillantott, aki hűvös kíváncsisággal figyelte a jelenetet.

- És ha jól sejtem, az úr jelenléte sem teljesen véletlen az étkezőkocsiban.

A sötét köpenyes férfi könnyedén elmosolyodott, majd kihúzta az egyik üres széket, és komótosan leült Vaneau-val szemben.

- Csupán a huzat hozott erre, tiszteletreméltó uram. Bár meg kell hagyni, a szomszédos fülke felől érkező sietős léptek zaját nehéz lett volna figyelmen kívül hagyni.

- Hazugság! - csattant fel a zaklatott utas, miközben hátrafelé hátrált a kocsiajtó felé. - Maga már a peron óta a sarkamban van! De ezt a pecsétet senki sem törí feltűnés nélkül, mielőtt elérnénk Saint-Mireux-t!

Ezzel a lendülettel megfordult, és feltűnő sietséggel kisietett az étkezőkocsiból, maga mögött hagyva a megrémült, fekete kalapos urat, aki addig a szomszédos asztalnál lapított.

- Laurent - fordult a kalauzhoz Vaneau, miután vett egy lassú kortyot a kávéjából. - Legyen kedves figyelemmel kísérni, hogy a hercegi viaszpecsétből nem marad-e morzsa a kárpiton. Úgy tűnik, a tulajdonosa rendkívül pazarol a pecsétviasszal.

299. XLV/3. A lepecsételt tekercs — A viaszpecsét utolsó morzsája

Mr. Poliniak

A sötét köpenyes férfi halványan elmosolyodott, majd kényelmesen hátradőlt a bőrfotelben.

- Igazán lenyűgöző az éleslátása, Monsieur Vaneau - mondta sima hangon. - De mire a derék kalauza utoléri a barátunkat, a tekercs és a titka már messze jár.

Monsieur Vaneau nem válaszolt azonnal. Lassan előhúzta zsebéből finoman gravírozott ezüst zseboráját. Egyetlen halk kattanással kinyitotta a fedelét, majd néhány másodpercig mozdulatlanul nézte a mutatók egyenletes járását.

- Pontosan hat perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk - mondta végül, miközben elrakta az órát. - És a zaklatott úr legfeljebb a saját cipőfűzőjében eshet hasra a kocsifolyosón.

- Ezt mégis miből gondolja? - tudakolta a fekete kalapos úr a szomszédos asztaltól, óvatosan előbújva az étlap mögül.

- A tekercsen lévő viasz illata túlságosan édeskés - magyarázta Vaneau száraz derűvel.

- Nem hercegi kancelláriáról való, hanem egy olcsó gyertyakészítő műhelyéből. Az úr látványos rohangálása csupán elterelés volt, miközben az itt ülő sötét köpenyes úr a keltett pánikban próbálta kicserélni a kalauz táskáját.

A sötét köpenyes férfi mosolya egy szempillantás alatt megfagyott. Hirtelen felpattant, ám a vonat abban a pillanatban akkorát fékezett, hogy a kávéscsészék felcsattantak az tálcákon. Laurent kalauz épp ekkor lépett be a kocsiba, határozott fogással kísérve a megszeppent sötétkék kabátost.

A szerelvény fémes csikorgással begördült a peron mellé. Az ajtó kitárult, és a helyi nyomozó lépett a kocsiba két csendőr kíséretében.

- Letartóztatom Önöket a törvény nevében, hamisítás és postarablási kísérlet miatt! - harsanta a tiszt.

- ...mielőtt még a hamis viasz teljesen kihűlhetett volna - fejezte be Vaneau a félbeszakadt gondolatot, majd halkan szürcsölt egyet a kávéjából.

A tetteseket gyorsan elvezették. A kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben a peronról új utazók lépkedtek fel a kocsiba. Egy szürke kalapos hölgy szállt fel, aki egy szokatlanul nehéz, fémből öntött esernyőt szorongatott a kezében. Vaneau halványan elmosolyodott; a szerelvény rándult egyet, és máris kigördült Saint-Mireux-ből.

300. XLVI/1. Az öntöttvas esernyő — Nehéz léptek a folyosón

Saint-Mireux lámpáinak fénye lassan elhalványult az ablaküvegen, ahogy az Intercontinental Express visszanyerte megszokott, ritmikus kattogását. Monsieur Vaneau kényelmesen elhelyezkedett az étkezőkocsi plüssfoteljében, és elégedetten tekintett a gőzölgő, frissen felszolgált teájára.

A folyosó felől nehéz, fémes koppanások sora törte meg a kerekék egyenletes zakatolását. A szürke kalapos hölgy lépdelt végig a kocsik között, s láthatóan komoly erőfeszítésébe telt egyensúlyban tartani a különös, vaskos esernyőt.

- Engedje meg, madame, hogy segítek a csomagjával! - ajánlkozott Laurent kalauz szellemesen, amint megjelent a hölgy mögött. - A vasúti társaság ingyenes poggyászkíséretet biztosít... még az olyan esernyőkhöz is, amelyek láthatóan saját gravitációs mezővel rendelkeznek.

- Köszönöm, fiatalember, de ezt magam fogom - felelte a hölgy hűvös, kimért hangon, s szorosabban magához ölelte a nehéz tárgyat. - Egy igazi hölgy sosem adja át a legfontosabb kiegészítőjét. Még a viharos időkre való tekintettel sem.

Monsieur Vaneau egy halk mosollyal nézte végig a jelenetet.

- A mai meteorológiai előrejelzés szokatlanul derült időt jósolt egészen Lainmont állomásig - jegyezte meg finom derűvel a teáscsészéje mögül. - Úgy tűnik azonban, hogy egyes utazók sokkal alaposabban felkészülnek a váratlan felhőszakadásokra, mint maguk a meteorológusok.

A hölgy megtorpant, és egyetlen éles pillantást vetett az ősz úriemberre, mielőtt sietve eltűnt volna a négyes фуlke ajtaja mögött. Laurent kalauz tanácstalanul vakarta meg a fejét.

- Különös egy szerkezet az, Monsieur Vaneau. Amikor véletlenül hozzáértem a fogójához, fémes hideget éreztem, és mintha valami finom ketyegés szűrődött volna ki a belsejéből.

- A modern kézművesség néha meglepő formákat ölt - válaszolta Vaneau higgadtan. - A kérdés csupán az, hogy az esernyő az eső ellen véd-e... vagy valami egészen más elől.

301. XLVI/2. Az öntöttvas esernyő — A hatos fülke zaja

Mr. Poliniak

A folyosó csendjét hirtelen éles, fémes kattanás törte meg. Laurent kalauz azonnal felriadt a gondolataiból, és kérdőn tekintett Monsieur Vaneau-ra, aki elgondolkodva kortyolt egyet a teájából.

– Nem a négyes fülkéből jön, Monsieur – suttogta Laurent, s óvatosan a hatos fülke ajtaja felé lépett. – Ez a hang jóval közelebbi. És jóval ritmikusabb, mint egy hagyományos zsebóra billentése.

– Úgy tűnik, a mai este a finommechanika kedvelőinek kedvez – válaszolta Vaneau higgadtan, majd kényelmesen felállott a plüssfotelből. – A vasúti utazás szépsége éppen abban rejlik, hogy sosem tudhatjuk, a szomszédos fülke ajtaja mögött egy ritka óraszerkezet vagy egy elszánt szabotőr rejtőzik-e.

A sötétkék kabátos utas éppen ekkor nyitotta ki a fülkéje ajtaját, és gyanakodva nézett végig a folyosón tartózkodókon.

– Valami baj van a vonattal, kalauz úr? – kérdezte feszülten, szorosan magához húzva a kabátja hajtókáját. – Elég furcsa kattogást hallani odabentről is.

– Semmi ok az aggodalomra, uram – nyugtatta meg Vaneau a rá jellemző elegáns derűvel. – Csupán a technika és az emberi kíváncsiság halk párbeszédét halljuk. Bár bevallom, a hatos fülke lakója meglehetősen szűkszavú partnernek tűnik.

Laurent óvatosan kopogtatott a hatos fülke ajtaján. Odabentről a mechanikus kattogás azonnal alábbhagyott, és egy tompa, nehéz fémtárgy koppant meg az ülések alatti padlón.

302. XLVI/3. Az öntöttvas esernyő — Nehéz tárgyak a szőnyegen

Mr. Poliniak

– Remélem, nem a bőröndje határozott úgy, hogy önálló életre kel – jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben Laurent kulcsa megcsikordult a hatos fülke zárjában.

Az ajtó lassan eltolódott. A fülkében egy megviselt, szürke köpenyes új utas ült az ablak melletti sarokban, láthatóan megtörten. Az ülések közötti szőnyegen egy vaskos, feketére festett, öntöttvasból készült esernyő hevert, amelynek recézett fogantyújából apró, finom sárgaréz fogaskerekek kandikáltak ki.

– Ne nyúljanak hozzá! – nyögte a szürke köpenyes utas, s elgyötört tekintettel nézett a belépőkre. – Ez... ez egy családi örökség. Csupán kissé nehézkes a nyitószervezete.

– Ahhoz képest, hogy csapadék elleni védelemre szolgál, meglehetősen ártalmasnak tűnik a padlóburkolatra – szögezte le Laurent, s óvatosan hátrébb lépett egy fél lépést.

– És feltehetően a tulajdonosának gerincére is – tette hozzá Vaneau, majd kissé előre hajolt, s kényelmesen szemügyre vette a látható mechanikát. – Uram, egy öntöttvas esernyő még a leghevesebb záporban is túlzásnak tűnik. Hacsak nem az a célja, hogy az esőcseppek helyett a jelenlévők figyelmét hárítsa el valami egészen másról.

A sötétkék kabátos utas a folyosóról kíváncsian belesett a nyitott ajtón.

– Ez nevetséges! Hiszen ez nem is esernyő, hanem egy álcázott szerkezet!

– Nem vitatom – válaszolta Vaneau a rá jellemző derűvel. – A tények néha különös humorérzéssel rendelkeznek.

303. XLVI/4. Az öntöttvas esernyő — Fogaskerekek és vámkérdések

Mr. Poliniak

Vaneau lassan előrelépett, majd sétatálcája ezüst gombjával óvatosan megkoppintotta a szőnyegen heverő tárgyat. A mély, fémes kongás halkan megremegtette a fülke kis asztalán álló üvegpoharat.

– Rendkívül szilárd konstrukció – jegyezte meg a detektív. – Bár ha elered az eső, gyanítom, hogy több erőfeszítésbe kerül felemelni, mint amennyi védelmet nyújt a vizesedés ellen.

– Mondtam már, hogy nem esernyő! – sziszegte a sötétkék kabátos utas a folyosóról, s óvatosan félretolta Laurent-t. – Nézzék azokat a fogaskerekeket! Ez egy szerkezet! Lehet, hogy időzített!

– Nyugalom, uraim – csillapította őket a szürke köpenyes utas, miközben remegő kézzel törölgette a homlokát. – Nem robban. Istenemre mondom, nem robban! Csupán... egy minta. Egy öntödei szerszám alkatrésze, amit esernyőnek álcáztak, hogy ne kelljen rá vámot fizetni Chantraine-ben.

Laurent kalauz mélyet sóhajtott, de a szeme sarkából továbbra is riadtan méregette az öntöttvas szörnyeteget.

– Akár vámcsalás, akár meteorológiai tévedés, a kalauzi utasítás értelmében húsz kilogrammnál nehezebb kézipoggyász nem tartható a szőnyegen a menetrendi haladás ideje alatt – jelentette ki szigorúan, bár a hangja kissé megbicsaklott.

Vaneau lehajolt, s ujjbegyével végigsimított a sárgaréz fogaskerekek mentén. Egy apró, olajos finompor-réteget érzékelt a fémfelszínen.

– Érdekes – mondta halkán. – Egy öntödei minta ritkán igényel óramű pontosságú fogazást, és még ritkábban hagynak rajta friss műszerolajat. Ön tehát nem csupán szállítja ezt a nehéz tárgyat, uram, hanem egyszersmind működteti is. De mit működtet egy száguldó hálókocsiban?

304. XLVI/5. Az öntöttvas esernyő — A rejtett áttétel

Mr. Poliniak

A szürke köpenyes utas idegesen fészkelődött a pamlagon, és megszeppenten nézett a fémlemez alá.

– Semmit sem működtetek! – védekezett halk, sziszegő hangon. – Ez egy... egy hordozható kávéőrlő prototípusa! Igen, egy nagy teljesítményű, gőz- és óraműves kávéőrlő!

– Kávéőrlő? – horkantott fel a sötétkék kabátos utas az ajtóból. – Uram, egy kávéőrlőhöz nem kell hatpályás fogaskerék-áttétel és negyven kilós öntöttvas váz! Maga a fél kocsit darabokra akarja szedni!

– A jó kávé megköveteli a precizitást – vetette közbe Vaneau csendesén, s miközben felegyenesedett, finoman leporolta a térdét. – Bár elismerem, ritkán látni olyan darálót, amely a menetiránnyal ellentétes tengelyirányú rezgést generál.

Laurent kalauz hátrált egy lépést, s zsebéből feszülten halásztta elő a sípját.

– Akár kávé, akár gépezet, a vasúttársaság szabályzatának tizennegyedik cikkelye tiltja

a nehézségek fülkén belüli üzemeltetését! – jelentette ki szigorúan. – Felszólítom, hogy azonnal kapcsolja ki a szerkezetet!

– Nem tudom kikapcsolni! – kiáltott fel a szürke köpenyes utas elkeseredetten. – Ha leállítom a kart, a belső rugó visszacsap, és az egész szétugrik!

Vaneau halvány, száraz mosolyra húzta a száját.

– Nos, úgy tűnik, választhatunk a friss fekete és egy meglehetősen zajos fémező között. Javaslom, nézzük meg közelebbről azt a rugót.

305. XLVI/6. Az öntöttvas esernyő – Pattanó rugók és csendesedő áttételek

Mr. Poliniak

– Vigyázat, uram! Ha ahhoz a karhoz nyúl, elszabadul a pokol! – sziszegte a szürke köpenyes utas, és kétségbeesetten a fejére húzta a kalapját.

– A pokolról alkotott elképzeléseink láthatóan eltérnek – felelte Monsieur Vaneau elmeletlen nyugalommal. Lassan letérdepelt az óraműves szörnyeteg mellé, s finom, kesztyűs ujjával megérintett egy kiálló rézpöcköt. – Ez a biztonsági retesz csupán egy félreállított kioldókar.

Laurent kalauz feszülten hátrált a folyosó felé, miközben a sípját szorongatta.

– De hát Monsieur, mi lesz, ha tényleg felrobban ez a... kávédaráló? – kérdezte remegő hangon.

– Akkor, kedves Laurent, rendkívül finomra őrölt fémport fogunk belélegezni – jegyezte meg a detektív szárazon. – Bár felettébb ritka, hogy egy kávéőrölő belsejében kettős áttételű zárszerkezet lapuljon.

– Zárszerkezet? – horkantott fel a sötétkék kabátos utas az ajtóból. – Vagyis befejezte a félrevezetést, uram?

– Legfeljebb a saját idegrendszerét kímélte volna – felelte Vaneau.

Egyetlen határozott mozdulattal elfordította a rézkart. A félelmetes kattogás egy csapásra megszűnt, s a fogaskerekek fenyegető berregése halk, ütemes sziszegéssé halkult. A szürke köpenyes utas elfehéredve roskadt vissza a pamlagra.

– Maga... maga hatástalanította?

- Csupán megtaláltam a helyes ritmust - válaszolta M. É. V. felegyenesedve. - S most, hogy a szerkezet nem nyeléssel fenyeget, talán elárulja: mit rejt az öntöttvas váz alsó rekesze?

306. XLVI/7. Az öntöttvas esernyő — Nyomda a szőnyegen

Mr. Poliniak

- A... a terveket! - nyögte ki végül a szürke köpenyes utas, miközben gyanakvóan méregette a csendesen sziszegő öntöttvas ernyőt. - A nemzetközi expressz új nyomvonalának titkos áttételi vázlatait! Ha rossz kézbe kerülnek...

- Akkor legfeljebb a vonatok három perccel korábban érkeznek meg - vágott közbe Vaneau hűvös eleganciával. Finom, kesztyűs kézzel meglazította a váz alsó peremét, s egy kis fémlap mögül nem titkos rajzokat, hanem gondosan egymásra rétegezett, finommechanikai nyomólemezeket és miniatűr acélstancákat emelt ki.

Laurent kalauz óvatosan közelebb lépett, bár még mindig készen állt arra, hogy felugorjon a legközelebbi poggyásztartóra.

- Azok... hamisító szerszámok, Monsieur? - kérdezte fojtott hangon.

- Precíziós műszerek - igazította ki Vaneau. - Amelyekkel a VIP hálókocsik jegyeinek biztonsági dombornyomását készítik. Az öntöttvas esernyő csupán egy mozgó nyomda, amely menet közben, a vonat rázkódását kihasználva formázza a lemezeket.

A sötétkék kabátos utas értetlenül vakarta meg a fejét a fülkeajtóban.

- De miért kattogott úgy, mintha mindjárt a levegőbe repítene minket?

- Mert a tulajdonosa elfelejtette megolajozni a második áttételt - pillantott rá a detektív dry humoral. - És mert a félelem kiváló hangerősítő.

A szürke köpenyes utas letörölte homlokáról a hideg izzadságot, s megpróbált felállni, de a térde megroggyant.

- Uram, ön félreérti... Én csak egy egyszerű órasmester vagyok...

- Aki az Intercontinental Express hivatalos nyomdai bélyegzőivel utazik a hatos fülkében - tette hozzá Vaneau halk, kimért hangon.

307. XLVI/8. Az öntöttvas esernyő — Bélyegzők a peronon

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau lassan előhúzza zsebéből a régi ezüst zsebóráját. Egyetlen halk, megszokott pattanással kinyitotta, s hűvös tekintettel végigmérte a finom mutatók járását.

– Pontosan nyolc perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk – mondta kimerően, majd egyetlen mozdulattal zsebre tette az órát. – Ahol a helyi hatóságok már felettébb kíváncsian várják ezt a mozgó nyomdaipari remekművet.

– De miért pont az én fülkém mellett kellett ezt a bádogszörnyet működtetni? – csattant fel a sötétkék kabátos utas, még mindig ingerülten méregetve a szétszerelt acélstancákat.

– A válasz roppant egyszerű – felelte Vaneau száraz eleganciával. – A hatos фуlke esik a legmesszebb a kalauz fülkéjétől, a tengely feletti egyenletes vibráció pedig kiválóan alkalmas a finom dombornyomásra. Laurent úr ütemes léptei pedig felettébb praktikus fedőzajt biztosítottak.

– A csizmámnak semmi baja! – vágta rá Laurent kalauz, s szigorúan kihúzta magát.

Mielőtt a detektív kimondta volna a hamisító szervezet pontos nevét, a vonat hirtelen nagyot fékezett. Az öntöttvas váz fémesen megcsörrent a szőnyegen, s a szerelvény lassan begördült Saint-Mireux pislákoló lámpású peronjára. Az ajtó kinyílt, s két egyenruhás nyomozó lépett a kocsiba, akik azonnal a megdermedt, szürke köpenyes utashoz léptek.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, hamis VIP menetjegyek és illegális értékpapír-nyomólemezek készítése ügyében – jelentette ki a vezetőjük.

Amikor a gyanúsítottat elvezették, a fekete kalapos úr reménykedve lépett a folyosóra, miközben az új felszálló utasok között egy hölgy tűnt fel, aki túlságosan is óvatosan szorított magához egy nehéz, lelakatolt hegedűtokot.

308. XLVI/9. A lelakatolt hegedűtok — Óvatos léptek a szőnyegen

Mr. Poliniak

Saint-Mireux pislákoló lámpái lassan elmaradtak a füstös éjszakában, amint az Intercontinental Express újra gyorsítani kezdett. Laurent kalauz megkönnyebbült sóhajjal törölte meg a homlokát, miközben a lefoglalt öntöttvas szerkezet maradványait a szolgálati fülkébe gurította.

– Végre helyreállt a rend – jegyezte meg a sötétkék kabátos utas, kisimítva zakója hajtókáját. – Bízom benne, hogy az új utasunk nem szándékozik hegedűgyakorlatot tartani az éjszaka közepén.

A folyosón áthaladó fiatal hölgy megtorpant. Mindkét kezével görcsösen szorította magához a nehéz, sárgaréz pántokkal lezárt fekete hegedűtokot, amely a vonat egyenletes lökődésénél meglepően nehéz, fémes csattannással koccant a faborítású falhoz.

– Biztosíthatom, uram – mondta a hölgy hűvös, de hallhatóan feszült hangon –, hogy ebből a tokból ma éjjel egyetlen dallam sem fog felcsendülni.

– Különösen azért nem – jegyezte meg Monsieur Vaneau halk eleganciával –, mert egy klasszikus mesterhegedű ritkán nyom csaknem tíz kilogrammot, s még ritkábban igényel három különálló lakatpántot.

– Csak nem azt akarja mondani, Monsieur Vaneau, hogy megint egy mozgó nyomdagéppel van dolgunk? – hűledezett Laurent kalauz, óvatosan hátrébb lépve.

– Dehogy – mosolyodott el a fődetektív. – A nyomdászok vigyáznak a gerincükre. Ez a hölgy azonban úgy egyensúlyoz, mint aki komoly értéket vagy hirtelen elrejtett dokumentumokat szállít. Olyanokat, amelyek iránt a fekete kalapos úr a jelek szerint felettébb élénk érdeklődést mutat.

A folyosó végén álló fekete kalapos úr erre a mondatra hirtelen kiegyenesedett, s tekintete óhatatlanul a lelakatolt hegedűtokra szegeződött.

309. XLVI/10. A három lakat titka — Fékezés Belcastel előtt

Mr. Poliniak

Émile Vaneau lassan előhúzta zsebéből a régi, vésett ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta, számlapjára pillantott, majd kiegyensúlyozott nyugalommal megszólalt:

- Pontosan öt perc múlva Belcastel állomásra érkezünk.
- És addig kiderül, mi van abban a tokban? - kérdezte feszülten Laurent kalauz.
- A válasz már a szemünk előtt van - mosolygott szelíden Vaneau. - Mindenki azt hitte, hogy a mozgó nyomda hálózatának maradványait látjuk újra. A hölgy feszültsége és a fekete kalapos úr feltűnő érdeklődése is ezt a látszatot erősítette. A félrevezetés mesteri volt: a három nehéz lakat arra szolgált, hogy veszélyes szerkezetnek higgyük a tartalmát. Ám a tok sárgaréz pántjain friss, ipari szerszámtól származó karcolások látszanak.

A fiatal nő elsápadt, a fekete kalapos úr pedig hátraarcot vágva a kijárat felé indult volna, de a szerelvény hirtelen hatalmasat rántott. A kerekek éles csikorgással haraptak a sínekbe, a folyosó lámpái megremegtek, s egy fülkéből üvegek csörrenése hallatszott.

Az Intercontinental Express lassan begördült a gőzben úszó Belcastel állomásra.

Az ajtók feltárltak, s a peronról két elszánt helyi nyomozó lépett a kocsiba. A vezetőjük hűvösen a fekete kalapos úrra mutatott:

- Letartóztatom Önöket a törvény nevében, az ellopott diplomáciai nyomdalemezek ügyében.
- ...amelyek pontosan kilenc egész nyolc tized kilogrammot nyomnak - fejezte be a mondatot Vaneau, miközben eltette óráját.

A gyanúsítottakat elvezették, s a szerelvény újra elindult. Az új felszálló utas egy feltűnően könnyű, selyembe tekert csomaggal lépett a szőnyegre. Vaneau csendben figyelte.

310. XLVII/1. Új rejtély a hálókocsin — Selyembe tekert csend

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express visszanyerte megszokott, méltóságteljes ritmusát, ahogy lassan elhagyta Belcastel gőzben úszó peronjait. Laurent kalauz mély megkönnyebbüléssel fújta egy nagyot, miközben elegáns zsebkendőjével megtörölte az izzadt homlokát.

– Hála az égnek! – sóhajtott a kalauz, felváltva nézve a kiürült folyosót és a távolodó állomás fényeit. – Azt hittem, ez a szerelvény már sosem tisztul meg a csempészekről és a nehéz lakatokról.

– A gyors megnyugvás mindig kellemes illúzió, Laurent – jegyezte meg szelíden Émile Vaneau, miközben zsebébe csúsztotta az ezüst zsebkendőt. – A csend azonban néha jóval gyanúsabb, mint kilenc kilogramm diplomáciai nyomdalemez.

Az új utas, egy hűvös tekintetű, szürke köpenyes férfi rendkívül óvatosan helyezte le a szőnyegre a selyembe tekert, láthatóan pihekönnyű csomagot. A mozdulata annyira kimért volt, mintha törékeny üvegcsöveket szorongatna.

– Szabad érdeklődnöm, uram? – lépett közelebb Laurent, kérdően felvonva a szemöldökét. – Az a csomag szinte lebeg a kezében. Egy újabb különleges hangszer?

– Csupán egy utazópárna – felelte szaggatatottan a szürke köpenyes utas, s idegesen közelebb húzta magához a küldeményt. – Rendkívül kényes a nyakam. A finom selyemborítás elengedhetetlen.

– Párna? – pislogott a kalauz. – És ahhoz háromszorosan áthurkolt, vastag zsinór kell?

– A jó alvás szereti a biztonságot – fordult feléjük Vaneau egy halvány, száraz mosollyal.

– Bár bevallom, ritkán látni olyan pehelypárnát, amely halk, fémes kattanással válaszol a kerekek minden döccenésére. A következő állomásig, Elberen városáig még van időnk kideríteni, miért igényelnek a pihe-puha álmok óraműves precizitást.

311. XLVII/2. A mechanikus pehely — Feszültség a négyes fülkénél

Mr. Poliniak

A szürke köpenyes férfi idegesen a négyes fülke ajtajához hátrált, miközben két kézzel szorosan magához ölelte a selymes batyut.

– Ez felháborító! – sziszegte a férfi, miközben megránduló ujjai a sárgaréz kilincs után kotorásztak. – Egy úriember alvási szokásait megkérdőjelezni több mint pimaszság!

– A pimaszság ritkán szokott harminchat másodpercenként finom, fémes ketyegést kibocsátani, uram – jegyezte meg Émile Vaneau elgondolkodva, majd finoman a fülke ajtaja felé intett. – Bár be kell vallanom, a modern lakberendezés terén a rugós szerkezetű kispárnák még számomra is újdonságnak számítanak.

– Ketyegést? – sápadt el Laurent kalauz, s reflexszerűen két lépést hátrált a szőnyegen, kezeit óvatosan felemelve. – Csak nem... egy időzített szerkezet? Utas úr, az én kötelességem a VIP kocsiban a maximális biztonság garantálása, nem pedig az akusztikai kísérletek elviselése!

– Nyugodalom, Laurent – szólt Vaneau csöndesen, miközben hűvös tekintete a selyemre font zsinór csomóira tapadt. – Egy időzített bombát ritkán csomagolnak tiszta lyoni selyembe. A pokolgépek készítői köztudottan híján vannak a kifinomult esztétikai érzéknek.

A szürke köpenyes utas felhorkant, de a keze észrevehetően megremegte, ahogy a fülkeajtó végre kattanva kitárult.

– Ha még egy lépést tesznek, felszólítom a legközelebbi állomás parancsnokát! – jelentette ki szaggatottan, s félig már beisurrant a sötét helyiségbe.

– Elberenben erre minden lehetősége meglesz – válaszolta Vaneau szinte szórakozottan.

– Bár gyanítom, a helyi hatóságokat jobban érdekli majd, hogy a pihe-puha álmok miért igényelnek precíziós gátszerkezetet.

312. XLVII/3. A lyoni selyem titka — Megtorpanás a küszöbön

Mr. Poliniak

A szürke köpenyes férfi már éppen behúzta volna a négyes fülke nehéz, mahagóni ajtaját, amikor Vaneau sétatálcájának ezüst gombja finoman, de határozottan szembeszállt a záródó fával. Az ajtó megakadt, a fülkéből pedig finom műszerolaj és fahéj keverékének sajátos illata csapott ki a folyosóra.

– A magánszféra megsértése nem szerepel a menetrendben! – méltatlankodott a férfi, miközben a rézkilincset rángatta, de Vaneau türelmes mosollyal lépett közelebb.

– A menetrendben a ketyegő kispárnák sem szerepelnek, kedves uram – felelte Vaneau, s tekintete a férfi remegő ujjaira szegeződött. – Bár el kell ismernem, a lyoni selyem valóban kifogástalan választás. Kár, hogy a finommechanikai kenőanyagok ennyire érzékenyek a szövetszálak tapadására.

Laurent kalauz a háttérből, a falemeznek lapulva próbálta felidézni a vasúti szabályzat robbanóanyagokra vonatkozó passzusait, de végül csak ennyit sikerült kinyögnie:

– Úriember nem hoz fel pokolgépet a VIP kocsiba! Ugye nem pokolgép, uram?

– Dehogy pokolgép! – kiáltott fel a szürke köpenyes, és ijedtében véletlenül meglazította a selyemkendő felső csomóját. A lágy anyag lecsúszott, s alóla egy rejtélyes, polírozott sárgaréz fogaskerekekkel teli, apró fémszerkezet bukkant elő. – Ez csupán egy egyedi gyártású automata!

– Egy automata, amely elképesztő precizitással utánozza a riadt szívverést – jegyezte meg Vaneau szárazon, majd egyetlen apró mozdulattal beljebb lépett a fülkébe. – És amelynek a hátoldalán, ha jól látom, egy meglehetősen friss bélyegző áll.

313. XLVII/4. A sárgaréz automata — Vizsgálat a négyes fülkében

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau óvatosan megemelte a selyem szélét, hogy jobban szemügyre vegye a feltáruló sárgaréz lemezt. A szürke köpenyes férfi kétségbeesetten megpróbálta

hátrahúzni a szerkezetet, de a detektív tekintete elől nem lehetett elrejteni a vésetet.

- Egy lyoni órásmeister kézjegye, ha nem tévedek - jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben hüvelykujjával végigsimította a finoman megmunkált peremet. - Ám a fogaskerek elrendezése nem időmérésre szolgál. Sokkal inkább egy bizonyos zárszerkezet kioldására.

- Ez... ez csupán egy ártalmatlan zenedoboz! - dadogta a szürke köpenyes utas, miközben a háta mögött futó szőnyegre pillantott, mintha a menekülés útvonalát mérlegelné. - Semmi törvénybe ütköző sincs benne!

Laurent kalauz közelebb lépett, bár kezét még mindig a folyosó faburkolatán tartotta, felkészülve egy esetleges hirtelen hátraarcra.

- Ha nem pokolgép, akkor miért ketyeg úgy, mint egy feldühödött darázs, uram? - kérdezte megremegő hangon.

- Mert a rugója túlfeszített - válaszolta Vaneau, majd zsebéből előhúzott egy parányi, ezüsből készült csipeszt. - És mert valaki nemrégiben egy apró fémreszeléket ejtett a harmadik áttétel közé. Egyetlen mozdulat, és a szerkezet elnémul.

A detektív egyetlen finom mozdulattal eltávolította a fémforgácsot. A halk kattogás azonnal megszűnt, s a fülkére nehéz csend telepedett.

314. XLVII/5. A hatástalanított szerkezet — Az alsó rekesz titka

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau nem sietett. Lassan visszahelyezte az ezüst csipeszt a mellényzsebébe, majd mutatóujjával óvatosan megnyomott egy apró gombot az öntöttvas szerkezet alján. Egy halk kattanással rejtett rekesz ugrott ki a sárgaréz burkolat alól.

- Nahát - dünnyögte Laurent kalauz, miközben feszülten nyújtogatta a nyakát a folyosóról. - Ez most egy újabb óramű, vagy csupán a tulajdonos uzsonnája?

- Attól tartok, egyik sem - felelte Vaneau, miközben két ujjal kiemelt a rekeszből egy kisméretű, tintával telerótt pergamentekercset. - Bár ha az ember jobban megnézi a számadatokat, a végeredmény legalább annyira nehezen emészthető.

A szürke köpenyes utas fekete kalapját idegesen a mellkasához szorította, és egy lépést hátrált a fülke sarka felé.

– Az a papír... nem az enyém! – szabadkozott szaggatottan. – Én csak a csomag szállításával lettem megbízva!

– A megbízások általában fizetséggel járnak, uram – jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. – Ám aki ezt a szerkezetet összeállította, nem pénzzel fizetett, hanem információval. Látja, Laurent? A vonatszerelvény pontos menetrendi eltérései szerepelnek itt, egészen Saint-Mireux állomásig.

– Saint-Mireux? – csodálkozott a kalauz. – De hiszen oda csak órák múlva érkezünk!

– Feltéve, ha senki sem húzza meg a vészféket a következő kanyarban – mondta Vaneau szelíden, s tekintete a folyosón megszeppenten várakozó fekete kalapos úrra tévedt.

315. XLVII/6. A hiányzó fogaskerék — Felderítés a folyosón

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau nem emelte fel a hangját, csupán egyetlen határozott mozdulattal kisimította a pergament a tenyerén. A folyosón hirtelen akkora csend támadt, hogy a kerekek egyenletes zakatolása is szinte süketítőnek hatott.

– Ha a megbízója nem nyújtott át Önnek tisztességes honoráriumot, uram – fordult a szürke köpenyes utas felé Vaneau –, legalább a pontos időpontokat megtaníthatta volna. A papíron szereplő koordináták ugyanis nem pusztításra utalnak, hanem egy rendkívül pontosan időzített mechanikus jelzésre.

A hegedűtokot szorongató fiatal nő szorosan a falhoz lapult, szemeiben még ott bujkált a riadtság.

– Ugye... ugye most már nincsen veszély? – kérdezte szaggatottan.

– A veszély viszonylagos fogalom egy száguldó vonaton, mademoiselle – felelte a detektív szelíd eleganciával. – Különösen akkor, ha a szerkezet alsó rekeszéből hiányzik egy parányi, fogazott rézkerék. A kérdés csupán az: kinek a zsebében lapul a hiányzó alkatrész?

Laurent kalauz gyanakvóan pillantott a sötét köpenyes utasra, aki meglepő módon

megkönnyebbülten sóhajtott fel.

- Ha arra utal, Monsieur Vaneau, hogy a váltóknál akartak beavatkozni - szólalt meg halkan a köpenyes -, akkor a szerkezet még nem fejezte be a küldetését.

- Valóban - bólintott Vaneau, s tekintete a fülke küszöbén heverő, elhullajtott sárgaréz forgácsra tévedt. - Ám a szerkezet szereti a rendet, ellentétben azzal, aki ideejtette ezt a nyomot.

316. XLVII/7. A sárgaréz nyoma — Kérdések a folyosón

Mr. Poliniak

Laurent kalauz feszülten előlépett, ujjai közt a fém kalauzkulccsal.

- Kutassam át a csomagokat, Monsieur Vaneau? A szomszéd fülkébe húzódott helyi nyomozók még mindig reszketnek a félresikerült robbanástól, ha megtudják, hogy alkatrészek hiányoznak, teljesen elveszítik a fejüket.

- A házkutatás felesleges fáradság, Laurent - felelte Vaneau, és tüzetesebben megvizsgálta a fapadlón szikrázó apró rézszemcséket. - A sárgaréz rendkívül ragaszkodó fém. Nem marad meg a sima felületeken, de a posztókabátok hajtókáján előszeretettel tanyázik.

A hegedűtokot szorongató fiatal nő önkéntelenül közelebb húzta magához a hangszerét.

- Ugye nem sejteti, hogy a hegedűmben rejtegetek fogaskerekeket, uram?

- Dehogy, kisasszony - mosolyodott el a detektív szelíden. - Egy hegedűben a dallam a fontos, nem a fogazott áttétel. Ám a szürke köpeny jobb ujján lévő apró, sárgás reszeléknyomok jóval többet mondanak minden vallomásnál.

A szürke köpenyes utas hátrahőkölt, szorosan a folyosó faburkolatának feszülve.

- Ez nevetséges! Ez pusztán a mozdonyból idáig szálló korom és szikra!

- A mozdony szénnel fűt, uram, nem finommechanikai sárgarézzel - jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. - A tények néha meglepően jó megfigyelők.

A detektív ekkor lassan benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Kinyitotta. Egy pillanatig csendben nézte a mutatók egyenletes kattogását, majd halk, kiegyensúlyozott hangon megszólalt:

- Pontosan kilenc perc múlva Saint-Mireux állomásra érkezünk. S ott végérvényesen kiderül, ki volt az, aki órát próbált igazítani a végzetünkhöz.

317. XLVII/8. A sárgaréz titka — Leszámolás Saint-Mireux-nél

Mr. Poliniak

- A rejtély pofonegyszerű, ha a megszokott helyett a szokatlant figyeljük - kezdte Monsieur Vaneau, miközben elrakta ezüst zsebóráját. - Mindenki azt hitte, a hatástalanított szerkezet a vonat kisiklatására szolgált. Valójában azonban a rejtett rekeszben lapuló menetrendi feljegyzések és a hiányzó fogaskerék egy sokkal profánabb célt szolgáltak: a szomszédos postakocsi menetrendszerű átkutatását.

- A félrevezetés mesteri volt - folytatta a detektív, és a szürke köpenyes utas felé intett.

- Azt akarták, hogy a rémült nyomozók a hegedűtokos kisasszonyra vagy a kalauzra gyanakodjanak. Ám míg a jelenlévők a pusztai ijedtséggel voltak elfoglalva, a szürke posztó ujjára tapadt finom sárgaréz por elárulta, ki végezte a szerkezet végső, sietős átalakítását a folyosói homályban.

- Ez képtelenség! - méltatlankodott a férfi. - Nincs semmi bizonyítéka, hogy én...

- Tehát a tettes nem más, mint...

A szerelvény hirtelen akkorát zökkent, hogy Laurent kalauz kénytelen volt elkapni a falat, a nyomozók pedig felhördültek. A vonat sikoltó fékekkel lassan begördült a kivilágított Saint-Mireux állomás peronja mellé.

Az ajtó csikordulva kinyílt, s a peronon várakozó csendőrség tisztje lépett a folyosóra. Szeme gyorsan végigsöpört a társaságon, majd határozott léptekkel a szürke köpenyes utas elé állt.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, vasúti veszélyeztetés és szabotázs kísérlete miatt! - harsogta a tiszt.

- ...mint ahogy azt a legutóbbi állomáson feladott sürgönyömben jeleztem - fejezte be szelíd mosollyal Vaneau.

A megbilincselte utast elvezették, a folyosón pedig megkönnyebbült sóhaj hullámozott végig. A peronról ekkor egy láthatóan túl kíváncsi, szigorú tartású úr lépett fel a vonatra, kezében egy szokatlanul nehéz, lepecsételt vasdobozzal. Vaneau csendben figyelte az új jövevényt, miközben az Intercontinental Express zökkenve megindult a következő állomás felé.

318. XLVIII/1. A lepecsételt vasdoboz — Szigorú léptek a folyosón

Mr. Poliniak

A szerelvény lassan kigördült a Saint-Mireux-i állomásról, maguk mögött hagyva a csendőröket és a megbilincselte szürke köpenyest. Laurent kalauz zsebkendővel törölgette az izzadságot a homlokáról, miközben a hegedűtokos fiatal nő végre mélyet lélegzett.

– Nos, ez meglehetősen tanulságos utazásnak ígérkezik – jegyezte meg a kalauz, óvatosan Monsieur Vaneau-ra pillantva. – Bár bevallom, jobban örülnék egy átlagos, eseménytelen műszaknak.

– Az eseménytelenség csupán a képzelet hiánya, kedves Laurent – felelte szelíd mosollyal Vaneau. – A világ tele van izgalommal, csupán a menetrend igyekszik azt keretek közé szorítani.

Ekkor a folyosó végén felbukkant az imént felszállt, szigorú tartású úriember. Egyik kezével szorosan magához ölelte a nehéz, vörös viasszal lepecsételt vasdobozt, miközben gyanakvó tekintettel méregette a kalauzt és a nyugalmazott detektívet.

– Elnézést – szólalt meg a férfi kemény, pattogós hangon. – Remélem, ezen a vonaton szavatolják a személyi és vagyonbiztonságot. Különös zajokat hallottam a peronról.

– A legteljesebb mértékben, uram – válaszolta Laurent tisztelettel. – Bár az imént épp elvittek egy utast, a rend helyreállt.

– Egy utast? – A jövevény összeráncolta a homlokát, és még szorosabban szorította a vasdobozt. – Hallatlan! És ki garantálja, hogy ez a fémdoboz sértetlen marad a következő állomásig?

– A zsanérok és a lakatszerkezet, feltéve, ha jó minőségűek – szúrta közbe higgadtan Vaneau.

A szigorú úr méltatlankodva horkantott, majd elindult a hatos фуlke felé. Ám alighogy elfordította a kilincset, a lepecsételt vasdoboz belsejéből halk, de nagyon határozott fémes kattanás hallatszott, amelyet egy csöndes, finom szisszenés követett.

319. XLVIII/2. A szisszenő vasdoboz — Pánik a hatos fülkénél

Mr. Poliniak

A szigorú úr egy pillanatra kővé dermedt, szorítása szinte ráfagyott a hatosfülke kilincsére. Laurent kalauz ösztönösen visszalépett egyet, és hátát a folyosó falának vetve próbált elvegyülni a lambériával.

– Pokoli szerkezet! – sziszegte a férfi elfehéredett ajkakkal. – Ugye mondtam? Valami elszabadult ebben a dobozban!

– Ha egy felrobbanni készülő szerkezetről lenne szó, uram, a gyújtószerkezetek ritkán sziszegnének ilyen kényelmes, szinte elégedett tónusban – jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben óvatosan közelebb lépett, és szagolt egyet a levegőben. – Ráadásul ez a halvány levendulaillat kifejezetten szokatlan választás lenne egy merénylőtől.

A szigorú úr pislogott, majd gyanakvóan a sárgaréz pántos vasdobozra nézett. A szisszenés elhalt, helyét egy finom, ütemes ketyegés vette át.

– Ez egy szigorúan titkos szállítmány! – csattant fel a jövevény, igyekezve visszaszerezni megingott tekintélyét. – A Béranger-féle finommechanikai műhely lepecsételt mintadarabja, amelyet egyenesen Montval állomásra kell szállítanom!

– És a Béranger-műhelyben megszokott dolog, hogy a lezárt dobozok gőzt eresztenek? – kérdezte a hegedűtokos fiatal nő, aki kíváncsian hajolt ki a szomszédosfülkéből.

– A pecsét mindenesetre ép – mutatott rá Vaneau a sértetlen vörös viaszra. – Ami azt jelenti, hogy a ketyegést nem kívülről indították el. A kérdés csupán az, miért éppen most.

320. XLVIII/3. A ketyegő mechanika — Szorongás a folyosón

Mr. Poliniak

– A belső időzítőre gyanakszik, Monsieur Vaneau? – suttogta Laurent kalauz, miközben gyanakvóan méregette a szigorú úr sárgarézrel kivert vasdobozát.

– Nem gyanakszom, kalauz úr, csupán következtetek – válaszolta szokásos, zavarba ejtő

nyugalmával Vaneau. – Egy finommechanikai szerkezet ritkán szisszen fel saját kedvéből, hacsak nem éri hirtelen nyomásváltozás, vagy valaki nem próbálta meg felhúzni a szállítást megelőzően.

A szigorú úr – aki szürke köpenyét most feszülten szorította magára – felháborodottan kapta fel a fejét:

– Azt meri állítani, hogy én szakszerűtlenül nyúltam hozzá? Ez a műremek a Béranger-műhely büszkesége!

– Éppen ezért lep meg, hogy a zár pereménél friss sárgaréz por látható – mutatott rá a fődetektív egy hajszálvékony csíkra a sértetlennek látszó viaszpecsét szélén. – Valaki nemrégiben megpróbálta visszahúzni a reteszt, de a rugós mechanika nem tetszését fejezte ki.

A szomszédos fülke ajtajában álló, hegedűtokos fiatal nő halk derűtséggel jegyezte meg:

– Úgy tűnik, a titkos szállítmány nem is annyira titkos, mint amennyire kényes.

– És meglehetősen türelmetlen – tette hozzá Vaneau. Lassan benyúlt a mellényzsebébe, elővette mives ezüst zsebóráját, s egy pillanatra elnézte az apró mutatók ütemes táncát.

– Pontosan hét perc múlva Elberen állomásra érkezünk. Ott talán a helyi nyomozók is megértik a finommechanika sajátos nyelvét.

321. XLVIII/4. A zárszerkezet csapdája — Megtorpanás Elberen peronján

Mr. Poliniak

A fékek csikorgása végigfutott az Intercontinental Express fémvázán, s a szerelvény lassú zökkenéssel állt meg Elberen gőzfelhőbe burkolózott peronja mellett. Laurent kalauz szertartásosan felpattintotta a kocsiajtót, ahol két helyi nyomozó torpant meg a küszöbön. Sápadt arcukon és feszült tartásukon tisztán látszott: nem szívesen léptek volna közelebb a folyosóhoz.

– Álljanak meg! – sziszegte az első nyomozó, miközben ösztönösen a pisztolytáskájára tapasztotta a kezét. – A sürgöny szerint egy ketyegő, veszélyes szerkezet van a hatos fülkénél!

- A hírek gyorsabban terjednek a gőznél, ám jóval kevesebb pontossággal - jegyezte meg Monsieur Vaneau szokásos nyugalomával. - Biztosíthatom önöket, a doboz nem szándékozik felrobbanni. Csupán sértődött.

A szürke köpenyes utas - akit eddig szigorú fellépése védett - most hirtelen elfehéredett. A kabátja ujján maradt finom sárgaréz por vakítóan csillant meg a fali lámpa fényében.

- Mit... mit akar ezzel mondani? - dadogta a férfi, hátrálva egy fél lépést.

- Csupán annyit, hogy a Béranger-műhely zárai csak akkor szisszennek fel, ha valaki szakszerűtlenül próbálja visszatolni a biztosítóreteszt - lépett közelebb Vaneau. - Úgy tűnik, ön elfelejtette, hogy ez a sárgaréz por nemcsak a zár peremén, de az ön ingujján is ott hagyta a névjegyt.

322. XLVIII/5. A rézporos szerkezet — Igazság Elberen peronján

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau egyetlen határozott, mégis elegáns mozdulattal felpattintotta az öntöttvas szerkezet alsó rekeszét. A riadt nyomozók ösztönösen visszaléptek a fülke küszöbén túlra, ám robbanás helyett csupán halk kattanas hallatszott. A rejtett rekeszből apró, finom kimunkálású sárgaréz alkatrészek és egy gondosan összehajtogatott, lepecsételt iratgyűjtemény hullott a szőnyegre.

- Amint látják, uraim, a szerkezet már teljesen veszélytelen - szólalt meg Vaneau száraz nyugalommal, miközben zsebkendőjével óvatosan felemelte az iratokat. - A félelmetes szisszenés csupán egy sűrített levegős védelmi mechanizmus volt. Nem a vonat felrobbantására szolgált, hanem arra, hogy az illetéktelen behatolót elfedje ezzel a makacs, sárgaréz porral.

- De hát... a sürgöny bombáról szólt! - hüledezett a vezető nyomozó, miközben tekintete a szürke köpenyes utasra tévedett.

A férfi kétségbeesetten próbálta dörzsölni az ingujját, de a finom rézpor csak még jobban belevivódott a szövetbe. Vaneau ekkor elővette régi, ezüst zsebóráját, kipattintotta a fedelét, majd egy pillanatnyi hallgatás után megszólalt:

– Pontosan tíz perc múlva Solvange állomására érkezünk. Ám Önnek, uram, már Elberen peronján véget ér az utazása. A szándékos félrevezetés és a fülke kirablásának kísérlete elég indok a rendőrségnek.

A nyomozó előlépett, és megragadta a sápadt utas karját.

– Letartóztatom a törvény nevében!

A tettet elvezették, s miközben az Intercontinental Express lassan kimördült az elbereni állomásról, Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel. A folyosó végén azonban egy új utas tűnt fel, aki túlságosan is idegesen szorongatott egy bőrszíjjal átkötött, nehéz málhatáskát. Vaneau elmosolyodott, s visszatette zsebóráját a mellényzsebébe.

323. XLVIII/6. A bőrszíjas málhatáska — Kíváncsi pillantások Solvange felé

Mr. Poliniak

Laurent kalauz még mindig kissé zaklatottan simította le a selyemgallérját, miközben az Intercontinental Express elhagyta Elberen kattogó váltóit.

– Azt kell mondanom, Monsieur Vaneau, Ön nélkül most egy felette kellemetlen sárgaréz-felhőben fuldokolnánk – jegyezte meg a kalauz, és gyanakodva pislogott a folyosó szőnyegén álló új utas felé.

A jövevény, egy zöld kalapos, alacsony úriember, görcsösen szorította a vastag szíjjal átkötött málhatáskát. A táská aljából fémes, halk koppanások hallatszottak minden egyes sínváltásnál.

– Igazán szép teljesítmény, kalauz úr – felelte Vaneau higgadtan, miközben felvonta az egyik szemöldökét. – Bár bevallom, a sárgaréz por legalább némi szilárdságot adott volna a kocsikárpitnak. A jelenlegi utasunk táskája viszont jóval súlyosabb dilemmának tűnik.

– Csak... csak könyvek! – nyögte ki a zöld kalapos férfi, amint megérezte a detektív átható tekintetét. – Ritka, nehéz kötetek a középkori szélalmok működéséről!

– Rendkívül figyelemreméltó téma – biccentett Vaneau könnyed mosollyal. – Bár nem tudtam, hogy a szélalmokról szóló kötetek hajlamosak a ritmikus kattogásra, valahányszor a szerelvény balra kanyarodik.

Herr Lindner, aki épp ekkor lépett ki fülkéjéből egy csésze gőzölgő teával, gyanakodva méregette a jövevényt.

– Remélem, nem egy újabb doboz, Monsieur? Egyetlen szisszenést sem tűrök el a teázási időmben.

– Nyugodjon meg, Herr Lindner – válaszolta Vaneau. – Ez a táska nem sziszeg. Csupán feszülten hallgat. És általában a leghangosabb dolgok épp azok, amelyek túlságosan igyekeznek némaságba burkolózni.

Laurent kalauz bizonytalanul elmosolyodott, de a tekintete már az új utas izzadó homlokára tapadt. A mozdony sípja felvisített a távolban: Solvange állomása már nem lehetett messze.

324. XLVIII/7. A kattogó kötetek — Solvange feszült percei

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau egyetlen kényelmes lépést tett a zöld kalapos úr felé, miközben az Intercontinental Express egy élesebb kanyart írt le a síneken. A málhatáska mélyéből ezúttal nem egyszerű kattanás, hanem egy finom, ütemes fogaskerék-szisszenés hallatszott.

– Bámulatos – jegyezte meg a detektív meleg érdeklődéssel. – Mindig is lenyűgözött a középkori nyomdatechnika. Különösen azok a ritka kötetek, amelyek belső rugós szerkezettel lapozzák önmagukat. Elárulná a kedvenc szerzőjét?

– Én... nos, a szerző neve latinul van! – dadogta a jövevény, miközben hátrálni próbált, ám mögötte Laurent kalauz állta útját, szokatlanul határozott tartással.

– A latin nyelv valóban hajlamos a kattogásra, ha helytelenül ragozzák – bólintott Vaneau. Ekkor lassan a mellényzsebébe nyúlt, és előhúzta régi ezüst zsebóráját. Kinyitotta, egy pillanatig némán nézte az apró mutatók járását, majd halk pattanással visszazárta a fedelét. – Pontosan hat perc múlva Solvange állomásra érkezünk.

– És ott... ott engem várnak! – jelentette ki a zöld kalapos férfi kapkodva. – A helyi malomépítészeti társaság elnöke!

– Kétségkívül – felelte Vaneau higgadtan. – Bár meglepődnék, ha az elnök úr nem egy

egyenruhás rendőrbiztos lenne. A táska alsó szíjain ugyanis nem könyvlapok nyomai látszanak, hanem friss sárgarézipor.

Herr Lindner óvatosan belekortyolt a teájába.

– Úgy érti, Monsieur, hogy a szélmalomok valójában mozgó automata alkatrészek?

– Pontosan, Herr Lindner – válaszolta Vaneau. – És Solvange peronján hamarosan kiderül, melyik műhelyben szerelték össze ezt a szokatlanul művelt poggyászt.

325. XLVIII/8. A sárgaréz automata — Feszültség Solvange peronján

Mr. Poliniak

A csikorgó fékek éles hangja végigfutott a kocsikon, és az Intercontinental Express zökkenve megállt Solvange párás peronja mellett. Laurent kalauz készségesen kitérte a kocsi ajtaját, ahonnan két helyi nyomozó lépett be a folyosóra, láthatóan feszülten szorongatva az egyenruhás sapkájukat.

– Jó estét, uraim – szólalt meg a vezetőjük, miközben gyanakvó tekintete a zöld kalapos utas izzadt homlokára tévedt. – Értesítést kaptunk egy szokatlanul kattogó csomagról és egy meglehetősen gyanús küldöttségről.

– A fogadtatás igazán pontos – bólintott Monsieur Vaneau száraz mosollyal, majd a málhatáska felé intett. – A tulajdonos épp most készült elmagyarázni, miként cserélődtek fel a könyvlapok óraműves szerkezetekre és sárgaréziporra.

– Én csupán egy ártatlan műkedvelő vagyok! – tiltakozott a férfi, miközben a nyomozók óvatosan megfogták a karját.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében – jelentette ki a biztos, majd gyors léptekkel elvezette a gyanúsítottat.

A kalauz megkönnyebbülten fellelegzett. Az ajtók bezáródtak, s miközben a szerelvény újra mozgásba lendült, a folyosón feltűnt egy új utas, aki túlságosan is szorosan ölelt magához egy különös, lakkozott dobozt. Vaneau csendesen figyelte a jelenetet.

326. XLVIII/9. A lakkozott doboz — Csendes megfigyelés a kocsiban

Mr. Poliniak

A vonat kiegyensúlyozott zakatolással hagyta maga mögött Solvange füstös lámpáit. Laurent kalauz elégedetten porolta le az egyenruhája gombjait, mintha a peroni közjáték és a letartóztatás személyes érdeme lett volna, majd az új utas felé fordult.

– Segíthetek a csomaggal, uram? – kérdezte Laurent udvarias, de határozott hangon, miközben tekintete a férfi által szorongatott, sötét lakkozású dobozra tévedt.

A szürke köpenyes férfi azonnal hátrahőkölt, és szorosabban a mellkasához szorította a terhet, mintha a kalauz pusztá pillantása is kárt tehetne benne.

– Hozzá ne nyúljon! – sziszegte feszülten. – Ez rendkívül törékeny... és különösen érzékeny a hirtelen mozdulatokra.

Monsieur Vaneau kényelmesen nekidőlt a fülkeajtó keretének, és halvány, megértő mosollyal vonta fel a szemöldökét.

– A mozgásra érzékeny tárgyak rendszerint kevésbé kedvelik a vasúti közlekedést – jegyezte meg csendesén. – Különösen akkor, ha a tulajdonosuk a saját lépteitől is megriad.

– Én nem riadok meg semmitől! – csattant fel az utas, ámbár a homlokán lassan végiggördülő izzadságcsöpp egészen mást állított. – Csupán szeretném háborítatlanul elérni a úti célomat.

– Ebben nincs semmi kivetnivaló – bólintott Vaneau. – A kérdés már csak az, hogy a doboza is hasonlóan békés szándékkal utazik-e velünk.

A lakkozott fa belsejéből ekkor halk, fémes kattanás hallatszott, mire a kalauz önkéntelenül egy lépést hátrált.

327. XLVIII/10. A sárgaréz por titka — Az utolsó kattanás

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau elővette finom ezüst zsebóráját, és halk pattanással kinyitotta a fedelét. Hűvös nyugalommal pillantott a számlapra, mielőtt visszatette volna a mellényzsebébe.

- Pontosan négy perc múlva Lainville állomására érkezünk - mondta szinte derűsen.

- De uram, a doboz! Kattog! - suttogta Laurent kalauz sápadtan, felkészülve a legrosszabbra.

- Nem robban, kedves Laurent, csupán túl van húzva a szerkezete - igazította helyre Vaneau. - A szürke köpenyes úr nem merénylő, hanem egy kissé figyelmetlen műkincstolvaj. A hajtókáján tapadó finom sárgaréz por és az ujjain lévő olajfoltok félreérthetetlenek. Solvange-ban egy sárgaréz automatát tulajdonított el, ám a doboz zárja a gyors mozgásra automatikusan reteszel.

- Ez... ez abszurd állítás! - csattant fel a szürke köpenyes utas, de a léptei már megremegtek.

- A tények ritkán törődnek azzal, mit találunk abszurdnak - jegyezte meg a detektív.

Mielőtt a férfi válaszolhatott volna, a vonat hirtelen nagyot fékezett. A kerekek éles sikolollyal marakodtak a sínekbe, a kocsifolyosó lámpái megremegettek, és az Intercontinental Express lassan begördült a kivilágított peron mellé.

Az ajtók csikordulva kinyíltak, s két helyi nyomozó lépett a fülke előterébe. A vezetőjük határozott léptekkel a szürke köpenyes utas elé állt.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a solvange-i automata eltulajdonításának ügyében - dörögte a tiszt.

Vaneau halvány mosollyal tisztította meg a ruhája ujját. A bilincs kattánása után a gyanúsítottat elvezették. Mire a szerelvény újra kigördült az éjszakába, a folyosón egy új, kalapos utas tűnt fel, aki egy feltűnően könnyű, mégis vastag láncsal lezárt kistáskát szorongatott. Vaneau elégedetten hunyorított: a következő útszakasz sem ígérkezett unalmasnak.

328. XLIX/1. A láncolt kistáska — Új árnyak a folyosón

Mr. Poliniak

A szerelvény egyenletes, megnyugtató zakatolással hagyta maga mögött Lainville kivilágított peronját, s lassan visszazökkent a csillagtalan éjszaka sötétjébe. Laurent

kalauz elcsigázottan támaszkodott a folyosó meleg tölgyfaborításának, miközben homlokáról letörölte a hideg verítéket.

- Uram, mondja, hogy a következő megállóig legalább egy csésze kávé elfogyaszthatok békében - sóhajtott a kalauz, és gyanakvó pillantást vetett a folyosó végén álló új utasra.

Az újonnan felszállt, fekete kalapos úr a karzat lámpafényében szorosan a mellkasához ölelte a vastag, csiszolt láncsal lezárt kistáskát. A lánc finom, de határozott kattánással futott végig a csuklójára rögzített acélpántig.

- A kávé elengedhetetlen az életben, kedves Laurent - jegyezte meg Monsieur Vaneau higgadtan. - Azt azonban megfigyeltem, hogy az utasok ritkán láncolják magukhoz a poggyászukat, ha abban csupán tiszta váltás fehérneműt vagy esti olvasmányt szállítanak.

- Csak nem azt akarja sejtetni, hogy máris... - sápadt el a kalauz.

- Nem sejtetek semmit - felelte a detektív egy halvány mosoly kíséretében. - Csupán megállapítom, hogy a túlzott óvatosság a legjobb cégér a kíváncsiságnak.

Amikor Laurent tétova léptekkel megindult, hogy elkérje a menetjegyet, a fekete kalapos úr hirtelen hátrált egyet. A kistáska fémes, tompa pendüléssel koccant a rézkorláthoz, mire a férfi rekedten megszólalt:

- Teljesen jelentéktelen holmi, nincs benne semmi értékes! Csupán... egy családi emléktárgy!

Vaneau elégedetten hunyorított. A vonat méltóságteljesen robogott tovább Marival állomása felé, s az újabb rejtély első magva már szárba is szökött a hálókocsi csendjében.